BÜYÜK ESERLER KİTAPLIĞI

ALDOUS HUXLEY

YENİ DÜNYA

roman

VARLIK YAYINLARI

BÜYÜK ESERLER KİTAPLIĞI : 62

Varlık Yayınları, sayı : 1046
İstanbul'da Ekin Basımevi'nde basılmıştır.
Mart, 1964

ALDOUS HUXLEY

YENİ DÜNYA

Çeviren:
ENDER GÜROL

VARLIK YAYINEVİ
Ankara Caddesi, İstanbul

Ütopyalar şimdi eskiden sanıldığından daha çok gerçekleşebilir görünüyor. Bizse bugün kişiyi bambaşka kaygılara düşüren bir sorun karşısında bulunuyoruz: Bu ütopyaların kesin olarak gerçekleşmesini nasıl önliyebiliriz?.. Ütopyalar gerçekleşebilir şeylerdir. Belki de yeni bir çağın başındayız; öyle bir çağ ki, aydınları ve olgun kişileri ütopyaların nasıl önlenmesi gerektiğini, ve ütopik olmıyan, daha az 'mükemmel', ama daha çok özgür bir topluma nasıl dönülebileceğini düşünmiye başlıyacaklardır.

Nicolas BERDİAEFF.

1. BÖLÜM

Alçacık, külrengi, otuzdört katçık bir yapı. Ana giriş yerinin üstünde şu sözler, İÇ LONDRA KULUÇKALAMA VE ŞARTLAMA MERKEZİ, bir kalkan üstünde de Dünya Devletinin şiarı: T o p l u l u k, Ö z d e ş l i k, İ s t i k r a r.

Zemin katındaki büyük oda kuzeye bakıyordu. Camların ötesindeki yaza, odanın içindeki tropikal sıcağa rağmen, soğuk, haşin, ince bir ışık, pencerelerden, pırıldıyarak süzülüyor, aç gözlerle, üstü çarşafla kaplı bir vücut, teşrih için bekliyen soluk bir biçim arıyor, ama lâboratuvar camından, nikelinden ve soğuk soğuk parlıyan porseleninden başka bir şey bulamıyordu. Kış yankılanıyordu her yerde. İşçilerin tulumları beyazdı; ellerinde soluk, kadavra rengi kauçuk eldivenler vardı. Işık donuktu, ölüydü: Bir hayalet sanki. Yalnız mikroskopların sarı borularından zengin ve canlı bir öz alıyor, bir baştan bir başa uzanan çalışma masalarının üstünde tatlı çizgiler yaratarak, parlatılmış tüpler boyunca tereyağ gibi yayılıyordu.

"Bu da," dedi Müdür kapıyı açarak, "Dölleme Odası işte."

Kuluçkalama ve Şartlama Müdürü odaya girdiğinde, âletleri üzerine eğilmiş, üçyüz dölleyici, sessizliğe gömülmüşler, soluk bile almaktan çekinerek, arasıra dalgın dalgın mırıldanarak, ya da ıslık çalarak, kendilerini tamamiyle işe vermiş, çalışıyorlardı. Yeni gelen al yanaklı, tüysüz, küçük öğrenci topluluğu, telâş içinde, Müdürün ardısıra kös kös gidiyorlardı. Hepsinde de birer defter vardı, büyük adamın ağzından çıkan her sözü, acele içine karalıyorlardı. Sözler tam yerinden çıkıyordu. Her zaman ele geçmiyecek bir fırsattı bu. İç Londra K.Ş.M., yeni gelen öğrencilerini, türlü şubelere bizzat kendi götürüp gezdirmeğe dikkat ederdi.

"Sadece genel bir fikir sahibi olasınız diye," derdi onlara, çünkü işlerini akıllıca yapabilmeleri için şöyle böyle bir fikir sahibi olmaları gerekti; ancak, toplumun iyi ve mutlu

üyeleri olacaklarsa, elden geldiği kadar az olmalıydı bu genel fikirler. Çünkü, herkesin bildiği gibi, inceliklerdir insanı erdeme, mutluluğa götüren, genellemelerse zihnin baş belâlarıdır. Filozoflar değildir toplumun belkemiğini teşkil eden, kabartmalı, oymalı elişleri yapanlardır, pul toplıyanlardır.

"Yarın," diye sözüne devam ederdi, şöyle gözdağı verici bir güleryüzlülükle gülümsiyerek, "işe sağlam sarılacaksınız. Genel fikirlere zamanınız kalmıyacak. Şimdilik..."

Şimdilik bu büyük bir fırsattı. Sözler tam yerinden çıkıyor, deftere giriyordu. Öğrenciler deli gibi karalayıp duruyorlardı.

Uzun boylu, oldukça zayıf, ama dik duruşlu olan Müdür odada ilerledi. Uzun bir çenesi vardı, dişlekti, konuşmadığı zamanlar, dolgun, kırmızı, sarkık dudakları dişlerini ancak örtebiliyordu. Yaşlı mıydı, genç mi? Otuzunda mıydı, ellisinde mi, yoksa ellibeşinde mi? Zordu kestirmesi. Hem, nasıl olsa böyle bir sorunun sorulacağı da yoktu; F. S. (1) 632 istikrar yılında insanın aklına gelmiyordu böyle bir soru.

"Başlangıçtan başlıyacağım," dedi K.Ş.M., öğrenciler arasından daha bir çalışkanları bu niyetini defterlerine geçirdiler: B a ş l a n g ı ç t a n b a ş l a m a k. "Bunlar," dedi elini sallıyarak, "kuluçka makineleridir." Tecritli bir kapı açarak, raf raf dizilmiş, numaralı deney tüplerini gösterdi onlara. "Bir hafta yetecek yumurta ikmâlimiz," diye açıkladı, "bunlar, kanın ısı derecesinde saklanır; erkek cinsel hücrelere gelince," bu sırada başka bir kapı açtı, "37 yerine 35 derecede tutulmalıdırlar. Tam kan ısı derecesi onları kısırlaştırıyor." Termojene sarılı koçlar, kuzu yapmıyor."

Kuluçka makinesine yaslanmış duruyor, bir yandan kurşun kalemler sayfaları bir baştan bir başa okunmıyacak şekilde karalarken, modern dölleme ameliyesini anlatıyordu: "İlkin, tabiî, döllemenin cerrahlığa dayanan başlangıcından söz etti, derken "Toplum uğruna seve seve katlanılan bir ameliyattır bu," dedi, "altı maaşlık ikramiyesi de caba." Sonra ameliyat geçiren yumurtalığı canlı tutabilmek ve faal bir şekilde gelişmesini sağlamak için gereken teknik bilgiden söz etti; en uygun ısı, tuzluluk, lüzucet derecelerine geçti; ayrılıma uğrayan ve olgunlaşan yumurtaların, içinde saklandığı

(1) *F. S.: Ford'dan sonra.*

sıvıyı anlattı; sonra öğrencilerini çalışma masalarına götürerek, yerinde, bu sıvının deney tüplerinden nasıl çekilip alındığını; özel olarak ısıtılmış, mikroskop camlarına nasıl damla damla aktarıldığını, içinde bulunan yumurtaların anormal olup olmadığının nasıl incelendiğini, sayıldığını ve gözenekli bir kaba aktarıldığını; bu kabın, (ameliyeyi göstermek için yerine götürerek) içinde serbestçe erkek hücrelerin yüzdüğü bir santimetre kübüne, en az yüz bin erkek hücresi düştüğü üstünde durarak- sıcak bir sıvıya nasıl daldırıldığını; ve on dakika sonra kabın sıvıdan çıkarılıp, içindekilerinin nasıl yeniden gözden geçirildiğini; yumurtalardan biri döllenmemişse, gerektiği zaman, nasıl defalarca batırılıp çıkarıldığını; döllenmemiş yumurtaların gerisingeri yeniden dölleme makinelerine nasıl gittiğini; son şişeye konuncaya kadar, Alfaların ve Betaların nerde durduğunu ve bu arada Gammaların, Deltaların ve İpsilonların otuzaltı saatçik bir zaman sonunda nasıl yeniden çıkarılıp Bokanovski ameliyesine tâbi tutulduğunu anlattı.

"Bokanovski ameliyesi," diye sözüne devam etti Müdür, öğrenciler de küçük defterlerindeki bu sözlerin altını çizdiler.

Bir yumurta, bir oğulcuk, bir ergin - bu normal. Oysa Bokanovskilenmiş bir yumurta tomurcuk açar, ürer, bölünür. Sekizden doksanaltıya kadar tomurcuk verir, herbir tomurcuk büyüyerek tam biçimlenmiş bir oğulcuk durumuna gelir, herbir oğulcuk da tam boyutlu bir ergin olur. Eskiden sadeçe bir insan meydana gelirken, şimdi doksanaltı varlık yetiştirmek. Budur işte ilerleme.

"Aslında," dedi K.Ş.M., sözüne son vermek için, "Bokanovskilemek, gelişmeyi zaman zaman durdurmak demektir. Normal büyümeyi engelleyince de, yumurtanın tepki gösterip, tomurcuklanması epey çelişgen bir durum çıkarıyor ortaya."

Tepki gösterip tomurcuklanması. Kalemler işliyordu.

Parmağıyla gösterdi. Pek ağır hareket eden bir kuşak üstünde, raf dolusu deney tüpü büyük bir madenî kutuya girerken, aynı kutudan başka bir raf dolusu çıkıyordu. Makineler hafif hafif mırıldıyordu. Öğrencilere, tüplerin kutudan geçmesinin sekiz dakika sürdüğünü söyledi. Yumurta, güçlü

röntgen ışınlarına ancak sekiz dakika dayanabiliyordu. Aralarından birkaçı ölüyor; geri kalandan ışına en çok dayanan ikiye bölünüyordu; çoğu dört tomurcuk veriyordu; bazılarıysa sekiz; sonra tomurcukların büyüdüğü kuluçka makinelerine götürülüyordu; derken iki gün sonra birdenbire soğutuluyordu; soğutularak büyümesi önleniyordu. Tomurcuklar da, sırasıyla, iki, dört, sekiz tomurcuk veriyordu; tomurcuklandıktan sonra öldürülesiye alkol veriliyordu; böylece tomurcuklar yeniden tomurcuklanıyordu, tomurcuklanınca da - tomurcuğunun tomurcuğunun tomurcuğu, -daha çok durdurmak tehlikeli olduğundan- rahat rahat büyümeye bırakılıyordu. Bu arada en baştaki yumurta sekizden doksanaltıya kadar oğulcuk olmak yolundadır - kabul edersiniz ki, tabiata nisbeten büyük bir tekâmül. Eş ikizler - yalnız, insanların doğurduğu o eski zamanlardaki gibi yumurtanın bazen tesadüfle bölünmesinden meydana gelen, ikiz üçüz parçaları değil; düzinelerle, yirmişer yirmişer.

Müdür, "yirmişer," diyerek, sanki büyük bir bağışta bulunuyormuş gibi, kollarını iki yana açtı; "yirmisi birden."

Ama öğrencilerden biri bunun faydasının ne olduğunu sormak gibi bir sersemlikte bulundu.

"İlâhî yavrucuğum!" Müdür olduğu yerde ona dönüvermişti. "Görmüyor musun? Görmüyor musun, kuzum?" Bir elini kaldırdı; heybetli bir duruşa geçmişti. "Bokanovski ameliyesi toplumsal istikrarın en başta gelen araçlarından biridir!"

Toplumsal istikrarın en başta gelen araçları.

Eş erkek ve kadınlar; bir örnek kümeler halinde. Küçük bir fabrikanın bütün içi, bir tek bokanovskilenmiş yumurtadan çıkan mamûllerle tıka-basa dolacak!"

"Doksanaltı eş ikiz, doksanaltı eş makine başında!"

Müdürün sesi heyecandan nerdeyse titriyecekti. "Nerde bulunduğunuzu öğrenmiş olacaksınız artık. Tarihte ilk olarak." Burada gezegenin şiarını söyledi yeniden. "Topluluk, özdeşlik, istikrar." Büyük sözler. "Sonsuza kadar bokanovskiliyebilseydik bütün mesele çözülmüş olurdu."

Birörnek Gammalar, değişmez Deltalar, aynı biçim İpsilonlar tarafından meselenin çözülmüş olması. Milyonlarca eş

ikiz. Toptan istihsal ilkesinin sonunda biyolojiye uygulanmış olması."

"Ama nerde!" Müdür yerinerek başını salladı, "sonsuza kadar bokanovskiliyemeyiz ki."

Doksanaltı en son noktayı gösteriyordu; yetmişikiyse iyi bir ortalamaydı. Aynı yumurtalıktan, aynı bir erkeğin cinsel hücreleriyle, elden geldiği kadar eş ikiz sürüsü imal etmek - yazık ki, bundan daha iyisini yapamazlardı. Bu bile zordu.

"Çünkü tabiatta otuz yıl ister, ikiyüz yumurtanın olgunlaşabilmesi için. Oysa bizim işimiz, nüfusu şu anda, hemen şimdi, istikrara kavuşturmaktır. Bir çeyrek yüzyıl içinde tek-tük ikiz çıkarmak - ne işe yarar ki?"

Belli bir şeydi, hiç bir faydası yoktu bunun. Bir var ki, Podsnap Tekniği olgunlaşma işini alabildiğine hızlandırmıştı. İki yıl içinde, hiç değilse yüzelli olgun yumurta sağlıyordu. Dölleyin, sonra da bokanovskileyin -yani, yetmişikiyle çarpın- ortalama olarak, yüzelli dizi eş ikizli, hemen hemen onbir bin kız ve erkek kardeş elde edersiniz; hepsi de aynı iki yılın çocukları olacak.

"Bazı özel durumlardaysa, bir yumurtalıktan onbeş binden çok ergin kişi elde edebiliriz."

O sırada yanlarından geçmekte olan, sarı saçlı, al yanaklı bir delikanlıyı çağırdı, "Mr. Foster." Al yanaklı delikanlı yaklaştı. "Tek bir yumurtalığın rekorunu söyliyebilir misiniz bize, Mr. Foster?"

"Bu Merkezde altı bin on iki," diye cevap verdi Mr. Foster duraklamadan. Pek çabuk konuşuyordu, canlı, mavi gözleri vardı; rakamlardan söz etmenin ona büyük zevk verdiği belliydi. "On altı bin on iki; yüz seksen dokuz eş ikiz. Ama, tabii, daha iyi sonuçlar elde edildi bazı tropikal merkezlerde," diye canlı canlı devam etti konuşmasına. "Singapur'da on altı bin beş yüzden daha çok elde edildiği oldu; Mombasay'sa on yedi bininciye erişti. Ama onların üstünlükleri var bize göre. Bir zenci yumurtalığının hipofize karşı ne gibi bir tepki gösterdiğini görseniz bir! Avrupa malı üstünde çalışmağa alışan için bayağı şaşkınlık verici bir şey. Ama yine de," dedi gülerek (gözleri mücadele ışığıyla parliyordu, çenesini de meydan okur gibi havaya kaldırmıştı), "yine de elimizden gelirse niyetimiz onları geçmek. Şu anda hârika bir

Eksi-Delta yumurtalığı üzerinde çalışıyorum. Daha on sekiz aylık. Kimi şişeden çıkmış, kimi oğulcuk durumunda on iki bin yedi yüzden daha çok çocuk elde etmiş durumdayım. Hâlâ da sapasağlam yaşıyorlar. Yeneceğiz onları ergeç."

"Aferin, böyle düşünmeli işte!" diye bağırdı Müdür, Mr. Foster'in sırtını okşıyarak. "Gelin bizimle de, şu çocukları geniş bilginizden faydalandırın."

Mr. Foster alçakgönüllülükle gülümsedi. "Memnuniyetle," dedi. Yürüdüler.

Şişeleme Odasında, âhenkli bir kaynaşma ve düzenli bir çalışma vardı. İstenen boyda kesilmeğe hazır taze dişi domuz peritonu parçaları bodrumdaki uzuv deposundan küçük asansörlerle yukarı fırlayıp duruyordu. Zızzzzzz.. çıt! Asansör kapıları şiddetle açılıyordu; şişeye koyarak, yayıp düzeltmesi için, şişe döşiyenin elini uzatıp, parçayı alması yetiyordu, döşenmiş şişe hareket eden kuşak üstünde daha pek uzaklaşamadan zızzzzzz, çıt! Bu ağır, bitmek tükenmek bilmiyen şişeler dizisinde, bir ikincisine sokulmak üzere derinlerden yeni bir periton parçası fırlayıp çıkıyordu.

Döşeyicilerden sonra kayıtçılar geliyordu. Alay ilerliyordu; yumurtalar birer birer deney tüplerinden alınıp, daha büyük kaplara aktarılıyordu; periton astar çabuk yarılıyor, morula yerine yerleştiriliyor, üstüne tuzlu malılûl dökülüyor.... şişe de bu arada geçmiş bulunuyor ve etiketi yapıştırılmak üzere hazır oluyordu. Soyu, dölleme tarihi, Bokanovski grubundaki üyeliği-bütün bu incelikler, deney tüpünden şişeye aktarılıyordu. Adsızlıktan kurtuluyordu artık, adını sanını bulan alay, ağır ağır ilerlemesine devam ediyordu; ilerliye ilerliye duvardaki bir delikten geçiyor, yavaş yavaş Toplumsal Kaderleme odasına giriyordu.

"Seksen sekiz metreküp fiş," dedi Mr. Foster sevinerek, odaya girerlerken.

"Bütün gerekli bilginin h e p s i burda," dedi Müdür.

"Her sabah yeni ilâveler yapılır."

"Her öğleden sonra da ayarlamalar."

"Hesaplar bunlara dayanılarak yapılır."

"Şu veya bu cinsten filânca sayıda adam," dedi Mr. Foster.

"Filânca sayıda dağıtımı yapılır."

"Belli bir zamanda, en uygun şişe boşaltma oranı bulunur."

"Beklenmedik gereksiz sarfiyat ayarlanır."

"Derhal," dedi Mr. Foster. "Son Japonya'daki depremden sonra görevdışı kaç saat çalıştım bir bilseniz!" Keyifli keyifli gülümsiyerek başını salladı.

"Kaderleyiciler hesaplarını dölleyicilere gönderirler."

"Onlar da bunlara istedikleri kadar oğulcuk verirler."

"Şişeler de inceden inceye kaderlenmk üzere buraya gelirler."

"Biz de şimdi oraya gideceğiz."

Derken, Mr. Foster bir kapı açarak, bodruma giden merdivenden aşağı inmeğe başladı.

Tropikal sıcaklık hâlâ hüküm sürüyordu. Gittikçe koyulaşan bir alacakaranlığa doğru iniyorlardı. İki kapıyla iki dönemeçli bir dehliz, gün ışığının mahzene girmesini önlüyordu.

"Oğulcuklar fotoğraf filimleri gibidir," dedi Mr. Foster şaka yollu, ikinci bir kapıyı iterek açıp. "Sadece kırmızı ışığa dayanabilirler."

Nitekim, ardısıra, öğrencilerin girdiği boğucu sıcak karanlık gözle görülebiliyordu; kızıl bir karanlıktı bu, bir yaz öğleüstü, kapalı gözlerdeki kızıl karanlığa benziyordu. Sıra sıra, üstüste duran raflarda tombul karınlı şişeler, yakutlar gibi parlıyordu, bu yakutlar arasında da kırmızı gözlü ve baştanbaşa l u p u s belirtileri gösteren, kadın erkek, kızıl hayaletler dolaşıyordu. Makinenin homurtusu ve tıkırtısı havayı hafif hafif sallıyordu.

"Birkaç rakam söyleyin onlara, Mr. Foster," dedi Müdür, konuşmaktan yorulmuş gibi.

Mr. Foster için büyük zevkti onlara birkaç rakam söylemek.

İkiyüz yirmi metre uzunluk, ikiyüz metre genişlik ve on metre yükseklikteki yukarıyı gösteriyordu. Su içen civcivler gibi öğrenciler yüksek tavana doğru gözlerini kaldırdılar.

Üç kat raf: Zemin katı seviyesindeki rafdan başka, birinci ve ikinci katlar.

Üstüste duran balkonların örümcek ağları gibi yayılan çelik işleri karanlık içinde bütün yönlere doğru uzanıyor,

kayboluyordu. Yakında bir yerde, üç kızıl hayalet yürür-merdivenle gelen damacanaları alıp, yere koyuyordu.

Toplumsal Kaderleme Odasından gelen merdivendi bu. Herbir şişe onbeş raftan birine konabilirdi, her raf, her ne kadar görülemiyorsa da, saatte 33 1/3 santimetre hareket eden biner taşıt aracıydı. Günde sekiz metre olmak üzere, iki yüz altmış yedi gün. Hepsi iki bin yüz otuz altı metre eder. Zemin katı seviyesinde bir kere döndükten, birinci katı da çepeçevre dolaştıktan sonra, ikinci katın yarı turunu yapıp, iki yüz altmış yedinci sabah Boşaltma Odasına varılıp, gün ışığına kavuşuluyordu, yani şu yalnız varoluşa...

"Ama bu arada," dedi Mr. Foster sözüne son verirken, "birçok şey yapılmış oluyor onlara. Öyle çok şey ki, öyle çok ki!" Zafer kazanan birinin bilgiç gülüşüyle güldü.

"Böyle düşünmeli işte," dedi Müdür bir kez daha. "Şöyle yürüyelim. Siz her şeyi anlatın onlara Mr. Foster."

Mr. Foster gerekeni anlatıyordu onlara.

Oğulcuğun periton yatağında büyüyüşünü anlattı. Beslendiği yalancı kandan onlara tattırdı. Plasentin ve tiroksinle niçin tenbih edilmesi gerektiğini söyledi. C o r p u s L u t e u m özünün ne olduğunu açıkladı. Onlara 0 metreden 2040 metreye kadar, on iki metrede bir, otomatik enjeksiyon yapan fıskiyeleri gösterdi. Gittikçe artan dozda hipofiz salgısının, yolculuklarının son doksanaltı metrelik kısmında tatbik edilişini anlattı. Yüz onikinci metrede her şişeye ana rahmindeki kan dolaşımını taklit için konan yapma sistemi anlattı, yalancı kan haznesini, sıvıyı plasenta üstünde hareket ettiren ve sunî ciğerle, pislikleri süzen filtreye götüren merkezkaç tulumbasını gösterdi. Oğulcuğun kansızlığa karşı gösterdiği can sıkıcı eğiliminden ve bu yüzden yüksek dozlarda domuz midesi usaresi ve cenin halindeki tay karaciğeriyle beslenmesi gerektiğinden söz açtı.

Her sekiz metrenin son iki metresinde bütün oğulcukları hep birden harekete alışsın diye sarsan basit mekanizmayı gösterdi. "Boşaltma Travması" denen tehlikeden bahsetti, ve o tehlikeli şokun etkisini azaltmak amaciyle, şişelenmiş oğulcuğun uygun olarak yetiştirilmesi için alınacak tedbirleri saydı. İki yüz metre dolaylarında yapılan cinsiyet

deneylerinden bahsetti. Etiketleme düzenini açıkladı - ak üstüne kara olmak üzere erkekler için bir T, dişiler için bir daire, kısır olarak kaderlenenler için bir soru işareti konuyordu.

"Tabiî, çünkü," dedi Mr. Foster, "çoğu zaman dölleme yeteneğine sahip olmak, bayağı can sıkıcı bir şey oluyor. Bin iki yüz yumurtalığın biri döllenebilir cinsten olsun, bizim için yeter de artar bile. Ancak seçme imkânının iyi olmasını isteriz. Hem, tabiî, insanın büyük bir güven payı ayırması da gerekiyor. Bu yüzden dişi oğulcukların yüzde otuzu kadarını normal gelişmeye bırakıyoruz. Ötekiler, yolculuklarının geri kalan kısımlarında her yirmidört metrede bir, erkek cinsiyet hormonu alıyorlar. Sonuç şu oluyor: Şişeden boşaltıldıkları zaman, kısırdırlar - bünyece tamamiyle normal. ("Yalnız," demek zorunda kaldı, "bunlarda sakal çıkmağa ufak bir eğilim görülmektedir,") ama kısır. Kısır oldukları garantidir. Bu da bizi böylece," diye devam etti Mr. Foster, "tabiatı körükörüne taklit etmemizi önliyerek, çok daha ilginç, insan buluşu dünyasına getiriyor."

Ellerini oğuşturdu. Çünkü, tabiî sadece oğulcuk kuluçkalamakla yetinmiyordu onlar: Herhangi bir inek de yapabilirdi bunu.

"Biz aynı zamanda kaderliyoruz ve şartlıyoruz da. Çocuklarımızı toplumsallaştırılmış insan varlıkları olarak şişelerden çıkarıyoruz, Alfalar, İpsilonlar olarak: Geleceğin, lâğım işçileri, ya da..." 'Gelecekteki Dünya Düzenleyicileri' diyecekti, ama hemen düzeltip, "geleceğin kuluçka müdürleri olarak." dedi.

K.Ş.M., bu iltifatı gülümsemeyle karşıladı.

Onbirinci sıradaki üçyüz yirminci metre önünden geçiyorlardı. Genç bir Eksi-Beta mühendis, elinde bir tornavidayla İngiliz anahtarı, geçmekte olan bir şişenin yalancı kan tulumbasıyla uğraşıyordu. Elektrik motorunun vızıltısı somunlar çevrildikçe bir ses tonundan daha küçük bir oranda derinleşiyordu. Derinleşti... derinleşti... son bir sıkış, devir sayısını gösteren âlete bir göz atış, bitmişti işi. Çizgi yönünde iki adım gerileyip, öbür tulumba üstünde de aynî işe başladı.

"Dakikadaki devir sayısını azaltmak için," diye açıkladı Mr. Foster. "Yalancı kan daha ağır dolaşmağa başlar; bu

yüzden ciğerden daha uzun aralıklarla geçer; oğulcuk da böylece daha az oksijen almış olur. Oğulcuğu normalin altında tutmak için en iyi çare oksijeni kısmaktır." Yine ellerini oğuşturdu.

"Peki, oğulcuğu niçin normalin altında tutmak istiyorsunuz?" diye sordu safdil öğrencinin biri.

"Eşek!" dedi Müdür, uzun sessizliği bozarak. "Bir İpsilon oğulcuğun, hem bir İpsilon ortamına, hem de bir İpsilon verasetine ihtiyacı olduğu aklına gelmedi mi hiç?"

Aklına gelmediği belliydi. Utancından yerin dibine geçti çocuk.

"Sınıf ne kadar aşağıysa," dedi Mr. Foster, "oksijen de o kadar azalır." İlk etkilenen uzuv, beyin oluyordu. Derken iskelet geliyordu. Normal oksijen miktarını yüzde yetmiş azaltınca cüceler elde ediliyordu. Yetmişten aşağıysa gözsüz ucubeler.

"Onlar hiç bir işe yaramaz," diye sözünü bitirdi Mr. Foster.

Oysa, (sesi bir sır açıklıyormuş gibi canlandı), olgunlaşma süresini kısaltmak için bir yol bulacak olsalardı, ne büyük bir zafer olurdu, Topluma ne büyük hayır'

"Atı hayal edin bir."

Atı hayal ettiler.

"Altı yaşında olgunlaşır, fil de on yaşında. Öte yandan insan, onüç yaşında, cinsel bakımdan olgunlaşmamıştır daha; ancak yirmisinde yetişkin bir kimse durumuna gelir. Tabiî, böylece bu geciken gelişmenin meyvesi de insanın zekâsı oluyor.

"Ama İpsilonlarda," dedi Mr. Foster haklı olarak, "insan zekâsına ihtiyacımız yok."

Şimdiye kadar ihtiyacımız olmadı, elde de etmiş değiliz. Ama her ne kadar İpsilon zekâsı on yaşındayken olgunlaşıyorsa da, İpsilon vücudu onsekizine kadar çalışmaya gelmiyor. Boş yere harcanan, boşa giden uzun hamlık yılları. Fiziksel gelişim, örneğin, inekte olduğu gibi hızlandırılabilecek olsaydı, Topluluk için ne büyük bir tasarruf olurdu.

"Muazzam bir tasarruf" diye mırıldandı öğrenciler. Mr. Foster'in heyecanı onlara da geçmişti.

Epeyce teknik konulara geçti; insanların bu kadar yavaş gelişmesine sebep olan iç salgıların anormal düzeninden

bahsetti; bunun sebebinin bir tohum değişimi olduğunu kabul ediyordu. Bu tohum değişiminin etkileri giderilebilir miydi? Her bir İpsilon oğulcuğu, uygun bir metodla, köpeklerin ve ineklerin normalliğine geri getirilebilir miydi acaba? Buydu mesele; hemen hemen çözülmüştü de.

Filkington'da, Mombasa'da, dört yaşında cinsel olgunluğa erişmiş ve altı buçuk yaşında tamamiyle yetişkin kimseler imal edilmişti. Bir bilim zaferi! Ama toplum bakımından faydasız. Altı yaşındaki erkek ve kadınlar İpsilonların işini bile beceremiyecek kadar aptaldılar. Ameliye, ya hep, ya hiç cinstendi. Ya hiç birşey değiştirilemiyor, ya da her şey bambaşka oluyordu. Yirmi yaşındaki yetişkin kimselerle altı yaşındaki yetişkin kimseler arasında ideal bir ortalama had bulmağa çalışıyorlardı hâlâ. Şimdiye dek bir başarı elde edilmemişti. Mr. Foster içini çekip esefle başını salladı.

Kızıl alacakaranlıktaki gezintileri, yüzyetmişinci metredeki, dokuzuncu rafın yanına getirmişti onları. Bu noktadan sonra dokuzuncu rafın üstü örtülüyordu, şişeler de yolculuğun geri kalan kısmına, orada burada iki, üç metre genişliğinde açıklıkları olan bir türlü tünel içinde devam ediyorlardı.

"Sıcaklık bakımından şartlamak için," dedi Mr. Foster.

Sıcak tünellerle, soğuk tüneller birbirlerini kovalıyordu. Şişelerden boşaltılmadan, oğulcuklar soğuktan ürkmeyi öğrenmiş oluyorlardı. Bunlar, tropikal bölgelere göçüp, madenci, sunî ipek dokuyucusu ve çelik işçisi olarak çalışmak üzere kaderlenmiş oluyorlardı. Daha sonra, zihinleri de, vücutlarının yargısını onaylıyacak şekilde yapılacaktı. "Sıcakta yaşamak üzere şartlıyoruz onları," dedi Mr. Foster. "Yukardaki meslekdaşlarımız da onu sevmesini onlara öğretecek."

"Bu da," diye söze karıştı Müdür. hikmet taslıyormuş gibi, "bu da mutluluk ve erdemin sırrıdır işte - yapmanız g e r e k e n i sevmek. Bütün şartlamaların amacı budur: İnsanlara kaçınılmıyacak toplumsal kaderlerini sevdirmek.

İki tünel arasındaki bir boşlukta, hemşirenin biri, geçmekte olan bir şişenin içinde bulunan jelâtinli maddeyi uzun, ince bir şırıngayla karıştırıyordu. Öğrencilerle kılavuzları bir süre durup, sessiz sessiz baktılar ona.

"Ne haber, Lenina?" dedi Mr. Foster, kız şırıngayı çekip, doğrulduğunda.

Kız korkuyla döndü. Lupuslu yüzüne ve kırmızı gözlerine rağmen son derece güzel olduğu belliydi.

"Henry!" Gülümsemesi kıpkızıl çaktı ona - birsıra mercan diş.

"Çok güzel, çok güzel," diye mırıldandı Müdür, sırtını okşıyarak; kız da saygılı bir gülümsemeyle karşılık verdi.

"Ne aşılıyorsun onlara?" diye sordu Mr. Foster, sesine bilimsel bir hava vererek.

"Her zamanki gibi tifo ve uyku hastalığı mikrobu."

"Tropikal bölgede çalışacak olan işçiler yüzellinci metrede aşılanmağa başlar," diye açıkladı Mr. Foster öğrencilere. "Oğulcukların daha galsamaları vardır. Balığa, gelecekteki insan hastalıklarına karşı muafiyet veriyoruz." Derken, yeniden Lenina'ya dönerek, "Öğleden sonra beşe on kala damda," dedi. "Her zamanki gibi."

"Çok güzel," dedi Müdür yine, sırtını bir kez daha okşadıktan sonra, ötekilerin ardından yürüdü.

Onuncu rafta, sıra sıra, gelecek neslin kimya sanayii işçileri, kurşuna, sud kostike, katrana, klor gazına alıştırılıyorlardı. İkiyüz elli oğulcuk durumundaki, roket mühendislerinin ilki, tam o sırada rafın üstünde binyüzüncü metreyi geçmekteydi. Özel bir mekanizma, şişeleri döndürüp duruyordu. "Denge duygularını düzenlemek için," diye açıkladı Mr. Foster. "Göğün ortasında, bir roketin dışında, tamir yapmak ince iştir. Bazıları yukardayken, dolaşımı yavaşlatıyordu, yarı aç kalsınlar diye; başüstü dururlarken de yalancı kanın akış hızını iki misline çıkarıyoruz. Başaşağı duruşla doğru duruşu birbirine uydurmayı öğreniyorlar böylece; başüstü durduklarında gerçekten mutludurlar doğrusu."

"Şimdi de," diye devam etti Mr. Foster, "Artı-Alfa aydınlarının pek ilginç birtakım şartlanmalarını göstereyim size. Beşinci rafta epey bir küme var onlardan. Birinci balkon seviyesinde," diye bağırdı zemin katına inmeğe başlıyan iki çocuğa.

"Bunlar dokuzyüz metre civarındadır," diye açıkladı, "oğulcuklar kuyruklarından kurtulmadan, zekâ bakımından pek şartlandıramazsınız. Arkamdan gelin."

Ama Müdür saatine bakmıştı. "Üçe on var," dedi, "yazık, aydın oğulcuklara vakit kalmadı. Çocuklar öğleüstü uykularından uyanmadan, yukarı, çocuk yuvalarına çıkmalıyız."

Mr. Foster hayal kırıklığına uğramıştı. "Boşaltma Odasına hiç olmazsa bir kerecik göz atılsa," diye yalvardı.

"Pekâlâ öyleyse," Müdürün yüzünde hoşgörür bir gülümseme belirdi. "Sadece bir göz atacağız ama, o kadar."

2. BÖLÜM

Mr. Foster'i Boşaltma Odasında bıraktılar. K.Ş.M. ile öğrencileri en yakın asansöre binip beşinci kata çıktılar.

Çocuk Yuvaları. Yeni Pavlov Usulü Şartlama Odaları, diye yazıyordu levhada.

Müdür, bir kapı açtı. Pek parlak ve güneşli, büyük, çıplak bir odadaydılar; çünkü güneye bakan duvarı, baştanbaşa bir tek pencere kaplıyordu. Tüzüğe uygun üniforma olarak beyaz viskoz-ketenden pantalon ve ceketler giyinmiş altı kadar hemşire vardı, saçları mikroptan kaçınmak için, beyaz başlıklarının altına iyice gizlenmişti: Odanın karşı yanına, bir sıra halinde gül dizmekle meşguldüler. Çiçeklerle tıka-basa doldurulmuş koca koca vazolar, binlerce taç yaprağı, olgun-açmış, ipek gibi yumuşak sayısız yavru melek yanakları gibi, öyle melekler ki ama, bu parlak ışık altında sadece pembe ve aryen değil, aynı zamanda ışıl ışıl Çinli de, Meksikalı da, gökte borazan çala çala bitkin düşmüş melekler, hem ölü gibi soluk melekler, ölüm sonrası mermer beyazı.

K.Ş.M. içeri girince hemşireler esas duruşa geçtiler.

"Kitapları çıkarın!" dedi kısaca.

Hemşireler bir şey demeden buyruğa boyun eğdiler. Gül vazolarının arasına kitaplar bir düzen üzre dizildi - birsıra yavru kitapları, dikkat çekmek için herbirinin parlak renkli bir hayvan, balık, ya da kuş resmi olan sayfası açıldı.

"Şimdi de çocukları getirin bakalım!"

Acele acele odadan çıktılar, bir iki dakika sonra da bir çeşit, tekerlekli masalar iterek birbiri ardından içeri girdiler; masanın tel örgüyle çevrili her dört katında da, sekiz aylık bebekler vardı, hepsi de birbirinin aynıydı, (bir Bokanovski kümesi olduğu belliydi) hepsi de (sınıfları Delta olduğu için) hâkî üniformalar giymişti.

"Bırakın yere!"

"Şimdi, çiçeklerle kitapları görebilecek şekilde döndürün onları."

Döner dönmez, bebekler susuverdiler, parlak renkler kümesine, beyaz sayfalar üstünde canlı, ve parlak duran o biçimlere doğru emeklemeğe başladılar. Onlar yaklaşırken, güneş az önce girdiği bulutun ardından çıktı. Sanki içten gelen bir taşkınlıkla, güller alev alev oldu; yeni ve derin bir anlam kitapların parlak sayfalarını boyuyordu sanki.

Müdür, ellerini oğuşturdu. "Mükemmel!" dedi. "İstiyerek yapılsaydı, daha iyisi olamazdı bunun."

Emekliyenlerin çevikleri hedeflerine varmışlardı bile. Küçük eller, gelişigüzel uzanıyor, dokunuyor, yakalıyor ve bozulan güllerin taç yapraklarını yoluyor, kitapların resimli sayfalarını buruşturuyordu. Hepsi de mutlu çabalarına başlayıncaya dek bekledi Müdür. Derken, "Dikkat edin!" dedi. Ve başını kaldırıp işaret verdi.

Odanın öte ucundaki elektrik akımını yöneten masa başında duran Baş Hemşire, küçük bir kol indirdi.

Şiddetli bir patlama duyuldu. Gittikçe tizleşen bir tehlike düdüğü ötmeğe başladı. Alarm zilleri insanı zıvanadan çıkaracak şekilde çalıp duruyordu. Çocuklar korkmuş, çığlık atıyordu, yüzleri dehşet içindeydi.

"Şimdi de," diye bağırdı Müdür, (çünkü gürültü insanı sağır edecek cinstendi), "dersi şimdi hafif bir elektrik şokuyla akıllarına çakacağız."

Yine eliyle bir işaret yaptı, Baş Hemşire ikinci bir kol indirdi. Bebek çığlıklarının ses perdesi birden değişti. Şimdiki keskin, ispazmozlu çığırışlarında çaresizlik ifade eden, çılgınca bir şey vardı. Küçük vücutları büzülüp geriliyordu, uzuvları görünmez tellerle çekiliyormuş gibi, kesik kesik hareket ediyorlardı.

"İstersek bütün döşemeyi bile elektrikliyebiliriz," diye kükredi Müdür. "Ama bu yeter artık." Hemşireye eliyle işaret etti.

Patlama sesleri durdu, ziller çalmıyordu artık, tehlike düdüğü yavaş yavaş sustu. Gergin, büzülmüş vücutlar gevşedi. Çılgın çocukların hıçkırık ve feryatları yeniden korku ağlamasına döndü.

"Şimdi yine çiçek ve kitap verin onlara!"

Hemşireler boyun eğdiler; ama bebekler, güller yakla-

şınca, o canlı renkler içindeki pisipisi'ler, ö....öö...ööööö'ler, me..eeeee'ler'i görür görmez, dehşet içinde geri çekildiler; zırlamalar bir daha yükseldi.

"Görüyorsunuz ya," dedi Müdür muzaffer bir edayla, "görüyorsunuz ya."

Kitaplar ve gürültüler, çiçekler ve elektrik şokları - daha şimdiden çocuğun kafasında tehlike ifade eden çiftler meydana getiriyorlardı; aynı ders veya benzeri, ikiyüz kere tekrarlandıktan sonra, iyice çakılmış olacaktı kafalarına. İnsanın bir araya getirdiğini tabiat ayıramaz.

"Psikologların, kitap ve çiçekten 'içgüdüsel' nefret duyma dedikleri hava içinde yetişecekler. Refleksler değişmiyecek bir şekilde şartlandırılmış olacak. Kitaplardan ve botanikten ömür boyunca kurtulmuş olacaklar. Haydi alın götürün artık."

Hâlâ feryat etmekte olan hâkî bebekler, tekerlekli masalarına konup, dışarıya çıkarıldı; arkalarında ekşi süt kokusuyla, hoş karşılanan bir sessizlik bıraktılar.

Öğrencilerden biri, elini kaldırdı; aşağı sınıf halkın, Topluluğun zamanını kitaplara boş yere harcıyacağını ve hiç de hoş olmıyan, reflekslerinden birinin şartlamasını bozacak bir şey okuması tehlikesini iyi anlıyorsa da, yine de... çiçeklere bir türlü akıl erdiremiyordu. "Psikolojik yollarla niye önlenmeleri gerekiyor Deltaların çiçek sevmeleri?"

K.Ş.M. sabırla anlattı. Çocuklara gül gördüğünde çığlık attırılmasının sebebi, yüksek bir iktisadî politika icabıydı. O kadar eski değil, yakınlarda daha (yüz yıl kadar filân önce), Gammalar, Deltalar ve hattâ İpsilonlar, çiçekleri sevecek şekilde şartlandırılmıştı - özel olarak çiçekleri sevecek şekilde, genel olarak da vahşî tabiatı. Bu, her fırsat çıktığında kırlara yolculuk etmeleri ve böylece taşıt aracı kullanmak zorunda kalmaları içindi.

"Taşıt aracı kullanıyorlar mıydı?" diye sordu öğrenci.

"Çoook," dedi Müdür, "ama sadece o kadar."

Bahar çiçeklerinin ve manzaralarının büyük bir eksikliği olduğunu söyledi: Çünkü bedavaydı bunlar. Tabiat aşkı fabrikaların çalışmasını önlüyordu. Böylece tabiat zevki ortadan kaldırmağa karar verildi; hiç olmazsa aşağı sınıflar için; tabiat aşkını ortadan kaldırmak, ama taşıt araçlarına binmek eğilimini de önlememek. Çünkü nefret de etseler, yi-

ne de kırlara gitmeleri gerekiyordu. Taşıt aracı kullanmak için, amacı sadece bahar çiçeği ve manzara sevmek olmıyan, daha sağlam, iktisadî bir sebep bulmaktı iş. Sonunda o da bulundu.

"Kitleleri kırlardan nefret edecek şekilde şartlıyoruz," dedi Müdür. "Ama, aynı zamanda bütün açıkhava sporlarını da sevecek şekilde. Bu arada, bütün açıkhava sporlarının birçok âlet gerektirmesine de çalışıyoruz. Böylece taşıt araçları yanında bazı mamûllerin tüketimini de sağlıyoruz. Deminki elektrik şokları da bundan."

"Anladım," dedi öğrenci ve sustu, hayran hayran bakakalmıştı.

Sessizlik çökmüştü; derken, boğazını temizliyerek: "Bir zamanlar," diye başladı Müdür, "Hazret-i Ford daha yeryüzündeyken, Reuben Rabinovitch adında küçük bir çocuk vardı. Reuben, Polonyaca konuşan bir anne-babanın çocuğuydu," Müdür durdu. "Polonyacanın ne olduğunu bilirsiniz herhalde, değil mi?"

"Ölü bir dildir."

"Fransızca, Almanca gibi tıpkı," dedi başka bir öğrenci, bilgiçlik taslıyarak.

"Peki, 'anne-baba' nedir?" diye sordu Müdür.

Tedirginlik verici bir sessizlik. Çocukların çoğu kızardı. Müstehçenlikle, katıksız bilim arasındaki anlamlı, fakat ekseri pek ince olan ayırımı yapabilmeği öğrenmemişlerdi daha. Biri, sonunda, elini kaldırmak cesaretini gösterdi.

"Eskiden insanlar..." deyip durakladı; kan hücum etti yanaklarına. "İnsanlar eskiden çocuklarını doğururlardı."

"Doğru," Müdür sözü doğrular gibi başını salladı.

"Bebekler boşaltılınca da..."

"Doğurulunca..." diye düzeltildi.

"Onlar ana-baba oluyor işte, - tabiî, bebekleri demek istemiyorum; ötekiler." Çocuk şaşkınlıktan ne yapacağını bilemiyordu.

"Kısacası," diye özetledi Müdür, "anne-baba denen şeyler, onların annesi ve babası oluyorlardı." Gerçekte bilim olan bu müstehçenlik, gözgöze gelmekten utanan çocukların sessizliğine bir bomba gibi indi. "Ana!" diye bağırdı bilime zorla sokmak istiyormuş gibi, sonra koltuğun arkalığına dayanıp, ciddî bir tavırla, "Bunlar," dedi, "hoş olmıyan olaylar;

biliyorum. Ama ne yaparsınız, tarih olaylarının çoğu tatsız tuzsuz şeyler zaten."

Küçük Reuben'e döndü - annesi-babası (öhö, öhö) odasında dikkatsizlik yüzünden bir akşamüstü radyoyu açık bıraktığı Reuben'e.

("Çünkü unutmayın ki, doğurularak üretilen o kaba günlerde çocuklar hep anne ve baba tarafından yetiştirilirdi, Devlet Şartlama Merkezlerinde değil.")

Çocuk uykudayken, birden Londra radyosu işlemeğe başladı; ertesi sabah da hayretler içinde bırakan bir şey oldu (gençlerin daha bir cesaretlileri, birbirlerine sırıtmak cüretini gösterdi), küçük Reuben, uyandığında, şu acayip eski yazarın uzun bir konferansını kelimesi kelimesine ezberden söylemeğe başladı, ("Bazı eserleri bize kadar gelebilen birkaç kişiden biriydi bu, George Bernard Shaw; yetkili kaynaklara göre, kendi dehasından bahsediyormuş bu konferansta") kaş-göz oynatarak, kıs kıs gülen küçük Reuben için, bu konferans tamamiyle anlamsızdı, çocuklarının birden delirdiğini sanarak doktor çağırdılar. İyi ki, doktor İngilizce biliyordu, Shaw'un önceki akşam radyoda yayınladığı konuşmayı tanıdı, olan bitenin önemini anladı, ve bu konuda tıb matbuatına bir mektup gönderdi.

"Uykuda-öğrenim, ya da i p n o p e d i a metodu bulunmuştu." K.Ş.M. mânalı mânalı sustu.

Metod bulunmuştu; ama bunun faydalı olarak uygulanması için daha birçok yıl geçmesi gerekti.

"Küçük Reuben vak'ası, Hazret-i Ford'un ilk T modeli piyasaya sürüldükten ancak yirmiüç yıl sonra yer almıştır," Burada doktor midesi üstünde bir T işareti yaptı, bütün öğrenciler de onu taklit ettiler, "ama yine de..."

Öğrenciler dehşet içinde yazıyorlardı. "İ p n o p e d i a, i l k o l a r a k r e s m e n F.S. 214 d e k u l l a n ı l m ı ş t ı r. N i y e d a h a ö n c e d e ğ i l ? İ k i s e b e p v a r : (a)...."

"Bu ilk deneyciler," diyordu K.Ş.M., "yanlış yoldaydılar. İpnopedia'nın, bir zihin eğitim aracı olarak kullanılabileceğini sanıyorlardı....."

(Sağ yanına dönük uyuyan küçük bir oğlan, sağ kolu dışarı çıkmış, sağ el yatağın kenarından sallanıyor. Bir ku-

tu üstündeki yuvarlak mazgaldan hafif hafif bir ses fısıldıyor.

"Nil, Afrika'daki en uzun ırmaktır ve yeryuvarlağının bütün ırmakları arasında uzunluk bakımından ikinci gelir. Her ne kadar Mississipi-Missouri ırmağından kısaysa da, havza genişliği bakımından Nil başta gelir, bu havza 35 enlem derecelik bir alandan..."

"Ertesi sabah kahvaltıda, "Tommy," diyor biri, "Afrika'daki en uzun ırmak hangisidir, biliyor musun?" Hayır der gibi başını sallıyor. "Hatırlamıyor musun kuzum, hani şöyle başlıyordu: Nil..."

"Nil, Afrika'daki en uzun ırmaktır ve yeryuvarlağının bütün ırmakları arasında uzunluk bakımından ikinci gelir..." Sözler sel gibi akıyordu. "Her ne kadar..."

"Peki, Afrika'daki en uzun ırmak hangisiymiş?"

Gözler boşluğa bakıyor: "Bilmiyorum."

"Nil ya canım."

"Nil-Afrika'daki-en-uzun-ırmaktır-ve..."

"O halde en uzun ırmak hangisi oluyor, Tommy?"

Tommy ağlamağa başlıyor. "Bilmiyorum," diye inliyor.)

Bu inleme, Müdür açıkladı, ilk araştırıcıları hayal kırıklığına uğratıyordu. Deneylerden vazgeçildi. Çocuklara uykuda artık Nil'in en uzun ırmak olduğunu anlatmak için bir teşebbüste bulunulmadı. Doğrusu da buydu. Ne olduğunu bilmeden insan bir bilim öğrenemezdi ki.

"Oysa, ahlâk eğitimine başlıyacak olsalardı," dedi Müdür kapıya doğru önden yürüyerek. Öğrenciler ardından gittiler, yürürken olsun, asansörde yukarı çıkarken olsun, öğrenciler durmadan not alıyorlardı, "ahlâk eğitimi asla akla dayanamaz."

"Gürültü etmeyiniz, gürültü etmeyiniz," diye fısıldıyordu oparlörlerden biri, ondördüncü katta asansörden çıkarken; "Gürültü etmeyiniz" sözleri koridorlar boyunca oparlörler tarafından söyleniyordu. Öğrenciler de, Müdürün kendi de kendiliklerinden ayak uçlarına kalktılar. Bunlar Alfalardı tabiî; ama Alfalar bile iyi şartlanmışlardı. "Gürültü etmeyiniz, gürültü etmeyiniz." Ondördüncü katın bütün havası baştanbaşa bu kesin buyrukla inliyordu.

Elli metre kadar ayak ucunda yürüyüş, Müdürün ihti-

yatla açtığı bir kapıya getirmişti onları. Eşikten adımlarını atınca, paucurları kapalı bir yatakhanede buldular kendilerini. Duvara dayalı, sıra halinde seksen yatak vardı. Hafif hafif, düzenli bir soluma ve devamlı bir fısıltı duyuluyordu, sanki uzaktan uzağa fısıldaşan belli belirsiz bir takım seslerdi bunlar.

Onlar girince, hemşirenin biri ayağa kalktı ve Müdürün karşısında esas duruşa geçti.

"Bu öğle üzerki ders nedir?" diye sordu.

"İlk kırk dakika İlkel Cinsiyet Bilgisi yaptık," diye cevap verdi hemşire. "Şimdi, Sınıf Ayırımı Esasları dersine ayarladık makineleri."

Müdür ranzalar boyunca ağır ağır yürüyordu. Uykudan pembe pembe olmuş ve dinlenmiş seksen küçük oğlan ve kız çocuğu hafif hafif soluyordu. Her yastığın altında bir fısıltı vardı. K. Ş. M. durdu ve küçük yatakların birinin üstüne doğru eğilerek dikkatle dinledi.

"Sınıf Ayırımı Esasları mı, dediniz? Oparlör açılsın da, ses biraz daha yükselsin."

Odanın ucunda, duvardan dışarı çıkan bir oparlör vardı. Müdür oraya doğru gidip, bir düğmeye bastı.

"...hepsi de yeşil giyer," diyordu yumuşak, ama pek belirli bir ses, bir cümlenin ortasından devam ediyordu; "Delta çocuklarsa haki giyerler. Hayır, hayır, Delta çocuklarla oynamak istemem ben. İpsilonlarsa daha da beter. Okuyup yazamıyacak kadar aptaldır onlar. Üstelik siyahlar giyerler, ne kötü renktir o. Ö y l e seviniyorum ki Beta olduğuma."

Bir süre durduktan sonra ses yeniden başladı.

"Alfa çocuklar gri renk giyerler. Onlar bizden daha çok çalışır, korkunç derecede beceriklidir onlar. Ben Beta olduğuma öyle seviniyorum ki, o kadar çalışmıyorum çünkü ben. Üstelik Gamma ve Deltalardan çok daha iyi durumdayız. Gammalar aptaldır. Hepsi de yeşil giyerler, Delta çocuklarsa haki. Hayır, hayır, oynamak i s t e m e m ben Delta çocuklarla. İpsilonlarsa daha da beter. Öylesine aptaldır ki.."

Müdür düğmeye bastı. Ses sustu. Sadece, belli belirsiz gölgesi seksen yastık altından mırıldanmağa devam etti.

"Uyanmadan kırk elli kere tekrarlattırılır bu; derken perşembe günü yeniden, pazara bir daha. Otuz ay süreyle

haftada üç kereden yüz yirmi kere. Sonra daha ileri derslere geçerler."

Güller ve elektrik şokları, Deltaların haki elbiseleri - biraz zamk kokusu - çocuk konuşmağa başlamadan ayrılmamak üzre birleşirler. Ama kelimesiz şartlama ham ve toptancı işidir, ince ayrılıkları göstermez, davranışın daha karışık şekillerini öğretemez. Bunun için kelimeler gerekir, ama aklın işe karışmadığı kelimeler. Kısacası İpnopedia.

"Gelmiş geçmiş bütün zamanların en büyük ahlâksallaştırıcı ve toplumsallaştırıcı gücü."

Öğrenciler küçük defterlerine yazdılar bunu. Tam yerinden geliyordu sözler.

Müdür yeniden dokundu düğmeye.

"...öyle beceriklidirler ki," diyordu yumuşak, sinsi, yorulmak bilmiyen bir ses. "Öyle seviniyorum ki Beta olduğuma..."

Suyun damlaya damlaya en sert granit taşını oyduğu gerçek, ama bunlar su damlaları gibi değil, sonunda kaya kızıl bir top halini alıncaya kadar, üstüne düştükleri şeye yapışan, orada taşlaşıp kalan, onunla bir vücut olan kırmızı mühür mumu damlaları gibi.

"Sonunda çocuğun zihni bu düşüncelerle, ve düşünceler de çocuğun zihniyle b i r oluncaya kadar sürer bu, sadece çocuğun zihni değil, yetişkin kimsenin de - bütün hayatı boyunca, Yargılayan, isteyen ve karar veren zihin - bu düşüncelerden yapılmıştır. Ama bütün bu düşünceler b i z i m düşüncelerimiz!" Müdür zaferden nerdeyse haykıracaktı. "Devletten gelen düşünceler," En yakın masanın üstüne yumrukla vurdu. "Bu demek ki..."

Bir gürültü döndürdü onu.

"Aman Ford'um!" dedi sesini alçaltarak, "çocukları uyandırdım."

3. BÖLÜM

Dışarda, bahçede oyun zamanıydı şimdi. Sıcak haziran güneşinin ışığı altında, çıplak altı yedi yüz kadar küçük oğlan ve kız çocuğu, çimenler üstünde tiz çığlıklar atarak koşuşuyorlar, top oyunları oynuyorlar, ya da çiçek açan fidanlar arasında, sessiz sessiz, ikişer üçer kümeler halinde çömelmiş duruyorlardı; ılhlamurlar arasında ötmekte olan guguk kuşunun sesi bozulmak üzereydi.

Müdürle öğrencileri kısa bir süre durup bir merkezkaç top oyunu seyrettiler. Krom-çelikten yapılmış bir kulenin çevresinde yirmi çocuk bir çember meydana getirmişti. Kulenin tepesindeki düzlüğe düşecek şekilde havaya fırlatılan top, kulenin içinden inerek, hızla dönmekte bulunan bir tablanın üstüne düşüyor ve kulenin çevresindeki deliklerin birinden hızla fırlıyordu; iş, topu yakalıyabilmekteydi.

"Tuhaf," dedi Müdür, düşünceli düşünceli oradan ayrıldıklarında, "Hazret-i Fordun zamanında bile, oyunların çoğunun sadece bir iki top ve bir iki sopayla, bir de olsa olsa bir ağ parçasıyla oynanması tuhaf geliyor insana. Tüketimi arttırmak için bir çaba göstermeden, halkı karışık oyunlar oynamasına bırakmanın çılgınlığını düşünün bir. Çılgınlık bu, başka bir şey değil. Günümüzde Düzenleyiciler, oynanmakta olan en karışık oyunlardaki kadar âlet gerektirmiyen, hiç bir yeni oyunu kabul etmezler." Sustu.

"Güzel bir kümecik şu," dedi eliyle göstererek.

Yüksek Akdeniz fundalıkları arasında, çimenlik küçük bir koyda, iki çocuk, biri yedi yaşlarında küçük bir oğlan, öteki ondan daha büyükçe duran bir kız, dikkat kesilmiş bir buluş üstünde çalışan bilim adamları gibi büyük bir ağırbaşlılıkla cinsel bir oyun oynuyorlardı.

"Çok güzel, çok güzel!" dedi K.Ş.M. duygulanarak.

"Çok güzel," diye öğrenciler kibarca doğruladı. Ama bu gülümsemeleriyle sanki bir bağışta bulunuyorlarmış gibiydiler. Bu türlü eğlenceleri daha yeni bıraktıkları için şimdi bunları küçük görmekten alamıyorlardı kendilerini. Gü-

zel mi? İki çocuğun saçmaları sadece, o kadar. Çocukça şeyler."

"Hep düşünürüm," diye aynı duygululuk içinde sözüne devam ederken, büyük bir yaygara sözünü kesti.

Yakındaki bir fidanlıktan bir hemşire çıktı, yürüdükçe feryadı basan küçük bir oğlan çocuğunun elinden tutmuş götürüyordu. Telâş içinde görünen küçük bir kız da ardından geliyordu.

"Ne var?" diye sordu Müdür.

Hemşire, hiç, der gibi omuz silkti. "Bir şey değil," diye cevap verdi. "Şu küçük oğlan normal aşk oyununa katılmak istemiyor sadece. Şimdi başladı bağırmağa..."

"Doğrusu," dedi telâş içindeki küçük kız, "bir yerini incitmek filân istemedim. Gerçek bu."

"Elbette istememişsindir," dedi hemşire avutur gibi. "İşte böyle," diye döndü Müdüre doğru, "Psikoloji Müfettiş Muavinine götürüyorum onu. Herhangi bir anormalliği olup olmadığını anlamak için."

"İyi olur," dedi Müdür. "Alın götürün. Sen burda kal küçük kız," diye ilâve etti hemşire hâlâ feryad etmekte olan yüküyle uzaklaşınca. "Adın ne senin?"

"Polly Trotsky."

"Ne güzel ad o öyle," dedi Müdür. "Haydi koş şimdi, bak bakalım seninle oynıyacak başka küçük bir oğlan bulabilecek misin."

Çocuk çalılığın içine dalıp, gözden kayboldu.

"Nefis, küçük bir yaratık!" dedi Müdür, ardından bakarak. Derken öğrencilerine dönüp, "Şimdi size söyliyeceğim şey inanılmıyacak gibi gelir," dedi. "Ama, tabiî, tarihe alışılmayınca, geçmişteki bir sürü olaylar inanılmıyacakmış gibi gelir insana."

İnsanı şaşkına çeviren gerçeği açıkladı. Hazret-i Ford'dan epey önce, hattâ bir kaç nesil sonrasına kadar, çocuklar arasındaki aşk oyunlarına anormal diye bakılırdı (bir kahkaha koptu); sadece anormal de değil, ahlâka da aykırı, (Yok yahu!); bu yüzden de önlemek için tedbirler almışlardı.

Dinleyicilerinin yüzünde şaşkınlık dolu bir şüphe belirdi. Zavallı küçük çocuklar, eğlenmelerine bırakılmıyordu ha? İnanamıyorlardı.

"Hattâ delikanlılar bile," diyordu Müdür, "sizin gibi yetişmiş delikanlılar bile."

"Yalan!"

"Gizli gizli yapılan istimna ve homoseksüellikten başka bir şeye izin yoktu."

"H i ç bir şeye mi?"

"Ekseri böyle olurdu, yirmi yaşına kadar."

"Yirmi mi?" sözü yankılandı şüphe içinde yüzen öğrencilerin arasında.

"Yirmi," diye tekrarladı Müdür. "Size söyledim, inanmıyacaksınız diye."

"Peki neye varırdı bunun sonu?" diye sordular. "Neye varırdı?"

"Sonucu pek feciydi." Konuşmaya derin, ahenkli bir ses katıldı birden.

Bakındılar. Küçük kümenin yanında yabancı biri duruyordu - orta boylu, siyah saçlı, gaga burunlu, dolgun, kırmızı dudaklı, insanın içine kadar işliyen bakışları olan bir adamdı bu."

"Feciydi," dedi bir kere daha.

K.Ş.M. bu arada bahçelerin orasına burasına uygun bir biçimde serpiştirilmiş olan çelik ve kauçuk bankların birine oturmuştu; ama yabancıyı görür görmez ayağa sıçrayıp, ileri atıldı, elleri ileri doğru uzanmıştı, otuz iki dişiyle birden gülümsüyordu, coşmuştu.

"Düzenleyici! Bu ne büyük sürpriz böyle! Çocuklar, ne aval aval bakıp duruyorsunuz, görmüyor musunu, Düzenleyici, Ford Hazretleri Mustafa Mond!"

Merkezin dört bir odasında, elektrik saatlerinin hepsi birden dördü çaldı. Nerden geldiği bilinmez sesler duyuldu oparlörlerden.

"İlk parti paydos. İkinci parti iş başına. İlk parti..."

Asansörde, giyinme odasına çıkarlarken, Henry Foster ile Kaderleme Müdür Muavini, bile bile yapıldığı belli bir hareketle, Psikoloji bürosundan olan Bernard Marx'a sırtlarını çevirdiler: pek iyi olmıyan şöhretinden kaçınmağa çalışıyorlardı.

Hafif makine mırıltı ve tıkırtısı, oğulcuk deposundaki kızıl havayı hâlâ titretmekteydi; işçiler nöbetleşe çalışabilir-

lerdi, bir lupus renkli yüz bir başkasına yerini bırakabilirdi; ama şişeler, gelecekteki kadın ve erkek yüklerini taşıyarak, haşmetle yavaş yavaş ilerliyorlardı.

Lenina çevik hareketlerle kapıya doğru yürüdü.

Ford Hazretleri Mustafa Mond! Selâm alan öğrencilerin gözleri, nerdeyse başlarından dışarı fırlıyacaktı. Mustafa Mond! Batı Avrupa Daimî Düzenleyicisi, dünyanın on Düzenleyicisinden biri! K. Ş. M. ile birlikte sıraya oturdu, kalacaktı, kalacaktı demek; onlarla bizzat konuşacaktı da. Tam yerinden çıkıyordu sözler. Ford'un kendi ağzından.

Kızıl kahverengi iki çocuk çıktı yanındaki bir çalılıktan; bir süre, onlara, iri, şaşkın gözlerle baktı, sonra yaprakların arasındaki eğlencesine döndü.

"Hepiniz hatırlarsınız sanıyorum," dedi Düzenleyici, güçlü ve derin sesiyle, "hepiniz hatırlarınız Hazret-i Fordun o ulu, güzel sözünü: Tarih bir avuç saçmadan başka bir şey değildir," Sesini alçaltarak bir daha tekrarladı, "bir avuç saçma."

Eliyle işaret etti; sanki göze görünmiyen bir tüyle, bir avuç toz süpürür gibi; toz Harappa'ydı, Geldanilerin Ur şehriydi; bir örümcek ağı süpürür gibi; örümcek ağı, Tep, Babil, Knosos ve Mikene idi. Sıssst, sıssssst - hani nerde Ülis, Eyüp; nerde Jüpiter, Gotama, nerde ha? Sıssst, sıssst, Atina, Roma, Kudüs, Orta Kırallık denen eski zaman pisliğinin bıraktığı lekeler nerdeydi - hepsi de uçup gitmişti. Sıssst Kral Lear, Paskal'ın düşünceleri, sıssst tutku, sıssst ruhun sükûnuna edilen dualar, sıssst...

"Bu akşam duyu eğlencelerine gidiyor muyuz Henry?" diye sordu Kaderleme Müdür Muavini. "Elhamradaki yeni gösteri pek güzelmiş. Ayı postu üstünde öyle bir aşk sahnesi varmış ki, deme gitsin, ayının her bir kılı canlanıyormuş. Temasın verdiği tesir şaşılacak cinstenmiş."

"Bu yüzden işte tarih öğretilmiyor size," diyordu Düzenleyici, "ama artık vakit geldi..."

K. Ş. M. sinirli sinirli ona baktı. Dediklerine göre Düzenleyicinin kasasında gizli duran, o eski, yasak edilen kitaplardan varmış. Kitabı Mukaddesler, şiirler - Ford bilir daha neler neler.

Mustafa Mond onun kaygılı bakışını ve kırmızı dudaklarının alaylı alaylı büzüldüğünü gözden kaçırmadı.

"Merak etmeyin Müdür bey," dedi hafif alay yollu, "ahlâklarını bozacak değilim."

K. Ş. M. utancından yerin dibine geçti.

Hakir görüldüklerinin farkında olanların hakir görüyor gibi davranmaları iyi olur. Bernard Marx'ın yüzünde de hakir gören bir gülümseme vardı. "Ayının her bir kılı canlanıyormuş demek!"

"Mutlaka giderim o halde," dedi Henry Forster.

Mustafa Mond ileri doğru eğilip, onlara parmağını salladı. "Hayal etmeğe çalışın bir," dedi, sesi öğrencilerinin diaframları boyunca, garip, tiz bir titreyişle titredi. "Hayal edin hele, insanın doğuran bir annesi olması ne demek."

Yine o müstehçen kelime. Ama şimdi kimse gülmeyi düşünmüyordu.

"Hayal edin bir, 'insanın ailesiyle birlikte yaşaması' ne demek."

Hayal etmeğe çalıştılar, ama bir şey getiremediler gözlerinin önüne.

" 'Yuva' denen şeyin ne olduğunu biliyor musunuz?"

Bilmiyoruz der gibi başlarını salladılar.

Lenina Crowne, koyu kırmızı mahzeninden, yetmiş kat yukarı fırladı, adımını asansörden dışarı atarken sağa döndü, uzun bir koridor boyunca yürüdü, üstünde K ı z l a r İ ç i n G i y i n m e O d a s ı, diye yazılı bir kapıyı açarak, sağır edici, bir kol, meme ve iç çamaşır keşmekeşliği içine daldı. Yüzlerce banyo, sıcak sularla şakır şakır dolup taşıyordu. Gürültü ve vızıltı içinde, seksen vibrovakum masaj âletinin hepsi birden, güneşte yanmış diri vücutlu seksen nefis kadın örneğini ovuyor, emiyordu. Hepsi de bağıra bağıra konuşuyordu. Sentetik Müzik makinesinde nefis bir boru solosu, titrek titrek çalıyordu.

"Ne haber, Fanny?" dedi Lenina, dolap komşusu olan genç kadına.

Fanny Şişeleme Odasında çalışıyordu, onun soyadı da Crowne idi. Ama gezegenin iki yüz milyar nüfusu için sadece on bin ad olduğu düşünülürse, bu tesadüfte pek şaşılacak bir şey yoktu.

Lenina, önce ceketini çıkarmak için fermuarını aşağı

çekti, sonra pantalonunu tutan iki fermuarı indirdi, derken iç çamaşırınınkini. Ayakkabılarını ve çoraplarını çıkarmadan banyo odasına doğru yürüdü.

Yuva, yuva - bir erkek ve arasıra gebe kalan bir kadın, her yaşta oğlan ve kız çocuğu sürüsü, solumayı zorlaştıracak şekilde dolmuştu bir kaç küçük odaya. Ne hava vardı, ne kımıldanacak yer; mikroplardan tamamiyle temizlenmemiş bir hapisane: karanlık, hastalık, kokular.

(Düzenleyicinin çizdiği manzara öyle canlıydı ki, ötekilerden daha duygulu olan çocuklardan birinin sırf bu tasvir yüzünden rengi attı, nerdeyse kusacaktı.)

Lenina banyodan çıktı, havluyla kurulandı, duvara sokulmuş, uzun ve yumuşak bir hortum aldı, sanki intihar edecekmiş gibi hortumun başını göğsüne dayayıp tetiği çekti. Sıcak bir hava hücum etti, en iyi cinsten talk podrasıyla podraladı onu. Banyo küveti üstündeki küçük musluklardan sekiz çeşit koku ve kolonya akıyordu. Soldan üçüncü musluğu çevirdi, şipr esansıyla yıkandı, çorap ve ayakkabılarını eline alarak, vibrovakum makinelerinden birinin boş olup olmadığına baktı.

Bu yuva, hem maddî, hem de manevî bakımdan pisti. Manevî bakımdan bir tavşan yuvası, bir süprüntülüktü, sıkışık yaşamanın sürtünmeleriyle ısınmış, ihtiras tütüyordu. Ne boğucu yakınlıklardı onlar, aile üyeleri arasında ne tehlikeli, çılgın ve müstehçen bağlantılardı bunlar! Manyaklar gibi, anne, çocukları (k e n d i çocukları) üstüne titrerdi... kedinin kendi yavruları için titrediği gibi; ama konuşan bir kediydi bu, "benim yavrum, benim yavrum" diye söylenip duran bir kedi. "Yavrucuğum, ah bağrıma bassam seni. O minik eller, açlık, o ne dile gelmez iç sızlatan büyük zevk! yavrum uyuyuncayadek böyle, yavrum ağzının köşesinde bir süt damlası uyur. Benim küçük bebeğim uyur..."

"Ya, böyle işte," dedi Mustafa Mond başını sallıyarak, "duydukça bunları, elbette ürperirsiniz."

"Bu gece kiminle gezmeğe çıkıyorsun?" diye sordu Lenina pembeleşmiş, için için yanan bir inci gibi makineden çıkmış dönerken.

"Kimseyle."

Lenina şaşkın şaşkın gözlerini kaldırıp baktı.

"Bu yakınlarda keyfim pek yerinde değil," dedi Fanny, "Dr. Wells sunî gebelik tavsiye etti."

"Ama cicim, yaşın daha on dokuz. İlk sunî gebelik yirmi birinden önce zorunlu değil ki."

"Biliyorum canım. Ama bazıları için bu işe erken başlamak daha iyiymiş. Dr. Wells, benim gibi geniş havsalalı kunralların, sunî gebeliğe on yedisinde başlaması gerektiğini söyledi. Aslında iki yıl erken değil, iki yıl geç başlıyorum." Dolabın kapağını açıp, üst raftaki sıra sıra kutuları ve etiketli ilâç şişelerini gösterdi.

"**Corpus Luteum Şerbeti,**" diye Lenina yüksek sesle okumağa başladı: "**Ovarin: tazeliği garantidir; son kullanılış tarihi: F.S. 1 Ağustos 632. Meme Bezleri Özü: günde üç kere yemeklerden önce biraz suyla alınır. Plasentin: üç günde bir damardan 5 cc...** Aman!" diye ürperdi Lenina.

"Öyle nefret ederim ki damar iğnelerinden, ya sen?"

"Ben de ö y l e, ama insanın iyiliği içinse..." Fanny pek akılcı bir kızdı.

Hazret-i Ford - ya da Hazret-i Freud, nedendir belli değil, psikolojik meseleler üstünde konuşurken onu anardı - Freud hazretleri aile hayatının korkunç tehlikelerini ilk açığa çıkarandır. Dünya barbarlarla doluydu - bu yüzden sefalet almış yürümüştü analarla doluydu - sadistlikten tutun da, iffet sahibi olmağa kadar varan her türlü sapıklık kaynaşıyordu; kız ve erkek kardeşlerle, amcalarla, teyzelerle, halalarla, doluydu - delilerle, intiharlarla.

"Yine de Samoa vahşileri arasında, Yeni Gine kıyılarının açığındaki bazı adalarda..."

Tropikal güneş ışığı hipiscus çiçekleri içinde alt alta üst üste yuvarlanan kız ve oğlan çocuklarının çıplak vücutlarını sıcak bal gibi kaplıyordu.

Damları palmiye yapraklarıyla örtülü yirmi evin her biri yuvaydı onlar için. Trobriand adalarında gebe kalmak ata ruhlarının işiydi. Kimse baba denen şeyi duymamıştı.

"Üç noktalar," dedi Düzenleyici, "birleşirler. Çünkü birbirleriyle birleşmek üzre yaratılmışlardır."

"Dr. Wells'in dediğine göre, şimdiki üç aylık sunî gebelik, üç dört yıl beni rahat ettirecekmiş."

"Doğru söylemiş olmasını dilerim," dedi Lenina. "Yalnız, Fanny, önümüzdeki üç ay bir şey yapmıyacak mısın yani?..."

"Yok canım, bir iki hafta sadece, o kadar. Akşamları kulüpte Müzikli briç oynıyarak geçiririm zamanımı. Sen dışarı çıkıyorsun her halde."

Lenina evet der gibi başını salladı.

"Kiminle peki?"

"Henry Foster ile."

"Yine mi onunla?" Fanny'nin yumuşak, değirmi yüzü, acayip bir şekilde bozuldu, "yani, sen hâlâ mı Henry Foster ilesin?"

Analar, babalar, erkek ve kız kardeşler. Ama kocalar, karılar, sevgililer de vardı. Tek karılılık olduğu gibi, aşk maceraları da vardı.

"Bunların ne olduklarını bilmiyebilirsiniz," dedi Mustafa Mond.

Bilmiyoruz der gibi başlarını salladılar.

Aile, tekkarılılık, aşk macerası. Her yerde tekelcilik duygusu, menfaatlerin bir noktaya yöneltilmesi, içten gelen enerji ve içgüdülerin kanallara sokulması.

"Ama herkes herkes içindir," diye ipnopedik atasözüyle son verdi sözüne.

Öğrenciler evet der gibi başlarını salladılar, karanlıkta altmış iki bin tekrarlamanın, sadece bir gerçek olarak değil, ayni zamanda bir önerme gibi, belli ve tartışılamıyacak bir şey olarak kabul ettirdiği bu hükmü tamamiyle benimsemişlerdi.

"Ama," diye karşı koyuyordu Lenina, "daha dört ay ya oldu ya olmadı Henry ile konuşalı."

"Daha dört ay ha! Güzel doğrusu. Üstelik bir de," dedi Fanny parmağıyla itham etmeğe devam ederek, "bütün bu zaman boyunca Henry'den başka kimse de yoktu ha?"

Lenina kıpkırmızı oldu; ama gözleri ve sesinin ahengi

hâlâ meydan okuyor gibiydi. "Hayır, başka kimse olmadı," diye cevap verdi ters ters. "Niye olmuş olması gerektiğini de bir türlü anlamıyorum."

"Bak hele! Niye olmuş olması gerektiğini anlamıyormuş," diye tekrarladı Fanny, Lenina'nın sol omuzunun arkasında duran birine söylüyordu sanki. Derken birden sesini değiştirip, "Şaka bir yana," dedi, "bana kalırsa dikkatli davranman gerek. Hep böyle, bir tek adamla olmak korkunç, kötü bir şey. Kırkında olsan, otuzbeşinden olsan haydi diyelim. Ama senin yaşda Lenina! Hayır olmaz böyle şey. Üstelik sen de biliyorsun K. Ş. M. nin her türlü, şiddetli ve uzun süren şeye karşı olduğunu. Henry Foster ile dört ay, başka bir adam yüzü görmeden - doğrusu öyle kızardı ki bunu bilecek olsaydı..."

"Bir boru içinde, sıkıştırılan suyu düşünün bir." Düşündüler. "Deldiniz mi bir kere," dedi Düzenleyici, "ne fışkırır, ne fışkırır!"

Yirmi yerinden deldi. Yirmi küçük fıskıye çıktı ortaya.

"Yavrum, yavrum..."

"Anne!" Delilik bulaşıcıdır.

"Sevgilim! Bir tanem, canım benim, canım..."

Anne, tekkarılılık, aşk maceraları.

Su güçlü çıkıyor, çeşmede vahşi fıskıye köpük köpük, şiddetle fırlıyor yükseklere. İçten gelen duyguların bir tek çıkış yeri var. Sevgilim, yavrum. Tevekkeli değil şu zavallı modern-öncesiler çılgındı, kötü ruhluydu, sefildi. Yaşadıkları dünya, işleri umursamamaya bırakmıyordu onları, aklı başında, erdemli, mutlu kişiler olmalarına bırakmıyordu. Analar, sevgililer, dinlemek üzre şartlanmamış oldukları yasaklar, baştan çıkartıcı istekler, yalnızken duyulan nedametler, illetlerin hepsi, bitip tükenmek bilmiyen insanı bir başına bırakan acı, güvensizlikler, yoksulluk - hepsini derinden duymak zorundaydılar. Derinden duyunca da (üstelik yalnızken, tamamiyle bir başınayken) nasıl dengeli olabilirlerdi ki?

"Tabii, büsbütün bırakman gerekmez. Zaman zaman başka biriyle ol, yeter. O başka kızlarla yatıyor değil mi?"

Lenina evet dedi.

"Elbette yatacak. Hem Foster'in tam bir bey olduğun-

dan şüphen olmasın - hep doğru hareket eder o. Sonra Müdürü de unutmamak gerek. Ne kadar titiz olduğunu bilirsin..."

Lenina başını sallıyarak: "Bu öğle üzeri sırtımı okşadı," dedi.

"Gördün mü bak!" Fanny zafer kazanmış gibiydi. "Ne işe yaradığını gösteriyor bu. Kurallara sıkı sıkı bağlı kalmak."

"İstikrar," dedi Düzenleyici, "istikrar. Toplumsal istikrar olmadan hiç bir uygarlık olamaz. Bireysel istikrar olmadan toplumsal istikrar olamaz."

Borazan gibiydi sesi. Öğrenciler onu dinlerken içlerinin daha bir genişlediğini, daha bir ılıdığını duyuyorlardı.

Makine döner de döner, durmadan dönmelidir de sonsuza kadar. Durması ölüm demektir. Bir milyar kişi sürünüyordu yer kabuğu üzerinde. Çarklar dönmeye başladı. Yüz elli yıl içinde iki milyara çıktı. Bütün çarkları durdurun. Yüz elli hafta içinde yeniden bir milyar kalır; bin kere bin kere bin kadın ve erkek açlıktan ölmüşlerdi.

Çarklar düzen içinde dönmeli, ama dönmeleri için bakım görmeleri gerek; dingiline geçmiş tekerlek gibi şaşmaz, adamlar, söz dinlerlilikleriyle, istikrarlı yaşayışlarından memnun olan kimseler.

Bağırmak: yavrum diye, anne, bir tanem, biricik sevgilim diye; inlemek: günahım büyük diye, aman Tanrım diye, böyle, acıdan çığlık çığlığa, ateşler içinde sayıklıyarak, yaşlılık ve yoksulluktan yakınarak - tekerleklere nasıl baksınlar... Bin kere bin kere bin kadın ve erkeğin cesetlerini gömmek kolay iş mi?

"Hem üstelik," dedi Fanny sesini yumuşatarak, "Henry'den başka bir kaç erkekle yatıp kalkmak, üzücü, ya da hoş olmıyan bir şey değil ki. Bunu düşün de, biraz daha değiştirici olmağa çalış..."

"İstikrar," diyip duruyordu Düzenleyici, "İstikrar. İlk ve son ihtiyaç. İstikrar. Bütün bunlar ondan çıkıyor."

Bahçeleri, Şartlama Merkezinin büyük yapısını, bodur fidanların arasına kaçıp giren, ya da çimenler üstünde koşuşan çıplak çocukları gösterdi.

Lenina başını salladı. "Nedenini bilmiyorum," diye düşünüyordu dalgın dalgın, "bugünlerde pek canım çekmiyor onunla bununla yatıp kalkmayı. İnsanın canı istemediği za-

manlar olur. Senin canının istemediği zamanlar olmuyor mu Fanny?"

Fanny, yumuşak ve anlayışlı bir davranışla baş salladı. "Ama çaba göstermek gerek," dedi öğütlermiş gibi, "oyunu oynamak gerek. Üstelik herkesin herkes için olduğunu unutmamalı."

"Evet, herkes herkes için," diye tekrarladı Lenina, yavaş yavaş içini çekerek, derken bir an sustu; sonra Fanny'nin elini kendi eli içine alarak hafifçe sıktı. "Haklısın Fanny. Her zamanki gibi haklısın. Gayret edeceğim."

İçten gelen içgüdülere set çekildi mi taşar, sel duygudur, sel tutkudur, sel çılgınlıktır hattâ: akımın gücüne, engelin yüksekliğine ve dayanıklılığına bağlıdır bu. Engellenmiyen akar su, kendine özel yataklardan kayarak gider ve rahata kavuşur. "Oğulcuk açtır; gece gündüz yalancı - kan pompası durmadan dakikada sekiz yüz devresini tamamlar - şişeden çıkarılan bebek vıyaklar, birden bir hemşire görünür, elinde Dış Salgı dolu bir şişe. İstekle, isteğin tatmini için geçen zaman arasında, duygu, saklanmış bekler. Bu arayı kısaltın, bütün bu gereksiz engelleri yıkın.

"Talihli çocuklar!" dedi Düzenleyici. "Duygu bakımından hayatımızı kolay yaşanır yapmak için elden gelen hiç bir şey esirgenmedi - hattâ mümkün olduğu kadar bütün duygulardan kurtulmak için de."

"Ford yerinde," diye mırıldandı K. Ş. M., "dünyada da her şey yolunda."

"Lenina Crowne mı?" dedi Henry Foster, Kaderleme Müdür Muavininin sorusunu yankılıyarak, bir yandan pantolonunun fermuarını çekmeğe uğraşıyordu. "Enfes bir kız! Pek canlı yaratık. Şimdiye kadar birleşmediğinize şaştım doğrusu."

"Nasıl oldu da birleşmedik bilmiyorum," dedi Kaderleme Müdür Muavini. "Ama birleşeceğimden emin ol, ilk fırsatta."

Karşıda, giyinme odasının bulunduğu kanatta duran Bernard Marx'ın benzi attı bu sözleri duyunca.

"Doğrusunu söylemek gerekirse," dedi Lenina, "her gün her gün Henry ile yatmaktan birazcık sıkılmağa başladım."

Sol ayağının çorabını çekti. "Bernard Marx'ı tanıyor musun?" diye sordu, öyle rasgele sormuştu ki bunu, zoraki olduğu belliydi.

Fanny ürkek ürkek baktı. "Yoksa?..."

"Niye olmasın? Bernard bir Artı-Alfadır. Üstelik Vahşi kamplarından birine birlikte gitmeyi teklif etti bana. Vahşi kampı görmeyi de çok istiyordum."

"Ya kötü şöhreti?"

"Bana ne kötü şöhretinden."

"Engelli Golfu sevmediğini söylüyorlar."

"Söylüyorlarsa söylüyorlar." dedi Lenina alay yollu.

"Sonra, zamanının çoğunu bir başına geçiriyor - y a p a yalnız." Fanny'nin sesinde dehşet vardı.

"Daha iyi ya, benimle olunca yalnızlıktan kurtulur. Hem niye ona o kadar kötü davranıyorlar kuzum? Bence çok tatlı bir oğlan." Kendi kendine gülümsedi: ne de utangaçtı şu Bernard, bu kadarı da fazlaydı. Lenina, kendi sanki dünya Düzenleyicilerinden biriymiş de, o da bir Eksi-Gamma makine bakımcısıymış gibi korktu.

"Kendi benzerlerinizi düşünün bir," dedi Mustafa Mond. "İçinizden hiç kimse aşılamıyacak bir engelle karşılaştı mı?"

Soruya hayır anlamını taşıyan bir susmayla cevap verildi.

"İçinizden hiç kimse bir isteğin farkına varılmasıyla tatmin oluşu arasında geçen uzun zaman süresinde yaşamak zorunda kaldı mı?"

"Şey," dedi oğlanlardan biri, ama sonra durakladı.

"Söyle söyliyeceğini," dedi K. Ş. M., "Ford Hazretlerini bekletme."

"Bir keresinde istediğim bir kızı ele geçirebilmem için hemen hemen dört hafta beklemem gerekti."

"Bundan duyduğun duygu güçlü müydü?"

"Müthiş."

"Müthiştir ya, müthiş," dedi Düzenleyici, "atalarımız öyle ahmak, öyle kısa görüşlü kimselerdi ki, ilk devrimciler gelip te, onları bu korkunç duygulardan kurtarmayı teklif ettiklerinde bir türlü yanaşmak istememişlerdi."

"Kızdan sanki bir et parçasıymış gibi söz ediyorlar." Bernard dişlerini gıcırdatıyordu.

"Her önüne çıkan yerde düşünmeden el uzat. Koyun mu bu ne. Kasaplık et derecesine düşürüyorlar onu. Kız düşüneceğini söyledi, bana bu hafta cevabını bildirecek. Ah, Ford! Ford! Ford!" Üstlerine doğru yürüyüp, yüzlerine tokat vurası gelmişti - güzel bir şamar şöyle, bir daha, bir daha..."

"Evet gerçekten tavsiye ederim bir deneyin bakın," diyordu Henry Foster.

"Dış-doğumu alın ele. Pfitzner ile Kawaguchi bu işin bütün tekniğini ortaya koymuşlardı. Ama hükümetler bir göz bile atmadılar. Hıristiyanlık denen bir şey vardı. Kadınlar doğurmağa devam etsin diye zorlanıyorlardı."

"Öyle çirkin ki," dedi Fanny.

"Ama bakışları hoşuma gidiyor."

"Üstelik öyle de u f a k t e f e k ki." Fanny yüzünü buruşturdu; ufaktefeklik öyle korkunç derecede bir aşağı sınıf özelliğiydi ki.

"Benim hoşuma gidiyor," dedi Lenina. "İnsanın onu kucağına alıp okşıyası geliyor. Tıpkı bir kedi gibi."

Fanny şaşırmıştı. "Dediklerine göre, daha şişe içindeyken biri yanlış bir şey yapmış - Gamma sanıp, yalancı kanına alkol ilâve etmiş. Bu yüzden böyle kavruk kalmış."

"Saçma!" dedi Lenina öfkeyle.

"Uykuda-öğrenim İngilterede yasaktı. Liberalizm denen bir şey vardı. Parlamento, ne olduğunu biliyorsanız eğer, buna karşı bir kanun çıkarmıştı. Kayıtlar elimizde mevcut. Vatandaşın özgürlüğü üstüne söylevler. Yetersiz ve sefil olma özgürlüğü. Dört köşe bir delik içinde yuvarlak bir çivi olmak özgürlüğü.

"Elbette azizim, memnuniyetle karşılarım bunu, emin olun. Memnuniyetle." Henry Foster Kaderleme Müdür Muavininin omuzunu okşadı. "Ne de olsa herkes herkes içindir."

Bir uykuda-öğrenim uzmanı olan Bernard Marx, dört yıl süresince, haftada üç kereden yüz tekrarlama diye düşündü. 62400 tekrarlama, bir gerçek ediyor. Budalalar!

"Ya da sınıf düzeni. Hep teklif olunur, her defasında da reddedilir. Demokrasi denen bir şey vardı. Sanki insanlar fiziko-kimyadan başka bir bakımdan eşitmişler gibi."

"Çağrısına evet diyeceğim, işte o kadar."

Bernard nefret ediyordu onlardan, nefret! Ama iki kişiydi onlar, enine boyuna kuvvetli iki kişi.

"Dokuz yıl savaşı F.S. 141 de başladı."

"Hattâ yalancı kanına alkol katılmış olduğu doğru da olsa."

"Fosgen, kloropikrin, etil iyodoasetat, difenilsiyanarsin, triklormetil kloroformat, dikloretil sülfid. Bir de idrosiyanik asid."

"Buna inanmam işte," diye sözünü bitirdi Lenina.

"Açık düzende ilerliyen on dört bin uçak gürültüsü. Ama Kurfurstendamm ile Parisin sekizinci bölgesinde, antraks bombalarının patlaması bir kese kâğıdının patlamasından daha çok gürültü çıkarmıyor."

"Bir vahşi kampı mutlaka görmek istiyorum da ondan."

"$CH_3C_6H_2(NO_3)$ + $Hg(CNO)_2$ = eee? Neye eşit? Yerde koca bir delik, bir yığın moloz, bir kaç insan eti parçası, mükoza, çizmesiyle birlikte uçup, lop diye sardunyaların - kırmızılarının - içine düşen bir ayak; o yaz ne manzara seyretmiştik, ne manzara!"

"Sana lâf kâr etmiyor, ne yaparsan yap."

"Rusların su depolarına mikrop atmaları kurnazca bir buluştu doğrusu."

"Birbirlerine arkalarını dönüp, konuşmadan giyinmelerine devam ettiler.

"Dokuz yıl savaşı; büyük iktisadi buhran. Ya dünya düzeniydi, ya da tahribiydi seçilmesi gereken. İkisinden birini: ya istikrar, ya..."

Fanny Crowne da cici bir kız," dedi Kaderleme Müdür Muavini.

"Yuvalarda, Sınıf Ayırımını Bilince Sokma Esasları dersi bitmişti; oparlörlerdeki sesler gelecekteki talebi, gelecekteki sınaî ikmâle göre ayarlıyordu. "Uçmağa bayılıyorum," diye fısıldıyorlardı, "uçmağa bayılıyorum..."

"Tabiî, liberalizm, antraksdan ölmüştü, ama yine de zorla yapılmıyordu iş."

"Lenina kadar canlı değil. Nerde!"

"Ama eski elbiseler giymek berbat şey," diye devam ediyordu yorulmak bilmiyen bir fısıltı. "Eski elbiseleri hep atarız biz. Atmak yamamaktan yeğdir, atmak yamamaktan yeğdir, atmak..."

"Hükûmet bir oturma meselesidir, vurma değil. Beyinlerinizle, kaba etinizle hükmedersiniz, yumruklarımızla değil.

Örneğin tüketimin kurallara bağlı olması diye bir şey vardı."

"İşte hazırım," dedi Lenina; ama Fanny sırtı dönük, cevap vermedi. "Barışalım haydi Fanny'ciğim."

"Her kadının, erkeğin, çoluğun çocuğun bir yıl içinde tüketmesi gereken bir miktar vardı. Sanayi uğruna. Bundan elde edilen biricik sonuç..."

"Atmak yamamaktan yeğdir. İş ne kadar çoğalırsa servet o kadar azalır; iş ne kadar çoğalırsa..."

"Bugünlerde," dedi Fanny üzgün üzgün, "başın belâya girecek senin."

"Büyük çapta şuurlu bir karşı koyma. Tüketimden kaçmak için her şeyi göze almak. Tabiata dönüş."

"Uçmağa bayılıyorum, uçmağa bayılıyorum."

"Kültüre dönüş. Yaa, kültüre. Oturduğun yerde kitap okur durursan çok şey tüketemezsin."

"Kıyafetim tamam mı?" diye sordu Lenina. Ceketi cam göbeği renginde asetattan yapılmıştı, kollarda ve yakada yeşil vizkoz kürk vardı.

"Golders Green'de sekiz yüz basit müebbed hapis makineli tüfekle biçildi."

"Atmak yamamaktan yeğdir, atmak yamamaktan yeğdir."

Yeşil kaba keten şortlar ve diz kapağı altında kıvrılan viskoz yününden çoraplar.

"Derken meşhur British Museum katliamı. İki bin kültür düşkünü dikloretil sülfid gazıyla zehirlendi."

Yeşilli-beyazlı bir jokey kepi, Lenina'nın gözlerini gölgeliyordu; ayakkabıları parlak yeşildi, pırıl pırıl da cilâlanmıştı.

"Sonunda," dedi Mustafa Mond, "Düzenleyiciler zor kullanmanın bir işe yaramadığını gördüler. Daha yavaş işliyen, ama çok daha emin olan dış-doğum, yeni-Pavlov usulü şartlama ve uykuda-öğretim metodları."

Belinde de gümüş kakmalı, yeşil yalancı sahtiyandan fişeklik vardı. (Lenina hünsa olmadığından) kemerde çıkıklık yapan, gebeliğe karşı ilâçlar vardı.

"Sonunda Pfitzner ve Kawaguchi'nin buluşlarından faydalanılmağa başlandı. Doğurarak üremeğe karşı şiddetli propagandaya girişildi..."

"Mükemmel!" diye bağırdı Fanny kendinden geçerek.

Lenina'nın çekiciliğine uzun süre dayanamazdı. "Ne de tatlı bir Matlhus kemeri o öyle!"

"Bunun yanında, müzeleri kapıyarak, tarihsel anıtları bombayla havaya uçurarak (neyse ki bunların çoğu Dokuz Yıl savaşı sırasında tamamiyle tahrip olmuştu); F.S. 150 den önce basılan bütün kitaplar ortadan kaldırılarak Geçmişe karşı propaganda kampanyasına başlanmıştı."

"Ben de öyle bir tane muhakkak almalıyım," dedi Fanny.

"Örneğin ehramlar denen şeyler vardı."

"Eski siyah rügan fişekliğim."

"Bir de Shakespeare denen bir adam vardı. Duymamışsınızdır elbette bütün bunları."

"Kişi karşısına nasıl çıkılır böyle - bu fişeklikle."

"Gerçek bilimsel eğitimin faydaları bunlar işte."

"İş ne kadar çok olursa, servet o kadar azalır, iş ne kadar çok olursa servet o kadar azalır..."

"Hazret-i Ford'un ilk T modelini piyasaya çıkarması..."

"Nerdeyse üç ay oluyor kullanalı."

"Atmak yamamaktan yeğdir, atmak yamamaktan..."

"Demin dediğim gibi, Hıristiyanlık denen bir şey vardı."

"Atmak yamamaktan yeğdir, atmak yamamaktan..."

"Biraz tüketim ahlâkı ve felsefesi..."

"Yeni elbiselere bayılırım, yeni elbiselere bayı..."

"Üretim az olduğu süre gerekti; ama makine çağında, azotun tesbit edildiği bir çağda - topluma karşı elbette bir suçtur bu."

"Henry Foster verdi onu bana."

"Bütün haçların tepeleri kesildi, T haline geldiler. Tanrı denen bir şey de vardı."

"Halis yalancı sahtiyandan."

"Şimdi Dünya Devleti var. Ford günü bayramları, Topluluk şarkıları, Yardımlaşma ayinleri."

"Ya, Ford! Nasıl nefret ediyorum onlardan bilsen bir!" diye düşünüyordu Bernard Marx.

"Cennet denen bir şey vardı; ama yine de bol bol içki içerlerdi."

"Bir parça et, kasaplık etmiş sanki."

"Ruh denen, ölümsüzlük denen bir şey vardı..."

"Ne olur soruver Henry'ye nerden aldığını."

"Yine de Morfin ve kokain çekerlerdi."

"Daha da kötüsü, kendisini et olarak görmesi."

"F.S. 178 de iki bin eczacı ve biyo-kimya uzmanına devletçe yardım edildi."

"Keyifli görünmüyor," dedi Kaderleme Müdür Muavini Bernard Marx'ı göstererek.

"Altı yıl sonra piyasaya sürülmüştü bile. Mükemmel ilâç."

"Haydi kızdıralım onu."

"Rahatlık ve uyku verici, güzel hayaller uyandıran bir ilâç."

"Suratın asık Marx, suratın asık." Omuzuna vuruş, onu ürkütüp gözlerini yukarıya kaldırttı. Şu herifçioğlu Foster'di. "Sana ne gerek, biliyor musun, bir gram s o m a."

"Hıristiyanlık ve alkolün bütün faydaları ve zararlarının hiç biri de yok."

"Hey Ford! Şu herifi gebertebilseydim ah!" Ama, "Hayır, teşekkür ederim," deyip, kendisine sunulan tablet tüpünü geri itmekten başka bir şey yapmamıştı ki.

"İstediğiniz zaman, gerçekler dünyasından izin alıp, sonra baş ağrısız, ya da hurafesiz geri gelmek."

"Alsana," diye üsteledi Henry Foster, "alsana."

"İstikrar hemen hemen sağlanmıştı."

"Bir santimetre küp, on üzüntüyü giderir." dedi Kaderleme Müdür Muavini, uykuda-öğrenim hikmetlerinden basit birini söyliyerek.

"Sadece yaşlılığın önüne geçmek işi kalıyordu."

"Belânızı versin, belânızı!" diye bağırıyordu Bernard Marx.

"Yok canım."

"Gonodal hormonları, genç kan transfüzyonu, mağnezyum tozları..."

"Şunu da unutmayın, bir gramı bir belâdan yeğdir." Gülerek dışarı çıktılar.

"Yaşlılığın bütün fizyolojik izleri ortadan kaldırıldı. Bununla birlikte, tabiî..."

"Unutma sormayı ona, şu Malthus kemerini," dedi Fanny.

"Bununla birlikte, yaşlının zihinsel özellikleri de, karakter de ömür boyunca aynı kalıyor."

"...hava kararmadan iki oyun Engelli-Golf oynıyacağım. Uçmalıyım."

"Çalışma ve oyun gücümüz olsun, zevkimiz olsun yedisinde neyse yetmişinde de o. O eski kötü günlerde yaşlılar hayattan el ayak çekerler, kendilerini dine verirler, zamanlarını okuyarak, düşünerek - d ü ş ü n e r e k geçirirlerdi."

"Budalalar, domuz!" diye söylenip duruyordu Bernard Marx kendi kendine koridordan aşağı asansöre doğru giderken.

"Şimdi - ilerleme öyle ki - yaşlılar çalışıyor, yaşlılar cinsel birleşmede bulunuyor, yaşlılar eğlenceden vakit bulamıyorlar, oturacak, düşünecek zaman yok - ya da kazara katı bir madde durumuna gelen meşguliyetleri içinde incecik bir zaman yarığı açılırsa s o m a var, o nefis s o m a, yarım günlük tatil için yarım gram, hafta sonu tatili için bir gram, muhteşem Doğuya yolculuk için iki gram, üç gram alırsan ayda karanlık bir sonsuzluktan ordan dönünce, o yarığın öte tarafında buluyorlar kendilerini, günlük çalışma ve didinmenin yer aldığı, sert zemin üstünde bir duyu eğlencesinden ötekine, bir canlı kızdan ötekine kayarken, güven altında..."

"Git burdan küçük kız," diye bağırdı K. Ş. M. öfkeyle. "Git burdan küçük oğlan! Görmüyor musun Ford Hazretlerinin meşgul olduğunu? Git de aşk oyununu başka yerde oyna."

"Zavallı küçükler!" dedi Düzenleyici.

Ağır, ağır, haşmetle ve küçük bir makine vızıltısıyla şişeler saatte 33 sm olmak üzere ilerliyorlardı. Kızıl karanlıkta sayısız yakutlar pırıldıyordu.

4. BÖLÜM

1.

Asansör, Alfa Giyinme Odalarından çıkan erkeklerle doluydu, Lenina girdiğinde bir sürü dostça gülümseme ve selâmla karşılandı. Herkes tanıyordu onu, hemen hemen hepsiyle bir gece geçirmişti.

Hoş çocuklar, diye düşündü selâmlarını alırken. Tatlı çocuklar! Yine de George Edzel'in kulaklarının bu kadar kocaman olmamasını isterdi (328 inci metrede paratiroid biraz fazla mı kaçırılmıştı acaba?) Benito Hoover'e bakınca da, soyunduğu zaman vücudunun epeyce kıllı olduğunu ister istemez hatırlıyordu.

Benito'nun kıvırcık siyahlığını düşüne düşüne, biraz üzgün bakışlarla döndüğünde, Bernard Marx'ın ufak tefek, ince vücudunu ve üzgün yüzünü gördü.

"Bernard!" diye ona doğru ilerledi. "Seni arıyordum." Sesi, çıkmakta olan asansörün vızıltısını bastırıyordu. Ötekiler acayip acayip bakıştılar. "Seninle New Mexico yolculuğumuz hakkında konuşmak istiyordum." Gözünün ucuyla Benito Hoover'in, şaşkınlıktan ağzı açık kaldığını gördü. Ağzının böyle açık kalması canını sıkmıştı. "Galiba yine kendisiyle gitmek için yalvarmadığıma şaşıyor!" dedi kendi kendine. Sonra sesini yükselterek, daha canlı bir havada, "Seninle, Haziranda bir haftalığına oraya gitmeyi çok istiyordum," diye devam etti. (Hiç bir şey olmasa bile Henry'ye sadakatsizliğini açıktan açığa ilân etmiş oluyordu böylece. Bernard dahi olsa Fanny sevinirdi buna.) "Yani," dedi Lenina anlamlı anlamlı gülümseyerek, "beni hâlâ istiyorsan tabii."

Bernard kıpkırmızı olmuştu. "Ne oluyor sanki," diye şaşıp kalıyordu Lenina - ama aynı zamanda çekiciliğine gösterilen bu tuhaf iltifat hoşuna da gitmişti.

"Bunu başka bir yerde konuşsak daha iyi olmaz mı?" diye kekeledi, öyle tedirgin görünüyordu ki.

"Sanki ayıp bir şey söyledim," diye düşünüyordu Leni-

na, "müstehçen bir şaka yapsaydım, annesinin kim olduğunu filân soracak olsaydım, bundan daha fazla bozulamazdı."

"Etrafta bunca insan varken yani..." Bernard utancından ne yapacağını bilemiyordu.

Lenina'nın gülüşü candandı, herhangi kötü bir maksadı yoktu. "Ne acayip şeysin!" dedi. Lenina gerçekten de acayip buluyordu onu. "Bana hiç olmazsa bir hafta önceden haber verirsin olmaz mı," diye sesini değiştirerek devam etti. "Herhalde Mavi Pasifik Roketiyle gideriz. Charing-T kulesinden mi kalkıyor ne? Yoksa Hampstead'den miydi?"

Bernard daha cevap vermeden asansör durdu.

"Dam!" diye seslendi çatlak bir ses.

Asansörcü ufak tefek, maymuna benzer bir yaratıktı. Eksi-İpsilon yarı-kavruklara özel, siyah bir urba giymişti.

"Dam!"

Kapıları ardına kadar açtı. Öğle üstü güneşinin sıcak ihtişamı ürküttü onu, gözlerini kırpıştırmağa başladı. "Oh, dam!" diye tekrarladı, kendinden geçtiğini ifade eden bir sesle. Sanki birdenbire neşe içinde, karanlık, yokedici bir uyuşukluktan uyanıyormuş gibi. "Dam!"

Köpeklerin bir şey bekliyen hayrankârlığıyla yolcuların yüzlerine gülümsedi. Konuşa güle çıktılar. Asansörcü arkalarından bakıyordu.

"Dam mı?" diye sordu bir kere daha, emin değilmiş gibi.

Derken bir zil çaldı ve asansörün tavanından bir oparlör, yumuşak, ama amirane bir sesle buyruklarını söylemeğe başladı.

"Aşağı in," diyordu, "aşağı in. Onsekizinci kata. Aşağı in, aşağı in. Onsekizinci kata. Aşağı in, aşağı..."

Asansörcü kapıları çarparak kapadı, bir düğmeye dokundu ve derhal uğultulu karanlığına, kendi alışık olduğu uyuşukluğa, gerisingeri düşmeğe başladı.

Damın üstü sıcaktı, pırıl pırıldı. Bu yaz öğleüstü, gelip geçen helikopterlerin vızıltısıyla sersemdi, parlak gökte beş altı mil yüksekten geçen gözle görünmiyen roket uçaklarının uğultusu, yumuşak havayı okşuyor gibiydi. Bernard Marx derin bir soluk aldı. Göğe başını kaldırdı, mavi ufukta göz gezdirdi, derken Lenina'nın yüzüne baktı.

"Ne güzel, değil mi?" Sesi hafif titrekti.

Lenina anlayışlı anlayışlı gülümsedi ona. "Engelli Golf için mükemmel hava," diye cevap verdi kendinden geçerek. "Şimdi uçmalıyım artık, Bernard. Henry kızıyor bekletirsem. Gecikmeden bana bildir tarihini." Derken elini sallıyarak, geniş ve düz damın üstünde hangarlara doğru koştu. Bernard, durmuş bakıyordu; uzakların, beyaz çorapların pırıltısına ve camgöbeği ceketin altındaki yakışan keten şortun, hafif hafif dalgalanışına bakıp duruyordu. Yüzünde acılı bir ifade vardı.

"Doğrusu güzel şey," dedi neşeli yüksek bir ses, hemen arkasından geliyordu bu ses.

Bernard ürperdi, bakındı. Benito Hoover'in tombul, kırmızı yüzü gülüyordu kendisine - candan, dostça bir gülüştü bu. Benito'nun kötü şöhreti vardı, bu şöhret iyi huyluluğundan geliyordu. Hiç s o m a almadan yaşıyabileceğini söylüyorlardı onun. Kötü huyluluk, kızıp öfkelenmeler, ki ötekiler bu gibi davranışlardan tatile çıkarlardı, onu etkilemiyordu. Benito için hakikat denen şey hep güneşliydi.

"Üstelik canlı ve ruhlu, hem de nasıl!" Derken sesini değiştirerek. "Doğrusunu istersen," dedi, "suratın pek asık! Sana bir gram s o m a gerek." Elini pantalonunun sağ cebine sokarak, bir ilâç şişesi çıkardı Benito. "Bir santimetre kübü on üzüntülü... A! Dur hele!"

Bernard birden dönmüş, koşa koşa kaçmağa başlamıştı.

Benito arkasından baka kaldı. "Acaba nesi var arkadaşın?" diye şaştı, derken başını sallıyarak, zavallının yalancı kanına fazla alkol kaçırıldığının doğru olması gerektiğine karar verdi. "Beynine dokunmuş olsa gerek."

S o m a şişesini cebine koydu, bir paket cinsiyet hormonu cikleti çıkardı, bir tanesini ağzına attı ve geviş getire getire hangarlara doğru yürümeğe başladı.

Henry Foster, makinesini hangarından çıkarmıştı bile, Lenina oraya vardığında o, pilot yerine oturmuş bekliyordu.

"Dört dakika geç kaldın," dedi sadece kız yanına çıkarken. Henry Foster makineyi işletti ve helikopterin pervanelerini döndürdü. Makine dimdik havaya yükselmeğe başladı. Henry sürati arttırıyordu; pervanenin gürültüsü, eşek arısı gibi ses çıkarmaktayken, yaban arısı, derken sinek vızıltısına döndü. Sürati gösteren âlet dakikada iki kilometrecik yüksel-

diklerini gösteriyordu. Londra gittikçe küçülüyordu altlarında. Masaya benzeyen damlarıyla, büyük yapılar, bir kaç saniye içinde, parkların ve bahçelerin yeşilliği içinde biten geometrik mantarlar halini almıştı. Bunların ortasında ince saplı, daha ince ve uzun bir mantar gibi duran Charing-T kulesi, göğe doğru parlak, beton bir tepsi kaldırıyordu.

Efsanevî atletlerin belli belirsiz gövdeleri gibi, başları üzerinde, koca koca, tombul bulutlar, tembel tembel dolaşıyorlardı. Aralarından biri, düşerken vızıltı çıkaran, küçük kızıl bir böcek düşürdü birden.

"Kırmızı Roket bu," dedi Henry, "New York'dan yeni geliyor." Saatine bakarak: "Yedi dakika geç kalmış." dedi başını sallıyarak. "Şu Atlantik servisleri de yok mu - çok düzensiz çalışıyor, rezalet."

Sürat pedalinden ayağını çekti. Hafif hafif duyulmakta olan pervane uğultusu, bir buçuk oktav düştü, yeniden arı sesine, mayıs böceğine, derken makas böceğine. Makinanın yukarı çıkış hızı kesildi; az sonra da hareket etmeden havanın ortasında duruyorlardı. Henry bir manivelâyı indirdi, çıt diye bir ses çıktı. Önlerindeki bir pervane ilkin yavaş, sonra gittikçe hızlanarak gözleri önünde, daire biçiminde bir duman haline gelmeğe başladı. Yatay olarak uçmaktan doğan bir rüzgâr, kanat tellerinde gittikçe hızlanarak ıslık çalmağa başlamıştı. Henry gözlerini devir sayan âletten ayırmıyordu; ibre bin iki yüzü gösterince helikopterin pervanelerini durdurdu. Makine kanatlarıyla uçacak kadar bir başlangıç hızı almıştı.

Lenina ayaklarının altındaki yere baktı pencereden. İç Londrayı ilk banliyö çemberinden ayıran, altı kilometrelik bir park bölgesi üstünde uçuyorlardı. Yeşillik üstünde kurtlar kaynaşıyordu. Merkezde top oyunu kulesi ormanı, ağaçlar arasında pırıl pırıl parlıyordu. Shepherd Bush dolaylarında iki bin Eksi-Beta, türlü çift Riemann satıhlı tenis oynuyorlardı. Notting ile Willesden arasındaki ana caddeye iki dizi yürür-merdivenli Duvar-Topu sahası dizilmişti. Ealing Stadyumunda bir Delta jimnastik gösterisiyle bir Topluluk Şarkısı yer almaktaydı.

"Şu haki de, ne çirkin renk kuzum," dedi Lenina, sınıfının ipnopedik önyargısını seslendirerek.

Hounslow'un Duyu Evi yedi buçuk hektarlık bir yer

kaplıyordu. O dolaylarda siyah ve haki renk üniformalı işçi ordusu, Büyük Batı Yolunun yüzeyini yeniden camlamakla meşguldüler. Üstlerinden uçarlarken koca müteharrik izabe kazanlarından birinin musluğu açılıyordu. Erimiş taş, göz kamaştırıcı bir ateş parlaklığıyla sel halinde yola aktı; üstünden de amyant silindir makineleri gidip geliyordu; ısı geçirmiyen bir sulama arabasının ardından buhar beyaz bulutlar halinde yükseliyordu.

Brentford'daki Televizyon Şirketinin fabrikası küçük bir şehir gibi görünüyordu.

"İşçiler nöbet değiştiriyor olmalı," dedi Lenina.

Fidan bitleri ve karıncalar gibi, yaprak yeşili Gammakızları, siyah yarı-kavruklar kapıların önünde kaynaşıyordu, ya da tekrar tramvaya binmek üzere kuyrukta bekleşiyorlardı. Karadut renkli Eksi-Betalar, kalabalığın içinde gelip gidiyorlardı. Ana yapının damı kalkıp inen helikopterlerle vıcıl vıcıldı.

"Doğrusu," dedi Lenina, "iyi ki Gamma değilim."

On dakika sonra Stokes Poges'e inmişler, Engelli Golf oyununun ilk haftaymına başlamışlardı bile.

2.

Bernard, başı önünde, bir hemcinsine rastlayınca gözgöze gelmekten kaçınarak, damın üstünde acele acele gidiyordu. Kovalanan bir adam gibiydi, olur da kendini, sandığından daha düşman görürler de kendini çok daha suçlu ve yalnız duymasına sebep olurlar diye görmek istemediği düşmanlar tarafından kovalanıyordu sanki.

"Ah, şu Benito Hoover!" Oysa adamın hiç bir kötü niyeti yoktu. Bu da bir bakıma durumu daha kötüleştiriyordu. Kötü niyetli olanlar da, iyi niyetli kimseler gibi davranıyorlardı. Lenina bile çektiriyordu ona. Uzun uzun baktığı, özlem duyduğu ve kendisine bir şey demeye cesaret edemediği ürkek, kararsız geçen o haftaları düşünüyordu. Ya kız tutup da kendini küçük görerek hayır derse; dayanabilir miydi bu red cevabına? Ama ya evet deseydi, ne büyük zevk! Eh, şimdi peki demişti işte ama, yine de dertliydi - dertliydi, çünkü böyle güzel bir havayı Engelli Golf'a yakıştırmıştı, basıp

Henry Foster'e gitmişti, herkesin önünde en kişisel şeyleri açıktan açığa konuşmak istemediğinden onu acayip bulmuştu. Dertliydi işte, çünkü kız anormal veya olağanüstü bir şekilde değil de, bütün, sıhhatli, ve erdemli İngiliz kızlarının davranması gerektiği gibi davranmıştı.

Garajın kapısını açtı ve işsiz duran, bir çift Eksi-Delta uşağa, gelip, makineyi itmeleri için seslendi. Hangarlarda tek bir Bokanovski gurubundan adamlar çalışıyordu, hepsi de birbirinin eşiydi, hepsi de aynı derecede ufak tefekti, siyahtı; iğrençti. Bernard emirlerini, kendi üstünlüğünden pek emin olmıyan birinin küstahça ve hakaret edici keskin sesiyle vermişti. Aşağı sınıftan kimselerle alış verişte bulunmak Bernard için sıkıcı bir şeydi. Sebep ne olursa olsun (yalancı kanına fazla alkol kaçırıldığı da - yanlışlıklardan kaçınılamaz - doğru olmuş olabilir). Bernard'ın vücudu vasat bir Gamma-ınınkinden pek daha iyi değildi. Standart Alfa boyundan sekiz santim kısaydı, vücudunun öteki uzuvları da daha inceydi. Aşağı sınıftakilerle temas ona, acı acı, vücudunun çelimsizliğini hatırlatıyordu. "Ben ben'im, olamaz olsaydım,"; durmadan kendini dinliyor, içini yiyordu. Her defasında, Deltaya, aşağı doğru bakarcasına, aynı seviyeden bakmak zorunda kalıyordu, bu yüzden de yerin dibine geçiyordu. Yaratık, acaba, ait olduğu sınıfa özel saygıyı gösterecek miydi kendisine, bu soru bir türlü bırakmıyordu zihnini. Haklıydı da. Çünkü Gamma'lar, Delta'lar ve İpsilon'lar beden mükemmeliyetini bir dereceye kadar sınıf yüksekliğinden ayrılmaz, iki kavram olarak kabul edecek şekilde şartlanmışlardı. Üstelik, uykuda-öğretimin verdiği ön-yargı yüzünden herkes boy pos meraklısıydı. Teklifte bulunduğu kadınların gülmeyle karşılamaları bundandı; erkekler arasındaki kendi eşitlerinin ikide bir takılmaları da bundandı. Onu alaya almaları, kendinin yabancı olduğunu duyuruyordu ona; kendini yabancı gibi duyunca da, bir yabancı gibi davranıyordu, bu da kendine karşı olan önyargıları arttırıyordu, vücudun kusurlarının ortaya çıkardığı horgörüş ve düşmanlığı şiddetlendiriyordu. Buysa yabancılığını ve yalnızlığını yeniden duyuruyordu ona. Yerleşmiş bir küçük görülmek korkusu, eşitlerinin yanından kaçırıyordu onu; kendinden aşağıları söz konusu olduğunda

da bayağı kasılıyordu karşılarında. Henry Foster ve Benito Hoover gibi kimselere öyle gıpta ediyordu ki! Onlar, sözlerini dinletmek için İpsilonlara bağırmak zorunda değildiler; sınıflarından emin kişilerdi onlar; sınıf düzeni içinde, suda gezen balık gibi hareket ediyorlardı; kendilerini öyle rahat hissediyorlardı ki, ne kendilerinden haberleri vardı, ne de içinden çıktıkları iyilik ve rahatlık veren unsurdan.

Eş uşakların, uçağını, tembel tembel, istemiye istemiye dama çıkardıklarını sanıyordu.

"Çabuk olun!" dedi Bernard öfkeyle. Aralarından biri başını kaldırıp baktı. O boş bakışlı kurşuni gözlerde gördüğü, pis bir alay mıydı acaba? "Çabuk diyorum size!" diye bağırdı sesini daha da yükselterek, çirkin bir hırıltıyla çıkıyordu sesi.

Uçağa tırmandı, bir dakika sonra, güneye, ırmağa doğru uçuyordu.

Türlü propaganda Büroları ile Duygusal Mühendislik Okulu, Fleet Street'deki altmış katlık tek bir bina içinde toplanmıştı. Bodrum katında ve daha aşağı katlarda, üç büyük Londra gazetesinin basıldığı matbaalarla, idarehaneleri vardı - üst sınıf gazetesi olan S a a t l i k R a d y o, açık yeşil G a m m a G a z e t e s i ve haki renkli, kelimelerinin hepsi de birer heceli olan D e l t a A y n a s ı. Televizyonla, Duygu Filmiyle, Sentetik Ses ve Müzikle propaganda yapan Propaganda Büroları da - yirmi iki kat tutuyordu. Onların üstünde, araştırma laboratuarları, içinde Filim Seslendirme yazarlarının ve Sentetik Kompozitörlerin ince işlerini yaptıkları çuhayla kaplı odalar. Üstteki geri kalan on sekiz kat Duygusal Mühendislik Okuluydu.

Bernard Propaganda Evinin damına indi ve uçaktan dışarı çıktı.

"Aşağı kattaki Mr. Helmholtz Watson'a telefon edip," diye emretti bir Artı Gamma kapıcıya, "Bernard Marx'ın kendisini damda beklediğini söyleyin."

Oturup bir sigara yaktı.

Helmholtz Watson'a haber geldiğinde, o yazı yazıyordu.

"Söyleyin ona, hemen geliyorum," diyip, ahizeyi yerine koydu. Sonra sekreterine dönüp, "öteyi beriyi siz toplarsınız," dedi aynı resmî ve kişisel olmıyan bir sesle; kızın parlak gü-

lümsemesini görmemezlikten gelerek, kalkıp, kapıya doğru yürüdü.

Sağlam yapılı, iri yarı bir adamdı; geniş göğsü ve geniş omuzları vardı, buna karşılık çevikti de, canlıydı, çabuk hareket ederdi. Yuvarlak, sağlam bir sütun gibi yükselen boynu, güzel biçimlenmiş bir baş taşıyordu. Saçları siyah ve kıvırcıktı, pek göze batan çizgileri vardı. Biraz zorlansa, yakışıklı denebilirdi, sekreterinin diyip durduğu gibi, sapına kadar bir Artı-Alfaydı.

Duygusal Mühendislik Okulunda okutmanlık yapıyordu, (Yazı Bölümündeydi), bu öğretim çalışmalarından zaman bulduğunda da Duygusal Mühendisliğini yapıyordu. Muntazaman S a a t l i k R a d y o'ya yazıyor, duyu gösterileri için senaryolar hazırlıyordu, ipnopedik kafiyeler ve propaganda vecizeleri bulmakta pek ustaydı.

"Kabiliyetli," diyordu ona üsleri. "Hattâ," (Bunu derken iki yana başlarını sallarlar ve anlamlı anlamlı seslerini alçaltırlardı) "biraz da fazla kabiliyetli."

Evet, biraz fazla kabiliyetliydi, haklıydılar. Bernard Marx'da fiziksel bir takım kusurlara sebep olan şeye benzer bir ameliye, Helmholtz Watson'da zekâsını etkilemişti. Kas ve kemik azlığı ayırmıştı Bernard'ı hemcinslerinden, bu ayrılık duygusu da zekâsına aşırı geldiğinden onu büsbütün ayrı bir duruma getiriyordu. Helmholtz'a, varlığını tedirgin edecek kadar kendini belirten ve yalnızlığını alabildiğine duyuran şey kabiliyetinin fazla oluşuydu. İkisinde de ortak olan şey ikisinin de birer şahıs olmalarıydı. Fiziksel kusurları yüzünden ayrı kaldığının farkına varan Bernard, için için acıyı duymuş ve buna katlanmakta devam ederken, Helmholtz Watson, aşırı zekâsının yeni farkına varmış, çevresindekilerden başka olduğunu yeni duymağa başlamıştı. Bu yürürmerdivenli, Duvar-Topu şampiyonu, bu yorulmak bilmez âşık, (dediklerine göre dört yıldan daha kısa bir süre içinde altı yüz kırk kızla düşüp kalkmıştı) herkesin hayran olduğu bu iş ve cemiyet adamı, birden sporun, kadınların, topluluk faaliyetlerinin kendi için ikinci derecede kalan şeyler olduğunu farketti. Aslında, bambaşka şeyle ilgiliydi. Neyle ama? Neyle? Bernard'ın, gelip te tartışmak istediği konu buydu, ya da daha doğrusu, hep Helmholtz konuştuğu için, dostunun bu konuda konuşmasını dinlemekti amacı.

Asansörden dışarı çıkarken, Sentetik Ses ve Propaganda bürosundan gelen üç güzel kız yolunu kesti.

"Helmholtz! Sevgilim, ne olur gel de, bizimle birlikte Exmoor'da açık hava yemeği ye." Asılmış, yalvarıyorlardı.

Olmaz der gibi başını sallıyarak, aralarından kurtuldu. "Olmaz, olmaz."

"Başka hiç bir erkek çağırmıyacağız."

Bu hoş vaade rağmen Helmholtz yumuşamadı. "Olmaz," dedi, "işim var." Kesin adımlarla yürümesine devam ediyordu. Kızlar arkasından gidiyorlardı. Bernard'ın uçağına binip te, kapısını çarparak kapayıncaya kadar peşini bırakmadılar. Yine de bir sürü söz söylemeden edemediler.

"Ah, şu kadınlar!" dedi makine havaya kalktığında. "Ah, şu kadınlar!" Başını sallıyarak kaşlarını çattı. "Amma da belâ ha!" Bernard iki yüzlülükle sözlerini tasdik ediyordu, ağzı bunu söylerken, içi, kızların Helmholtz'a böyle durup dururken asıldıkları gibi kendine de asılsınlar istiyordu. Birden öğünmek geldi içinden. "Lenina Crowne'ı New Mexico şehrine götürüyorum" dedi; bunun gelişigüzel söylendiğini belirtecek şekilde ayarlamağa çalıştı sesini.

"Yaa?" dedi Helmholtz, en ufak bir ilgi göstermeksizin. Derken biraz durakladıktan sonra devam etti sözüne, "bütün toplantılardan ve kızlardan kurtulmağa çalıştım. Okulda epey mesele çıkardılar bu yüzden. Yine de değdi doğrusu, öyle sanıyorum. Etkileri..." Durakladı. "Tuhaf, pek tuhaf."

Bedensel bir kusur, bir çeşit aşırı zihin kabiliyeti doğurabiliyordu. Bu ameliyenin tersinin de varit olabileceği görünüyordu. Aşırı zekâ, bile bile istenen yalnızlığın gerektirdiği körlüğü, sağırlığı riyazetin sun'î iktidarsızlığını meydana getirebiliyordu.

Kısa uçuşun geri kalan kısmı sessizlik içinde geçti. Vardıklarında, Bernard'ın odasındaki havayla şişirilmiş divanlara uzandılar; Helmholtz yeniden konuşmağa başladı.

Yavaş sesle: "Şöyle bir duygu duyduğun oldu mu hiç," diye sordu, "hani sanki içinde bir şey varmış da, dışarı çıkması için senden yardım bekliyormuş gibi? Kullanmadığın başka bir güç - hani türbinlerden geçeceğine çağlıyanlar halinde akan su gibi bir şey?" Cevap bekliyormuş gibi Bernard'a baktı.

"Yani durum başka türlü olsaydı, insanın duyabileceği bütün öteki duygulardan mı bahsediyorsun?"

Helmholtz hayır der gibi başını salladı, "Pek değil. Bazan tuhaf bir duygu beliriyor içimde, sanki önemli bir şey söyliyecekmişim gibi, söylemeğe de gücüm varmış gibi, ama ne olduğunu bilmiyorum, o güçten de faydalanamıyorum. Başka türlü bir yazma yolu olsaydı... Ya da hakkında yazacak başka bir şey..." Sustu. Sonra, "Bak," diye devam etti yine, "cümlecikler bulmakta usta olduğumu biliyorsun - hani insanı birden bire yerinden sıçratan, sanki bir toplu iğne üstüne oturmuş gibi? Uykuda öğretimde belli bir şey olmasına rağmen yeni ve heyecan verici sözler. Ama bu yetmiyor galiba. Sadece cümleciklerin iyi olması bir şey ifade etmez, onlarla elde edilen şeyin de iyi olması gerek."

"Ama seninkiler iyi Helmholtz."

"Bir dereceye kadar." Helmholtz omuz silkti. "O derece yüksek değil pek. Bunlar yeter derecede önemli şeyler değil, öyle geliyor ki bana, sanki çok daha önemli şeyler yapabilirmişim gibi. Evet, daha önemli, daha şiddetli, daha güçlü. Ama nedir o? Söylenecek o daha önemli şey nedir? İnsan nasıl olur da hem kendinden beklenen şeyleri yazar, hem de heyecan uyandırabilir? Sözler, doğru kullanlıdığında röntgen ışınları gibidir - her şeyi delip geçerler. Okur okunmaz içe işlerler. Öğrencilerime öğretmeğe çalıştığım şeylerin biri de bu - insanın içine işliyecek şekilde yazma sanatı. Ama Topluluk Şarkısı, ya da koku alma organlarında yapılan son ilerlemeler üstünde yazılmış bir yazı, içe işler olmuş veya olmamış, ne farkeder ki? Üstelik bu konular üstünde yazarken - en sert röntgen ışınlarının bile hani - kullandığın sözleri gerçekten içe işler yapamazsın ki. Hiç için bir şey söyliyebilir misin? Sonunda iş buna varıyor. Elimden geldiği kadar çalışıyorum..."

"Susss!" dedi Bernard ihtar ediyormuş gibi parmağını kaldırarak, kulak verdiler. Kapıda biri var sanıyorum," diye fısıldadı.

Helmholtz ayağa kalktı, ayak ucunda kapıya doğru gitti, sert ve ani bir hareketle kapıyı ardına kadar açtı. Tabiî kimse yoktu.

"Kusura bakma," dedi Bernard, budalalığı canını sıkmış, tedirgin etmişti onu. "Galiba biraz sinirliyim, insanın

çevresindekiler senden kuşkulanmağa başlayınca, sen de onlardan kuşkulanmağa başlıyorsun."

Elini gözlerine götürdü, içini çekti. sesi acıklı çıkıyordu. Kendini doğrulamağa çalışıyordu. "Şu son zaman içinde bilsen nelere dayanmak zorunda kaldım," dedi, nerdeyse ağlıyacaktı. Kendine karşı duyduğu acıma duygusu, birdenbire açılıveren bir çeşmeyi andırıyordu. "Bir bilsen!"

Helmholtz Watson biraz tedirgin olmuş gibi dinliyordu. "Zavallı Bernardcık!" dedi kendi kendine. Ama aynı zamanda arkadaşı hesabına utanıyordu da. Bernard'ın biraz daha gururlu davranmasını istiyordu.

5. BÖLÜM

1.

Daha sekiz olmadan hava kararmağa başlamıştı. Stoke Poges Kulübü'nün kulesindeki oparlörler, kalın bir erkek sesiyle, oyun sahalarının kapanma zamanı geldiğini bildiriyordu. Lenina ile Henry oyunlarını bırakıp, yürüyerek kulübe döndüler. İç ve Dış Salgı tröstü sahasından, hormon ve sütleriyle Fernham Royal'daki büyük fabrikaya ham madde sağlıyan şu binlerce davarın böğürmesi duyuluyordu.

Helikopterlerin bitmek tükenmek bilmiyen vızıltılarıyla doluydu alacakaranlık. Her iki buçuk dakikada bir kalkan, aşağı-sınıf golfçuları kendi sahalarından şehre geri götüren, hafif tekray trenlerin cırtlak kalkış düdükleri ve çan sesleri geliyordu.

Lenina ile Henry makinelerine binip kalktılar. Sekiz yüz ayak yüksekliğinde, Henry, helikopterin pervanelerini yavaşlattı ve kaybolmak üzre olan manzaranın üstünde bir dakika kadar durdular. Burnham Beeches ormanı, batı göğünün parlak kıyısına doğru, büyük bir zulmet gölü gibi uzanıyordu. Kırmızı ufukta güneşin son ışıkları turuncudan sarıya, sarıdan da soluk, açık yeşile değişiyordu. Kuzeye doğru, ağaçların üstünde, ötelerde İç ve Dış Salgı fabrikası, yirmi katının bütün pencereleriyle birden vahşi bir elektrik parlaklığıyla parıldıyordu. Altlarında Golf Kulübü yapıları vardı - koca koca aşağı sınıf barakaları ayıran bir duvarın öte yanında da Alfa ve Beta üyelerine ait daha küçük evler vardı. Tekray istasyonunun kapı önleri karınca gibi kaynaşan aşağı sınıf insanlarla mahşere dönmüştü. Cam kubbenin altından ışıklı bir tren dışarı fırladı. Karanlık ovadan geçen, güneydoğu yönüne giden yol üstünde Ölü Yakma Fırını'nın azametli binalarını gördüler. Gece uçuşu yapan uçaklar çarpmasın diye dört büyük bacası ışıklandırılmıştı, uçlarında da kırmızı tehlike işareti vardı. Mevki gösterme işaretleriydi bunlar.

"Duman çıkan bacaların çevresinde şu balkonumsu şeyler acaba ne işe yarıyor?" diye sordu Lenina.

"Fosfor toplamaya," diye bağırdı Henry kısaca. "Gazler bacanın içinde yükselirken dört ayrı ameliyeye tâbi tutuluyorlar. Eskiden her ölü yakıldığında P_2O_5 gazı uçup giderdi. Şimdiyse yüzde doksan sekizini toplayabiliyorlar. Yetişkin bir kimsenin cesetinden bir buçuk kilodan fazla elde edilebiliyor. İngilterede, yılda elde edilen dört yüz ton fosforun çoğu burda elde edilmekte." Henry bu başarı için, sanki kendi başarısıymış gibi kıvançlı bir övünmeyle candan seviniyordu. "Öldükten sonra da insanın bir işe yaramasını düşünmek hoş şey. Bitkilerin büyümesine yardım etmek."

Lenina, bu arada gözlerini öteye çevirmiş, aşağı, dikine doğru tek ray istasyonuna bakıyordu. "Hoş şey," diye doğruladı sözünü. "Ama bitkilerin büyümesinde, Alfalarla Betaların şu aşağıdaki pis, bücür, Gamma, Delta ve İpsilonlardan daha çok işe yaramaması garip değil mi?"

"Bütün insanlar fiziko-kimya bakımından eşittirler," dedi Henry. "Üstelik İpsilonların yaptığı hizmet olmadan olmaz."

"İpsilonların bile..." Lenina birden bir şey hatırlamıştı, okulda, küçük bir kız öğrenciyken daha, bir gece yarısı uyanmış ve ömründe ilk defa uykularından çıkmıyan fısıltının varkına varmıştı. Aydan gelen ışık çubuğunu yeniden görüyordu, küçük, beyaz sıra sıra yatakları hatırlıyordu; o yumuşak sesi yeniden duyuyordu, o yumuşak ses şu sözleri söylüyordu ona (unutulmamıştı o sözler, karşısında duruyordu, geceler boyunca tekrarlardan sonra unutulur muydu hiç): "Herkes herkes içindir. Hiç kimseyi atamayız bir yana. İpsilonlar bile gereklidir. İpsilonlarsız yapamayız. Herkes herkes içindir. Hiç kimseyi atamayız..." Lenina geçirdiği o ilk korku ve hayret darbesini hatırlıyordu; yarı uyanık geçen saatler boyunca o düşündüklerini; derken o bitmez tükenmez tekrarların etkisi altında zihninin yavaş yavaş sükûna kavuşuşunu, rahatlık verici, okşayıcı, gizli gizli çöken uykuyu...

"Herhalde İpsilonların umurunda değildir İpsilon oldukları," dedi yüksek sesle.

"Elbette değildir. Nasıl olsunlar? Başka türlü olmanın

ne olduğunu bilmezler ki. Bizim elbette umurumuzda. Ama biz başka türlü şartlandık. Üstelik verasetimiz de ayrı."

"İpsilon değilim diye öyle seviniyorum ki," dedi Lenina güvenle.

"İpsilon bile olsaydın," dedi Henry, "şartlanman yine seni bir Beta veya Alfa kadar haline şükrettirirdi." Pervaneleri işletip Londra'ya doğru yöneldiler. Arkalarında, batıda, kırmızıyla portakal rengi hemen hemen solmuştu; göğün tam orta yerinde kara bir bulut kümesi toplanmıştı. Ölü Yakılan Fırın'ın üzerinden geçerken, uçak, bacalardan yükselen sıcak havayla yukarı fırladı, derken orayı aşıp, birden öteki yandaki serin havaya düşerek indi.

"Ne harika bir çıkış ve iniş bu böyle!" diye güldü Lenina keyifli keyifli.

Ama Henry'nin sesi bir süre üzgün bir havada çıktı. "O çıkış ve inişin ne olduğunu biliyor musun?" dedi. "Bir insanın tamamiyle, bir daha geri gelmemek üzre kayboluşuydu. Bir sıcak gaz halinde fışkırdı. Kim olduğunu bilmek ilginç olurdu - kadın mıydı acaba erkek mi, Alfa mıydı, İpsilon mu..." İçini çekti. Sonra kararlı ve sevinçli bir sesle. "Neyse ne," dedi, "emin olabileceğimiz bir şey var; her kim idiyse, yaşarken mutluydu ya. Şimdi herkes mutlu."

"Evet şimdi herkes mutlu," diye sözünü yankıladı Lenina. On iki yıl boyunca, her gece yüz elli kere bu sözleri işitmişlerdi.

Henry'nin Westminster'deki kırk katlık apartmanının damına inip, doğru yemek salonuna gittiler. Orada güle oynıya, bağırışa çağırışa yemek yediler. Kahveyle birlikte s o m a da aldılar. Lenina iki tane, Henry ise üç tane yarım gramlık tablet aldı. Saat dokuz buçukta, caddenin karşısındaki, yeni açılmış olan Westminster Abbey Kabaresine yürüyerek gittiler. Bulutsuz bir gece sayılırdı, ay yoktu, yıldızlar parıldıyordu; ama bu canı sıkıcı olayı iyi ki bilmiyordu Lenina ile Henry. Elektrik gök-sinyalleri dıştaki karanlığı yok ediyordu.

"CALVIN STOPES İLE ONALTI SAKSAFONCUSU". Yani kilisenin cephesinde parlıyan bu koca harfler insanı çağırıyordu. "LONDRANIN EN NEFİS KOKULU VE RENKLİ ORGU. SON ÇIKAN SENTETİK MÜZİK PARÇALARI."

Girdiler. İçerisi sıcakcaydı, sandal ağacı ve amber koku-

suyla ağırlaşmıştı. O sırada renk orgu kubbeli tavan üstüne tropikal bir güneş batışı çizmişti. Onaltı saksafoncu eski bir hava çalıyordu: "O benim sevgili, o benim güzel şişem gibi, şişe yoktur dünyada." Dört yüz çift, cilâlı yer üzerinde beşadım dansı yapıyorlardı. Çok geçmeden Lenina ile Henry dört yüz birinci kişi oldular. Saksafoncular, ay altındaki melodili kediler gibi çığrışıyorlar, ölümleri yaklaşmış gibi pesten tize inim inim inliyorlardı. Bir armoni zenginliği içinde, titrek koroları yükseldikçe yükseldi - sonunda orkestra şefi bir el işaretiyle o göksel müziğin son sersemletici notasını salıverdi, ve onaltı, sadece insan olan borucunun sesi kesiliverdi. Bir lâ Bemol Majör gök gürültüsü.

Derken hemen hemen tam bir sessizlik, tam bir karanlık içinde derece derece iniş başladı; çeyrek sesten, yavaş yavaş, fısıltı halinde dominant akora kadar inen ve (bir yandan beş dörtlük ritim pesten devam ederken) orada bir süre durup, karanlık saniyeleri bir bekleyişle dolduran bir d i m i n e n d o. Sonunda, beklenen oldu. Ani bir patlamayla güneş yükseldi, aynı anda onaltılar da şarkıya başladılar:

Şişem benim, sensin özlediğim hep
Şişem benim, ne diye boşalttılar ki beni senden?
Senin içinde gökler mavidir,
Hava hep güzel;
Çünkü
Dünyada yoktur başka şişe
Benim o minik sevgili şişem gibi.

Öteki dört yüz kişiyle birlikte raks ede ede, Westminster'in çevresinde döne döne, Lenina ile Henry, başka bir dünyada dansa başlamışlardı - s o m a - bayramının o sıcak, rengârenk dost havası içinde. Herkes iyiydi, yakışıklıydı, hoştu! "Şişem benim, sensin özlediğim hep..." Ama Lenina ile Henry, istediklerini elde etmişlerdi... İçindeydiler şimdi, burda güzel hava, daimi mavi gök, vardı, güven altındaydılar. Onaltılar yorulup ta saksafonlarını bıraktığında, Sentetik Müzik Makinesi en son çıkan bir Malthus Blues havasını çalmağa başlayınca, kendilerini şişe içindeki yalancı kan okyanusunda, dalgalar üstünde yavaş yavaş birlikte sallanan iki oğulcuk gibi sanmağa başladılar.

"İyi geceler sevgili dostlar, iyi geceler sevgili dostlar." Oparlörler emirlerini kibar ve müzikal bir inceliğe bürüyorlardı, "iyi geceler sevgili dostlar, iyi geceler..."

Ötekiler gibi, Lenina ile Henry de, boyun eğip, yapıdan çıktılar. Can sıkıcı yıldızlar, göklerde epey yol almışlardı. Onları gözden saklıyan işaret ışıklarının çoğu söndürülmüşse de, iki genç geceden hâlâ habersizdi.

Dans yeri kapanmadan yarım saat önce aldıkları ikinci s o m a dozu, gerçek evrenle zihinleri arasına aşılamıyacak bir duvar koymuştu. Şişelenmiş olarak caddenin karşı tarafına geçtiler; şişelenmiş olarak yirmi sekizinci kattaki Henry'nin odasına asansörle çıktılar. Yine de, şişelenmiş olmasına ve ikinci defa aldığı yarım gramlık s o m a'ya rağmen Lenina kuralların gerektirdiği gebelik önleyici tedbirleri almayı unutmadı. Yıllar boyu süren şiddetli İpnopedi ve oniki yaşından on yedisine kadar haftada üç kere yaptığı Malthus eksersizi bu tedbirlerin alınmasını, göz kırpmak gibi kendiliğinden olan bir hareket haline getirmişti.

"Hah, aklıma geldi, unutmıyayım," dedi banyo odasından çıkıp geldiğinde, "Fanny, bana verdiğin şu yalancı yeşil sahtiyan fişekliği nerden aldığını sormuştu."

2.

Her onbeş günde bir perşembeleri, Bernard, Dayanışma Ayinlerine giderdi. Akşam yemeğini Aphroditaeum'de erkence yedikten sonra (Helmholtz geçenlerde iki numaralı kurala göre üye seçilmişti) arkadaşından ayrıldı, damda bir taksiye binip, adama Fordson Topluluk Şarkı evine uçmasını söyledi. Makine bir iki yüz metre kadar yükseldikten sonra, doğuya doğru yöneldi, döner dönmez güzel Şarkıevi, Bernard'ın gözleri önünde dev gibi yükseldi. Ludgate tepesinin üstünde, ışıklandırılmış bulunan üç yüz yirmi metrelik beyaz sunî mermer kar gibi ışıldıyordu; helikopter alanının dört köşesinin her birinde, gece karşısında kıpkızıl, koskoca bir T vardı, yirmi dört muazzam boru ağzından gümbür gümbür, ağır, sentetik bir müzik çıkıyordu.

"Tüh! Geç kaldım," dedi Bernard kendi kendine, Şarkıevinin saati Big Henry'ye gözü ilişir ilişmez. Nitekim taksinin parasını öderken Big Henry saat başını vurdu. "Ford!"

diye ötüyordu muazzam pes bir ses bütün altın trompetlerden. "Ford! Ford! Ford!..." Dokuz kere tam. Bernard asansöre koştu.

Ford günü kutlaması ve diğer kitleli Topluluk Şarkıları salonu yapının dibindeydi. Onun üstünde, her katta yüzer oda olmak üzre, Dayanışma Topluluklarının on beş günde birki toplantıları için kullanılan yedi bin oda vardı. Bernard aşağı, otuzüçüncü kata düştü, koridor boyunca koşarak 3210 numaralı odanın kapısında biraz durakladı, derken kendini toparlıyarak kapıyı açıp, içeri girdi.

Ford'a şükür, sonuncu değildi. Değirmi masanın çevresindeki on iki sandalyeden üçü henüz boştu. Elinden geldiği kadar göze batmaktan çekinerek, en yakınındakine kaydı ve gelecek olanlara kaş çatmak üzre hazırlandı.

Ona doğru dönerek, "Bugün öğleden sonra ne oynadınız?" diye sordu solundaki kız, "Engelli Golf mü, yoksa Elektromanyetik Golf mü?"

Bernard dönüp baktı (Ford! Morgana Rothschild idi), kızararak hiç birini oynamadığını itiraf etti. Morgana şaşkın şaşkın baka kaldı ona. Tuhaf bir sessizlik oldu.

Mahsus ona arkasını dönüp, solundaki daha sporcu erkekle konuşmağa başladı.

"Bir Dayanışma Ayini için güzel başlangıç doğrusu," diye düşünürken acı duyuyordu, Bernard ayrılık gösterip yine bir günah işliyecekti galiba. Şöyle durup bir baksaydı ya, en yakın sandalyeye kayıvereceğine. Fifi Bradlaugh ile Joanna Diesel'in arasına oturabilirdi. Böyle yapacağına, gitmiş, Morgana'nın yanına dikmişti kendini. M o r g a n a ! Ford! O kara kaşları yok mu! - karakaşı daha doğrusu; çünkü burnunun üstünde birleşiyordu kaşları. Ford! Sağında Clara Deterding vardı. Clara'nın kaşları birbirleriyle birleşmiyordu, ama o da biraz fazla canlı ve ruhluydu. Oysa Fifi ile Joanna tamdı. Tombul, sarışın, pek o kadar iri yarı da değil... Onların arasına Tom Kawguchi denen şu herifçioğlu gidip oturmuştu.

Son gelen Sarojini Engels idi.

Topluluk başkanı, "Geç geldiniz," dedi paylarmış gibi, "bir daha böyle olmasın sakın."

Sarojini özür dileyip, Jim Bokanovski ile Herbert Bakunin'in arasındaki yere kayıverdi. Topluluk şimdi tamamlanmıştı, Dayanışma çemberi eksiksiz olarak tamamlanmış-

tı. Sonsuz bir münavebeyle erkek, kadın, erkek, masanın çevresini almışlardı. On ikisi de bir olmak üzereydi, birbirleriyle kaynaşacaklar, on iki ayrı şahsiyet büyük bir bütün haline gelecekti.

Başkan ayağa kalktı, T işareti çıkardı, sentetik Müziği açarak, kısa ve kaçınılmaz şekilde musallat olan İlk Dayanışma İlâhi'sini gümbür gümbür tekrarlıyan, nefesli ve telli sazlar korosuyla, yorulmadan yumuşak yumuşak vuran davul seslerini salıverdi. Yeniden bir daha tekrarlandı - kalp gibi atan ritmini duyan kulak değil, diyaframdı sanki; durmadan yenilenen nağmelerin iniltisi ve gümbürtüsü zihne değil, acıma duygusu için kazınan karına hitap ediyordu.

Bir T işareti daha çıkardı ve yerine oturdu. Ayin başlamıştı. Kutsanmış s o m a tabletleri yemek masasının ortasına konmuştu. Çilekli dondurma dolu s o m a muhabbet kâsesi elden ele geçiriliyor, geçirilirken de, "Yokoluşuma içiyorum." deniyordu, on iki kere kana kana içildi. Derken Sentetik orkestranın eşliğinde Birinci Dayanışma İlâhisi söylendi:

Ford, biz onikiler, bir yap bizi ah!
Toplumsal ırmaktaki damlalar gibi olalım;
Hep birlikte akıt bizi ah!
Parlak Flivver gibi hızlanalım!

Özlem dolu on iki kıta. Derken muhabbet kâsesi bir kez daha elden ele dolaştı. "Daha Büyük Varlığa." deniyordu bu kez. Nağmelerin çığırışı ve çarpışan notalar erimekte olan gönülleri bırakmıyordu. İkinci Dayanışma İlâhisi söylendi:

Gel, Daha Büyük Varlık, Toplumsal Dost,
Onikiyi birde yok eden!
Ölmektir emelimiz, çünkü bitince biz.
Daha Büyük hayatımız başlıyacak!

On iki kıta daha. Bu arada s o m a da etkisini göstermeğe başlamıştı. Gözler parlıyor, yanaklar kızarıyor, evrensel yarlıgamanın derinlerden gelen nuru, her yüzde, dostça gülümsemeler halinde beliriyordu. Bernard bile kendini biraz erimiş duyuyordu. Morgana Rothschild dönüp te ona ışıldadığında, o da elinden geldiği kadar, ona ışımağa çalıştı.

Ama kaşı, ikisi bir olan o kara nesne, yazık ki yerinde duruyordu; ne yaparsa yapsın görmemezlikten gelemiyordu onu. Erime ameliyesi fazla ilerlememişti daha. Fifi ile Yoanna'nın arasında oturmuş olsaydı belki... Muhabbet kâsesi üçüncü kere dolaştı. "Gelişinin yakınlığına içiyorum," dedi Morgana Rothschild, değirmi duayı başlamak sırası ondaydı. Sesi yüksekten çıkıyordu kıvanç içindeydi. İçip, kâseyi Bernard'a geçirdi. O da, "Gelişinin Yakınlığına içiyorum," diye tekrarladı, gelişinin yakınlığına candan inandırmak istiyordu kendini; ama o kaş bir türlü rahat bırakmıyordu. Gelişse, kendisi için çok, çok uzaktı daha. İçip, kâseyi Clara Deterding'e verdi. "Yine boşa gidecek," dedi kendi kendine. "Biliyorum boşa gideceğini." Yine de elinden geldiği kadar ışımağa devam etti.

Muhabbet kâsesi devrini tamamlamıştı. Başını kaldırıp işaret verdi başkan. Koro Üçüncü Dayanışma İlâhisine başladı:

Duy, gör, nasıl geliyor Daha Büyük Varlık!
Sevin, sevin de öl!
Davulların musikisi içinde eri git!
Çünkü Ben sen'im, sen ben.

Mısralar birbirlerini izledikçe, sesler gittikçe artan heyecanla tizleşiyordu. Gelmek üzre oluş duygusu havada bir elektrik gerilimi gibiydi. Başkan müziği söndürdü, son kıtanın son notasından sonra tam bir sessizlik çöktü - gerilip uzatılan bekleyiş sessizliği, galvanik hayatla kıvranan, sürünen bekleyişin. Başkan elini uzattı; birden bir ses, derin, gür bir ses, herhangi bir insanın sesinden daha müzikal, daha zengin, daha sıcak; aşk ve özlemden, acıma duygusundan tir tir titreyen, harika, esrarlı, olağanüstü bir ses tepelerinden konuştu. Yavaşçacık, "Ey, Ford, Ford, Ford" diyordu gittikçe pesleşerek, ağırlaşarak. Dinleyicilerin mide arkalarındaki büyük sinir şebekesinden, vücutlarının uç noktalarına kadar bir ürperti dolaşıyordu; gözler yaşardı, yürekleri, karınlarının için, bağımsız bir canlılıkla kımıldıyordu. "Ey Ford!" Eriyorlardı. "Ford!" Eriyip gidiyorlardı. Derken başka bir havada birdenbire, korkunç bir şekilde, "Duy!" diye bir ses

çıktı borazandan. "Duy!" Dinlediler. Biraz durakladıktan sonra fısıltı halinde söylemeğe başladı, ama öyle bir fısıltıydı ki bu, en gür çığlıktan daha çok işliyordu içe. "Daha Büyük Varlığın ayakları," diye devam ediyordu, aynı sözler yine tekrarlanıyordu, "Daha Büyük Varlığın ayakları." Fısıltı hemen hemen ölmüştü. "Daha Büyük Varlığın ayakları merdivenlerde." Yine bir sessizlik oldu; bir ara gevşeyen bekleyiş yeniden gerildi, daha gerginleşti, nerdeyse kopmak üzreydi. Daha Büyük Varlığın ayakları, ah, duyuyorlardı işte, duyuyorlardı o ayak seslerini, merdivenlerden ağır ağır geliyordu gittikçe yaklaşıyordu, görünmiyen merdivenlerden aşağı iniyordu. Daha Büyük Varlığın ayakları. Birdenbire kopma noktasına varıldı. Gözleri bir noktaya takılı, dudakları aralık, Morgana Rotschild ayağa sıçradı.

"Duyuyorum!" diye bağırdı. "Duyuyorum!"

"Geliyor!" diye seslendi Sarojini Engels.

"Geliyor işte, işitiyorum onu." Fifi Bradlaugh ile Tom Kawaguchi birden ayağa kalktılar.

"Ah! Ah! Ah!" diye tanıklıkta bulunuyordu Yoanna.

"Geliyor!" diye uluyordu Jim Bokanovski.

Başkan ileri doğru eğildi, bir yere dokundu, derken birden simballe karışık borular çılgın gibi ötmiye, dümbelekler humma nöbetine tutulmuş gibi gümbürdemeğe başladı.

"Geliyor ah!" diye çığırıyordu Clara Deterding. "Ay!" Sanki boğazını kesiyorlardı.

Bir şey yapması zamanı geldiğini duyan Bernard da, ayağa sıçrayıp, bağırdı: "Duyuyorum onu, geliyor!" Ama doğru değildi bu. Bir şey duyduğu yoktu, ona göre kimsenin geldiği yoktu. Kimsenin - müziğe rağmen, gittikçe artan heyecana rağmen. Ama elini kolunu sallıyordu, onların en iyisi kadar, o da çırpınıyordu, ötekiler birbirine karışarak tepinmeğe, hoplamağa, zıplamağa başladıkları zaman o da katıldı onlara.

Oynaya oynaya dönüp duruyorlardı, bir değirmi oyuncular sürüsü her birinin elleri önündekinin kalçalarındaydı; döne döne, hep bir ağızdan, avazları çıktığı kadar bağırıyorlardı, ayaklarını müziğin ritmine uydurup tepiniyorlardı, önlerindeki kalçalar üstünde tempo tutuyorlardı, on iki çift el sanki bir tek elmiş gibi çırpıyordu; on iki kalça, birmiş gibi, kütük sesine benziyen ses çıkarıyordu. Onikisi birmiş gibi,

onikisi birmiş gibi. "Duyuyorum, duyuyorum geliyor." Müzik hızlandı; ayaklar daha çabuk tepinmeye başladı, tempo tutan eller kıçlara daha çabuk inmeğe başladı. Derken birden büyük, sentetik bir bas, kefaretin yaklaştığını, birvücut haline gelmenin nerdeyse tamam olacağını, bir olan onikinin gelmekte olduğunu, Daha Büyük Varlığın dirilişini gümbür gümbür ilân etti, "Cümbüş-Mümbüş" diye şarkıya başladı, bir yandan dümbelekler hummalı hummalı vurup duruyordu:

Cümbüş-Mümbüş, Ford, ve eğlence,
Öp kızları bir olsunlar.
Erkekler kızlar bir olmuş sulh ve sükûn içinde.
Cümbüş-Mümbüş rahatlatır kişiyi.

"Cümbüş-Mümbüş," diye ilâhinin aranağmesini söylüyorlardı. "Cümbüş-Mümbüş, Ford ve eğlence, öp kızları..." Onlar bir yandan şarkı söyliye dursun, ışıklar yavaş yavaş sönmeğe başlamıştı, - ama yavaş yavaş sönerken, daha bir sıcak oluyor, daha zenginleşiyor, daha kızarıyordu, sonunda bir oğulcuk deposunun kırmızı alacakaranlığında dans etmeğe başladılar. "Cümbüş-Mümbüş," Kan rengindeki oğulcuk karanlığında dansedenler bir süre dönüp durdular, yorulmak bilmeden tempo tutuyorlardı. "Cümbüş-Mümbüş". Derken çember dalgalandı, koparak, masayla, peyki sandalyelerin - çember çember içinde - çevresindeki yataklara düşerek ayrıldı. Cümbüş-Mümbüş," yumuşak derin ses kumrular gibi mırıldıyor, ahu vah ediyordu; alacakanlıkta sanki koskoca, zenci bir güvercin, yüzü koyun, ya da sırtüstü yatmış olan oyuncuların üstünde uçuşuyor, onları esirgiyordu.

Damın üstünde duruyorlardı; Big Henry az önce biri vurmuştu. Gece durgun ve sıcaktı.

"Ne hoş oldu, değil mi?" diye sordu Fifi Bradlaugh. "Ne hoştu ama, değil mi?" Kız kendinden geçmiş gibi Bernard'a bakıyordu, yalnız, herhangi bir heyecan ve kaygı yoktu bu halinde - heyecan demek, tatmin olunmamışlık demektir çünkü. Sonuna ermiş bir oluşun verdiği durgun bir kendinden geçişti onunkisi; boş bir tatminkârlık ve hiçlik cinsinden değildi onun durgunluğu, dengeli bir hayattı, enerjiler dinlenmiş, denge bulunmuştu. Zengin ve canlı bir durgunluk. Çünkü Dayanışma Ayini, alırken, vermişti de, yeniden doldurmak

üzre boşaltmıştı. Doluydu şimdi, tamlaşmıştı, ancak kendinden başka bir şey de vardı şimdi onda. "Hoş bulmadın mı?" diye üsteledi, o tabiatüstü parıldıyan gözlerle Bernard'a bakarak.

"Evet, hoştu," diye yalan söyleyip, başını öteye çevirdi; kızın değişmiş yüzünün görünüşü, kendi ayrılığına karşı hem bir itham dı, hem de alaylı bir hatırlatıcısı. Oyunun başlangıcındaki gibi, şimdi de yapyalnızdı - doldurulmamış olan boşluğu ve ölü tatminkârlığıyla daha da yalnızdı. Yalnızdı, günahları bağışlanmamıştı; oysa ötekiler Daha Büyük Varlığın içinde erimişlerdi; Morgana'ya sarılırken bile yalnızdı - daha da yalnız, ömründe hiç bu kadar kaçınılmaz derecede kendi olmamıştı. Kırmızı alacakaranlıktan, elektrik parlaklığına girerken, kendini acı venecek kadar şiddetle duyuyordu. Son derece mutsuzdu, belki de (kızın parlak gözleri itham ediyordu ya) belki de kendi eksikliğindendi bu. "Pek hoştu," diye tekrarladı; ama gözünün önünde, Morgana'nın kaşından başka bir şey yoktu.

6. BÖLÜM

1.

Tuhaf, tuhaf, doğrusu pek tuhaf çocuktu şu Bernard Marx, Lenina vermişti hükmünü. Öyle tuhaftı ki, haftalar boyunca ,acaba şu New Mexico yolculuğundan vazgeçip, Benito Hoover ile Kuzey Kutbuna mı gitsem diye düşünüp durdu. Ama işin kötüsü, Kuzey Kutbunu görmüştü, daha geçen yaz George Edzel ile birlikte oraya gitmişti, üstelik orası pek tatsız bir yer gibi geliyordu ona. İnsanın yapacağı bir şey yoktu, otelse alabildiğine eski modaydı - yatak odalarında ne televizyon vardı, ne koku orgu, sadece, berbat mı berbat bir sentetik müzik vardı, öte yandan iki yüz konuk için ancak yirmi beş tane yürür-merdivenli Duvar-Topu sahası vardı. Hayır, Kuzey Kutbuna doğru yönelmenin anlamı yoktu bir daha. Üstelik Amerikaya henüz bir kerecik gitmişti. O gidişinde de pek bir şey görememişti! Berbat bir hafta sonu geçirmişti New-York'ta - Jean-Jacques Habibullah ile miydi, yoksa Bokanovski Jones ile mi? Hatırlıyamıyordu pek. Neyse ne, hangisiyse hangisi, önemli değildi. Yeniden batıya doğru uçmak, bir hafta kalmak, pek çekici bir tasarıydı. Hem son üç günü vahşi kampında geçireceklerdi. Merkezden Vahşi Kampına girmiş olan, bir düzine insan, ya çıkar, ya çıkmazdı. Bir Artı-Alfa psikolog olan Bernard, giriş kartına sahip, tanıdığı bir kaç kişiden biriydi. Lenina için bulunmaz bir şeydi bu. Ama Bernard'ın tuhaflığı da öyle bulunmaz cinstendi ki, bu işe girişmeden epey düşündü, hattâ o acayip Benito ile Kutuba gitmek zorunda kalacağını bile düşündü. Benito hiç olmazsa normaldi. Oysa Bernard...

"Yalancı kanına alkol karışmıştır," diye açıklardı Fanny bütün tuhaflıkları. Ama Lenina bir gece Henry ile birlikte yataktayken, kendisine yeni aşığı üstünde, merak içinde ne düşündüğünü sorduğunda, zavallı Bernard'ı gergedana benzetmişti.

"Gergedana marifet öğretemezsin ki," diye açıklamıştı

kısa ve güclü üslûbuyla, "bazı kimselerin gergedandan farkı yoktur; şartlamalara uygun çıkmazlar. Zavallıcıklar! Bernard da onlardan biri. İyi ki işini beceriyor, yoksa Müdür tutmazdı onu. Bununla berlikte," dedi avutuyormuş gibi, "ziyansız biri sayılır."

Oldukça ziyansızdı belki; ama insanı endişelendiriyordu da aynı zamanda. Örneğin, yaptıkların herkesten uzak bir yerde, yalnız başına yapması. Bu aslında hiç bir şey yapmamak gibi bir şey. Çünkü insanın bir başına yapabileceği ne var ki? (Yatıp uyumak bir yana tabii; ama hep uyunacak da değil ya). Ya, böyle işte, ne vardı ki? Pek az şey. Birlikte çıktıkları ilk öğleüstü hava pek güzeldi. Lenina Torquay kır kulübünde yüzdükten sonra, Oxford birliğinde akşam yemeği yemeği ileri sürmüştü. Ama Bernard, fazla kalabalık olur demişti. O halde, St. Andrews'da Elektro-Manyetik Golf oynasak demişti Lenina. O, yine hayır demişti: Bernard Elektro-Manyetik Golfu zamanı boş yere harcamak sayıyordu.

"Zaman başka ne işe yarar ki?" diye sormuştu Lenina şaşkın şaşkın.

Göller bölgesinde gezintiye çıkmak için olsa gerekti; çünkü şimdi o bu teklifte bulunuyordu. Skiddaw tepesine inmek ve fundalıklar arasında bir iki saat yürümek. "Seninle başbaşa Lenina."

"Ama, Bernard bütün gece birlikte olacağız ya."

Bernard kızardı, başını öteye çevirdi. "Konuşmak için yalnız kalacağımızı söylemek istemiştim," diye kekeledi.

"Konuşmak mı? Peki ne konuşacağız?" Yürümek ve konuşmak, bir öğle üzeri geçirmek için acayip bir usul gibi geliyordu.

Sonunda Lenina onu kandırdı, istemiye istemiye Amsterdam'ın üstünden uçup, Kadınlararası hafif sıklet güreş şampiyonasının yarı dömi finalini görmeye razı etti.

"Yine kalabalığın içine gireceğiz," diye söylenmişti. "Her zamanki gibi." Bütün öğle üstü inadına suratını asmıştır Lenina'nın (güreş aralarında dondurmalı s o m a barında rastladığı) arkadaşlarıyla konuşmamıştı; bütün üzüntüsüne rağmen, kızın ille de yedirmek istediği yarım gramlık dağ çilekli dondurma şurubunu içmedi. "Kendim olarak kalmak istiyorum," diyordu. "Kendim olarak, böyle tatsız tuzsuz bi-

ri olarak kalmak. Ne kadar hoş olursa olsun başka biri olmaktansa böyle kalmak."

"Zamanında alınan bir gram, dokuz derde devadır," dedi Lenina uykuda öğrenilmiş parlak vecizeyi tekrarlıyarak.

Bernard uzatılan kadehi sabırsızca itti.

"Ne olur öfkelenme kuzum," dedi Lenina. "Unutma ki bir santimetre kübü, on üzüntüyü giderir."

"Ne olur, Ford'un rızası için sus!" diye bağırdı. Lenina omuz silkti. "Bir gram, bir belâdan yeğdir," dedi vakarla, dondurmalı şerbeti de kendi içti.

Manş üzerinden geri dönerken, Bernard, pervaneleri durdurup, helikopteriyle dalgaların otuz metre yukarısında havada asılı kalmayı istedi ısrarla... Hava bozmuştu; güney batı rüzgârı çıkmıştı, gök bulutla kaplıydı.

"Bak!" diye emretti.

"Korkunç ama," dedi Lenina pencereden çekilerek. Gecenin ileri doğru atılan boşluğu, altlarındaki köpüklerle benekli karanlık, acele acele giden bulutlar arasındaki dalgın, bitkin ve soluk yüzü korkutmuştu onu. "Radyoyu açalım. Çabuk!" Radyo levhasının düğmesine uzanıp rastgele çevirdi.

"...gökler mavidir içinizde," diye onaltı titrek ses böğürüyordu, "hava daima..."

Bir hık, sonra sessizlik. Bernard cereyanı kesmişti.

"Denize sessiz sessiz bakmak istiyorum," dedi Bernard. "Şu berbat gürültüyle insan bakamıyor bile."

"Ne berbatı; tersine, çok hoş. Hem ben bakmak istemiyorum."

"Ama ben istiyorum," diye üsteledi Bernard. "Öyle şeyler duyuyorum ki, sanki..." durakladı; aklından geçeni anlatacak kelime arıyordu, "sanki daha bir ben'mişim gibi oluyor, anlıyor musun bilmem. Daha bir başınaymışım gibi, tamamiyle başka bir şeyin parçası gibi değil. Toplumsal kitlenin bir parçası gibi değil, sen de öyle duymuyor musun Lenina?"

Lenina ağlıyordu. "Korkınç, korkunç," diyip duruyordu. "Toplumsal kitlenin nasıl bir parçası olmamaktan bahsedebilirsin? Herkes herkes için ya. Başkaları olmadan edemeyiz ki. Hattâ İpsilonlar bile..."

"Evet, biliyorum," dedi Bernard alaylı alaylı. "İpsilon-

lar bile faydalıdır! Ben de faydalıyım. Keşke olmasaydım. ah! Keşke olamaz olaydım!"

Lenina bu küfrü duyunca aptallaştı. "Bernard!" diye karşı koymak istedi şaşkınlık içinde. "Nasıl diyebilirsin böyle?"

Bernard başka bir ses ahengiyle, "Nasıl mı diyebilirim?" dedi. "Yok, esas mesele şu: nasıl diyemem - ya da daha doğrusu - çünkü niye diyemediğimi pekâlâ biliyorum - diyebilseydim nasıl olurdu acaba, özgür olsaydım - şartlamamın tutsağı olmasaydım."

"Ama Bernard çok feci şeyler söylüyorsun sen."

"Sen özgür olmak istemez miydin Lenina?"

"Ne demek istediğini anlamıyorum." Derken Bernard'a dönüp, "Bernard, ne olur dönelim artık," diye yalvardı; "öyle nefret ediyorum ki burdan."

"Benimle birlikte olmak hoşuna gitmiyor mu?"

"Elbette gidiyor Bernard! Burası feci."

"Bana öyle gelmişti ki, sanki... sanki burda daha bir y a l n ı z oluruz - deniz ve ayla başbaşa. Burda, şu kalabalıktan, hattâ apartımanımdan bile daha bir başbaşa kalırız sanmıştım. Anlamıyor musun?"

"Hiç birşey anladığım yok," dedi Lenina kararlı, anlayışsızlığına halel getirmek istemiyordu. "Hiç bir şey. Hem," diye devam etti sesinin ahengini değiştirerek, "böyle korkunç düşüncelere tutulunca niye s o m a almıyorsun kuzum. Hepsini unutur giderdin. Üzüntü duyacağına böyle, neşelenirdin. Öyle neşelenirdin ki," diye tekrarladı; gözlerinde okunan bütün kaygıya rağmen gülümsedi; bunda çekicilik ve şehvet dolu bir yaltaklanma vardı.

Bernard sessiz sessiz ona bakıyordu, yüzü durgundu, pek ciddiydi - gözlerini dikmiş bakıyordu. Bir kaç saniye sonra Lenina'nın gözleri yere doğru kaydı; sinirli, kısa bir gülüşle güldü, bir şeyler söylemeğe çalıştı, söyliyecek birşey bulamadı. Sessizlik devam ediyordu.

Bernard sonunda kısık, yorgun bir sesle konuşmağa başladı. "Pekâlâ, o halde," dedi, "dönelim." Sürat pedalini sonuna kadar basıp, makineyi roket gibi havaya fırlattı. Dört bin metrede pervaneleri işletti. Bir iki dakika konuşmadan uçtular. Derken, Bernard birden gülmeye başladı. Acayip

bir gülüş, diye düşünüyordu Lenina, ama ne de olsa bir gülüştü yine.

"İyisin ya şimdi?" diye soracak oldu.

Cevap olarak Bernard elini kontrol mekanizmasından çekip, beline doladı ve memeleriyle oynamaya başladı.

"Ford'a şükür!" diyordu Lenina kendi kendine, "geldi kendine şükür."

Yarım saat sonra Bernard'ın apartımanına dönmüşlerdi. Bernard arka arkaya dört s o m a hapı yuvarladı, radyoyla televiyzonu açtı ve soyunmağa başladı.

"Eeee?" dedi Lenina anlamlı ve cilveli bir sesle ertesi gün, öğle üzeri damda buluştuklarında, "dün eğlendin mi bakalım?"

Bernard evet der gibi başını salladı. Uçağa bindiler. Küçük bir sarsıntıyla kalktı uçak.

"Herkes beni pek canlı ve ruhlu buluyor," dedi Lenina düşünceli düşünceli, kendi bacaklarını okşıyarak.

"Pek." Ama Bernard'ın gözlerinde bir acı ifadesi vardı. "Et gibi," diye düşünüyordu.

Lenina endişeyle başını kaldırıp: "Ama pek o kadar şişman değilim, değil mi?"

Bernard hayır der gibi başını salladı. Öyle ete benziyordu ki.

"Demek beni kusursuz buluyorsun?" Evet der gibi yine başını salladı Bernard. "Her bakımdan mı?"

"Mükemmel," dedi Bernard yüksek sesle. İçinden de: "Kendini öyle buluyor. Et olmayı umursadığı yok." diyordu.

Lenina başarı kazanmış gibi gülümsüyordu. Ama sevinci uzun sürmedi.

"Yine de," diye devam etti sözüne Bernard, biraz durakladıktan sonra, "yine de, başka türlü sona ermesini isterdim."

"Başka türlü mü? Başka türlü bitebilir miydi ki?"

"Yatakta son bulmasını istemezdim," diye belirtti.

Lenina şaşırmıştı.

"Birdenbire olmasaydı. Daha ilk günden böyle."

"Peki ama, ne...?"

Bir alay anlaşılmaz, tehlikeli, anlamsız şeyler konuşmağa başladı. Lenina zihninin kulaklarını kapamak için elinden geleni yapıyordu; ama yine de arasıra bir kaç cümlecik

duyduğu oluyordu. "... içimden gelen şeyleri durdurmanın ortaya çıkaracağı etkileri denemek," dediğini duydu. Bu sözler zihnindeki bir yaya dokunur gibiydi.

"Bugünkü eğlenceni yarına bırakmaya kalkma," dedi Lenina ciddi ciddi.

"Ondördünden, onaltı buçuk yaşına kadar, haftada iki kereden iki yüz tekrar," dedi sadece. O, deli gibi kötü sözler mırıldanmağa devam ediyordu. Lenina onun: "Tutku nedir bilmek istiyorum," dediğini duyuyordu. "Bir şeyi derinden duymak istiyorum."

"Kişi duyarsa topluluk sarsılır," diye hükmünü verdi Lenina.

"Biraz sarsılırsa ne olur sanki?"

"Bernard!"

Ama Bernard'ın aldırdığı yoktu.

"Çalışma saatlerinde yetişkin kimseler gibi düşünüyoruz." diye devam etti Bernard, "duygu ve tutku söz konusu olduğunda bebeklerden farksızız."

"Fordumuz bebekleri severdi."

Araya giren bu söze dikkat etmeden, "Geçen gün aklıma bir şey geldi," dedi Bernard, "daima yetişkin olarak kalmak mümkün olabilir diye düşündüm."

"Anlamıyorum," dedi Lenina kesin bir sesle.

"Biliyorum anlamadığını. Bu yüzden işte birlikte yattık dün - bebekler gibi - yetişkin kimseler olup, bekliyeceğimize."

"Ama eğlendik ya?" diye üsteledi Lenina, "Eğlenmedik mi yani?"

"Hem de nasıl," diye cevap verdi Bernard; ama sesi öyle üzüntülü, öyle sıkkın çıkıyordu ki, Lenina zaferinin birden havaya uçtuğunu duydu. Belki de fazla şişman bulmuştu kimbilir.

"Sana demedim mi," dedi sadece Fanny, Lenina gelip içini açtığında. "Yalancı kanına alkol karışmış diye."

"Yine de," diye üsteledi Lenina, "öyle seviyorum ki onu. Öyle güzel, sevimli elleri var ki. Sonra o omuzlarını oynatışı yok mu, pek çekici." İçini çekti. "Ama ne olurdu bu kadar acayip olmasaydı."

2.

Müdürün kapısının önünde biraz duraklıyan Bernard de-

rin bir soluk aldı, içerde karşılaşacağını iyi bildiği hoşnutsuzluğa ve itiraza karşı güc bulmak için omuzlarını gerdi. Kapıyı vurup, içeri girdi.

"İmzanızı bekliyen bir izin kâğıdı Müdür bey," dedi; elinden geldiği kadar kayıtsız görünerek, kâğıdı masanın üstüne bıraktı.

Müdür ekşi ekşi yüzüne baktı. Dünya Düzenleyicisi Bürosunun mühürü vardı kâğıdın başında, dibinde de kara kara, baştan başa uzanan Mustafa Mond'un imzası. Her şey tamamdı. Müdürün hayır diyecek yanı yoktu. Kurşun kalemle paraf atıp - Mustafa Mond'un ayakları dibinde iki küçük, silik kargacık burgacık harfti parafı - herhangi bir fikir ileri sürmeden Ford selâmet versin demek üzereyken, gözü, izin kâğıdında yazılı bir noktaya takıldı.

"New Mexico Vahşi Kampı için mi?" dedi, sesinin ahenginde Bernard'a bakan, yüzünde telâşlı bir şaşkınlık vardı. Şaşkınlığına şaşan Bernard, evet diye başını salladı. Bir sessizlik oldu.

Müdür kaşlarını çatarak, arkasına yaslandı. "Ne kadar oldu acaba?" dedi, bu sözleri Bernard'dan çok kendine söylüyordu. "Yirmi yıl kadar olacak. Yirmibeşine doğruydu. Senin yaşlardaydım..." İçini çekerek başını salladı.

Bernard pek tedirgin duyuyordu kendini. Müdür gibi merasim düşkünü, davranışlarında alabildiğine titiz olan biri, böyle büyük bir gaf yapsın. Yüzünü saklayıp, odadan kaçmak istiyordu. Kendisinin kişilerin uzak geçmişten söz açmasında kökten itiraz edecek bir şey bulduğundan değil; uykuda-öğrenimin verdiği o önyargıdan kurtulmuştu (öyle sanıyordu). Onu utandıran şey, Müdürün bunu tasvip etmeyişiydi - tasvip etmemesine rağmen yasak şeyi yapmış, kuralı çiğnemişti. Acaba, hangi içten gelen zorunlukla yapmıştı bunu? Bernard dikkatle, endişe içinde dinliyordu.

"Ben de senin gibi düşünüyordum," dedi Müdür. "Vahşilere bir bakayım demiştim. New Mexico için bir izin kopardım, yaz tatilimi geçirmek üzre oraya gittim. O sırada yatıp kalktığım kızla birlikte. Yanılmıyorsam bir Eksi-Betaydı," (gözlerini kapadı), "sarı saçları vardı galiba. Her neyse, ruhlu ve canlıydı iyi hatırlıyorum. Böylece gittik oraya, Vahşilere baktık, atlara bindik, filân falan. Derken - iznimin son

günü sayılırdı - derken... kız kayboluverdi. Şu baş kaldıran dağlardan birine gitmiştik at üstünde, çok sıcak, boğucu bir hava vardı, öğle yemeğinden sonra uykuya yatmıştık. Ya da ben yatmıştım, her neyse. Kız gezintiye çıkmış olmalı, bir başına. Uyandığımda kızın yerinde yeller esiyordu. Gördüğüm fırtınaların en gökgürültülüsü üzerimizde patlamak üzereydi. Bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyor, gök kükrüyor, şimşekler çakıyordu; atlar iplerini koparıp kaçtılar; onları yakalayım derken yere düşüp, dizimi incittim, yürüyecek halim yoktu. Yine de aradım taradım, bağırdım çağırdım. Eser yoktu kızdan. Sonra, yalnız başıma dinlenme evine gitmiş olsa gerek dedim. Böylece vadiye doğru, geldiğimiz yoldan sürünerek ilerlemeğe başladım. Ayağım acıyıp sızlayıp duruyordu, s o m a'mı kaybetmiştim. Saatler sürdü. Dinlenme evine ancak gece yarısı varabildim. Orada da yoktu; orada da," diye tekrarladı Müdür. Bir sessizlik oldu. Derken, "Nerde kalmıştık, ha," diye devam etti, "ertesi gün araştırma yapıldı. Ama onu bulamadık. Bir hendeğe mi düştü ne; ya da bir dağ arslanının yemi olmuştur. Her neyse, çok feciydi. O zamanlar altüst etmişti bu beni. Gerektiğinden de çok diyebilirim. Çünkü, ne de olsa herkesin başına gelebilecek bir kazaydı bu, sonra tabiî, bütünü meydana getiren hücreler değişse de Toplumsal Vücut yerinde kalır." Ama uykuda öğrenilmiş bu avutucu söz, onu pek etkilemiş görünmüyordu. Esefle başını sallıyarak, "Zaman zaman düşlerime girer," diye sözüne devam etti Müdür alçak sesle. "O gökgürültüsüyle uyanır, bir de bakarım, kız yok; ağaçlar altında arar dururum onu." Hâtıra sessizliğine gömüldü.

"Büyük bir darbe geçirmişsiniz," dedi Bernard imrenirmiş gibi.

Sesini duyar duymaz, yapmaması gereken bir şeyi yapmış gibi irkildi; Bernard'a bir bakış fırlattı, gözlerini çevirdi, kıpkırmızı olmuştu; derken kuşkulu kuşkulu yeniden baktı ona, ağır başlı duruşuna kızdı, "Sanma ki," dedi, "kızla herhangi uygunsuz bir harekette bulundum. Duygusal hiç bir yanı yoktu bunun, duyguya dayanan bir geçmişimiz yoktu. Her şey sıhhatli ve normal bir şekilde geçmişti." İzin kâğıdını Bernard'a geri verdi. "Doğrusu, bu bayağı hikâyeyle niye başını ağrıttım bilmiyorum." dedi. Küçük düşürücü bu sırrı dışarı verdiğinden kendine kızmış, Bernard'dan alıyor-

du öfkesini. Şimdi bakışlarında açıktan açığa kötülük okunuyordu... Bu fırsattan faydalanarak, "Mr. Marx," diye devam etti, "şunu da söyliyeyim ki çalışma saatleri dışındaki hareketleriniz üstüne aldığım rapordan hiç te memnun değilim. Bunun benimle ilgisi olmadığını söyliyebilirsiniz. Ama var. Merkezin adını düşünmem gerek. Benim işçilerim herhangi şüpheli bir harekette bulunmamalı, hele üs sınıftakiler. Alfalar öyle şartlanmışlardır ki, duygusal alanda bebek gibi davranmaları h i ç t e gerekmez. Bu yüzden kendilerini kurallara uydurmak için ellerinden geleni yapmalıdırlar. Eğilimleri ne olursa olsun, bebeksi duygularını saklamak zorundadırlar. Bu bakımdan, Mr. Marx ihtar ediyorum size." Müdürün sesi titriyordu, öfkesi bir kişi öfkesi olmaktan çıkmıştı, tamamile haklıydı - bu ifade şeklinde Toplumun kendisinin karşı koyması vardı. "Bebeksi düzenden ayrıldığınızı bir kere daha duyacak olursam, bir ikinci derece Merkeze gönderilmeniz için - tercihan İzlandaya - yazı yazacağım. İyi günler."

Koltuğuyla birlikte dönerek, kalemini alıp, yazmağa başladı.

"Bu ona ders olur," diyordu kendi kendine. Ama yanılmıştı, çünkü Bernard kapıyı çarparak odadan çıkarken içi daha bir genişliyor, kabarıyordu; şeyler düzenine bir başına karşı koymayı düşünüyordu; kendi anlamını ve önemini duya duya kendinden geçiyor, yükseliyordu. Kovuşturma düşüncesi bile üzmüyordu onu, üzmek şöyle dursun, tersine, iyi bile geliyordu. Her türlü üzüntüye karşı koyacak, İzlandaya gitmeyi bile göze alacak kadar güçlü buluyordu kendini. Herhangi bir tehlikeyle karşılaşmıyacağını iyi bilmesi, bu güven duygusunu daha da arttırıyordu. İnsan böyle şeyler için başka yere gönderilmezdi. İzlanda sadece bir gözdağıydı. Epey kışkırtıcı ve canlandırıcı bir gözdağı. Koridor boyunca yürürken nerdeyse ıslık çalacaktı.

K. Ş. M. ile konuştuklarını, bir kahramanlık destanı gibi anlattı. "Bunun üzerine," diye sözü tamamladı, "ona Dipsiz Geçmiş'e gitmesini söyleyip, odadan çıktım. İşte böyle." Cevap bekler gibi Helmholtz Watson'a bakıyordu, ondan hayranlık, destekleyici sözler, hak ettiği yakınlığı bekliyordu. Ama o hiç bir söz söylemedi. Oturmuş, gözlerini yere dikmiş, bakıyordu.

Severdi Bernard'ı, kendinin önemli gördüğü şeyler üstüne konuşabileceği tek kişiydi, ona borçluydu bu bakımdan. Ama yine de, Bernard'da hiç sevmediği şeyler de vardı. Şu kasılması örneğin. Derken gururunu bir yana bırakıp, zaman zaman bayağılığa kaydığı için kendine acıması, sonra iş işten geçince cesaret gösterisinde bulunması, gereği yokken olağanüstü bir zihin açıklığı göstermesi. Nefret ediyordu bunlardan - o da Bernard'ı sevdiği içindi. Saniyeler geçiyor, Helmholtz yere bakmağa devam ediyordu. Derken, Bernard birden kızarıp başını çevirdi.

3.

Yolculuk hâdisesiz geçti. Mavi Pasifik Roketi New Orleans'a iki buçuk dakika önce varmıştı, Texas üstünde bir anafor yüzünden dört dakika kaybetti, ama 95 batı boylam derecesinde uygun bir hava akımıyla karşılaşıp, Santa Fé'ye zamanından kırk saniye kadar sonra indi.

"Sekiz buçuk saatlik uçuşta kırk saniye gecikme. Pek o kadar fena sayılmaz," dedi.

Geceyi Santa Fé'de geçirdiler. Otel enfesti - örneğin Lenina'nın geçen yaz imanını gevreten, o feci Aurora Bora Palas oteliyle karşılaştırılamıyacak derecede iyiydi. Sıvı hava, televizyon, vibrovakum masajı, radyo, kaynar kafein mahlûlü, sıcak gebelik önleyici ilâçlar ve sekiz türlü koku vardı yatak odalarında. Salona girdiklerinde sentetik müzik makinesi çalışıyordu, daha ne istenirdi ki? Asansörün içinde bir ilân vardı, otelin içinde tam altmış tane yürür-merdivenli Duvar-Topu sahası olduğunu, bahçede de, Engelli, ya da Elektromanyetik Golf oynanabileceğini söylüyordu.

"Harika bir yere benziyor burası!" diye bağırdı Lenina. "İnsanın burda kalacağı geliyor. Altmış yürür-merdivenli Duvar-Topu sahası..."

"Vahşi Kampında böyle şeyler yok," diye ihtar etti Bernard. "Ne koku var, ne televizyon, ne de sıcak su. Dayanamıyacağını sanıyorsan, ben dönünceye kadar burda kal."

Lenina'ya dokunmuştu bu. "Elbette dayanabilirim. Burası harika dedim sadece... sadece, ilerlemenin çok hoş şey olduğunu söylemek için. Öyle değil mi?"

"Onüç yaşından onyedisine kadar haftada bir, beş yüz

tekrar," dedi Bernard yorgun argın, sanki kendine söylüyordu bunu.

"Ne dedin?"

"İlerlemenin çok hoş olduğunu söyledin. İşte bu yüzden, istemiyorsan gelme Kampa."

İzin kâğıtlarını Vahşi Kamp muhafızının imzalaması gerektiğinden, ertesi sabah yazıhanesine gittiler. Bir Artı-İpsilon zenci Bernard'ın kartını alıp gitti; derhal içeri alındılar.

Muhafız sarışın, brakisefal bir Eksi-Alfaydı, kısa boylu, değirmi yüzlü, geniş omuzlu, gürleyen bir sesi olan ve ipnopedik bilgiye pek uygun biriydi. Yersiz, boş bilgi ve aranmadık öğüt hazinesiydi. Bir kere başlamıya görsün, gümbür gümbür gidiyordu.

"...beş yüz altmış bin kilometre kare, birbirinden ayrı dört parçaya bölünmüş, bu beş parçanın her biri de yüksek voltaj akım taşıyan telörgüyle ayrılmış."

Tam bu sırada, durup dururken, Bernard'ın banyodaki kolonya musluğunu ağzına kadar açık unuttuğu aklına geldi.

"...Akım Büyük Kanyon Hidro-Elektrik istasyonundan beslenmektedir."

"Dönünceye kadar neler kaybetmiş olacağım kimbilir." Zihninin gözüyle Bernard, koku ölçü âletinin ibresinin karınca gibi yorulmadan döndüğünü görüyordu. "Acele Helmholtz Watson'a telefon."

"...ben bin kilometreden daha uzun telörgü boyunca altmış bin voltluk akım."

"Demeyin!" dedi Lenina kibarca, Muhafızın dediğinden bir şey anladığı yoktu, sadece o dramatik pozu ilham vermişti ona. Muhafız gürlemeğe başlayınca, kimse görmeden yarım gram s o m a yuvarlamıştı, bu yüzden şimdi sakin oturabiliyor, söylenenleri dinlemiyor, hiç bir şey düşünmüyordu, ama iri mavi gözleri büyük bir dikkat ifadesiyle Muhafızın yüzüne dikilmişti.

"Telörgüye dokunur dokunmaz ölünür," dedi Muhafız yüksek perdeden. "Vahşi Kampından kaçmak, diye bir şey yoktur."

"Kaçmak" kelimesi anlamlıydı. Bernard yarı kalkarak: "Biz de gitsek artık," dedi. Küçük siyah ibre sekerek ilerli-

yordu, bir böcek gibi, zamanı kemiren, parasını yiyen.

"Kaçmak denen şey yok," diye tekrarladı Muhafız, Bernard'a oturması için işaret ederek; izin kâğıdı daha imzalanmamış olduğundan, Bernard'ın boyun eğmekten başka çaresi yoktu. "Vahşi Kampında doğanlar - hem unutmayın ki, hanımefendi," diye ilâve etti, Lenina'ya yan gözle pis pis bakarak, terbiyesizce bir fısıltı çıkararak konuşuyordu, "unutmayın ki, Vahşi Kampında çocuklar hâlâ doğurularak yapılmaktadır, bayağ doğurularak, her ne kadar insanı iğrendirecek bir şeyse de..." (Böyle ayıp bir konudan söz etmenin Lenina'yı kızartacağını sanıyordu; ama Lenina, yapmacık bir zekâ gösterisiyle gülümsemekle yetindi, "Yaa?" Hayal kırıklığına uğrayan Muhafız sözüne devam etti. "Kampta doğanlar, tekrar ediyorum, burada ölmeğe mahkûmdurlar."

"Ölmeğe mahkûm... Dakikada bir desilitre kolonya gidiyor. Saatte altı litre. "Acaba," diye davrandı yeniden, "biz kalk..."

Müdür ileri doğru eğilerek, şahadet parmağıyla masanın üstüne vurmağa başladı. "Bana Kampta kaç kişi yaşadığını soruyorsunuz. Ben de şu cevabı veriyorum," - muzaffer bir edayla - "bilmiyoruz, diye cevap veriyorum size. Tahminlerde bulunabiliriz ancak."

"Yaa?"

"Yaa, hanımefendi, yaa!"

Altı kere yirmi dört - yok, altı kere otuz altı daha yakın olacak hemen hemen. Bernard sapsarı olmuş, sabırsızlıktan tir tir titriyordu. Ama gümbürtü devam ediyordu.

"Aşağı yukarı altmış bin yerli ve melez... tam vahşi... müfettişlerimiz zaman zaman ziyaretlerine gider... yoksa uygar dünyayla hiç bir bağları yoktur... hâlâ iğrenç alışkanlıklarını, âdetlerini muhafaza ederler... evlilik gibi, evliliğin ne olduğunu biliyorsanız tabiî küçük hanımcığım; aileler ....şartlama denen şey yok... müthiş boş inançlar... Hıristiyanlık, totemizm, atalara tapma, ölü diller, Zuni dili, İspanyolca, Atapaskanca... Pomalar, kirpiler, daha bir çok vahşi hayvanlar, bulaşıcı hastalıklar... papazlar... zehirli kertenkeleler."

"Yaaa?"

Yakalarını kurtardılar sonunda. Bernard koşa koşa telefon etmeğe gitti. "Şimdiye kadar vahşilerin arasına gir-

miştik bile," diye yakındı. "Ah şu yetersizlik yok mu!"

"Yarım gram alsana," diye hatırlattı Lenina.

Öfkesini tercih edip, almak istemedi. Sonunda, Ford'a şükürler olsun, irtibat sağlanmıştı Helmholtz ile; olanı biteni anlattı Helmholtz'a, o da hemen gidip, musluğu kapayacağını bildirdi, ama bu fırsattan faydalanarak, K. Ş. M. nin dün gece ilân ettiği şeyi söyledi..."

"Ne? Benim yerimi alacak birini mi arıyor?" Bernard'ın sesi işkence çeken birinin sesiydi sanki. "Bayağ karar alınmış demek ha? İzlanda'dan söz etti mi hiç? Etti ha! Ford! İzlanda..." Ahizeyi yerine koyup, sırtını Lenina'ya çevirdi. Yüzü soluktu, pek üzgün görünüyordu.

"Ne oldu?" dedi Lenina.

"Ne mi oldu?" Kendini koltuğa bırakıverdi. "Daha ne olacak! İzlanda'ya gönderiliyorum."

Eskiden, arasıra düşünürdü, büyük bir cezaya bir zalimliğe (s o m a'sız, sadece kendi gücleriyle başbaşa) nasıl katlanılır acaba, diye; hattâ içinden acı çekmeyi bile özlediği olmuştu. Daha geçen hafta, Müdürün yazıhanesindeyken, kendini, cesurca karşı koyar, eziyet çekmeye ağzını açmadan katlanır bulmuştu. Müdürün tehditleri, tersine, onun içini genişletmişti, hayattan da geniş yapmıştı. Ama şimdi o tehditleri ciddiye almadığını anlıyordu; inanmamıştı onlara, iş ciddiye binince, K. Ş. M. nin böyle şey yapacağına inanmamıştı. Şimdi tehditleri gerçekleştirecek gibi görünüyordu, Bernard dehşet içindeydi. O hayal ettiği metinlikten, o kuramsal yalnızlıktan eser kalmamıştı.

Kendi kendine köpürüyordu - amma da sersemlik ettim! - Müdüre de kızıyordu - ona bir fırsat daha tanımadığı için, o elinden kaçırmıyacağı ikinci fırsatı. İzlanda'ya ha, İzlanda'ya..."

Lenina başını salladı. "Yok şu oldu, yok bu olacak, sıkıyor beni bunlar," dedi ezberinden, "bir gram alırım şimdi, varolurum biter gider."

Sonunda dört tablet s o m a almağa zorladı Bernard'ı. Beş dakika sonra kökler ve meyvalar kalkmıştı ortadan; şimdiki zaman, pembe pembe çiçek açıyordu. Kapıcı bir haber getirmişti, Muhafızın emri üzerine bir Kamp nöbetçisi uçakla gelmiş, otelin damında bekliyordu. Hemen çıktılar yukarı. Gamma-yeşili üniforma giymiş, bir melez kar-

şıladı onları ve sabahki programı anlatmağa başladı.

Başlıca köylerin on, onikisine bir kuşbakışı, sonra Malpais koyağında öğle yemeği. Oradaki dinlenme evi rahattı, yukarda, köylerde de, vahşiler yaz bayramlarını kutluyorlardı herhalde. Geceyi geçirecek en güzel yerdi.

Yerlerini alır almaz, uçak havalandı. On dakika sonra uygarlığı vahşetten ayıran sınırı geçiyorlardı. Tepelere tırmanıp iniyorlar, toz ve kum çöllerinden geçiyorlar, ormanların içine, kanyonların menekşe rengi derinliklerine dalıp çıkıyorlar, uçurumlar, doruklar, değirmi yaylalardan geçiyorlardı; tel örgü (karşı konulmaz düz çizgi, muzaffer İnsanî gayenin geometrik sembolü) uzadıkça uzuyordu. Dibinde de, orada burada, beyaz kemiklerden bir mozaik, koyu sarı toprak üzerinde daha çürümemiş, kara kara duran bir ceset, geyiğin, ya da öküzün, pomanın, ya da kirpinin, bir kurdun, ya da leş kokusunu alıp gelen ve sanki hakkın yerine gelmesi, edenin bulması için tutuşan şahinlerin yok edici tellere fazla yaklaştıkları noktaları gösteriyordu.

"Akıllanmıyorlar bir türlü," dedi yaşlı üniformalı pilot, aşağılarında, yerde yatan iskeletleri göstererek. "Akıllanamıyacaklar da," diye ilâve edip, elektrik çarpmış hayvanlara karşı bir zafer kazanmış gibi güldü.

Bernard da güldü; iki gram soma'dan sonra bu şaka anlaşılan iyi gelmişti. Güldü, sonra hemen hemen birden uyuyakaldı; o uyuya dursun, Toas, Tesuque, Nambe, Picuris, Pojoaque, Sia, Cochiti, Laguna, Acoma ve sihirli Masa, Zuni, Cibola, Ojo Caliente üzerinden geçtiler; uyandığında bir de baktı, makine yere inmiş, Lenina bavulları küçük, dört köşe bir eve götürmekteydi. Gamma-yeşili bir melezle anlaşılmaz bir şeyler konuşuyordu.

Bernard uçaktan inerken, "Malpais," diye açıkladı pilot. "Şu dinlenme evidir. Bu öğleüstü de köyde dans edecekler. O, sizi oraya götürür." Suratı asık, genç bir vahşiyi gösteriyordu. "Eğlenirsiniz her halde." Sırıttı. "Yaptıkları her şey komik." Bunu söyleyip, uçağa bindi ve makineleri işletti. "Yarın görüşürüz. Unutmayın sakın," dedi Lenina'ya avutur gibi, "hepsi de ehlîdir; vahşiler bir kötülük yapmaz size. Gaz bombalarından ağızları yanmıştır, bir şey yapmağa kalkışamazlar." Gülmesine devam ederek, helikopterin pervanelerini işletti, makine de hızlanarak uçup gitti.

7. BÖLÜM

Masa yayla, aslan rengi bir toz boğazında rüzgârsız kalmış bir gemi gibiydi. Sarp yamaçlar arasından kıvrılarak uzanıyordu boğaz, koyak boyunca, yeşil bir çizgi ine kalka ilerliyordu - ırmakla tarlalar. Boğazın ortasındaki o taş geminin pruvasında, ve gemiden bir parçaymış gibi duran, çıplak kayanın ürettiği, biçimli ve geometrik şekil halinde duran Malpaiz köyü vardı. Her biri bir altındakinden daha küçük olmak üzre kat kat yükselen evler, tepesi kesilmiş basamaklı ehramlar gibiydi. Ayaklarının dibinde de dağınık alçak yapılar, bir duvar keşmekeşliği vardı; üç yanda da ovaya dimdik inen uçurumlar vardı. Tek tük duman sütunu rüzgârsız havaya dimdik yükselerek kayboluyordu.

"Acayip," dedi Lenina, "çok acayip." Bir şeyi kötülerken böyle söylerdi. "Hoşuma gitmedi. Şu adam hoşuma gitmedi." Onları köye götürecek yerliyi gösteriyordu. Bu duygu karşılıklıydı tabiî; önlerinde ilerlemekte olan adamın sırtı bile, düşman düşman bakan, surat asmış, karşısındakini küçük gören biriydi sanki.

"Üstelik kokuyor da," dedi yavaş sesle.

Mernard hayır demeğe kalkışmadı. İlerlemeğe başladılar.

Birdenbire bir şey odlu, sanki bütün hava canlanmış gibiydi, kan dolaşımının yorulmak bilmez hareketiyle, bir yürek gibi atıyordu. Yukarlardan, Malpais'den davul sesleri geliyordu. Ayakları, o esrarlı yüreğin ahengine uydu; adımlarını sıklaştırdılar. Yol onları uçurumun dibine götürdü. Masa yayla gemisi üzerlerinde yükseliyordu, doksan metre vardı küpeşteye.

"Keşke uçağımızı getirebilseydik," dedi Lenina, tepelerine düşecekmiş gibi duran yalçın kayaya kızgın kızgın bakarak. "Nefret ediyorum yürümekten. Sonra, bir tepenin dibinde, yer üstünde dururken insan kendini öyle küçük görüyor ki."

Masa yaylânın gölgesinde bir süre yürüdüler, bir çıkın-

tıyı döndüler ve orada suların deştiği bir boğazın içinde, yukarı çıkan merdiveni gördüler. Tırmandılar. Boğazın içinde, zigzaglar çizerek giden dimdik bir keçi yoluydu bu. Davulların sesleri işitilmez gibi oluyor, derken yanıbaşlarında yeniden beliriyordu.

Yarı yola geldiklerinde, bir kartal öyle yakınlarından geçti ki, kanatlarının çıkardığı rüzgâr yüzlerini ürpertti. Bir kayanın yarığında bir kemik yığını vardı. Boğucu derecede acayipti her şey, yerlinin kokusu da gittikçe keskinleşiyordu. Sonunda boğazdan güneş ışığına çıktılar. Masa yaylânın üstü taş dümdüz bir güverteydi.

"Charing-T Kulesine benziyor," diye fikir yürüttü Lenina. Ama uzun süre bu güvenlik verici benzerliği buluşunun tadına varamadı, yumuşak ayak sesleri duyup arkalarına döndüler. Boğazlarından göbeklerine kadar çıplak, koyu kahverengi vücutları ('asfalt tenis kortları' gibi demişti Lenina sonradan) beyaz çizgilerle boyalı, yüzleri kızıl, kara ve turuncu renkte, insanınkinden uzaklaşmış iki yerli geliyordu koşarak yoldan, Siyah saçları, tilki kürkü ve kırmızı bir yünlüyle örülüydü. Omuzunda hindi tüyü atkılar dalgalanıyordu; başlarının çevresinde koca tüy taçlar kurum kurum kuruluyordu. Her adım atışlarında gümüş bileziklerinin, kemik ve türkuaz boncuklu ağır gerdanlıklar tıkırtısı, şangırtısı geliyordu. Bir şey söylemeden, geyik derisi mokasenleriyle ses çıkarmadan koşuyorlardı. Birinin elinde tüyden bir fırça vardı; ötekininse her bir elinde iki üç tane, uzaktan halata benzeyen, bir şeyler vardı. Halatlardan biri kıvranıp duruyordu, Lenina yılan olduklarını gördü.

Adam gittikçe yaklaştı; kara gözleri Lenina'ya bakıyordu, ama sanki hiçbir şey görmüyormuş gibiydi bu gözler, onların orada olduklarının farkına vardıklarını gösterecek en ufak bir belirti bile yoktu. Kıvranan yılan, ötekiler gibi gevşeyip, asılı kaldı. Adamlar geçip gittiler.

"Hoşuma gitmiyor bu," dedi Lenina, "hiç de hoşuma gitmiyor."

Köye girerken karşılaşacağı şeyleri düşündükçe daha da sıkılıyordu canı. Kılavuzları onları orada bırakıp talimat vermeğe gitmişti. Bir kere pisti her yer, süprüntüyle, tozla

doluydu, köpeklerle sineklerle doluydu. Lenina'nın yüzü tiksintiyle buruştu mendilini burnuna tıkadı.

"Nasıl yaşıyabiliyorlar böyle, kuzum?" dedi kendini tutamıyarak; kızmıştı, inanamıyordu. (Olacak şey değildi.)

Bernard filozofça omuz silkti. "Nasıl olsa," dedi, "şu son beş, altı yıldır böyle yaşıyorlar. Alışmış olmalılardır artık."

"Ama temizlik Ford'dan gelir," diye üsteledi Lenina.

"Evet, uygarlık, mikroplardan temizlenmek demektir." diye sonrasını söyledi Bernard; Sağlık Bilgisi Dersinin ikincisiydi bu; alaylı bir sesle söylemişti bu sözleri. "Ama bu insanlar bizim Ford'umuzu bilmez ki, uygar da değil onlar. Bu bakımdan anlamı yok..."

"Ay, şuna bak!" dedi Lenina koluna sarılarak.

Komşu evlerden birinin ilk kat balkonundan yavaş yavaş inen, hemen hemen çırılçıplak bir yerli - yaşlılara özel pek ürkek bir ihtiyatla her basamakta dura dura - ağır ağır aşağı iniyordu. Yüzü bumburuşuktu, kapkarayd, lâv taşından bir maskeydi sanki. Dişsiz ağzı içine çökmüştü. Dudaklarının köşelerinde ve çenenin her bir yanında, siyah derisi üstünde nerdeyse parıldıyor denebilecek birkaç uzun kıl vardı. Uzun, örülmemiş saçı kırçıl tutamlar halinde yüzüne dökülüyordu. Vücudu ikibüklüm olmuştu, hemen hemen hiç et yoktu üstünde. Çok ağır iniyordu, yeni bir adım atmadan uzun uzun duruyordu.

"Nesi var kuzum?" diye fısıldadı Lenina. Gözleri korku ve dehşet içinde açılmıştı.

"Sadece yaşlı, başka bir şeyi yok," diye cevap verdi Bernard elinden geldiği kadar kaygısızca. O da ürkmüştü, ama ürkmemiş gibi görünmek için çabalıyordu.

"Yaşlı mı?" diye tekrarladı Lenina. "Ama Müdür de yaşlı, yaşlı çok insan var buna benzemiyen."

"Çünkü biz benzemelerine bırakmıyoruz da ondan. Onları hastalıklardan koruyoruz. İç salgılarını sun'î olarak dengeliyoruz, bir gençlik dengesinde tutuyoruz. Magnezyum-kalsiyum nisbetlerini otuz yaşındakinden daha aşağı düşmesine bırakmıyoruz. Gençlerden kan alıp veriyoruz. Metabolizmalarını sürekli bir işleyiş halinde tutuyoruz. Tabiî, bu hale gelmiyorlar. Kısmen," diye ilâve etti, "bu yaşlı yaratığın ya-

şına gelmeden çoğu ölüyor. Gençlik altmışına kadar bozulmadan sürüyor, sonra hop diye gidiveriyor insan."

Lenina dinlemiyordu ama. Yaşlı adama bakıp duruyordu. Adam ağır ağır indi. Döndü. Gözleri içeri girmiş oyuklarında hâlâ pırıl pırıl yanıyordu. Bu gözler, uzun bir süre Lenina'ya baktı, ifade denen bir şey yoktu, ne de bir hayret, sanki orada değildi Lenina. Derken, yaşlı adam, yavaş yavaş, iki büklüm, seke seke önlerinden geçip gitti.

"Müthiş bir şey," dedi Lenina fısıltıyla. "Müthiş. Gelmemeliydik buraya." Cebinde s o m a'yı aradı; ama şimdiye kadar başına gelmiyen şey olmuştu, büyük bir dikkatsizlikle şişeyi dinlenme evinde unutmuştu. Bernard'ın cepleri de boştu.

Lenina Malpais'nin dehşetlerine yardım görmeden karşı koymak zorunda kalmıştı. Bebeklerine süt veren iki kadını görünce utancından kızardı, başını çevirmek zorunda kaldı. Ömründe böyle müstehçen şey görmemişti. Daha da kötüsü, akıl edip, bunu görmemezlikten geleceğine, Bernard'ın insana tiksinti verici, bu doğurucu insanlar manzarası üzerinde, açıktan açığa mütalealarda bulunmağa başlamasıydı. S o m a'nın etkisi geçip gittiğinden, bu sabah otelde gösterdiği zayıflıktan utanarak, kendinin güçlü olduğunu ve mutaassıp olmadığını göstermek için yürüdü.

"Bu ne hârika samimî bir bağ böyle," dedi, bile bile davranıyordu böyle cesaretle. "Ne büyük güçlü bir duygu meydana çıkarır kimbilir! Ekseri düşünürüm, annem olmadığı için çok şey kaybettim diye."

"Belki de çok şey kaybetmişsindir Lenina, anne olmadığın için. Düşün bir kendini şurada oturmuş, küçük bir bebek kucağında, kendi bebeğin..."

"Bernard! Nasıl böyle diyebilirsin!" Gözü kanlı, deri hastalığı olan bir kadının geçişi ona kızgınlığını unutturdu.

"Gidelim burdan," diye yalvardı. "Hoşuma gitmiyor burası."

Ama tam o sırada kılavuzları dönüp geldi; arkasından gelmelerini işaret ederek evler arasındaki dar yoldan yürümeğe başladı. Bir köşeyi döndüler. Bir süprüntü yığınının üstünde ölü bir köpek yatıyordu; gırtlağı şişik bir kadın, küçük bir kızın saçında bit kırıyordu. Kılavuzları bir merdivenin dibinde durdu, dik olarak elini yukarı kaldırdı, sonra

yatay yapıp öne doğru fırlattı. Ses çıkarmadan verdiği bu emre boyun eğdiler - merdivenden çıktılar, merdivenin ucundaki kapıdan girip, uzun ve dar bir odada buldular kendilerini, oda oldukça karanlıktı, is kokusu, yanık yağ ve uzun zamandan beri giyileduran, çoktandır yıkanmamış elbise kokusu vardı. Odanın öbür ucunda, bir kapı aralığı daha vardı, oradan bir güneş ışığı çubuğuyla pek yakından gümbürdeyen davulların sesleri geliyordu.

Eşiği aşınca pek geniş bir balkonda buldular kendilerini. Altlarında, yüksek evlerle çevrili, yerli dolu şehir alanı vardı. Parlak battaniyeler, siyah saçlara takılmış tüyler, firuze parıltısı, ve sıcaktan parıl parıl siyah renkli deriler. Lenina yeniden burnuna götürdü mendilini. Alanın orta yerindeki açıklıkta, taşla, çiğnenmiş kilden, yüksekçe, iki değirmi düzlük vardı - bunların yeraltı odalarının damları olduğu belliydi; çünkü her birinin ortasında ambar ağzına benziyen birer delik, bir de aşağıdaki karanlıktan çıkan bir merdiven vardı. Yeraltından bir kaval sesi geldi, ses çıkar çıkmaz, vurdumduymaz davulların gümbürtüsünde kayboluyordu.

Lenina'nın hoşuna gidiyordu davullar. Gözlerini kapıyarak, ağır ağır tekrarlanan gürültülerine bırakıverdi kendini; benliğine tamamiyle işlesin diye; bu sesler işledikçe işledi, sonunda, derinlerde atan bir yürek gibi bir tek ses haline geldi. Lenina'ya Dayanışma Âyinlerinde ve Ford günü bayramlarındaki sentetik gürültüleri hatırlıyor, içi rahatlıyordu. "Cümbüş-Mümbüş," diye fısıldadı kendi kendine. Bu davullar aynı tempoda çalıyordu.

Birden bir şarkı koptu - yüzlerce erkek sesi kulak hırpalayıcı, madenî bir tek ses halinde vahşice bağırmağa başladı. Uzun birkaç nota, ve sessizlik, davulların gökgürültü sessizliği; derken, tiz, kişner gibi bir sesle, kadınlar cevap verdiler. Sonra yine davullar; derken, bir daha erkeklerin vahşî sesleri.

Garip - evet. Garipti burası, müzik de garipti, elbiseler de, şişik boğazlar da, deri hastalıkları da, yaşlılar da. Ama bu gösteride hiç bir garip taraf yoktu.

"Aşağı sınıf bir Topluluk Şarkısını hatırlatıyor bu bana" dedi Bernard'a.

Ama az sonra, o zararsız merasime benzer yanı kalmamıştı bunun. Çünkü birdenbire, yeraltındaki o yuvarlak

odalardan korkunç bir canavar sürüsü çıkmağa başlamıştı kaynaşarak. Korkunç maskeler içinde, insana benziyen her türlü yanlarını boyayla örtmüş bu insanlar, alanın çevresinde seke seke, tuhaf bir raksa başlamışlardı: dönüyorlar, dönüyorlar, şarkı söyliyerek dönüp duruyorlardı - gittikçe de hızlanıyorlardı; davulların sesi değişmiş, tempolarını hızlandırmışlardı; şimdi kulaklarda, humma içinde bir kalb atışını hatırlatıyordu; kalabalık da raksedenlerle birlikte sesini gittikçe yükselterek şarkı söylemeğe başlamıştı; önce bir kadın çığlık attı, derken bir başkası, bir başkası daha, sanki gırtlaklanıyorlarmış gibi ses çıkarıyorlardı; derken, raksedenlerin başları sıradan ayrıldı birden. alanın bir ucunda duran büyük bir tahta sandığa doğru koştu, kapağını kaldırdı, bir çift kara yılan çıkardı. Kalabalıktan bir çığlık yükseldi, bütün raksedenler, elleri ileri doğru uzanmış, ona doğru koşuştular. Yılanları ilk gelenlere doğru fırlattı, sonra başka yılanlar daha çıkarmak üzere sandığa yeniden el daldırdı. Kara, kahverengi, benekli yılanlar çıkarıp çıkarıp atıyordu. Raks bu kez âhengini değiştirdi. Yılanlarıyla birlikte, yılansı yılansı dönerek, dizlerini ve kalçalarını yumuşak hareketlerle oynatarak dans ediyorlardı. Dönüp duruyorlar, dönüp duruyorlardı. Derken, başkan bir işaret verdi, bütün yılanlar alanın ortasına fırlatılıp atıldı; yerin altından yaşlı bir erkek çıktı, üstlerine mısır unu serpti; öteki delikten de bir kadın çıktı, o da kara bir kâseden üstlerine su serpti. Derken, yaşlı adam, elini kaldırdı; korkunç, müthiş, mutlak bir sessizlik oldu. Davullar durdu, hayat sona ermiş gibiydi. Yaşlı adam alt dünyaya giden iki deliği gösterdi. Sonra yavaş yavaş, görünmiyen eller tarafından aşağılardan bir kartal resmi yükseldi, öteki delikten de çarmıha gerilmiş çıplak bir erkek. Kendiliklerinden ayakta duruyorlarmış gibi kalakaldılar orada, sanki çevreyi seyrediyorlardı. Yaşlı adam el çırptı. Beyaz dokuma bir arabezinden başka, üstünde bir şey olmıyan onsekiz yaşlarında bir genç, kalabalıktan ayrıldı, kollarını göğsü üstünde çaprazlama kavuşturarak, öne eğik başıyla gelip, karşısında durdu. Yaşlı adam üstüne doğru haç işareti yaptı, sonra döndü. Delikanlı yavaş yavaş kıvranan yılan yığınının çevresinde dönmeğe başladı. Birinci devrini tamamlamış, ikincisinin de yarısına gelmişken, yüzünde bir çakal maskesi, elinde deriden bir kırbaç, uzun boylu bir a-

dam, raksedenlerin arasından çıkıp ona doğru ilerledi. Ötekinin varlığından habersizmiş gibi yürüyordu. Çakal adam kırbacını kaldırdı; uzun bir bekleyiş, derken çevik bir hareket, kırbacın havada ıslık çalışı ve insan eti üstünde şırak diye bir ses. Çocuğun vücudu kıvrandı, ama ses çıkarmadı, aynı yavaş ve düzgün adımlarla yürümesine devam ediyordu. Çakal bir daha, bir daha indirdi kırbacını; her vuruşta önce bir iç çekiş, sonra bir inilti geliyordu kalabalıktan. Çocuk yürümesine devam ediyordu. İki, üç, dört dönüş tamamladı. Şakır şakır kan akıyordu orasından burasından. Beş dönüş, altı dönüş. Lenina birden elleriyle yüzünü kapayıp hıçkıra hıçkıra ağlamağa başladı. "Durdur! Durdur onları, ne olur!" diye yalvarıyordu. Ama kırbaç acımadan inip duruyordu. Yedi dönüş. Derken çocuk birden sarsıldı, yine ses çıkarmadan yüzüstü yere kapandı. Yaşlı adam üstüne eğilerek çocuğun sırtına uzun, beyaz tüyle dokundu, sonra tüyü bir an yukarı kaldırdı, halk görsün diye: Kıpkırmızıydı? Derken, tüyü iki kere yılanların üstüne doğru silkti. Birkaç damla aktı yere, davullar da birden, birbirini kovalıyan sesler çıkararak gümbürdemeğe başladılar; çığlık çığlığa bağırıyordu herkes. Raksedenler ileri doğru atıldılar, yılanları yerden alıp, koşarak alandan çıkmağa başladılar. Erkekler, kadınlar, çoluk çocuk, herkes, arkalarından koşmağa başladı. Bir dakika sonra kimsecik kalmamıştı alanda, sadece o çocuk vardı, düştüğü yerde yüzükoyun yatmış, kıpırdamadan duruyordu. Evlerin birinden üç yaşlı kadın çıktı, biraz zorlukla, onu oradan kaldırıp, evlerine götürdü. Kartalla çarmıhtaki adam boş köyde bir süre bekçilik ettiler; sonra gördükleri yetiyormuş gibi, yavaş yavaş deliklerine çekildiler ve alt dünyalarında görünmez oldular.

Lenina hâlâ ağlıyordu. "Çok müthiş şey," deyip duruyordu. Bernard'ın bütün avutmaları boşa gidiyordu. "Çok müthiş! O kan yok mu, o kan!" Birden titredi. "Ah, ne olurdu s o m a'm olsaydı yanımda şimdi."

İçteki bir odadan bir ayak sesi geliyordu.

Lenina kıpırdamadan, yüzü elleri içinde, bakmadan bir kenarda duruyordu. Sadece Bernard dönüp baktı.

Balkona çıkan adamın elbisesi yerli elbisesiydi; ama ö-

rülmüş saçı saman rengiydi, gözleri açık mavi, beyaz derisi tunç rengindeydi.

"Merhaba, günaydın," dedi yabancı kusursuz, ama tuhaf bir İngilizceyle ."Siz uygarsınız, değil mi? Öte yandan geliyorsunuz, Kampın dışından değil mi?"

"Kuzum siz kim...?" diyerek şaşkın şaşkın bakakaldı Bernard. Delikanlı içini çekip, esefle başını salladı. "Mutsuz kişinin biri." Derken alanın ortasındaki kan lekelerine işaret ederek, "şu lânet yeri görüyor musunuz?" diye sordu heyecandan titreyen bir sesle.

"Bir gramı bir belâdan iyidir," dedi Lenina mekanik bir şekilde elleri arkasından, "Ah, s o m a'm yanımda olsaydı!"

"Orada olmam gerekirdi," diye sözüne devam etti delikanlı. "Niye bırakmıyorlar sanki kurban olmama? On kere, oniki, onbeş kere dönerdim. Palowitha sadece yedi kere döndü. Benden iki misli, daha kan çıkarabilirlerdi. Kızıla boyayabilirlerdi denizleri. Cömertçe kollarını açtı birden, sonra ümitsiz bırakıverdi boşluğa. "Bırakmadılar bir türlü. Yüzümün rengi hoşlarına gitmedi. Hep o yüzden. Hep." Yaş dolu delikanlının gözleri; utanıp başını çevirdi.

Şaşkınlık, Lenina'ya s o m a'yı unutturmuştu. Elini yüzünden çekip, ilk defa olarak yabancıya baktı. "Yani o kırbaçla d ö v ü l m e k i s t e d i ğ i n i z i m i ? söylemek istiyorsunuz?"

Delikanlı, hâlâ öte yana dönük, evet der gibi bir işaret yaptı. "Köyün uğruna - yağmur yağdırmak, ekini büyütmek için. Pookong ile İsa'yı hoşnut etmek için. Bir de, bağırmadan, acıya katlanabildiğimi göstermek için. Evet," sesinin âhengi değişti, omuzlarını vekarla gerip, çenesini meydan okurmuş gibi, yukarı kaldırdı, "erkek olduğumu göstermek için... Ah!" İçini çekti, sustu, ağzı açık kalmıştı. Ömründe ilk defa, yanakları çikolata veya köpek derisi renginde olmıyan bir kız yüzü görüyordu, yüzündeki ifadede (hayret verici bir yenilikti bu), merhametli bir hava vardı. Lenina gülümsüyordu ona, ne güzel delikanlı diye düşünüyordu, vücudu gerçekten güzel. Delikanlının yanakları kıpkırmızı oldu, gözlerini önce yere indirdi, derken yine kaldırdı, Lenina hâlâ gülümsüyordu ona, delikanlı öyle şaşırmıştı ki, sanki öte yanındaki bir şeye dikkatle bakmak istiyormuş gibi döndü.

Bernard'ın soruları bir değişiklik yarattı. Kim? Nasıl?

Ne zaman? Nereden? Bakışlarını Bernard'ın yüzünden ayırmadan (Lenina'yı gülümser görmeyi öyle tutkuyla istiyordu ki, bir türlü yüzüne bakmağa cesaret edemiyordu) delikanlı durumu açıklamağa çalıştı. Linda ile -annesiydi Linda (bu söz Lenina'yı tedirgin etti)- kampta yabancıydılar. Linda'ysa çok eskiden gelmişti buraya, o doğmadan önce, babası olan bir erkekle (Bernard kulaklarını dikti). Linda Kuzeye doğru uzanan dağlarda gezintiye çıkmıştı, derken dik bir yardan düşmüş, başını incitmişti. "Devam edin, devam edin!" dedi Bernard heyecanla. Malpais'li birkaç avcı onu bulup, köye getirmişlerdi. Babası olan adama gelince de, Linda bir daha görmemişti onu. Adı Tomakin'di. (Evet, 'Thomas' idi. K.Ş.M. nin ilk adı.) Öteki yana uçup gitmiş olmalıydı onu almadan - kötü, merhametsiz biriydi, insan değildi.

"Ben de böylece Malpais'de doğmuşum," diye sözünü bitirdi, "Malpais'de." Esefle başını salladı.

Köyün dışındaki o küçük evin pisliği.

Bir toz ve süprüntü yığını evi köyden ayırıyordu. Açlıktan ölmek üzere olan iki köpek, kapı önündeki süprüntülükte müstehçen müstehçen koklaşıyorlardı. İçeri girdiklerinde, alacakaranlık leş gibi kokuyordu, hava sinek vızıltısıyla doluydu.

"Linda!" diye çağırdı delikanlı.

İç taraftaki bir odadan boğuk bir kadın sesi "Geliyorum!" diye cevap verdi.

Beklediler. Yerde, yemek artığı vardı bir kâse içinde, belki de bir değil, birçok yemeklerden kalan artıklardı bunlar.

Kapı açıldı. İri yarı, sarışın bir yerli kadın eşiği aştı, ve inanamıyormuş gibi ardına kadar açık gözlerle baktı yabancılara. Lenina, tiksinti içinde kadının iki ön dişinin olmadığını gördü. Geri kalanların da o renkleri... Ürperdi Lenina. Yaşlı adamdan da beterdi bu kadın. Öyle şişmandı ki. Yüzündeki o kırışıklıklar, porsumuş derisi. Kırmızı lekeli sarkık yanaklar. Burnu üzerindeki kırmızı damarlar, kan çanağı gözler. Ya o boyun - o boyun; başı üstüne aldığı o atkı paramparça, leş gibiydi. Çuval biçimi kahverengi entarisi altındaki o koskoca memeler, o göbek, o kalçalar. Çok daha beterdi yaşlı adamdan! Derken, o yaratıktan sel gibi sözler akmağa başladı, kollarını açıp Lenina'ya doğru atıldı - Ford!

Ford! İğrenç bir şeydi bu, nerdeyse kusacaktı - şişman göbeğine bastı onu, göğsüne çekti, öpmeğe başladı. Ford! Ö p m e k, tükrüklü tükrüklü öpmek, üstelik ne de pis kokuyordu, herhalde ömründe su yüzü görmemişti, Delta ve İpsilon şişelerine konan şu iğrenç alkol (Bernard hakkında söyledikleri doğru olamazdı) kokuyordu. Elinden geldiği kadar çabuk kurtuldu.

Karşısında gözyaşlarına batmış, birbirine girmiş bir yüz vardı; yaratık ağlıyordu.

"Yavrum, yavrum!" Kelimeler hıçkırıklar arasında sel gibi akıyordu. "Bilsen ne memnun oldum, - bunca yıldan sonra. Uygar bir yüz. Evet, uygar bir yüz, uygar elbiseler. Çünkü artık gerçek asetat ipeği parçası görmem sanıyordum." Lenina'nın gömleğinin kolunu inceliyordu parmaklarıyla. Tırnaklar kapkaraydı! "Ya bu hârika viskoz kadife şort! Biliyor musun canım, hâlâ saklarım o eski entarimi, buraya geldiğimde üstümdeki entariyi, bir sandığa koyup kaldırdım. Sonra gösteririm size.. Tabiî asetat delik-deşik oldu. Ama beyaz fişekliği öyle güzel ki - yine de sizin yeşil maroken daha da hoş doğrusu. Fişeklik te bir işime yaramadı ya." Yaşlar dökülmeğe başlamıştı yeniden. "John söylemiştir herhalde neler çektiğimi - üstelik alabileceğim bir gram s o m a bile yoktu. Pope getirdikçe biraz m e s k a l içiyordum, o kadar. Pope eskiden tanıdığım biridir. Ama sonradan öyle fena oluyor ki insan, m e s k a l böyle yapıyor; p e y o t l da bulantı veriyor üstelik ertesi gün daha da utangaç ediyor insanı. Ben de öyle utandım ki. Düşünün bir: Ben, bir Beta-çocuk doğuruyorum, kendinizi benim yerime koyun". (Bunu düşünmek bile Lenina'yı ürpertti). "Yine de yemin ederim ki, benim değildi suç; nasıl olduğuna hâlâ aklım ermiyor, bütün Malthus eksersizini yapmıştım da - bilirsiniz hani, sayıyla, bir, iki, üç, dört diye; buna rağmen oldu işte; tabiî bunda çocuk aldırma merkezi filân da yok. Chelsea'de hâlâ var mı kuzum?" diye sordu. Lenina evet der gibi baş salladı. "Salı ile Cuma günleri projektörlerle hâlâ ışıklandırılıyor mu?" Lenina yine evet der gibi baş salladı. "Ah o güzel pembe cam kule!" Zavallı Linda yüzünü kaldırdı ve kapalı gözlerle kendinden geçerek, hatırladığı o parlak manzarayı seyre daldı. "Ya geceleyin o ırmak," diye fısıldadı. Sımsıkı kapalı gözle-

rinden iri iri yaş damlaları sızıyordu. "Akşamları Stoke Poges'den uçakla dönüş. Derken sıcak bir banyo, vibro vakum masajı... Hepsi de gitti bitti." Derin bir soluk aldı, yeniden gözlerini açtı, bir, iki kere koklar gibi yaptı, derken sümkürüp elini elbisesinin eteğine sildi. "Ah, affedersiniz," dedi, Lenina'nın kendini tutamayıp yüz buruşturması karşısında. "Yapmamalıydım böyle. Bağışlayın. Ama mendil filân olmayınca ne yaparsınız? Hatırlıyorum, beni nasıl tedirgin ederdi, bütün bu pislik, mikropsuz bir şey yok ki. Beni ilkin buraya getirdiklerinde başım fecî şekilde yarılmıştı. Yaranın üstüne neler koyduklarını söylesem aklınız almaz. Pislik, bayağı pislik. "Uygarlık demek, mikroptan temizlenmek demektir," deyip duruyordum onlara, "Streptokok atile, Banbury T'ye; güzel bir banyoyla helâ seyrine," sanki çocukmuşlar gibi. Bir şey anlamadılar tabiî. Nasıl anlasınlar? Artık alıştım sanıyorum. Hem sonra, kaynar su olmadıkça, öteberiyi nasıl temiz tutabilirsiniz ki? Şu entariye bakın hele. Şu berbat yün, asetat gibi değil ki. Çok uzun süre dayanır, eskimek bilmez. Yırtılırsa da yamamak gerekir. Oysa ben, bir Betayım; Dölleme Odasında çalıştım; hiç kimse bana böyle bir şey yapmayı öğretmemişti. Benim işim değildi bu. Üstelik yamamak iyi bir şey değildi. Delindi mi, at da yenisini al. "İş ne kadar çok olursa, servet o kadar azalır." Doğru değil mi? Yamamak topluma aykırı bir şeydir. Delilerle birarada yaşamağa benzer. Bütün yaptıkları şey delice." Bakındı, John ile Bernard'ın yanlarından ayrılmış olduklarını, evin dışındaki toz ve pislik içinde bir aşağı, bir yukarı yürüdüklerini gördü; yine de sesini alçaltarak, Lenina bir yandan gerilip kaçınmağa çalışırken, ileri doğru eğildi, buram buram oğulcuk zehiri kokan soluğu kızın yanağına düşen saçları oynatacak gibiydi. "Örneğin," diye fısıldadı boğuk boğuk, "burda çiftleşmeleri ele alın. Delice hepsi; zırdeli bunlar. Herkes herkesindir - öyle değil mi? Öyle değil mi?" diye üsteliyordu tutmuş Lenina'nın kolundan çekerek. Lenina dönük duran başıyla evet der gibi yaptı, tutmakta olduğu nefesi bırakıverdi, mümkün olduğu kadar kokusuz bir soluk daha almağa çalıştı. "Burada," diye devam etti öteki, "kimse birden fazlasının olmuyor. Normal şekilde çocuk peydahlayınca da insanın kötü ve topluma aykırı davrandığını söylüyorlar. İnsanı küçük görüyorlar, nefret ediyorlar insandan. Bir keresin-

de, erkekleri benimle yatmağa gelmiş olan bir sürü kadın, gelip, ortalığı velveleye verdiler burda. Ne vardı ki bunda? Sonra üstüme atıldılar... Söyliyemem, çok fecîydi yaptıkları." Linda elini yüzüne kapıyarak ürperdi. "Buradaki kadınlar öyle kinci ki. Hepsi de zırdeli, zalim insanlar. Elbette Malthus eksersizlerinden, şişelerden, boşaltılmadan filân haberleri yok. Bu yüzden durmadan çocuk doğuruyorlar - köpekler gibi. İnsanı tiksindirecek şekilde. Düşün bir, ben... Ah Ford! Ford! Ford! Yine de John benim için büyük bir yardımcı oldu. Onsuz ne yapardım bilemiyorum. Erkekler geldiğinde huysuzlanmasına rağmen... Daha minikkenden. Bir kerresinde (ama, bu daha büyükken oldu) zavallı Waihusiwa'yı - yoksa Pope miydi bilmiyorum, öldürmeğe kalktı - sırf arasıra onlarla düşüp kalktığım için. Çünkü bir türlü anlatamamıştım ona uygar kimselerin böyle yapması gerektiğini. Delilik bulaşıcı olmalı. Her neyse, John bunu yerlilerden aldı herhalde. Çünkü onların arasında çok bulunmuştu tabiî. Yerlilerin ona kötü davranmalarına, öteki çocukların yaptığı şeyleri ona yaptırmamalarına rağmen. Bu da bir bakıma iyiydi, çünkü hiç olmazsa biraz şartlıyabiliyordum onu. Ama ne kadar zor olduğunu bilemezsiniz. İnsanın bilmediği o kadar çok şey var ki; bilmek benim işim değildi ki. Yani, demek istiyorum ki, çocuk bir helikopterin nasıl işlediğini, ya da dünyayı kimin yaptığını sorduğu zaman - insan bir Beta olunca ve hep bir Dölleme Odasında çalışmışsa ne cevap verebilir ki? Ne cevap verebilir, söyleyin?"

8. BÖLÜM

Dışarda, toz-toprak ve süprüntü içinde (köpekler dört olmuştu şimdi) Bernard ile John, ağır ağır, bir aşağı, bir yukarı yürüyüp duruyorlardı.

"Öyle zor ki benim için," diyordu Bernard, "öyle zor ki kafamda canlandırmak. Sanki başka başka çağlarda, başka başka gezegenlerde yaşıyormuşuz gibi. Anne denilen biri var, bütün bu pislik, tanrılar, hastalık..." Başını salladı. "Aklım alacağa pek benzemiyor. Siz anlatmazsanız, ömrümde anlıyamam."

"Neyi anlatayım?"

"Bunu," köyü gösteriyordu, "şunu," köyün dışındaki küçük evi gösterdi, "her şeyi. Hayatınızı."

"Ama anlatılacak bir şey yok ki."

"Tâ baştan başlayın. Hatırlıyabildiğiniz kadar geri gidin."

"Hatırlıyabileceğim kadar." John kaşlarını çattı. Uzun bir sessizlik oldu.

Hava çok sıcaktı. Bir alay mısır ekmeği ve şekerli buğday yemişlerdi. Linda: "Gel de yat yavrum," dedi. Birlikte büyük yatakta yattılar. "Şarkı söyle." Linda da söyledi. "Streptokak at ile Banbury T'ye" yi sonra, "Güle güle bebeğim, çık da şişeden göreyim". Sesi gittikçe yavaşlıyordu.

Bir gürültü koptu, o da sıçrıyarak uyandı. Yatağın kenarında bir adam duruyordu ayakta, iri yarı, korkunç bir adam. Linda'ya bir şeyler söylüyor, Linda da gülüyordu. Kız, battaniyeyi çenesine çekmişti, ama adam çekip açtı.. Adamın saçları iki siyah ipti sanki, kolunda, çok hoş, mavi taşlı, gümüş bir bilezik vardı. Sevmişti bileziği; ama yine de korkuyordu; yüzünü Linda'nın vücuduna sakladı. Linda elini üstüne koyunca kendini güven altında duydu. Pek iyi anlamadığı o öteki dille, kız, "John burdayken olmaz," diyordu adama. Adam ona baktıktan sonra yeniden Linda'ya döndü, ve yumuşak sesle bir şeyler söyledi. Linda "Olmaz" dedi. Ama adam yatağa, ona doğru eğildi, koca yüzü müthişti; si-

yah saç ipler battaniyeye değdi. "Olmaz," dedi yine Linda, adamın eliyle kendini daha sıkı tuttuğunu duydu. "Olmaz! Olmaz!" Ama adam kolunun birini yakaladı, acıdı kolu. Çığlık attı. Adam öteki elini çıkarıp, onu yukarı kaldırdı. Linda hâlâ onu tutmuş, "Olmaz! Olmaz!" deyip duruyordu. Adam öfkeli öfkeli kısa bir şey söyledi, kadının elleri gevşeyiverdi. "Linda! Linda!" O, tekme savuruyor, kıvranıp duruyordu; ama adam alıp kapıya götürdü onu, kapıyı açtı, öteki odanın ortasına, yere bıraktı, sonra arkasından kapıyı kapayıp geri döndü. Ayağa kalkıp, kapıya koştu o. Ayakları ucuna kalkarak mandala yetişmeğe çalıştı. Mandalı kaldırıp, kapıyı itti; ama açılmıyordu kapı. "Linda!" diye bağırdı. Cevap yoktu.

Büyük bir oda hatırlıyordu, oldukça karanlık; ipler sarılı birtakım, koca koca tahta nesneler vardı, bir sürü kadın duruyordu çevresinde - battaniye yapıyorlar, demişti Linda. Linda ona, öteki çocuklarla birlikte gidip, köşede oturmasını söylemişti; kendi de gitmiş, kadınlara yardım etmeğe başlamıştı. Uzun bir süre öteki çocuklarla oynadı. Oradakiler birden yüksek seslerle konuşmağa başladılar, kadınlar Linda'yı itiyorlardı, Linda da ağlıyordu. Kapıya doğru gitti Linda, o da arkasından. Ona niye kızdıklarını sordu. "Bir şey kırdım da ondan." dedi kadın. Sonra kendi de kızdı. "Ne bileyim ben şu kahrolasıca örgülerini nasıl yaptıklarını?" dedi. "Pis vahşiler." Vahşinin ne olduğunu sordu ona. Evlerine döndüklerinde Pope kapıda bekliyordu, o da onlarla birlikte içeri girdi. İçi su dolu gibi duran büyük bir tulum vardı elinde; su değildi ama, içindeki, insanın ağzını yakan ve öksürten, pis kokulu bir şey. Linda içti biraz, Pope de içti, sonra Linda durmadan gülmeğe başladı, bağıra bağıra konuşuyordu; derken Pope'le birlikte öteki odaya geçtiler. Pope çıkıp gidince, odaya girdi. Linda yatakta derin bir uykuya dalmıştı, uyandıramadı.

Pope sık sık geliyordu. Tulumdaki nesnenin m e s k a l olduğunu söylemişti; ama Linda s o m a demeli ona diyordu; bir var ki, insanı sonradan hasta ediyordu. O, Pope'den nefret ediyordu. Hepsinden nefret ediyordu - bütün Linda'ya gelip giden erkeklerden. Bir öğleüstü öteki çocuklarla birlikte oynarken -soğuk bir gündü, hatırlıyordu, dağlarda da kar vardı- eve dönmüş ve yatak odasından gelen öfkeli sesle-

ri duymuştu. Kadın sesleriydi bunlar, anlamadığı birtakım sözler ediyorlardı; ama bu sözlerin kötü sözler olduğunu biliyordu. Derken, çat! Bir şey mi kırılmıştı ne; çabuk çabuk hareket eden kimseler duyuyordu, bir çat! daha, derken katıra vurulduğunda duyulan ses gibi bir ses çıktı, ama pek kemikli olmıyan bir katıra; o sırada Linda çığlık attı. "Ne olur yapmayın, yapmayın, yapmayın!" diyordu. O, koşup içeri girdi. Karanlık battaniyeler içinde üç kadın vardı. Linda yatağın üstündeydi. Kadınlardan biri bileğinden tutuyordu. Başka bir kadın tekme atmasın diye bacakları üstünde yatmıştı. Üçüncü kadın da elinde kamçı, vurup duruyordu. Bir kere, iki kere, üç kere; her defasında da Linda çığlık atıyordu. Bağırarak, kadının battaniyesinin ucuna sarılmıştı. "Ne olur, ne olur!" Kadın serbest eliyle itti onu. Kırbaç yine indi ve Linda yine çığlık attı. O, kadının koca esmer elini yakalayıp, bütün gücüyle ısırdı. Kadın çığlığı bastı ve elini kurtardı, öyle bir itti ki onu yere, kapaklandı. O, yerde yatarken de, üç kırbaç vurdu ona. Şimdiye dek böyle acı duymamıştı - ateş gibi yakıyordu. Kırbaç yine ıslık çalarak indi. Ama bu kez çığıran Linda'ydı.

"Ama niçin senin canını acıtmak istediler, Linda?" diye sordu o gece. Ağlıyordu, sırtındaki kırmızı kırbaç izleri hâlâ acıyordu da ondan. Ama insanların bu kadar haksız davranması, böyle pis şeyler yapması da ağlatıyordu onu; o, küçük bir çocuktu, elinden bir şey gelmiyordu. Linda da ağlıyordu. Yetişkindi o, ama üçüne birden karşı koyacak gücü yoktu. Haksızlıktı bu. "Niye canını acıtmak istediler, Linda?"

"Bilmiyorum. Nerden bileyim?" Sözleri zor işitiliyordu, çünkü yüzükoyun yatmıştı, başı da yastığa gömülüydü. "Bu adamlar, onların adamlarıymış," diyordu; sanki ona söylemiyordu bu sözleri, içindeki biriyle konuşuyor gibiydi. Anlamadığı uzun bir konuşmaydı bu, sonunda Linda hüngür hüngür ağlamağa başlamıştı.

"Ağlama Linda. Ağlama ne olur."

Sokuldu ona. Kolunu Linda'nın boynuna doladı. Linda bağırdı: "Ay! Dikkat et! Omuzum acıyor! Ay! Ay!" Onu sert bir hareketle itti. Başı duvara çarptı. "Küçük budala seni!" diye bağırdı Linda, derken birden tokatlamağa başladı onu. "Al sana, al, al, al.."

"Linda!" diye bağırıyordu. "Yapma anne!"

"Annen değilim ben senin. Annen olmıyacağım."

"Ama Linda.. Ay!" Linda, yüzüne tokat indiriyordu.

"Vahşiye döndüm," diye bağırıyordu. "Hayvan gibi çocuk doğurmak... Sen olmasaydın Müfettişe gider, burdan kurtulabilirdim. Ama insanın bebeği olunca, olmazdı bu. Kucağımda çocuk, nasıl giderdim, çok ayıp olurdu..."

Linda'nın bir daha vurmak için elini kaldırdığını görünce, kollarıyla yüzünü kapadı. "Ne olur yapma Linda, ne olur!"

"Küçük hayvan seni!" Tutup kolunu çekti; yüzü açık kalmıştı.

"Yapma Linda!" Gözlerini kapayıp vuruşu bekledi.

Ama Linda vurmadı. Az sonra gözünü açtığında, Linda'nın kendine bakmakta olduğunu gördü. Gülümsemeğe çalıştı ona. Linda birden kollarının arasına alıp, öpücüklere boğmağa başladı onu.

Bazen, günlerce Linda'nın yataktan kalkmadığı oluyordu. Üzgün üzgün yatıp duruyordu. Ya da Pope'un getirdiği şeyden içiyordu, bol bol gülerek yeniden uykuya dalıyordu. Hasta olduğu da oluyordu. Onu yıkamayı ekseri unutuyordu, soğuk mısır ekmeğinden başka yiyecek bir şey yoktu. Linda'nın, ilk olarak, saçları arasında şu küçük hayvanları bulduğu zaman, nasıl çığlık bastığını hatırlıyordu.

En güzel anlar, Linda'nın ona öteki yerden bahsettiği zamandı. "İstediğin zaman gerçekten uçularak gidilebilir mi?"

"İstediğin zaman." Linda ona kutudan çıkan güzel müziği, oynanabilecek hoş oyunları, yenecek, içecek nefis şeyleri, duvarda küçük bir şeye basınca ışık olduğunu, duyulabilecek, koklanabilecek, hattâ görülebilecek resimleri, güzel kokular çıkartan kutuları, dağlar yüksekliğinde, pembe, yeşil, mavi, gümüş rengi evleri herkesin herkes için olduğunu, ve dünyanın öte yanında olup bitenlerin içinde görülebileceği, işitilebileceği kutuları, güzel temiz şişeler içindeki bebekleri - her şey öyle temiz, temiz ki, hiç bir kötü koku yok, hiç bir pislik yok - insanların hiç yalnız kalmadığını, hep birlikte sevinç ve mutluluk içinde yaşadıklarını, burda, Malpais'deki yaz danslarındaki gibi, hem daha da mutlu, her gün mutlu olunduğunu anlatırdı... Saatlerce dinlerdi. Bazen, kendi olsun, öteki çocuklar olsun, oynaya oynaya yoruldukları zaman, köyün yaşlılarından biri konuşmağa başlardı, o kendi dilleriyle Dünyanın o büyük Değiştiricisinden söz açar-

du, Sağ El ile Sol El arasındaki uzun süren kavgayı; Islakla Kuru arasındaki çarpışmayı anlatırdı; Awonawilona'dan bahsederdi, gece, düşünerek büyük sisi meydana getirdiğini, derken, o sisten bütün dünyayı yarattığını anlatırdı; Yer Ana'dan, Gök Baba'dan söz açardı; Savaş ve Talih ikizleri olan Ahaiyuta ve Marsailema'dan; İsa ile Pookong'dan; Meryem ile yeniden gençleşen kadın Etsenatlehi'den; Laguna'daki Kara Taş'tan, büyük Kartal'dan ve Acoma anamızdan. Garip hikâyelerdi bunlar, tamamiyle anlıyamadığı öteki dilde söylendiği için, daha da hârika gibi geliyordu ona. Yatakta yatar, Gök'ü, Londra'yı, Acoma Anamızı, temiz şişelerdeki sıra sıra bebekleri, uçan İsa'yı, Linda'yı, Dünya Kuluçkalar Müdürünü, Awonawilona'yı düşünürdü.

Bir sürü adam gelirdi Linda'yı görmeğe. Çocuklar onu parmaklarıyla göstermeğe başlamıştı. O garip öteki dille, Linda'nın kötü olduğunu söylerlerdi; anlıyamadığı küfürler duyardı, ama bilirdi küfür olduklarını. Günün birinde Linda için düzmüş oldukları bir şarkı söylemeğe başladılar, durmadan söylüyorlardı. Taşladı onları. Onlar da ona taş attıları keskin bir taş gelip, yanağını kesti. Kan bir türlü durmadı; baştan aşağı kan içinde kalmıştı.

Linda okumayı öğretti ona. Bir kömür parçasıyla duvarlara resimler çizerdi - oturan bir hayvan, şişe içinde bir bebek, derken harfler yazardı. KEDİ PASPASTA. YAVRU TASTA. Çabuk ve kolay öğreniyordu. Duvara yazdığı bütün sözleri okumağı öğrenince, Linda büyük tahta sandığını açtı, hiç bir zaman giymediği şu acayip kırmızı pantalonunun altından ince küçük bir kitap çıkardı. Kitabı önceden kaç defa görmüştü. "Büyüyünce," demişti, "okursun." Büyümüştü şimdi işte. Gurur duyuyordu. "Pek hoşuna gitmiyeceğinden korkuyorum," demişti. "Ama başka kitap yok, ne yapalım?" diye içini çekmişti. "Londra'daki o cânım okuma makinelerini görseydin bir!" Okumağa başladı. OĞULCUĞUN KİMYASAL VE BAKTERİYOLOJİK ŞARTLANMASI, BETA OĞULCUK-DEPOSU İŞÇİLERİ İÇİN PRATİK BİLGİLER. Sadece başlığını okuması bir çeyrek sürdü. Kitabı yere attı. "Berbat, berbat bir kitap!" diyerek ağlamağa başladı.

Çocuklar Linda için yazdıkları o pis şarkıyı söyleyip

duruyorlardı. Bazan üstünün başının paramparça oluşuna da gülüyorlardı. Elbisesi yırtıldığından, Linda nasıl yamanacağını bilemiyordu. Öteki yanda diyordu ona, delinen elbiseler atılır, yenileri alınırdı. "Paçavra! Paçavra!" diye bağırıyordu çocuklar ona. "Ama okumasını biliyorum," diyordu kendi kendine, "onlar bilmiyorlar. Okumanın ne olduğunu bile bilmiyorlar onlar." Okuması üstünde iyice düşünebildiği zaman, onlar alay da etseler umursamıyor görünebiliyordu. Linda'dan kitabı yeniden istedi.

Çocuklar onunla alay ederek ne kadar şarkı söylüyorlarsa, o da o kadar kitap okuyordu. Bütün sözleri iyiden iyiye okumağa başladı. En uzunlarını bile. Ama ne demek istiyordu bu sözler? Linda'ya sordu; Linda cevap verebildiği zaman bile, pek anlıyamıyordu. Çoğu zaman Linda bile cevap veremiyordu.

"Kimyasal maddeler de ne demek?" diye sorardı.

"Magnezyum tuzları gibi, Delta ve İpsilonları küçük ve geri bir durumda bırakmak için kullanılan alkol, kemiklere yarıyan kalsiyum karbonat gibi şeyler canım."

"Peki kimyasal maddeler nasıl yapılır, Linda? Nerden gelir bu maddeler?"

"Doğrusu bilmiyorum. Şişelerden çıkar. Şişeler boşalınca da Dolsun diye Kimyasal Maddeler Deposuna geri gider. Her halde Kimyasal Maddeler Deposunda çalışanlar yapıyor. Ya da, belki de, fabrikaya gönderiyorlar, bilmiyorum. Kimya okumadım ki. Benim işim gücüm oğulcuklarla uğraşmaktı."

Sorduğu başka sorulara da böyle cevaplar alıyordu. Linda hiçbir şeyi biliyor görünmüyordu. Köyün yaşlıları daha kesin cevaplar veriyorlardı.

"İnsanların ve bütün yaratıkların tohumu, güneşin tohumu, Yeryüzünün tohumu, Gökyüzünün tohumu - hepsini de Artma Sisinden Awonawilona yapmıştır. Dünyanın dört rahmi vardır; tohumları o dört rahmin en derinine dikmiştir. Tohumlar da yavaş yavaş büyümeğe başlamışlardır..."

Günün birinde (John'un sonradan hesaplandığına göre, o sıralarda oniki yaşını biraz geçmiş olmalıydı) eve döndüğünde, yatak odasında, yerde yatan, o güne kadar hiç gör-

mediği bir kitap görmüştü. Kalın bir kitaptı, pek de eski görünüyordu. Kabını fareler didik didik etmişti; sayfalarının bazısı çıkıyordu, buruş buruştu. Yerden aldı, üstüne baktı; adı şuydu: S h a k e s p e a r e K ü l l i y a t ı.

Linda yatakta yatmış, bir fincan içindeki şu pis kokulu m e s k a l'den yudum yudum içiyordu. "Pope getirdi," dedi. Sesi başka birinin sesiymiş gibi boğuk ve hırıltılıydı. Ceylân Oymağı sandıklarından birinin içinde duruyormuş. Yüzlerce yıl eski diyorlar. Doğru olsa gerek, çünkü baktım ben, bir sürü saçmalık var içinde. Uygarlaşmamış biri. Yine de okumanı ilerletebilirsin onunla." Son bir yudum aldı, fincanı yatağın yanına yere bıraktı, öte yanına dönüp, bir iki kere hıkladıktan sonra uyuyakaldı.

Gelişigüzel bir sayfasını açtı kitabın.

Hayır, yaşamak
Pis teri içinde yağlı bir yatağın
Şehvetle pişmek, sevişe koklaşa
Üstünde pis domuz ahırlarının...

Bu garip sözler, zihninde yuvarlanıp duruyordu; konuşan gökgürültüsü gibi gümbürdüyordu; davulların dili olsaydı, bu davullara yaz danslarındaki davullar diyecekti; ağlatacak kadar güzel Mısır Şarkısını söyliyen erkekler gibi; tüylerinin, oymalı değneklerinin, taş ve kemik parçalarının üstüne eğilerek söylenen büyü sözleri gibiydi - k i a t h l a t s i l u, s i l o k w e, s i l o k w e s i l o k w e. K i a i s i l u s i l u t s i t h l - ama Mitsima büyüsünden de iyiydi, çünkü daha anlamlıydı, çünkü o n a hitap ediyordu; harikûlâde konuşuyordu, yarı anlaşılır yarı anlaşılmaz, müthiş güzel bir büyü; Linda içindi; orada yatağının yanında, yerde boş fincan, horulduyarak yatan Linda için; Linda ile Pope için, Linda ile Pope.

Pope'den gittikçe nefret ediyordu. İnsan ne kadar gülümserse gülümsesin yine de ifrit olabilirdi. Pişmanlık bilmez, hain, zevk düşkünü, merhametsiz bir ifrit. Neydi o sözlerin anlamı? Yarı yarıya anlıyabiliyordu ancak. Ama büyü güclüydü, kafasında gürleyip duruyordu, derken öyle bir an geldi ki, sanki Pope'den hiç nefret etmemişti; gerçekten nefret etmemişti hiç, çünkü ondan ne kadar nefret ettiğini

söyliyememişti ki. Ama şimdi bu sözler vardı artık, davullar gibi, şarkı gibi, büyü gibi. Bu sözler ve bu sözlerin alındığı garip, pek garip hikâye (bir şeycik anlıyamıyordu, ama harikûlâdeydi, yine de harikûlâdeydi işte) - Pope'den nefret etmek için sebep teşkil ediyorlardı; nefretini daha da gerçek yapıyorlardı; hattâ Pope'nin kendisini bile daha gerçek yapıyorlardı.

Bir gün, oyundan dönüp eve geldiğinde, iç odanın kapısını açık buldu, onların birlikte yatakta yattıklarını gördü, uyuyorlardı - beyaz Linda, Pope de yanında hemen hemen siyah, Pope'nin bir kolu Linda'nın omuzları altındaydı, öteki kara eliyse memesinin üstünde, boğmak için çabalıyan kara bir yılan gibi uzun saçının örgülerinden biri de boynuna dolanmıştı. Pope'un tulumu ile fincan, yatağın yanında, yerde duruyordu. Linda horulduyordu.

Kalbi, sanki yitivermiş bir delik bırakmıştı arkasında. Boştu içi. Bomboştu, üşüyordu, midesi bulanıyor, başı dönüyordu. Kendini toparlamak için duvara dayandı. Pişmanlık bilmez, hain, zevk düşkünü... Davullar gibi, ekin için şakıyan erkekler gibi, büyü gibi, sözler tekrarlanıp duruyordu kafasında. Üşümekteyken birden ateşler bastı. Yanakları hücum eden kanla yanıyordu, oda gözü önünde yüzmeğe, kararmağa başladı. Dişlerini gıcırdattı, "Geberteceğim onu, geberteceğim, geberteceğim!" deyip duruyordu. Derken başka sözler hücum etti.

Sızmış yatarken, veya kudurmuşken
Ya da yatağındaki kızılbaşlık zevkinde...

Büyü onun tarafındaydı, büyü açıklamalarda bulunuyor, emirler veriyordu. Geri geri giderek öteki odaya girdi. "Sızmış yatarken..." Et bıçağı yerde, ocağın yanında duruyordu. Onu alıp yeniden odaya gitti, ayak ucuna basa basa. "Sızmış yatarken, sızmış yatarken..." Odanın öte ucuna koşarak gidip, bıçağı indirdi -uff, kana bak!- bir daha indirdi, Pope uykusundan uyanırken bir daha indirmek üzere elini kaldırdı, ama bileği yakalanmıştı, tutulmuştu, -ay! ay!- bükülüyordu. Kımıldayamıyordu, yakalanmıştı, Pope'un küçük kara gözleri, burnu dibinde onun gözlerinin içine bakıyordu. Başını çevirdi. Pope'un sol

omuzunda iki yara vardı. "Şu kana bakın!" diye bağırıyordu Linda. "Şu kana bakın!" Kan görmeye dayanamazdı bir türlü, alışamamıştı. Pope öteki elini kaldırdı -kendisine vurmak üzere sandı. Darbeyi karşılamak üzere gerildi. Ama el, sadece çenesinin altından tuttu onu, Pope gözlerine baksın diye çevirdi. Uzun bir süre, saatlerce. Derken, birden -kendine hakîm olamadı- bağırmağa başladı. Pope kahkahayla gülmeğe başladı. "Git," dedi o yerli diliyle. "Git, aslan Ahaiyutam benim." Gözyaşlarını saklamak için öteki odaya kaçtı.

"Onbeş yaşındasın," dedi yaşlı Mitsima yerli dilinde. "Artık balçık işlemeyi öğrenmen zamanı geldi."

Irmağın başına çömelip, birlikte çalışmağa başladılar.

"İlkin," dedi Mitsima, ıslak balçıktan bir avuç alarak, "küçük bir ay yaparız." Yaşlı adam çamuru sıkıştırarak bir yuvarlak yaptı, sonra kenarlarını büktü; ay da içi derin olmıyan bir fincan halini alıverdi.

Ağır ağır ve beceriksizce, yaşlı adamın ince hareketlerini taklid etmeğe başladı.

"Önce bir ay, sonra fincan derken bir yılan." Mitsima başka bir balçık parçası alıp, uzun yumuşak bir boru gibi yuvarlıyarak bir halka yaptı, parmağıyla bastırıp fincanın kenarına yapıştırdı. "Derken başka bir yılan daha. Bir tane daha. Bir tane daha." Halkaları birbir üstüne koyarak Mitsima çömleğin yanlarını yapıyordu; bir daralıyor, bir genişliyordu; boynuna doğru yeniden inceldi. Mitsima sıkıyor, eliyle vuruyor, sıvazlıyor, düzeltiyordu; ve sonunda işte karşılarındaydı Malpais'nin o bildiğimiz testilerinden biri. Ama kara olacağına beyazdı, yumuşak olduğundan da dokunmaya gelmiyordu pek. Mitsima'nınkinin örneği olması gereken o eğri büğrü kendisininki, yanında duruyordu. İkisine bakınca gülmekten alamadı kendini.

"Ama, ikincisi daha iyi olacak," dedi, başka bir kil parçası alıp, ıslatmağa başladı.

Düşünüp, biçim vermek, parmaklarının hünerinin ve gücünün arttığını duymak - olağanüstü bir zevk veriyordu ona. "A,B,C, Vitamin D," diye kendi kendine şarkı söylüyordu çalışırken, "Yağ karaciğerde, morina denizde." Mitsima da şarkı söylüyordu - bir ayı avı üstüneydi türküsü. Bütün gün çalıştılar; bütün gün boyunca mutluluk içinde kendinden geçmiş gibiydi.

"Gelecek kış," dedi yaşlı Mitsima, "yay yapmasını öğreteceğim."

Bir süre evin dışında kaldı; içerdeki merasim bitmişti sonunda. Kapı açıldı; dışarı çıktılar. Kothlu çıktı önce, ileri doğru uzanmış sağ eli, içinde değerli bir taş varmış gibi sıkı sıkı yumulmuştu. Aynı şekilde yumulmuş eli olan Kiakime çıktı arkasından. Sessizce yürüdüler, ardlarından da, yine ses etmeden erkek ve kızkardeşler, yeğenler ve yaşlılar takımı.

Köyden dışarı çıkıp, tepsi yaylâyı aştılar. Kayanın yanında durup, sabah güneşine yöneldiler. Kothlu elini açtı. Avucunda, bembeyaz, bir miktar mısır unu vardı; üstüne üfledi, birkaç söz mırıldandı, sonra bir avuç dolusu beyaz tozu güneşe doğru attı. Kiakime de aynı öyle yaptı. Sonra Kiakime'nin babası ilerledi, tüylü bir dua değneğini yukarı kaldırarak, uzun bir dua ettikten sonra, mısır ununun arkasından değneği fırlatıp attı.

"Tamam," dedi yaşlı Mitsima yüksek bir sesle. "Evlendiler."

"Doğrusu," dedi Linda, dönerlerken, "bu kadar zahmete değmez. Uygar ülkelerde, oğlan, kız istedi mi, sadece... Nereye John?"

Linda'nın çağırmasına kulak asmadı, koşuyordu, koşa koşa gidiyordu, yalnız başına kalabileceği bir yere.

Tamam. Yaşlı Mitsima'nın sözleri zihninde tekrarlanıp duruyordu. Tamam, tamam... Sessiz sessiz, çok uzaklardan, ama şiddetle, umut beslemeden, çaresizlik içinde sevmişti Kiakime'yi. Şimdiyse her şey tamamdı. Onaltı yaşındaydı.

Ceylân Oymağında, dolgun ay zamanında, sırlar söylenir, sırlar yapılır, sırlar doğurulurdu. Kivaya oğlan çocuğu olarak inerler, erkek olarak çıkıp gelirlerdi. Oğlan çocuklarının hepsi de korkardı, ama hepsi de sabırsızlanırdı. Sonunda gün geldi. Güneş battı, ay çıktı. O da ötekilerle birlikte gitti. Kiva'nın giriş yerinde adamlar duruyordu, kapkara; merdiven kırmızı ışıklı derinliklere iniyordu. Başta giden çocuklar aşağı inmeğe başlamışlardı bile. Erkeklerden biri, birden ileri atıldı, kolundan tutup sıradan dışarı çıkardı onu. Kurtulup ötekilerin içine sıkıştı yeniden. Bu kez adam vurdu ona, saçını çekti. "Sana yok, ak-saç!" "Dişi köpeğin oğluna olmaz," dedi öteki adamlardan başka biri. Oğlanlar gülme-

ğe başladılar. "Git!" Grubun kenarında dolaştığı için hâlâ, "Git!" diye bağırdılar erkekler yeniden. Biri eğildi, yerden bir taş alıp attı. "Git! Git! Git!" Bir taş yağmuru başladı. Orası burası kan içinde, karanlığa doğru kaçtı. Kırmızı ışık yanan kivadan, şarkı sesleri geliyordu. Çocukların sonuncusu da merdivenden aşağı inmişti. Yapayalnız kalmıştı.

Köyün dışında yapayalnız, çıplak, masa yaylâda yapayalnız. Kaya, ay ışığı altında, kirece belenmiş kemik gibi duruyordu. Vâdinin aşağısında çakallar, aya doğru uluyorlardı. Yaraları acı veriyordu, hâlâ kanıyordu da; ama hıçkırması acıdan değildi, yalnız oluşundandı, kovulduğundandı; bir başınaydı bu iskelet kaya dünyasında, ayışığı altında bir başınaydı. Uçurumun başına oturdu. Ay arkasında kalmıştı; aşağı masa yaylânın karanlık gölgesine baktı, ölümün kara gölgesine. Bir adım atsa yeterdi, bir atlamak... Elini ayışığına doğru uzattı. Bileğindeki yarıktan kan hâlâ sızıyordu. Birkaç saniyede bir, bir damla akıyordu, kapkara, ölü ışık altında renksizdi sanki. Tıp, tıp, tıp. Yarın, bir yarın daha, bir yarın daha...

Zamanı, Ölümü ve Tanrıyı bulmuştu.

"Yalnız, hep yalnız," deyip duruyordu delikanlı.

Bu sözler Bernard'ın zihninde acıklı bir yankı uyandırdı. Yalnız, yalnız... "Ben de öyleyim," dedi birden içini dökerek. "Korkunç derecede yalnızım..."

"Öyle mi?" John şaşırmış görünüyordu. "Ben de sanmıştım ki, öteki yanda... yani Linda'nın dediğine göre, kimse yalnız değilmiş orada."

Bernard tedirgin oldu, kızardı. "Bak," dedi mırıldanarak gözlerini öteye çevirip, "ben çok insandan başkayım, öyle sanıyorum. İnsan başka türlü boşaltılırsa..."

"Ya, öyle." Delikanlı evet der gibi baş salladı. "İnsan başka türlü olunca yalnız kalmağa mahkûm oluyor. İnsana hayvanca davranıyorlar. Biliyor musun, her zaman beni dışarılarında tutmuşlardır. Öteki çocuklar geceyi dağlarda geçirmek üzere gönderildiklerinde -şu insanın kendi kutsal hayvanının hangisi olduğunu düşünde göreceği zaman- beni bırakmadılar birlikte gitmeme; bana sırların hiç birini söylemezlerdi. Ama ben yine kendi kendime yaptım," diye ilâve etti. "Beş gün hiç birşey ağzıma koymadım, derken bir gece, yapayalnız o dağlara gittim." Eliyle gösteriyordu.

Yüksekten bakıyormuş gibi gülümsedi Bernard. "Peki, hiç düş gördün mü?"

Öteki, başıyla evet dedi. "Ama ne gördüğümü size söyliyemem." Bir süre sessiz durdu; sonra yavaş bir sesle. "Bir keresinde," diye devam etti, "başka kimsenin yapmadığı birşey yaptım; gün ortasında yazın kollarımı iki yana açıp, çarmıhtaki İsa gibi kayaya verdim sırtımı."

"Ne diye kuzum?"

"Çarmıha gerilmenin ne olduğunu anlamak istiyordum. Orada güneşin altında asılı kalmak..."

"Niçin ama, niçin?"

"Niçin mi? Şey..." Durakladı. "Öyle yapmam gerektiğini duydum da ondan. İnsan dayandığına göre de. Sonra insan bir suç işlemişse hem... Hem, Üstelik mutsuzdum da; başka bir sebep de buydu."

"Mutsuzluğunu iyileştirmek için tuhaf bir yol gibi geliyor," dedi Bernard. Ama sonradan düşününce, bunun pek o kadar saçma olmadığını anladı. S o m a almaktansa...

"Bir süre sonra bayıldım," dedi delikanlı. "Yüzükoyun yere düştüm. Bak, aldığım yara izi burda işte." Kalın sarı saçını alnından kaldırdı. Sağ şakağında, soluk, buruşuk yara izi göründü.

Bernard baktı, sonra ürpererek çabucak gözlerini çevirdi. Şartlanması onu merhametli yapmaktan çok, çabuk midesi bulanır yapmıştı. Hastalıktan veya yaradan söz etmek, yetiyordu onu korkutmağa, iğrendirmeğe, tiksindirmeğe. Pislik gibi, sakatlık gibi, ya da yaşlılık gibi. Acele konuyu değiştirdi.

"Bilmem bizimle birlikte Londra'ya gelmek ister miydin?" diye sordu, küçük evde bu genç vahşinin 'babasının' kim olduğunu anladığından beri, gizli gizli plânladığı meydan savaşının, ilk hareketini yapmış oluyordu böylece.. "İster miydin?"

Delikanlının yüzü ışıdı. "Gerçek mi söylüyorsunuz?"

"Elbette; tabiî izin alabilirsek."

"Linda da mı?"

"Bilmem..." Kararsızlık içinde durakladı. Şu iğrenç mahlûk. Olmaz, imkân yoktu buna. Ancak... ancak... Bernard'ın akl̂ına birden kadının bu iğrençliğinin önemli bir özellik olacağı aklına geldi. "Tabiî, elbette!" diye bağırdı, ilk durakla-

masını örtmek için lüzumundan çok ateşli bir samimilik göstererek.

Delikanlı derin bir soluk aldı. "Gerçekleştiğini düşünmek - insanın ömrü boyunca hayal ettiği şeyin. Miranda'nın dedikleri hatırınızda mı?"

"Hangi Miranda?"

Ama delikanlının soruyu duymadığı belliydi. "İnanılır gibi değil!" diyordu; gözleri pırıl pırıldı, yanakları kıpkırmızı yanıyordu. "Burada ne kadar da iyi yürekli kimseler var! İnsanlık ne güzel şey!" Kızartı koyulaşıverdi birden; Lenina gelmişti aklına, yeşil camgöbeği viskozdan bir melek, gençlikle, süründüğü kremle pırıl pırıl, dolgun vücutlu, güleryüzlü o melek. Sesi titremeğe başladı, "Ah, şu yeni dünya" diye başladı, derken birden sözünü kesti; kan gitmişti yanaklarından, kâğıt gibi bembeyaz olmuştu. "Onunla evli misiniz?" diye sordu.

"Ne miyim?"

"Evli? Yani - hep birlikte. Yerli dilinde 'Daima birlikte' derler, koparılamaz o bağ."

"Ford! Yok canım!" Bernard gülmeden kendini alamadı.

John da gülüyordu, ama sebebi başkaydı - sevinçten gülüyordu.

"Ah şu yeni dünya," diye tekrarladı. "İçinde böyle kimseler olan şu yeni dünya. Hemen çıkalım yola."

"Bazan çok acayip şekilde konuşuyorsun," dedi Bernard, şaşkın şaşkın delikanlıya bakarak. "Hem şu yeni dünyayı görünceye dek beklesen olmaz mı kuzum?"

9. BÖLÜM

Lenina, böyle garip ve dehşetli bir günden sonra tam, mutlak bir tatil hakettiğini düşünüyordu. Dinlenme evine döner dönmez, altı tane yarım gramlik s o m a tableti yuvarladı, yatağının üstüne uzandı; on dakika içinde bu dünyayla ilişiği kalmamıştı. En aşağı onsekiz saat geçmesi gerekti zamana yeniden dönmesi için.

Bernard'sa, karanlık içinde, düşünceli düşünceli, gözleri açık yatıyordu. Gece yarısını epey geçmişti uyuyakaldığında; ama uykusuz kalışı faydasız olmamıştı; bir plân tasarlamıştı.

Ertesi sabah, tam onbuçukta, yeşil üniformalı melez helikopterinden indi. Bernard fundalıkların arasında bekliyordu onu.

"Miss Crowne bir s o m a-tatiline çıktı," diye açıkladı. "Beşten önce kendine gelemez. Önümüzde daha yedi saat var demek."

Bu arada Santa Fé'ye uçabilir, yapacağı işleri yapar, o daha uyanmadan çok önce Malpais'ye döner gelirdi.

"Yalnız başına burda emniyette ya?"

"Helikopterler nasıl emniyetteyse, o da emniyettedir," diye teminat verdi melez.

Makineye binip, hemen yola çıktılar. Onu otuzdört geçe Santa Fé postahanesinin damına indiler; onu otuzyedi geçe Bernard, Whitehall'daki Dünya Düzenleyicisinin bürosuyla irtibattaydı, onu otuzdokuz geçe, Ford hazretlerinin dördüncü özel kâtibiyle konuşuyor; onu kırkdört geçe, hikâyesini birinci kâtibe anlatıyor, onu kırkyedi buçuk geçe, Mustafa Mond un âhenkli sesi kulaklarında çınlıyordu.

"Aklıma bir şey gelmişti de," diye kekeledi Bernard, Ford hazretlerinin bilimsel bakımdan epey faydalı bulabileceğini düşünmek cüretinde bulundum da..."

"Evet, bilimsel bakımdan epey faydalı," dedi derin sesi. "O iki kişiyi birlikte alın götürün Londra'ya."

"Bunun için özel bir izne ihtiyaç olduğu Ford hazretlerinin malûmudur..."

"Gerekli talimat," dedi Mustafa Mond, "hemen şu anda Vahşi Kampı Muhafızına gidecektir. Siz hemen Muhafızın bürosuna gidin. İyi günler, Mr. Marx."

Sessizlik oldu. Bernard ahizeyi yerine koyup acele acele odadan çıktı.

Gamma yeşili meleze: "Muhafızın bürosuna," dedi.

Onu ellidört geçe Bernard, Warden ile el sıkışıyordu.

"Pek memnun oldum, Mr. Marx, pek memnun oldum." Pek saygı gösteriyordu. "Az önce özel emir aldık..."

"Biliyorum," dedi Bernard sözünü keserek. "Ford hazretleriyle biraz önce telefonla konuştum." Bezgin davranışını gören, onu Ford hazretleriyle haftanın her günü konuşmaya alışmış sanırdı. Bir koltuğa bıraktı kendisini. "Gereken bütün muameleleri bir an önce yapsanız da.. Bir an önce," diye üsteliyordu. Pek keyifliydi.

Onbiri üç geçe bütün gereken evrak cebindeydi.

"Allahaısmarladık," dedi Muhafıza üstünlük taslıyan bir davranışla, asansöre kadar geçirmeğe gelmişti. "Allahaısmarladık."

Karşıya yürüyerek geçip otele gitti, bir banyo aldı, bir vibrovak masajı yaptırdı, elektrolitik traş oldu, sabah haberlerini dinledi, yarım saat kadar televizyon seyretti, rahat bir öğle yemeği yedi, saat iki buçukta da melezle birlikte Malpais'ye uçtu.

Delikanlı dinlenme evinin dışında duruyordu.

"Bernard!" diye seslendi. "Bernard!" Cevap yoktu.

Geyik derisi mokasen ayakkabıları içinde ses çıkarmadan merdivenlerden koşarak çıkıp, kapıyı açmağa çalıştı. Kapı kilitliydi.

Gitmişlerdi! Gitmişlerdi! Başına bundan daha müthiş şey gelmemişti o ana kadar. Lenina gelmesini söylemişti oysa, gelip onları görmesini, şimdi de gitmişlerdi. Merdiven basamaklarından birine oturup, ağlamağa başladı.

Yarım saat sonra, aklına pencereden içeri bakmak geldi. İlk gördüğü şey, yeşil bir çanta oldu, kapağında da L. C. rümuzu vardı. Sevinç, ateş gibi parladı içinde. Bir taş aldı. Kırılan camın şıngırtısı duyuldu. Az sonra odanın içine girmişti. Yeşil çantayı açtı, birden Lenina'nın parfümü geldi burnuna, bu koku Lenina'nın özü gibi doluyordu ciğerlerine. Yüreği pır pır atıyordu; bir an düşüp bayılacak gibi oldu. Derken, değerli kutunun üstüne eğilip, ona dokundu; onu

ışığa kaldırıp incelemeğe başladı. Lenina'nın viskoz kadife yedek pantalonunun fermuarlarının ne olduğunu kestiremedi ilkin, sonra meseleyi halledince zevklendi. Zırrt, bir zırrrt daha; derken bir zırrtt daha; bayılmıştı. Lenina'nın yeşil terlikleri ömründe gördüğü en güzel şeydi. Derken, fermuarlı bir don çıkardı, kızardı, acele acele yerine koydu; ama kokulu bir asetat mendilini öperek boynuna doladı. Bir kutu açınca içinden kokulu bir pudra bulutu döküldü. Elleri una belenmiş gibi oldu. Ellerini göğsünde, omuzlarına, çıplak kollarına sildi. Ne iç açıcı bir kokuydu bu! Gözlerini kapadı; yanağını kendi pudralı koluna sürttü. Yüzüne yumuşak derinin değişi, burun deliklerinde miski amber kokusu. "Lenina!," diye fısıldadı. "Lenina!"

Bir gürültü kendine getirdi onu, suç işlemiş gibi olduğu yerde döndürdü. Çaldıklarını gerisingeri çantaya doldurdu, ve kapağını kapattı; derken yine kulak verdi, baktı. Hiç bir hayat belirtisi yoktu, ne de bir ses duyuluyordu. Yine de bir şey işittiğinden emindi - bir iç çekiş gibi, bir tahta gıcırtısı gibi. Ayakucuna basa basa kapıya gitti, dikkatle açıp, dışarı baktığında bir sofa buldu karşısında. Sofanın karşı yanında, aralık duran bir kapı vardı. Yürüdü, kapıyı itip içeriye göz attı.

Orada, alçak bir yatak üstünde, çarşafı üstünden atmış, pembe fermuarlı pijaması içinde yatmış, mışıl mışıl uyuyordu Lenina, bukle bukle saçları içinde öyle güzeldi ki, pembe tırnaklı ayaklariyle, ciddî uyuyan yüzüyle öyle çocuk gibiydi ki, yumuşak elleri, eriyerek birbirine kaynamış gibi duran uzuvlarıyla öyle sâf, öyle müdafaasız duruyordu ki, gözleri yaşardı.

Bir sürü, tamamiyle gereksiz, ihtiyat tedbiriyle -çünkü, ancak bir tabanca sesi Lenina'yı s o m a-tatilinden vaktinden önce kendine getirebilirdi- odaya girdi, yatağın yanında diz çöktü. Seyre daldı, ellerini kavuşturdu, dudakları oynadı. "Gözleri," diye fısıldadı.

> Onun gözlerini, saçını, yanağını, yürüyüşünü, sesini;
> Anlatıp duruyorsun uzun uzun, Ah! O elini,
> Ki bütün beyazlar mürekkep kalır yanında
> Kalır da kendi kusurlarını yazar; yumuşak dokunuşu yanında
> Kuğu yavrusunun tüyleri sert kalır

Bir sinek vızıldıyordu Lenina'nın üzerinde, delikanlı eliyle kovdu onu.. "Sinekler," hatırlıyordu,

> Sevgili Jülyet'in o beyazlık hârikası elinde, yakalayıp
> Çalar ölümsüz kutsanmalar dudaklarından,
> O, sâf ve bakir alçakgönüllülüğünden
> Kızarır yine de, onların bile öpücüklerini günah diye bilir de.

Ağır ağır, ürkek ve muhtemelen tehlikeli bir kuşu okşamak üzere uzanan birinin çekingen hareketiyle uzattı elini. Tir tir titriyerek kalıverdi havada, o yumuşak parmaklara değdi değecekken. Bu cür'eti gösterebilir miydi? Yakışıksız eliyle o kutsallığa saldırıp.... Hayır, yapamazdı bunu. Kuş, gagasıyla tehlikeliydi. Eli gerisingeri düştü. Ne kadar da güzeldi! Ne kadar da güzel!

Derken birden, boynundaki fermuarı tutup, boydan boya hızla çekiversem diye düşündüğünü farketti... Gözlerini kapadı, sudan çıkan bir köpeğin silkinişini andıran bir hareketle başını salladı. İğrenç düşünce! Kendi kendinden utanmıştı. Sâf ve bakir alçakgönüllülük...

Bir uğultu vardı havada. Ölümsüz kutsallığı çalmağa yeltenen bir başka sinek sesi miydi bu? Bir eşek arısı mı? Baktı, bir şey göremedi. Uğultu gittikçe artıyordu, pancurları kapalı olan odanın dışından geliyordu. Uçak! Paniğe kapılmış gibi, ayağa sıçrayıp, öteki odaya koştu, açık pencereden atladı, yüksek fundalıklar arasında koşarak helikopterden çıkmakta olan Bernard Marx'a yetişti.

10. BÖLÜM

Bloomsbury Merkezinin dörtbin odasındaki dörtbin elektrik saatinin bütün kolları da ikiyi yirmiyedi dakika geçtiğini gösteriyordu. Bu endüstri kovanı, -böyle demekten hoşlanırdı Müdür,- kaynaşıyordu. Herkes çalışıyordu, her şey düzen içinde hareket ediyordu. Mikroskoplar altında, uzun kuyruklarını vura vura sperma hücreleri başlarını yumurtalara gömüyorlardı; döllenen yumurtalar genişliyor, bölünüyor, bokanovskileşmişse de tomurcuklanıyor ve ayrı ayrı oğulcuk nüfusları meydana getirmek üzere ayrılıyorlardı. Toplumsal Kaderleme Odasından yürür-merdivenler takır tukur bodruma iniyor, orada kızıl karanlık içinde de, periton yatakları üstünde pişiyormuş gibi sıcak bir durumda ve yalancı kan ve hormonlar içinde oğulcuklar büyüyor, büyüdükçe büyüyor, ya da zehir verilerek kavruk bir İpsilonluğa erişiyordu. Boşalma Odasında şişeden yeni çıkarılan yavruların ilk şaşkınlık ve korku çığlıklarını atacakları güne kadar, uğultu ve tıkırtı çıkararak ilerliyen raflar, farkına varılmaksızın haftalar (binlerce yıllık tekâmül safhaları) aşıyordu.

Bodrumun altındaki katta dinamolar vınlıyor, asansörler inip çıkıyordu. Onbir kattaki bütün Yuvaların hepsinde de mama zamanıydı. Dikkatle etiketlenmiş binsekizyüz yavru, binsekizyüz şişeden pastörize birer litrelik dışsalgılarını içiyorlardı.

Onların üzerlerinde, üstüste olan on kat yatakhanede de daha öğle uykusu uyumaları gereken küçük oğlan ve kız çocuklar da faaliyetteydiler; kendilerinin haberi yoksa da, Sağlık Bilgisi, Toplumsallaşma, Sınıf Farkı Esasları, Çocuk Aşk Hayatı konularında ipnopedik dersler dinliyorlardı bilinçaltından. Yine bunların üstünde oyun salonları vardı, hava bozup yağmura çevirdiğinden daha büyük dokuzyüz çocuk tuğlalarla, oynuyorlar, kile biçim vermekle uğraşıyorlardı terlik bulmaca, ya da aşk oyunları oynuyorlardı.

Vızz, vızz! Kovan hummalı bir kaynaşma içinde uğulduyordu. Deney tüpleri üstünden şarkı söyliyen genç kızların sesleri Kaderciler çalışırken ıslık çalıp duruyorlardı, Boşalt-

ma Odasındaysa boş şişeler üzerinde ne şakalar ediliyordu, ne şakalar! Ama, Henry Foster ile birlikte Dölleme Odasına girdiğinde, Müdürün yüzü pek ciddiydi, taş gibi kasılıp kalmıştı.

"Bir ibret!" diyordu. "Çünkü bu odadaki kadar, Merkezin hiç bir odasında yüksek sınıf işçi yoktur. Kendisine benimle burada saat ikibuçukta buluşmasını söylemiştim."

"İşini çok iyi yapıyor," diye söze karıştı Henry ikiyüzlü bir cömertlikle.

"Biliyorum. Sert davranış, daha da gerekli bu yüzden. Aydın kişinin buna yakışacak ahlâksal sorumlulukları vardır. İnsanın mahareti ne kadar büyük olursa, yanlış yola sapmak gücü de o kadar büyüktür. Bir sürü kimse bozulacağına biri eziyet çeksin daha iyi. Tutkusuz ele alın meseleyi Mr. Foster, göreceksiniz ki, hiçbir suç, herkesten başka türlü davranmak suçu kadar tiksindirici değildir. Birini öldürmek sadece o kimseyi öldürmek demektir - üstelik bir insan ne ki?" Elini şöyle bir süpürür gibi sallıyarak mikroskopları, deney tüplerini, kuluçka makinelerini gösterdi. "Yenisini yapmak işten bile değil - istediğimiz kadar yapabiliriz. Herkesten başka türlü davranmak sadece bir kişinin hayatını tehdit etmekle kalmaz; Toplumun kendisini kökten sarsar. Evet, Toplumun ta kendisini,' diye tekrarladı. "Hah, işte geliyor."

Bernard odaya girmiş, dölleyiciler sıraları arasından onlara doğru ilerliyordu. Kendine güvenir, kaygısızca bir tavır takınarak, ama sinirliliğini yine de pek gizliyemeden yürüyordu. "Günaydın Müdür bey!" derkenki sesi gülünç derecede yüksek perdeden çıkmıştı; sonra farkına varıp da, "Gelip sizi görmemi istemişsiniz," derkenki sesiyse gülünç derecede alçak perdeden çıktı.

"Evet Mr. Marx," dedi Müdür oturaklı bir sesle. "Buraya beni görmeniz için çağırmıştım sizi. İzninizden dün gece döndünüz sanıyorum."

"Evet,' diye cevap verdi Bernard.

"Evet ya," dedi Müdür. Sonra sesini yükselterek birden, "Baylar, bayanlar!" diye gürledi, "Baylar bayanlar!"

Deney tüpleri üzerinde şarkı söyliyen kızların sesleri, Mikroskopçuların ıslıkları kesiliverdi. Derin bir sessizlik oldu; herkes bakınıyordu.

"Baylar, bayanlar," dedi bir kez daha Müdür, "işinizden alıkoyduğum için özür dilerim. Acı verici bir ödev yerine ge-

tirmek zorundayım. Toplumun güveni ve istikrarı tehlikededir. Evet, tehlikede baylar, bayanlar. Bu adam," itham eder gibi Bernard'ı gösteriyordu, "bu önümüzde duran adam, kendisine birçok şey verilen bu artı-Alfa, ve kendinden çok şey beklenmesi gereken bu arkadaşınız -ya da şimdiden bir zamanki arkadaşınız mı desem?- kendisine tanınan güveni sarsmak kabalığında bulunmuştur. Spor ve s o m a üstündeki zındıkça fikirleri, cinsel hayatının kurallara uymaması, Ford'umuzun yolundan gitmemesi ve çalışma saatleri dışında şişedeki bebek gibi hareket etmemesi," Müdür burda bir T işareti çıkardı, "Toplumun bir düşmanı olduğunu göstermiştir, her türlü düzenin bozucusu, düzen ve istikrarın, Uygarlığın ta kendisine sabotajda bulunmuştur. Bu yüzden onu çıkarmamızı teklif ediyorum, bu Merkezdeki işinden şerefsiz biri olarak çıkarmamızı teklif ediyorum; hemen en aşağı sınıftan ikinci bir Merkeze gönderilmesini istiyeceğim. Toplumun tam yararına olsun diye de, Nüfusun bütün önemli merkezlerinden mümkün olduğu kadar uzak bir yere, İzlânda'da, Ford'a aykırı hareketleriyle başkalarını yoldan çıkarmak için pek fırsat geçmiyecek eline." Müdür durdu; derken, kollarını kavuşturup, kurularak Bernard'a döndü. "Marx," dedi, "hakkında verilen yargıyı uygulamamam için herhangi bir sebep gösterebilir misin?"

"Gösterebilirim elbette," dedi Bernard pek kupkuru bir sesle.

Biraz şaşırdı Müdür, ama yine o eski haşmetiyle, "O halde göster," dedi.

"Elbette. Ama koridorda. Bir dakika." Bernard kapıya koştu, itip ardına kadar açtı. "İçeri girin!" diye emretti, sebep te gelip kendini gösterdi.

Soluklar kesildi, bir dehşet ve şaşkınlık mırıltısı; bir genç kız çığlık attı; daha iyi görebilmek için bir sandalye üstüne çıkan biri sperma hücresi dolu iki tüp devirdi. Şişko, orası burası sarkmış, ve diri genç vücutlar bozulmamış o yüzler arasında bir ortayaş nümunesi korkunç bir canavar, Linda, odada ilerledi, renksiz gülümsemesiyle cilveli cilveli gülümsüyordu, yürüdükçe de şehvetli şehvetli kalçalarını oynatarak kırıtıyordu. Bernard'da yanısıra yürüyordu.

"İşte!" dedi Müdürü göstererek.

"Tanımadım mı sanıyorsun?" dedi Linda kızmış gibi, sonra Müdüre dönerek, "Elbette tanıdım; Tomakin her yer-

de tanırım seni, binlerce kişi arasında bile. Ama belki unutmuşsundur beni. Hatırlamıyor musun? Hatırlamıyor musun Tomakin? Linda'n senin." Linda durmuş bakıyordu ona, başını bir yana yatırmış hâlâ gülümsüyordu, ama bu gülümseme, Müdürün taşlaşmış iğrentisi karşısında gittikçe kendine olan güvenini kaybedip, sonra kayboldu. "Hatırlamıyor musun, Tomakin?" diye tekrarladı titrek bir sesle. Gözleri kaygı ve acı içindeydi. Çilli sarkık yüzü büyük bir acı duyuyormuş gibi büzüldü. "Tomakin!" Kollarını uzattı ona doğru. Biri kıkır kıkır gülmeğe başladı.

"Bu iğrenç şey de ne oluyor?" diye başladı Müdür.

"Tomakin!" diye ona doğru koşmağa başladı arkasından atkısı yerlerde sürünerek, kollarını boynuna doladı, yüzünü göğsüne bastırdı.

Kahkahalarını tutamadılar odadakiler.

"... bu iğrenç şaka da ne oluyor?" diye haykırdı Müdür.

Kıpkırmızı kesilen Müdür, kadının kollarından kurtulmağa çalıştı. Asılmış bırakmıyordu. "Linda'yım ben, Linda!" Kahkahalar sesini örttü. "Bana çocuk doğurttun!" diye bağırdı kahkahaları bastıran bir sesle. Birden korkunç bir sessizlik oldu; nereye bakacağını bilmiyen gözler fırıl fırıl dönüyordu. Müdür birden sapsarı kesildi, çabalamayı bırakıp durdu, elleri kadının bileklerinde, dehşet içinde bakıyordu ona. "Evet, bir çocuk - ben de annesi oldum." Bu müstehçenliği tahkir edici sessizliğe meydan okumak için söylemiş gibiydi, sonra birden ayrılıp utandı, elleriyle yüzünü kapadı ve hıçkırmağa başladı. "Suç benim değildi, Tomakin. Ekzersizlerimden hiç geri kalır mıydım? Bilirsin, geri kalır mıydım? Daima... Bilmiyorum nasıl oldu... Ah, bir bilsen ne feci Tomakin... Ama beni avutan biricik şey oldu." Kapıya dönerek, "John!" diye seslendi, "John!"

Hemen içeri girdi delikanlı, kapının orda bir an durakladı bakındı sonra mokasenleriyle ses çıkarmadan odanın öteki ucuna geldi, Müdürün önünde diz çöktü, ve parlak bir sesle: "Babam!"

Bu söz (çünkü 'baba' sözü, pek o kadar galiz değildi -gebeliğin ahlâksızlık ve iğrençliğinden oldukça uzaktı- sadece kabaydı, müstehçen edebiyattan çok, açık saçık bir sözdü,) komik gelen bu söz, dayanılması güç olan gerginliği gevşetti. Kahkahalar koptu, koca koca kahkahalar, isterik kahkahalar, birbiri ardından, sanki sonu gelmiyecekmiş gibi. Ba-

bam, - üstelik Müdürün kendisiydi! B a b a m! Ey Ford, Ford!" Bundan daha komiği olamazdı doğrusu. Kahkahalar, böğürmeler, çığlıklar yeniden başladı, yüzler parçalanmak üzereydi, durmadan yaş akıyordu gözlerden. Altı sperma hücresi dolu tüp daha devrilmişti. B a b a m !

Sapsarı olmuş, gözleri dönmüş olan Müdür, yerin dibine geçmiş, işkence içinde şaşkın şaşkın bakınıp duruyordu.

B a b a m ! Bir ara bitmek üzere gibi olan kahkahalar daha da yüksek perdeden çınlamağa başladı. Ellerini kulaklarına tıkayıp, koşa koşa odadan çıktı.

11. B Ö L Ü M

Dölleme Odasındaki olaydan sonra, bütün üst sınıf Londra, Kuluçkalama ve Şartlama Müdürünün (daha doğrusu s a b ı k Müdürünün, çünkü adamcağız hemen istifa etmiş, bir daha da Merkeze ayağını atmamıştı) önünde diz çöken, yere kapanarak (inanılır şaka değildi bu) ona "Baba" diyen o nefis yaratığı görmek için canatıyordu. Lindaya gelince, tersine, kimse umursamamıştı onu; kimse onu görmek için en küçük bir istek göstermemişti. Birinin bir anne olduğunu söylemek - şakanın da bir derecesi vardı; müstehçenlikten başka bir şey değildi. Üstelik bir vahşi de değildi, herkes gibi o da bir şişeden boşaltılmış ve şartlanmıştı: bu yüzden her hangi acayip bir fikre sahip olamazdı. Sonra - buysa Lindayı görmemelerinin en başta gelen sebebiydi - o görünüşü. Şişmandı; gençliğini yitirmişti; o kazma dişleri, o çilli yüzü, o vücut (Ford!) - insan, midesi bulanmadan, evet bayağ midesi bulanmadan, bakamıyordu ona. Böylece en iyi kimseler Linda'yı görmemeye karar vermişlerdi. Lindanın da kendi yönünden onları görmek istediği yoktu. Uygarlığa dönmek, onun için soma'ya kavuşmak demekti, yatakta yatabilmek, izin üstüne izin almak, başı ağrımamak, ya da kusmamak demekti, p e y o t l dan sonra her defasında olduğu gibi, topluma aykırı bir suç işlediğini duyup, başını yukarı kaldıramadığı zamanlardaki gibi olmak demekti. S o m a böyle pis oyunlar oynamazdı insana. S o m a nın sağladığı tatil tam bir tatildi, ertesi sabah insan kendisini pek iyi duymazsa da, s o m a nın bizzat kendisinden gelmezdi bu, sadece s o m a tatilindeki zevki bulamazdı da onun için. Bunun çaresi tatili sürdürmekti. Aç gözlerle, gittikçe fazla doz istiyordu. Dr Shaw ilkin pek vermek istemedi; derken istediği kadar verdi. Günde yirmi gram kadar alıyordu.

"Böyle giderse, bir iki ay içinde tüketir onu" dedi doktor Bernard'a gizlice. "Bir gün bir de bakacak solunum merkezi felce uğramış. Soluk alamıyacak. Sönüp gidecek. İyi de olur. Gençleştirebilseydik tabii daha başka türlü olurdu. Ama gençleştiremeyiz ki."

Herkes şaşmıştı (çünkü soma-tatilindeki Linda bir kenara çekilmiş, ortadan kalkmıştı) John'un karşı koymasına.

"Bu kadar vererek ömrünü kısaltmıyor musunuz ama?"

"Bir bakıma evet" diye kabul etti Dr Shaw. "Ama başka bir anlamda, uzatıyoruz aslında." Delikanlı bir şey anlamadan bakıp duruyordu. "Soma, zaman içinde birkaç yıl kaybettirebilir," diye ilâve etti doktor.. "Ama düşünün zamanın dışında vereceği o büyük ölçülemiyecek süreleri. Her soma-tatili, atalarımızın sonsuzluk dediği şeyin birparçası gibi bir şey."

"John anlamağa başlamıştı. "Sonsuzluk dudaklarımızın, gözlerimizin içindedir," diye mırıldandı.

"Efendim?"

"Hiç."

"Elbette" diye sözüne devam etti Dr Shaw, "yapacakları ciddî işler bekliyorsa onların sonsuzluğa gönderilmesi doğru olmaz. Ama onun yaptığı böyle ciddi bir şey olmadığına göre..."

"Yine de" diye üsteledi John, "doğru hareket edildiğini sanmıyorum."

Doktor omuz silkti. "Tabii durmadan deli gibi çığlık atmasını tercih ediyorsanız o başka..."

Sonunda John kabul etmek zorunda kaldı. Linda soma almağa devam etti. O günden sonra Bernard'ın otuz yedinci kattaki apartımanındaki küçük odada, radyo ve televizyon daimi surette açık kalmak ve koku musluğu damlamak, soma tabletleri de eli altında olmak şartıyla yatağında yatmağa devam etti-kaldı orada; ama orada değildi aslında, hep başka yerdeydi, çok çok uzaklarda, tatilde; başka bir âlemde, tatil geçiriyordu. orada radyonun müziği, parlak bir mutlak inanç merkezine (o güzel, kaçınılmaz dönüşlerle) giden sesli renkler labirenti, kaygan, yünek gibi atan bir labirent idi; orada televizyon kutusunun danseden imajları anlatılamıyacak kadar hoş, baştan aşağı şarkı dolu bir duyu evindeki sanatkârlardı; orada damla damla akan koku, kokudan başka bir şeydi - güneşti, milyonlarca saksofondu. Pope'nin sevişiydi, bunlardan daha da güçlüydü, karşılaştırılamıyacak kadar güçlü, ucu bucağı yoktu.

"Hayır, gençleştiremeyiz. Ama çok memnunum," diye sözüne son verdi Dr Shaw, "insan yaratığında, bir yaşlılık

örneği görmek fırsatını bulduğum için, beni çağırdığınız için teşekkür ederim." Bernard'ın elini hararetle sıktı.

Peşine düştükleri John idi. John da Bernard'a teslim edildiğinden, ancak onun yoluyla görülebiliyordu, Bernardsa ömründe ilk defa olarak, kendine sadece normal olarak davranıldığını değil, aynı zamanda büyük önemi olan bir kimse olarak bakıldığını farkediyordu. Yalancı kanındaki alkolden söz edilmiyordu artık, kişisel görünüşüyle de alay eden yoktu. Henry Foster eski davranışını bırakıp, dost gibi davranmağa başladı; Benito Hoover ona altı paket cinsiyet hormonu cikleti armağan etti; Kaderleme Müdür Muavini gelip, Bernard'ın akşam partilerinden birine davet edilmesi için iğrenç bir şekilde yalvardı. Kadınlara gelince, davet sözü etmesi yetiyordu Bernard'a, istediğiyle yatabilirdi.

"Bernard, yarın değil öbürgün, Vahşiyle tanıştırmak için çağırdı beni" dedi Fanny zafer kazanmış gibi.

"Çok memnun oldum" dedi Lenina. "Şimdi kabul et ki Bernard'ı yanlış anlamışsın. Doğru söyle, tatlı çocuk değil mi?'

Fanny evet der gibi baş salladı. "Doğrusu," dedi, "hoş bir sürpriz oldu bu."

Baş boşaltıcı, Kaderleme Müdürü, Üç dölleme-generali muavin vekili, Duygusal Mühendislik Okulundan Duyu Profesörü, Westminster Topluluk Şarkıhanesi Müdürü, Bokanovskifikasyon Nezaretçisi - Bernard'ın önemli kişiler listesinin sonu gelmiyordu.

"Geçen hafta altı kızla yattım" diye gizlice söylemişti Helmholtz Watson'a. "Pazartesi günü, biriyle, Salı iki kişiyle, iki kişiyle de Cuma günü, bir de Cumartesi. Zamanım olsaydı, canım da isteseydi, en aşağıdan bir düzine vardı aman diyen...'

Helmholtz Bernard'ın böyle böbürlenmesini, ses çıkarmaksızın hoşuna gitmiyormuş gibi öyle asık bir suratla dinliyordu ki, Bernard öfkelendi.

"Kıskanıyorsun," dedi.

Helmholtz hayır der gibi başını salladı. "Sadece üzülüyorum, o kadar" diye cevap verdi. Bernard kızgın kızgın çıkıp gitti. Bir daha, diyordu, bir daha konuşmıyacağım Helmholtz ile.

Günler geçiyordu. Başarı Bernard'ın başını döndürmüş-

tü. Sonunda o da (her hangi bir sarhoş gibi) o güne kadar tatmin etmemiş olan o dünyaya ısındı. Dünya kendisini önemli bulduğu süre, nesnelerin düzenini iyi buluyordu. Başarı onu dünyayla barıştırdıysa da, bu düzeni tenkit etmek ayrıcalığını bırakmak istemiyordu elinden. Çünkü tenkit hareketi önem duygusunu yüceltiyor, içini genişletiyordu. Üstelik, tenkit edilecek şeylerin gerçekten var olduğuna inanıyordu. (Aynı zamanda kendisinin gözde olması gerçekten pek hoşuna gidiyor, bütün kızların emrinde olmasına bayılıyordu.) Vahşi uğruna ona iltifatta bulunanlar karşısında, Bernard bir sürü kusur bulup duruyordu. Herkes nezaketle dinliyordu söylediklerini. Ama arkasından başlarını sallıyorlardı. "Bu gencin sonu kötü olacak," diyorlardı, kendi aralarında gizlice konuşurken zamanı gelince ona haddini göstereceklerini söylüyorlardı. "İkinci defa onu kurtaracak başka bir vahşi de olmıyacak o zaman" diyorlardı. Ama şimdilik ilk vahşi vardı; bu yüzden nazik davranıyorlardı. Onlar böyle nazik davrandıkça da Bernard kendini dev aynasında görüyordu, - bayağ dev gibi görüyordu kendini, aynı zamanda içinin havadan daha hafif, yükseldiğini duyuyordu.

"Havadan daha hafif," dedi Bernard havayı göstererek.

Gökte bir inci gibi, ta yükseklerde, üzerlerinde, Hava Vekâletinin makaralı balonu güneş ışığında pembe pembe pırıldıyordu.

"... adı geçen vahşiye uygar hayatın her yanı gösterilecek" diye talimat veriyordu Bernard.

Şimdilik kendisine kuş bakışı gösteriliyordu bu hayat, Charing-T Kulesinin tepesindeki düzlükten kuş bakışı manzarayı görüyordu. İstasyon şefiyle, Hava İşleri Uzmanı rehberlik ediyorlardı. Ama en çok konuşan Bernard idi aralarında. Sarhoş sarhoş, en aşağıdan bir Dünya Düzenleyicisi gibi davranıyordu. Havadan daha hafif.

Bombay yeşil roketi gökten düştü. Yolcular indiler. Sekiz eş Dravidyen haki elbiseleri içinde, kabinin sekiz deliğinden başlarını çıkardı - erkek hosteslerdi bunlar.

"Saatte 1250 Km" dedi İstasyon Şefi sözünü etkili yapmağa çalışarak. "Ne dersiniz buna, Vahşi bey?"

John çok iyi olduğunu söyledi. "Ama yine de," dedi, "Ariel kırk dakikada dünyayı çepeçevre sarabiliyor."

"Vahşi," diye yazıyordu Bernard Mustafa Mond'a gönderdiği raporda, "uygar buluşları karşısında pek az şaşıyor, pek az hayret duyuyor. Bunun sebeplerinden biri, her halde şu Linda denen, an.. olan kadının bunlardan kendisine bahsetmiş olmasıdır."

(Mustafa Mond kaşlarını çattı. "Budala, beni kelimenin bütününü yazılmış görmeği istemiyecek kadar hanımevlâdı mı sanıyor?")

"Sebeplerden biri de bütün ilgisini, r u h dediği ve fiziksel ortamdan ayrı bir bütün olarak saymakta direndiği şey üstüne toplamasıdır. Oysa ben kendisine göstermeğe çalıştım ki..."

Düzenleyici bundan sonra gelen cümleleri atladı, daha ilgi çekici somut bir şey bulmak için sayfayı çevirmek üzereydi ki, gözleri son derece olağanüstü cümleciklere takıldı, "...yine de itiraf etmeliyim ki," diye okumağa başladı, "Vahşi uygarlaşmış bebeksiliği fazla kolay buluyor ve yeter derecede pahalı değil diyor, ben de onunla aynı fikirdeyim; bu fırsattan istifade ederek Ford hazretlerinin dikkatini üzerine çekmek istediğim..."

Mustafa Mond'un öfkesi birden neşeye çevrildi. Bu yaratığın kendine -k e n d i n e - böyle toplum düzeni hakkında ders vermeğe kalkması, doğrusu fazlasıyla gülünçtü. Adam deli mi olmuştu neydi. "Ona bir ders vermeliyim," dedi kendi kendine; derken başını geri atıp, kahkahayla güldü. Şimdilik acelesi yoktu ders vermenin.

Burası helikopterlerin ışık takımlarını yapan küçük bir fabrikaydı, Elektrik Malzemesi Şirketi'nin bir şubesiydi. Baş teknisyen ile İnsan Unsuru Müdürü tarafından daha damda karşılandılar. (Çünkü Düzenleyicinin sirküler halindeki o tavsiye mektubu sihirli etkisini gösteriyordu). Aşağı, fabrikaya yürüyerek indiler.

"Her bir ameliye," diye anlatıyordu İnsan Unsuru Müdürü, "mümkün olduğu kadar tek bir Bokanovski Grubu tarafından yapılmaktadır."

Nitekim, hemen hemen burunsuz, kara brakisefal Delta, soğuk-basınç ile uğraşıyorlardı. Elli altı tane dörtlü iğ'i olan torna makinesini, elli altı gaga burunlu kızıl saçlı Gamma işletiyordu. Sıcağa şartlanmış yüzyedi Senegalli İpsilon izabe fırınında çalışıyordu. Uzun başlı, sarı saçlı, dar kal-

çalı, birbirinden en çok 20 milimetre ayrılan, 1,69 boyunda otuzüç dişi Delta, vida kesiyordu. Montaj odasında, iki takım artı Gamma cüceleri tarafından dinamolar monte ediliyordu. Birbiri karşısında iki tezgâh duruyordu; aralarından üstünde türlü parçalar bulunan tabla geçiyordu ağır ağır; kırkyedi sarışın baş, kırkyedi kahverengi başla karşı karşıya duruyordu. Kırkyedi pat burun karşısında kırkyedi gaga burun; kırkyedi içeri çekik çeneyle ,kırkyedi dışarı çıkık çene. Montajı biten mekanizmalar yeşiller giymiş onsekiz eş kıvırcık kumral saçlı kız tarafından kontrol ediliyordu; otuzdört kısa bacaklı, solak erkek eksi-Delta tarafından sandıklara konuyor, altmışüç mavi gözlü, sarışın çilli İpsilon yarı-kavruk tarafından, bekliyen kamyonlara yükleniyordu.

"Ey yeni Dünya..." Hatırası kötü bir oyun oynıyarak ona Mirandanın sözlerini tekrarlatmıştı. "İçinde böyle kimseler barındıran ey yeni dünya."

"Size temin ederim ki," diye sözüne son verdi İnsan Unsuru Müdürü fabrikadan çıkarlarken, "işçilerimiz bize hiç bir zorluk çıkarmaz. Her zaman...

Ama vahşi birden yanındakilerden ayrılmıştı, katı toprak, sanki bir hava boşluğuna tutulmuş helikoptermiş gibi, bir taflan kümesi ardına gitmiş öğürüp duruyordu.

"Vahşi," diye yazıyordu Bernard, "s o m a almak istemiyor, Linda denen kadın-an... - daimi tatilde kaldığı için pek sıkkın görünüyor. An-'sinin yaşlılığına ve görünüşünün iğrençliğine rağmen kayda değen bir şey var, Vahşi onu görmeğe gidiyor, ona fazlasıyla bağlı görünüyor - erken şartlanmanın, içgüdüleri nasıl değiştirdiğine, hattâ kökten değiştirdiğine güzel bir örnek, (burda içgüdüden maksat hoş olmıyan bir nesne karşısında iğrenti duymaktır.)

Eton'da üst Okulun damında indiler. Okul bahçesinin karşı tarafında Lupton Kulesinin elli iki katı güneşte bembeyaz parlıyordu. Solda Kolej, sağda Okul Topluluk Şarkıhanesi saygıdeğer demir-beton ve hayat-camı katkat yükseliyordu; dörtgenin orta yerinde Hazreti Ford'un acayip, eskimiş kromçelik heykeli duruyordu.

Müdür Dr. Gaffney ile Baş öğretmen Miss Keate, uçaktan inerken karşıladı onları.

"Burda da çok eş ikiz var mı?" diye sordu Vahşi korka korka teftiş gezisine başladıklarında.

"Yok canım," diye cevap verdi Müdür. "Eton sadece üst sınıf oğlan ve kız çocukları içindir. Tek yumurta, tek ergin. Tabiî bu eğitimi güçleştiriyor. Ama sonradan sorumluluklar yükleneceklerinden ve beklenmedik şeylerle karşılaşacaklarından başka türlü olamaz." İç çekti.

Bernard, bu arada Miss Keate'e tutuluvermişti. "Pazartesi, Çarşamba, Cuma boşsanız," diyordu. Baş parmağıyla Vahşiyi göstererek, "acayip biri, biliyor musunuz," diye ilâve etti Bernard, "acayip biri."

Miss Keate gülümsedi (bu gülümseyiş Bernard'a pek hoş bir gülümseme gibi geldi); teşekkür ederim dedi, partilerden birine memnuniyetle geleceğini söyledi. Müdür bir kapı açtı.

Eksi-Çift-Alfa dersanesindeki beş dakika biraz şapşallaştırmıştı John'u.

"Basit İzafiyet de nedir?" diye fısıldadı Bernard'a. Bernard anlatmağa çalıştı, sonra vazgeçip, başka bir sınıfa gitmelerini teklif etti.

Eksi-Beta coğrafya dersanesine giden koridordaki bir kapının ardından, şarkı söyler gibi soprano bir ses, "Bir, iki, üç, dört" diyordu, derken yorulmuş gibi sabırsızca, "Eski durumunuzu alın."

"Malthus eksersizi" diye açıkladı Baş öğretmen. "Kızlarımızın çoğu kısır elbette. Ben kendim de kısırım." Bernard'a gülümsedi. "Ama mikroptan temizlenmemiş sekiz yüz kadar kız var ki, daimî eksersizde bulunmaları gerekiyor."

Eksi-Beta coğrafya dersanesinde John öğrendi ki, "vahşi kampı öyle bir yerdir ki, iklim veya jeolojik şartların uygunsuzluğu yüzünden, ya da tabiî kaynaklarının yoksulluğundan, uygarlaştırmak için sarfolunacak paraya değmez." Bir çıt oldu, odaya karanlık bastı, derken birden, Öğretmenin başı üstündeki perdede, Acomalı N a d i m l e r i n Meryemin önünde yere kapanışlarını, çarmıhtaki İsa'nın ve Pookong'un kartal resmi önünde günahlarını itiraf edişlerini gördü. Genç Eton'lular kahkahalarla güldüler. Yine ahu vah ederek, n a d i m l e r ayağa kalkıp, kendi kendilerini dövmeğe başladılar, yarı bellerine kadar soyundular, ve düğümlü kırbaçlarla kendilerine vurmağa başladılar. İnilti sesleri hoparlörler tarafından yükseltildiği halde kahkahalar üstün çıkıyordu.

"Peki ama neden gülüyorlar?" diye soruyordu Vahşi, acı duyan, şaşkınlık içindeki bir sesle.

"Niye mi?" Müdür ağzı kulaklarında sırıtarak yüzünü çevirdi. "Niye mi? Daha matrağı olamaz bunun da ondan."

Sinemanın alacakaranlığı içinde, Bernard, eskiden zifiri karanlıkta bile yapmağa cesaret edemiyeceği bir hareketi yaptı. Öneminin verdiği güçle, kolunu Baş Öğretmenin beline doladı. O da kendini söğüt ağacı gibi koyuverdi. Tam bir iki öpücük çalacak ve belki de bir çimdik atacakken, pancurlar çıt diye açılıverdi.

"İsterseniz artık gidelim," dedi Miss Keate, kapıya doğru yürüdü.

"Bu da," dedi Müdür bir süre sonra, "İpnopedik Kontrol Odası."

Odanın üç bir yanında, her biri bir yatakhaneye ait olmak üzre, raflar üstünde sıralanmış, yüzlerce sentetik müzik kutusu vardı; odanın dördüncü yanındaysa içinde derslerin kaydedilmiş olduğu ses bandları olan gözler vardı.

"Bandı buraya koyarsınız," diye açıkladı Bernard Dr Gaffney'in sözünü keserek, "sonra da şu düğmeye basarsınız..."

"O düğmeye değil," diye düzeltti Müdür canı sıkılarak.

"O halde şuna. Band boşalmağa başlar. Selenium pilleri ışık hareketlerini ses dalgalarına çevirir, derken..."

"Derken o kadar işte" diye söze son verdi Dr Gaffney.

"Shakespeare okurlar mı burada?" diye sordu Vahşi, Okul Kütüphanesinin ötesindeki Biyokimya laboratuvarına giderken.

"Elbette ki hayır," dedi Baş Öğretmen kızararak.

"Kütüphanemizde," dedi Dr Gaffney, "sadece referans kitapları vardır. Gençlerimiz eğlenmek isterlerse duyu evlerinde eğlenebilirler. Yalnız başlarına eğlenmelerini teşvik etmiyoruz."

Beş otobüs dolusu kız ve oğlan, şarkılar söyliyerek, ya da ses çıkarmadan birbirlerine sarılmış, camlı yoldan, yanlarından geçip gittiler.

"Yeni geliyorlar," diye açıkladı Dr Gaffney, o sırada Bernard o akşam için Baş Öğretmenden fısıltıyla randevu istiyordu, "Ölü Yakılan Fırından henüz dönüyorlar. Ölüme

karşı şartlamaya onsekiz aylıkken başlanır. Her yavru, haftanın iki sabahını Ölenler Hastanesinde geçirir. En güzel oyuncaklar bulundurulur orda, ölüm günlerinde de krem şokola verilir. Ölümü tabiî bir şey olarak karşılamak öğretilir onlara."

"Başka her türlü fizyolojik ameliyeler gibi," diye söze karıştı Baş Öğretmen, öğretmenliğini göstererek.

Savoy'da saat sekizde. Her şey tasarlanmıştı.

Londra'ya dönerlerken Brentford'daki Televizyon Şirketi fabrikasına uğradılar.

"Ne olur, burda biraz bekleyin de, gidip bir telefon edeyim."

Vahşi bakınarak beklemeğe başladı. Esas gündüz-işçileri vazifeden çıkıyordu. Tekray istasyonu önünde aşağı-sınıf işçi kalabalığı kuyruk olmuştu - yüz veya boy pos bakımından, birbirinden ayrı oniki kişi bile çıkmıyacak olan, yedi sekiz yüz kadar Gamma, Delta, İpsilon erkek ve kadın. Gişe memuru bilet verirken bir de mukavva hap kutusu veriyordu. Uzun, erkek ve kadın tırtılı, ağır ağır ilerliyordu.

"İçlerinde ne var onların," (Venedik Tacirini hatırlamıştı), "o çekmecelerin?" diye sordu, dönüp yanına gelen Bernard'a.

"Günlük s o m a istihkakı." diye geveledi Bernard, çünkü o sırada Benito Hoover'in vermiş olduğu çikleti çiğniyordu. "İşleri bittikten sonra verilir. Dört tane yarım gramlık tablet. Cumartesileri altıya çıkar bu."

Helikoptere dönerken, John'un koluna girdi samimice.

Lenina şarkı söyliyerek, Giyinme Odasına girdi.

"Keyfin pek yerinde görünüyor," dedi Fanny.

"Yerinde ya!" Zırrt! "Bernard bir saat önce telefon etti." Zırrt, zırrt! Şortunu çıkardı. "Beklenmedik bir iş çıkmış." Zırrt! "Vahşiyi bu akşam duyu evine götürmemi rica etti. Uçmalıyım." Acele acele banyoya gitti.

"Talihli kız," dedi Fanny arkasından bakarak.

Bu sözde kıskançlık yoktu; iyi yürekli Fanny, sadece bir olayı söylüyordu. Lenina gerçekten de talihliydi; Bernard ile olan ilgisi yüzünden, Vahşinin muazzam şöhretinden epey bir miktar kendine de çıkardığı için talihliydi, önemsiz şahsiyetinde o anın en büyük gözde şöhretini yansıttığı için talih-

liydi. Genç Kadınlar Fordçu Kurumu kendisinden, edindiği tecrübeler üstüne bir konuşma yapmasını istememiş miydi? Afrodit Kulübünün Yıllık Yemeği'ne çağırılmamış mıydı? Duyu-Haber bülteninde görünmemiş miydi - gezegenin dört bir bucağındaki milyonların gözüne, kulağına ve dokunma duyusuna hitap etmemiş miydi?

İleri gelen şahısların kendisine karşı gösterdiği ilgiler ikinci derecede kalıyordu. Dünya Düzenleyicisi İkinci Kâtibi, akşam yemeğiyle sabah kahvaltısına çağırmıştı. Bir hafta sonunu Ford Baş-yargıcı ile, bir hafta sonunu da Canterbury Baş Topluluk Şarkıcısıyla geçirmişti. İç ve Dış Salgı Şirketi Müdürü telefondan ayrılmıyordu, Avrupa Bankası İdareci Vekiliyle de Deauville'e gitmişti.

"Elbette hoş bir şey. Ama yine de bir bakıma," diye itirafta bulunmuştu Fanny'ye, "sanki kazandığımı haketmemiş gibi duyuyorum. Çünkü, tabii hepsinin de bilmek istediği ilk şey bir Vahşiyle sevişmenin nasıl olduğu. Bense bilmiyorum demek zorunda kalıyorum. Esefle başını salladı. "Erkeklerin çoğu bana inanmıyorlar tabii. Ama gerçek. Keşke böyle olmasaydı," üzgün üzgün ilâve etti içini çekerek. "Öyle de yakışıklı ki; değil mi?"

"Hoşuna gitmiyor musun peki?" diye sordu Fanny.

"Bazan gidiyormuşum gibi geliyor, bazan da tersine. Elinden geldiği kadar kaçınmağa çalışıyor: ben odaya girince o çıkıyor; bakmıyor bile bana. Ama bazan, birdenbire döndüğümde bana bakar görüyorum; anlarsın ya, erkeklerin hoşuna gidince sana nasıl baktıklarını bilirsin."

Evet, biliyordu Fanny.

"Anlamıyorum," dedi Lenina.

Anlıyamıyordu; buna sadece aklını erdirememekle kalmıyor, tedirgin de oluyordu.

"Çünkü, anlıyorsun ya Fanny, B e n seviyorum onu."

Gittikçe daha fazla seviyordu. Şimdi tam fırsatı işte, diye düşünüyordu yıkandıktan sonra kokulanırken. Tıp, tıp, tıp, tam fırsatı. Öyle coştu ki şarkı söylemeğe başladı.

Kucakla beni sevgilim, sarhoş et;
Komaya girinceyedek öp beni,
Kucakla beni şekerim, bihuş et;
Aşk da güzel s o m a gibi.

Koku orgu insanın içini açan bitkisel bir Capriccio çalıyordu - kekik, lâvanta, biber, fesleğen, mersin, tarragon arpejleri dalgalar halinde akıyordu; cüretli ahenkler birbirini izliyerek, baharat gamından misk gamına geçiyordu; derken sandal ağacı, sedir ve yeni biçilmiş taze ot kokularından (bu arada zaman zaman bir nefes böbrekli tatlı, pek hafif domuz gübresini andıran bir koku seslerde tezat yaratıyordu), parçanın başladığı basit kokulara dönüyordu. Son kekik soluğu yavaş yavaş kayboldu; bir alkıştır koptu; ışıklar yandı. Sentetik müzik makinasındaki ses bandı boşalmağa başladı. Şimdi de yüksek-keman, üst-cello, yalancı obua havaya hoş bir gevşeklik veriyordu. Otuz, kırk mezür kadar böyle devam etti - derken bu enstrumental arka perde müziğine karşı, insan sesini aşan bir ses ötmeğe başladı; bir gırtlaktan çıkıyor, bir baştan; bir ney gibi içi boşalıyor, bir özlem dolu ahenklerle doluyor; bir Garspard Foster'in inebildiği en pes müzik perdesinden geçmişteki ses sanatkârları içinde sadece Lucrezia Ajugari'nin, o da ancak bir kere (1770 yılında Parmadaki Dukalık Operasında Mozartı hayret içinde bırakmıştı) havayı delercesine çıkardığı en tiz do notasından daha yukarılara kolayca geçiyordu..

Havayla şişirilmiş koltuklara gömülmüş, Lenina ile Vahşi, kokluyorlar ve dinliyorlardı. Şimdi gözlerle deriye gelmişti sıra.

Işıklar söndü; karanlıkta kendi kendilerine havada duruyorlarmış gibi, somut, ateşli harfler göründü. HELİKOPTERDE ÜÇ HAFTA. BAŞTANBAŞA BİRİNCİ SINIF ŞARKILI, SENTETİK SÖZLÜ, RENKLİ, STEREOSKOP DUYU GÖSTERİSİ. SENKRONİZE EDİLMİŞ KOKU ORGUNUN EŞLİĞİNDE.

"Koltuğunuzdaki o madeni tokmakları tutun," diye fısıldadı Lenina. "Yoksa dokunma duyunuzdan faydalanamazsınız."

Vahşi söylendiği gibi yaptı.

Bu arada o ateşli harfler ortadan kaybolmuştu; on saniye kadar tam bir karanlık oldu; derken birdenbire göz kamaştırıcı bir parlaklıkta, etli kanlı olan kimselerle karşılaştırılamıyacak kadar elle dokunulabilir gibi duran; gerçekten daha gerçek stereoskopik imajlar göründü: kolkola girmiş dev bo-

yunda bir zenciyle sarı saçları olan brakisefal bir dişi Artı-Beta.

Vahşi ürktü. Neydi o dudaklarında duyduğu! Elini ağzına götürdü; karıncalanma geçmişti elini koyuverdi yeniden, maden tokmağı tuttu; karıncalanma yeniden başladı. Koku orgu bu arada katıksız misk çıkarıyordu. Kumru sesleri ses bandlarında ruhunu vermek üzre olan biri gibi ah! çekiyordu; saniyede sadece otuz iki kerecik titreşimde bulunan, bir Afrikalı, bas sesinden daha pes bir sesle "Oh, ah, oh" diye cevap verdi. "Ah!" ın arkasından "Oh, ah, oh" lar, stereoskopik dudaklar birleşti; Elhamradaki altı bin seyirci yüzünün kolayca tahrik olan bölgelerinde dayanılması güç bir galvanik zevk duydu. "Oooh!"

Filmin konusu pek basitti. O ilk bir kaç dakika süren ahlar, ohlardan sonra (bu arada bir duet söylenmiş ve o meşhur ayı postunda biraz sevişilmiş, her bir kılı da - Kaderleme Müdür Muavini tamamiyle haklıydı - ayrı ayrı, bayağ canlanmıştı) zenci, bir helikopter kazası geçirdi, kafası üstü yere düştü. Pat. Amma da sızlıyordu alnı! Bir ay vay korosu yükseldi seyirciler arasından.

Bu vuruş Zencinin şartlamasını altüst etmişti. Beta, sarışın Betaya, sadece ona, deli gibi tutulmuştu. O durmadan hayır diyordu. Ötekiyse üsteleyip duruyordu. Mücadeleler, kaçmalar kovalamalar, rakibe saldırış, sonunda da heyecanlı bir kız kaçırma. Sarışın Beta göğe kaldırılmış, orda üç hafta döne döne yabansı bir topluma aykırı olarak kara erkekle b a ş b a ş a kalmıştı. Neticede, bir sürü macera ve hava cambazlığından sonra, üç yakışıklı genç Alfa kızı kurtarabilmişti. Zenci Ergin, Yeniden Şartlama Merkezine palas pandıras götürülmüştü, filim de sarışın Beta'nın o üç kurtarıcısının metresi olması üzerine mutlu ve edepli bir şekilde sona ermişti. Yalnız bir an durup, sentetik orkestra eşliğinde, sentetik bir kuartet ile koku orgunun eşliğinde gardenyalar söylediler. Derken ayı postu son bir kez daha göründü ve saksofonlar gümbürtüsü içinde, son stereoskopik öpücük, karanlıkta kayboldu, son elektrik titreşimi de dudaklarda öldü: kıvranan, gittikçe zayıf kıvrıntılar halinde kıvranan, yavaş yavaş kaybolarak, kıpırdamaz hale gelen bir pervane gibi.

Ama Lenina için pervane tamamiyle ölmemişti. Kalabalıkla birlikte asansörlere doğru sürüklenirken, ışıklar yan-

dıktan sonra bile, hayaleti hâlâ dudaklarına çırpınıyordu, hâlâ derisinin üstünde ince çizgiler halinde, endişe ve zevk ürpertileri dolaşıyordu. Yanakları kıpkırmızıydı, derin derin soluyordu. Vahşinin kolunu yakalayıp yumuşak vücuduna bastırdı. Vahşi bir an baktı ona, sapsarı kesilmişti, acı içindeydi; istiyordu, ama utanıyordu da bu isteğinden. Lâyık değildi ona, lâyık... Bir an gözgöze geldiler. Ne servetler yatıyordu onun gözlerinde. Yaradılışındaki o zenginlik sultanlara değerdi. Acele başını çevirdi, hapis kalan kolunu kurtardı. İçin için korkuyordu, kendisinin ona lâyık olmadığını duyan bir varlık olmaktan çıkacak diye.

"Bence böyle şeyler görmeseniz daha iyi olur," dedi, mükemmellikten, geçmişte veya gelecekte ayrılma suçunu, Lenina'nın kendisinden alıp, çevredeki şartlara yüklemek için acele ederek.

"Ne gibi şeyler John?"

"Şu korkunç film gibi şeyler."

"Korkunç mu?" Lenina gerçekten şaşırmıştı. "Ama ben bayıldım."

"Aşağılık," dedi tiksinerek, "iğrenç bir şey."

Lenina başını salladı. "Ne demek istediğinizi anlamıyorum," dedi. Niye bu kadar acayipti? Niye böyle tatsızlık ediyordu?

Taksikopter'de, Lenina'ya dönüp bakmadı bile. Söz olarak ağzından çıkmıyan yeminlerle bağlı, nicedir kullanılmıyan yasalara sadık, başını çevirmiş, sessiz oturuyordu. Zaman zaman birden ürperiyordu vücudu, sinirli sinirli; sanki kopmak üzre olan gergin bir tele bir parmak dokunmuş gibi.

Taksikopter, Lenina'nın apartımanının damına indi. "Nihayet!" diye düşündü kıvanç içinde taksi-uçaktan iner.Duh, hayet! - biraz önce acayip davranmıştı, ama ziyanı yoktu. Bir lâmbanın altında durup, elaynasına bir göz attı. Nihayet! Evet burnu biraz fazla parlıyordu. Pudra pomponundan fazla pudrayı silkti. O taksinin parasını verirken tam sırasıydı. Parlaklığın üstüne sürdü: "Müthiş yakışıklı. Bernard gibi çekingen olması için hiç bir sebep yok. Ama yine de... Başka kim olsaydı bu işi çoktan yapmıştı bile.. Neyse, şimdi nihayet!" Küçük yuvarlak aynadaki yüz parçası gülümsedi kendine.

"İyi geceler," dedi arkasından boğuk bir ses. Lenina

olduğu yerde döndü. Sabit bakışlı gözlerle, taksinin kapısı önünde, ayakta duruyordu; burnunu podralarken, o hep oraydı demek, bekliyordu - niçin peki, ne bekliyordu? Ya da tereddüt ediyor, karar vermeğe çalışıyor, düşünüp taşınıyordu - ne olağanüstü şeyler düşündüğünü kestiremiyordu. "İyi geceler Lenina" diye tekrarladı, ve acayip bir yüz buruşturuşuyla gülümsemeğe çalıştı.

"Ama John... Ben sanmıştım ki... Yani, sen..."

John kapıyı kapayıp, şoföre bir şey söylemek üzere eğildi. Taksi havaya fırladı.

Alttaki pencereden, Vahşi, Lenina'nın yukarı dönmüş, lâmbaların mavimsi ışığı altındaki soluk yüzünü görüyordu. Ağız açık, çağırıyordu onu. Çabucak ufalan vücudu hızla kaçıyordu ondan; damın küçülen karesi karanlık içine düşüyor gibiydi.

Beş dakika sonra odasına dönmüş bulunuyordu. Saklandığı yerden fare yenikli kitabını aldı, lekeli ve buruşuk sayfaları huşu içinde çevirerek O t h e l l o'yu okumağa başladı. Othello, hatırlıyordu, H e l i k o p t e r d e Ü ç H a f t a'daki kahramana benziyordu - zenciye.

Lenina gözlerini kurulayarak, damdan asansöre doğru ilerledi. Aşağı inerken yirmiyedinci katta s o m a şişesini çıkardı. Bir gram yetmez diye düşündü; onunkisi bir gramlık üzüntüden fazlaydı. Ama iki tane de alırsa bu sefer sabah uyanamaz diye korktu. Arasında bir uzlaşma yaptı, sol avucu içine üç yarım gramlık tablet silkti.

12. B Ö L Ü M

Bernard kilitli kapının ardından bağırmak zorunda kaldı, Vahşi kapıyı bir türlü açmıyordu.

"Ama herkes geldi, seni bekliyor."

"Beklesinler," diye boğuk bir ses geldi kapının arkasından.

"Ama John, pekâlâ biliyorsun ki, (kişinin bağırarak birini kandırmağa çalışması ne kadar güç), seni tanıştırmak için çağırdım onları özellikle."

"İlkin b a n a sormalıydın o n l a r l a tanışıp tanışmak istemediğimi."

"Ama eskiden hep çıkardın."

"İyi ya, şimdi artık çıkmak istemiyorum."

"Benim hatırım için, ne olur," diye bağırdı avaz avaz. "Benim hatırım için gelmez misin?"

"Hayır."

"Doğru mu söylüyorsun?"

"Evet."

Çaresizlik içinde, "Şimdi ben ne yapacağım?" diye inliyordu.

"Cehenneme git!" diye gürledi sabırsızca içerden.

"Ama Centerbury Topluluk Şarkıcıbaşısı da burda bu akşam." Bernard nerdeyse ağlıyacaktı.

"A i y a a t a k v a!" Ancak Zuni dilinde tam anlatabiliyordu Vahşi, Topluluk Şarkıcıbaşısı üstüne neler duyduğunu. "H a n i," diye de ilâve etti sonradan aklına bir şey gelmiş gibi; derken (alaylı bir vahşetle!): "S o n s é s o t s e-n a". Pope gibi yere tükürdü.

Böyle alçalmış olan Bernard, sonunda kendi apartımanına çekilmek zorunda kaldı, sabırsızlık içinde bekliyen toplantı halindeki kişilere Vahşinin o gece çıkmak istemediğini bildirdi. Herkesi kızdırdı bu haber. Erkekler bu beş para etmez, kötü şöhretli ve zındık fikirli adama karşı nazikçe davranmış olduklarına köpürüyorlardı. Hierarşideki yerleri yükseldikçe, öfkeleri de o derece artıyordu.

"Bana böyle oyun oynansın ha!" diyip duruyordu Şarkıcıbaşı, "b a n a!"

Kadınlara gelince, öfke içinde, olmıyacak şeylerle kandırıldıklarını düşünüyorlardı - yanlışlıkla şişesine alkol konan o bücür tarafından -. Eski-Gamma'larınki gibi vücuda sahip o bücür tarafından. Büyük hakaretti bu, bunları birbiri ardına söylerken seslerini de yükseltiyorlardı.

Yalnız Lenina bir şey söylemiyordu. Sararmış, mavi gözleri alışık olmadığı bulutlarla kararmış, çevresindekilerin onunla paylaşmadığı bir duyguyla çekilmiş, bir köşede oturuyordu. Partiye hem kaygı, hem sevinç karışık tuhaf bir duyguyla gelmişti. "Birkaç dakika sonra," demişti kendi kendine, odaya girerken, "onu göreceğim, onunla konuşacağım ona söyliyeceğim" (gelirken kararını vermişti çünkü), "sevdiğimi - tanıdığım herkesten daha çok sevdiğimi. O zaman belki o da..."

Ne derdi acaba? Kan hücum etmişti yanaklarına.

"Duyu eğlencesinden sonra, o akşam niye öyle tuhaflaşmıştı acaba? Öyle garip bir hal almıştı ki. Yine de gerçekten hoşuna gittiğinden eminim. Eminim ki..."

Tam bu sırada işte, Bernard haberi getirmişti; Vahşi partiye gelmiyecekti.

Lenina birden, Yalancı Şiddetli İhtiras ameliyesi sırasında duyulan normal şeyleri duydu - korkunç bir boşluk duygusu, soluk kesen bir ürküş, bulantı. Yüreği duracaktı herdeyse.

"Belki de hoşuna gitmiyorum da ondan," dedi kendi kendine. Derken birden bu ihtimal kesinleşti kafasında: John onu sevmediği için gelmemişti. Sevmiyordu onu...

"Doğrusu bu biraz f a z l a," diyordu Eton'un Baş Öğretmeni Ölü-Fırınları ve Fosfor Toplama Müdüriine, "Hele düşündükçe bayağ şey ettiğimi..."

"Evet," dedi Fanny Crowne'un sesi, "alkol olayı tamamiyle gerçek. Tanıdığım biri, o sırada Oğulcuk Deposunda çalışan birini tanıyormuş. O benim arkadaşıma söylemiş, o da bana..."

"Çok kötü, çok kötü," dedi Henry Foster, Topluluk Şarkıcıbaşısının düşüncesine katıldığını göstermek için. "Sabık

Müdürümüzün onu İzlandaya göndermek üzre olduğunu da söyliyeyim."

Söylenen bütün bu sözler tarafından iğnelene iğnelene Bernard'ın iyice şişmiş balon halindeki o mutlu, kendine karşı duyduğu güven, binlerce yaradan akan sızıntılar halinde sönüyordu. Konukları arasında, sapsarı, telâş içinde başkalarını tiksindirerek dolaşıyor, anlaşılmaz özürler kekeliyor, Vahşinin gelecek sefer orada bulunacağını temin ediyor, onlara, oturup ta birer havuçlu sandöviç, bir dilim A vitaminli tarama yemelerini, bir kadeh yalancı şampanya içmelerini rica ediyordu. Yemesine yediler onlar, fakat onu umursamadan; içtiler, ona söz söylediklerinde kabaca davranıyorlardı, başkalarıyla konuşurken de, sanki o orda değilmiş gibi, yüksek sesle binbir hakaret savuruyorlardı.

"Artık, dostlarım," dedi Canterbury Topluluk Şarkıcıbaşısı, Ford Günü Kutlamasındaki o güzel öten sesiyle, "Artık dostlarım, zaman geldi sanıyorum..." Ayağa kalktı, kadehini bıraktı, kızıl yeleğinin üstüne dökülmüş olan bol miktardaki yemek kırıntılarını silktikten sonra kapıya doğru yürüdü.

Bernard önünü kesmek için ileri fırladı.

"Daha acele etmeseniz, Şarkıcıbaşı?... Daha pek erken. Bense ümit ediyordum ki..."

Evet, neler ümit etmemişti ki, Lenina Topluluk Şarkıcıbaşısının, davetiye gönderildiği takdirde, geleceğini, mahrem olarak söylediğinde. "Çok hoş bir adamdır." demişti. Sonra da Bernard'a Şarkıcıbaşının Mıntıka Şarkı Evinde geçirdiği hafta tatilinin hâtırası olarak verdiği, küçük, altın, T biçimindeki fermuar sapını göstermişti. Canterbury Topluluk Şarkıcıbaşısı ve Mr. Vahşi ile tanışmak üzre teşrifleri Bernard zaferini her davetiye üstünde ilân ediyordu. Ama Vahşi ne yapıp yapmış, bu akşamı bulmuştu kendini odasına kilitlemek için, "Hani" bir de (Bernard iyi ki Zuni dilinden anlamıyordu) "Sons és otse-na!" diye bağırmakla yetinmişti. Bernard bütün meslek hayatının en yüksek noktasına varacakken, en aşağı bir duruma düşmüştü.

"Doğrusu, öyle ümit ediyordum ki," diye kekeliyerek tekrarladı sözünü yalvarır gibi, şaşkın gözlerini kaldırıp, büyük zata bakarak.

"Genç dostum," dedi Topluluk Şarkıcıbaşısı, son derece

sı ve inceltilmesi, bilginin arttırılması gibi bir şey olduğuna inandırabilirdi. Puysa, pekâlâ gerçek olabilirdi Düzenleyicinin düşüncesine göre. Ama şimdiki şartlar altında kabul edilemezdi. Yeniden aldı kalemi eline, ve "B a s ı l m ı y a c a k t ı r" sözünün altını bir kez daha çizdi, birincisinden daha kalın ve daha kara olarak; derken içini çekti. "Ne eğlenceli olurdu," diye düşündü, "insanın ille de mutluluk üstünde düşünmesi gerekmeseydi!"

John kapalı gözlerle, yüzü kendinden geçmiş, pırıl pırıl, yumuşak, yavaş bir sesle, boşluğa şöyle hitap ediyordu:

> Ah, meşalelere nasıl parlak yanacağını öğretiyor o!
> Sanki gecenin yanağına asılmış
> Parlak taş gibi Habeşin kulağındaki
> Kullanmağa gelmez zengin güzellik, yeryüzü için
> fazla değerli...

Altın T Lenina'nın göğsü üstünde pırıl pırıl parlıyordu. Topluluk Şarkıcıbaşısı cilveli cilveli, tutup çekti onu, cilveli cilveli tutup çekti. "Galiba," dedi Lenina birden, uzun sessizliği bozarak, "bir kaç gram s o m a alsam iyi gelecek."

Bernard bu arada uykuya dalmış, düşlerinin özel cennetine gülümsüyordu. Gülümsüyordu, gülümsüyordu. Ama yatağı başucundaki elektrik saatinin yelkovanı, şaşmaksızın, her otuz saniyede bir, hemen hemen duyulmıyacak şekilde çıt diye ileri atlıyordu. Çıt, çıt, çıt... Derken sabah oldu. Bernard zaman ve mekân sıkıntılarına yeniden dönmüştü. Şartlama Merkezindeki işine taksiyle giderken, keyfi hiç de yerinde değildi. Başarının vermiş olduğu sarhoşluk uçup gitmişti kendine, eski kendine dönmüştü; son haftaların geçici o balonuna nisbetle eski kendi, çevredeki havadan daha da ağır geliyordu.

Bu sönmüş Bernard'a, Vahşi hiç beklemediği bir yakınlık gösterdi.

"Şimdi Malpais'deki Bernard a daha çok benziyorsun," dedi. Bernard acıklı hikâyesini anlatınca ona. "İlk konuştuğumuz zamanı hatırlıyor musun? Küçük evin dışında hani. İşte o zamanki gibisin şimdi."

"Yine mutsuzum da ondan."

"Doğrusu burdaki yalancı, sahte mutluluğa, mutsuzluğu tercih ederim ben."

"Hoş doğrusu," dedi Bernard acı acı. "Bütün bunların sebebi de sensin üstelik. Partime gelmedin, hepsini de aleyhime çevirmiş oldun!" Yapmış olduğu haksızlığın saçmalığın farkındaydı. Vahşinin, böyle sudan bir sebep yüzünden, aman vermez, düşmanlaşıveren dostların değersizliği hakkındaki bütün söylediklerini için için kabul ediyordu, sonra hattâ yüksek sesle de kabul etmeğe başladı. Ama bu bilgiye ve kabullenmeye rağmen, arkadaşının desteği ve avuntusunun şimdi biricik dayanağı olduğunu bilmesine rağmen, Bernard, candan, samimi sevgisiyle birlikte Vahşiye karşı, kötü yürekliliklе kin besliyor, ve bir öç kampanyası tasarlıyordu. Topluluk Şarkıcıbaşısına kin beslemek boşunaydı; Şişeci Başı ya da Kaderleme Müdür Muavininden öç almanın imkânı yoktu. Bernard için Vahşinin, bir kurban gibi, ötekilerine nazaran büyük bir üstünlüğü vardı: elinin altındaydı o. Bir dostun başlıca görevlerinden biri, düşmanlarımıza çektirmek istediğimiz fakat çektiremediğimiz cezaları (daha yumuşak ve sembolik bir şekilde) çekmeleridir.

Bernard'ın öteki kurban-dostu da Helmholtz'du. İşi tıkırında giderken bir kenara attığı bu dostunu şimdi yenilmiş durumunda yeniden kazanmak istemişti. Helmholtz da esirgemedi ondan bu dostluğu; sanki aralarında hiç bir şey geçmemiş gibi, sitem filân etmeden, karşılıkta bulundu. Bernard'a çok dokunmuştu bu, aynı zamanda bu büyük yürekliliк karşısında kendini ezilmiş duyuyordu - bu üstelik soma dan gelmiyordu, sadece karakteri böyleydi Helmholtz'un, bu yüzden onun bu büyük yürekliliği daha da alçaltıyordu. Unutan ve bağışlıyan her günkü Helmholtzdu, yarım gramlık tatildeki Helmholtz değildi. Bernard son derece müteşekkirdi (yeniden dostuna kavuşması büyük iç rahatlığı veriyordu ona, ama aynı zamanda kin de duyuyordu ona karşı. Helmholtz'dan, bu cömertliği yüzünden biraz öç almak zevk olurdu).

Ayrıldıktan sonraki ilk buluşuşlarında Bernard başına gelenleri bir bir anlattı, içini döktü, Helmholt'un kendini avutmasını kabul etti. Bir kaç gün sonra ancak, kendini hayretler içinde bırakan, biraz da utandıran bir şey öğrendi. Helm-

holtz da İdareyle çatışmıştı; yalnız kendisi değildi çatışan!

"Birkaç mısra yüzünden," diye açıkladı. "Her zamanki gibi Üçüncü Yıl Öğrencilerine, İleri Duygusal Mühendislik dersi veriyordum. Oniki konferanstan ibarettir, bunların yedincisiyse mısralar hakkındadır.. Daha doğru söylemek gerekirse, "Ahlâksal propaganda ve reklâm da Kafiyenin Kullanılışı." Derslerimi her defasında bir çok teknik örnekler vererek renklendiririm. Bu kez kendi yazdığım bir örnek vereyim dedim. Delilikten başka bir şey değil tabii, ama dayanamadım işte." Güldü. "Tepkilerini görmek için merak ediyordum. Üstelik," diye daha ciddileşerek ilâve etti, "biraz propaganda da yapmak istiyordum; mısraları yazdığımda duyduğum şeyleri duymaları için mihanikî bir yol uyguluyordum. Ford!" Yine güldü. "Bir kıyamettir koptu! Müdür çağırttı. Hemen sepetleyeceğini söyliyerek korkuttu beni. Şimdi mimlendim artık."

"Peki neydi o mısralar?" diye sordu Bernard.

"Yalnızlık üstüneydi."

Bernard'ın kaşları kalktı.

"İstersen okuyayım." diyip ezberden okumağa başladı:

"Dünkü kurul,
Değnekler, ama kırık bir davul
Şehirde gece yarısı
Flütler boşlukta
Kapalı dudaklar, uyuyan yüzler
Her duran makine
Dilsiz yerler, çöplükler
Kalabalıkların bulunmuş olduğu-
Bütün sessizlikler sevinç içinde,
Ağlıyor (hıçkırıklarla, ya için için)-
konuşuyor - ama kimin sesiyle
Bilmiyorum.

Yokluk, diyelim ki Suzanın
Yokluğu Egerianın
Kolları, o ikisinin memeleri
Dudakları ve alı kıçları
Yavaş yavaş bir varlık meydana getiriyor;
Kimin varlığı? ve sorarım

Aslında ne saçma iş ki
Varolmıyan bir şey,
Yine de kalabalıklaştırsın,
Boş geceyi daha somutça, çiftleştiklerimize nazaran
Niye bu kadar adi bilinsin?

"Böyle işte, ben onlara bunu bir örnek diye verdim, onlar da tuttular Müdüre şikâyet ettiler beni."

"Şaşmadım," dedi Bernard. "Açıktan açığa aykırı uykuda öğrendiklerine. Unutma ki yalnızlığa karşı en aşağıdan bir çeyrek milyon ihtarda bulunulmuştur onlara."

"Biliyorum, ama bakalım nasıl karşılıyacaklar demiştim."

"Eh, gördün işte nasıl karşıladıklarını."

Helmholtz gülüverdi. "Öyle geliyor ki," dedi biraz sessiz durduktan sonra, "sanki üstünde yazacağım şeyi yeni keşfediyormuşum gibi. İçimde olduğunu duyduğum o gücü kullanabilmeğe başlıyormuşum gibi geliyor - o fazla, uyuyan gücü. Bir şey geliyor gibi bana." Bütün derdine rağmen, Bernard, çok mutlu görünüyor diye düşünüyordu.

Helmholtz ile Vahşi, ilk karşılaşışta birbirlerini sevdiler. Öyle arkadaşça birbirlerini karşıladılar ki, Bernard içinin kıskançlıktan burkulduğunu duydu. Bütün bu haftalar boyunca, Helmholtz'un bir anda elde ettiği o samimiliği elde edememişti. Onlara bakarken ve onları dinlerken keşke diyordu kendi kendine, için için kızarak, keşke tanıştırmasaydım onları. Kıskançlığından utanıyor, bir irade kuvvetini deniyor, bir s o m a alıyordu o duygudan kurtulması için.. Ama bu çabalar boşa gidiyordu; s o m a-tatilleri arasında ister istemez aralar vardı. O iğrenç duygu yeniden kavrıyordu benliğini.

Üçüncü buluşuşlarında Helmholtz Vahşiye, Yalnızlık üstündeki mısralarını okudu.

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu bitirince.

Vahşi beğenmemiş gibi başını salladı. "Sen, b u n u dinle," diye cevap verdi; fare yenikli kitabını sakladığı çekmesini açarak, kitabı alıp okumağa başladı:

Yüksek sesle şakıyan kuş
Tek Arab ağacı tepesinde
Müjdesine acıyla nöbet tutsun...

Helmholt gittikçe artan bir heyecan içinde dinliyordu. "Tek arab ağacı" nda ürperdi; "Sen ey çığıran haberci" ye birden kıvanç içinde gülümsedi; "Zalim kanatlı bütün kuşlar" da yanaklarına kan hücum etti, ama "ölüm musikisinde" sarardı ve şimdiye kadar duymadığı bir heyecan içinde titremeğe başladı. Vahşi okumasına devam etti:

Mülk böylece dehşete düştü,
Benliğin o eski benlik olmadığını görünce;
Tek tabiatın çift adı
Ne iki deniyordu, ne bir.

Akıl da kendi içinde şaşırdı
Bölünmenin birlikte büyüdüğünü görünce...

"Cümbüş-Mümbüş" dedi Bernard, okumayı hoş kaçmıyan bir kahkahayla keserek. "Bu sadece bir Dayanışma Ayini İlâhisi." Birbirlerine karşı olan sevgileri, kendisine olan sevgilerinden fazla diye öç alıyordu.

Bunu izleyen, iki üç defa yer alan buluşuşlarında, bu küçük öç alma hareketini sık sık tekrarladı. Hem basitti, hem de, Helmholtz ile Vahşi seçkin bir şiir billûrunun kırılıp bozulmasından son derece acı duyduklarından, pek etkiliydi de. Sonunda Helmholtz, sözünü bir daha kesecek olursa, onu dışarı tekmeyle atacağını söyliyerek tehdit etti. Ama, işin tuhafı, şiir gelecek seferinde daha da münasebetsiz şekilde Helmholtz'un kendisi tarafından kesildi.

Vahşi yüksek sesle R o m e o ile J ü l y e t'i okuyordu - şiddetli ve heyecan dolu bir tutkuyla okuyordu (çünkü kendisini Romeo, Lenina'yı da Jülyet gibi görüyordu). Helmholtz âşıkların ilk buluşma sahnesini şaşkın bir ilgiyle dinlemişti. Bahçedeki sahne, şaraneliğiyle kendinden geçirmişti onu; ama ifade edilen duygular gülümsetmişti onu - bir kız için bu duruma düşmek - epey gülünç geliyordu ona.. Ama inceden inceye sözlere dikkat edildiğinde ne nefis bir duygusal mühendislik parçasıydı! "Şu eski zaman adamı" dedi, "bizim en iyi propaganda teknisyenlerimizi cebinden çıkarır." Vahşi, zafer kazanmış gibi gülümsedi ve okumasına devam etti. Her şey düzen içinde gidiyordu, ta ki Üçüncü perdenin son sahnesinde Kapulet ile Lady Capulet, Jülyet'i ille de Paris ile evlensin diye zorlamağa başlayıncaya kadar. Helmholtz

bütün sahne boyunca tedirginlik içindeydi; ama Vahşinin acıklı sesiyle Jülyet bağırdığında:

Yok mudur bulutlarda oturan merhamet
Acımın dibini görebilsin?
Ah, sevgili anneciğim kovma beni
Uzat şu düğünü bir ay, bir hafta;
Bırakmazsan, bari gelin yatağımı
Tybalt'ın yattığı o loş anıtta yap...

Jülyet bunu dedikten sonra, Helmholtz artık kendini tutamıyarak kaba kaba kahkahalar atmağa başladı.

Anne ve baba (ne gülünç müstehçenlikti) kızlarını istemediği birine vermek için diretiyorlardı. Budala kız da tercih ettiği biri olduğunu (hiç olmazsa o anda) söylemiyordu! Bu müstehçenlik saçmasında, duruma gülmemenin imkânı yoktu. Kahramanca bir çabayla, gittikçe zorlıyan gülmeye karşı koymuştu; "ama tatlı anneciğim" sözü (Vahşinin kaygıyla çıkan titrek sesiyle söylenen o söz) ve Tybalt'ın ölü yatışına yapılan atıf, tabiî yakılmamış ve fosforu karanlık bir anıtta boşa gidiyordu, artık dayanamamıştı. Gözlerinden yaşlar akıncaya kadar güldü güldü, - kanmıyordu gülmeğe, o sırada Vahşi hakarete uğramış gibi kitabın üstünden saprası bir yüzle bakıp, kahkahaların durmadığını görünce kalktı, domuzun önünden inci alıyormuş gibi kitabı çekmecesine yeniden kitledi.

"Bununla birlikte," dedi Helmholtz, özür dilemek için yetecek kadar soluk almağa başlayınca; Vahşiye, anlatacaklarını dinletecek kadar yatıştırdıktan sonra şöyle dedi, "Böyle delice gülünç durumların insanlar için gerek olduğunun farkındayım pekâlâ; insan başka şey hakkında böyle güzel yazamaz ki. Şu eski zaman adamı ne diye böyle harika bir propaganda teknisyeniymiş dersin? İnsanı deli eden, eziyet çektiren şeyler çoktu da ondan heyecanlanabiliyordu. İnsanın incitilmesi, tedirgin edilmesi gerek; yoksa insanın gerçekten iyi, içe işleyici, röntgen ışınımsı cümlecikler aklına gelmez ki. Ama babalar, anneler!" Başını salladı. "Babalar ve anneler için nasıl tutabilirim kendimi. Oğlanın biri kızın biriyle bilmem ne yapmış kimin umurunda?" Vahşi ürktü ve yutkundu, ama düşünceli düşünceli yere bakmakta olan Helm-

holtz, bir şey görmedi. "Hayır," dedi sözüne son vermek için; içini çekti; "olmaz böyle şey. Bize gereken, başka türlü bir çılgınlık ve şiddet. Ama ne? Nedir o? İnsan nerde bulur onu?" Sustu; derken başını sallıyarak. "Bilmiyorum" dedi sonunda, "bilmiyorum".

13. BÖLÜM

Henry Foster Oğulcuk Deposunun alacakaranlığında hayal gibi göründü.

"Bu akşam bir duyu eğlencesine gitmek ister miydin?" Lenina bir şey söylemeden, hayır der gibi başını salladı.

"Başka biriyle mi çıkıyorsun?" Dostlarının hangisi, hangisiyle ilgileniyor merak ediyordu. "Benito ile mi?" diye sordu.

Yine başını salladı hayır der gibi.

Henry bu kızıl gözlerdeki yorgunluğu, o lupus belirtili parlaklığı altındaki solukluğu görüyor, gülümsemiyen kırmızı ağzın köşelerindeki üzüntüyü seziyordu. "Hasta filân değilsin ya?" diye sordu biraz kaygılanmış gibi, arta kalmış olan bir kaç mikroplu hastalıktan birine tutulmuş olabileceğini düşünerek.

Ama Lenina bir kez daha salladı başını.

"Her ne halse, sen yine gidip görünmen gerek doktora," dedi Henry. "Günde bir doktor, hastalığı rafa kor," diye heyecanla tekrarladı ipnopedik atasözünü, omuzuna hafifçe vurarak. "Belki de bir yalancı gebeliğe ihtiyacın vardır," diye ileri sürdü. "Ya da pek kuvvetli bir Yalancı Tutku Tedavisine. Bazan biliyorsun o birörnek yalancı-duygu pek..."

"Ne olur, Ford'un hatırı için," diye inatçı sessizliğini bozdu. "Kapat çeneni!" Sonra ihmal etmiş olduğu oğulcuklarına döndü.

Yalancı Tutku tedavisi ha! Ağlamak üzre olmasaydı, gülerdi buna. Sanki kendisinin yalancı tutkusu yetmiyormuş gibi! Şırıngasını yeniden doldururken, derin derin içini çekti. "John," diye mırıldandı, "John..." Derken, "Fordum," dedi şaşkın şaşkın, "buna uyku hastalığı iğnesi yapmış mıydım yapmamış mıydım?" Hatırlamıyordu bir türlü. Sonunda ikinci bir doz vermek tehlikesini göze alamadı, sıradaki öteki şişeye geçti.

Yirmi iki yıl dört gün sonra, o andan itibaren Mwanza-Mwanzanın zekî, genç Eski-Alfa idarecisi uyku hastalığın-

dan ölecekti - yarım yüzyıldan beri rastlanan ilk vak'aydı. Lenina içini çekip, işine devam etti.

Bir saat sonra, giyinme odasında Fanny itiraz edip duruyordu. "Ama kendini bu hale gelmene bırakmak, saçma bir şey," diye tekrarlıyordu. "Hem ne için üstelik? Bir erkek, b i r t e k erkek için."

"Ama istediğim o."

"Sanki dünyada daha milyonlarca erkek yokmuş gibi."

"Onları istemiyorum ki ben."

"Denemeden ne bileceksin?"

"Denedim."

"Kaçını peki?" diye sordu Fanny, hor gören bir omuz silkişiyle. "Birini, ikisini değil mi?"

"Düzinelerle. Ama," başını sallıyarak, "hiç birinde iş yoktu," diye ilâve etti.

"O halde daha sebat etmen gerek!" dedi Fanny yukarı perdeden. Ama kendi öğütlerine olan inancının sarsılmış olduğu belliydi. "Sebatsız, bir şey elde edilemez."

"Ama şimdiki halde..."

"Aklına getirme onu."

"Elimde değil ki."

"S o m a al o halde."

"Alıyorum."

"Almağa devam et bakalım."

"Ama aralarda yine seviyorum onu. Daima da seveceğim."

"Peki öyleyse," dedi Fanny, karar kılmış gibi. "İstesin istemesin, git, zorla yat onunla."

"Ama ne kadar a c a y i p olduğunu bilsen bir."

"İyi ya, senin doğrudan doğruya saldırman daha uygun olur."

"Söylemesi kolay."

"Saçmalayıp durma. Yapacaksan yap." Fanny'nin sesi oparlörden çıkar gibi emrediyordu, sanki ergin Eksi-Beta-lara bir akşam dersi veren, Genç Ford Kadınları kurumu üyesiydi. Tabiî becer - bekleme. Hemen becer."

"Korkarım," dedi Lenina.

"İlkin yarım gramlık bir s o m a al; oldu demektir. Şimdi gideyim de bir banyo alayım." Arkasından havlusu yerlerde sürüne sürüne, asker adımlarıyla ilerledi.

Zil çaldı, sabırsızlık içinde, o akşam Helmholtz'un gelmesini beklemekte olan Vahşi de (Çünkü Helmholtz'a Lenina'yı açmağa karar vermişti artık, daha fazla içinde tutamıyordu) sıçrayıp kapıya koştu.

"İçime doğdu Helmholtz geleceğin," diye bağırdı açarken.

Üstünde, beyaz asetat-satenden bir denizci elbisesi, ve sol kulağı üstüne çapkınca eğik duran beyaz yuvarlak bir şapka, Lenina eşikte duruyordu.

"Ooo!" dedi Vahşi, sanki biri ağır bir darbe indirmiş gibi.

Yarım gram yetmişti Lenina'nın korku ve çekingenliğini unutması için. "Merhaba John!" dedi gülümseyerek, derken önünden geçerek odaya girdi. O da kendiliğinden kapıyı kapayıp arkasından gitti. Lenina oturdu. Uzun bir sessizlik oldu.

"Beni gördüğüne pek sevinmemiş gibi görünüyorsun John," dedi Lenina sonunda.

"Sevinmedim mi?" Vahşi kızgın kızgın ona bakıyordu: derken birden Lenina'nın önünde dizleri üstüne düştü, Lenina'nın elini alarak saygıyla öpmeğe başladı. "Sevinmedim mi? Ah bir bilseydin," diye fısıldadı, ve gözlerini yüzüne kaldırmak cesaretini göstererek, "Hayranlık örneği Lenina," diye devam etti, "hayranlığın en yüksek noktası, dünyadaki her şeyden daha değerli varlık." Lenina ışıldayan bir yumuşaklıkla gülümsüyordu ona. "Öyle mükemmelsin ki," (Lenina ayrık dudaklarla ona doğru eğiliyordu, "öyle mükemmel, öyle eşsiz olarak yaratılmışsın ki," (gittikçe yaklaşıyordu) "bütün varlıkların en üstünü." Daha da yaklaştı. Vahşi birden ayağa sıçradı. "Buydu sebebi," dedi, yüzünü başka tarafa çevirerek, "Bu yüzden işte, ilkin bir şey yapmak istiyordum... Yani, sana lâyık olduğumu göstermek için. Gerçekte öyle olduğumdan değil. Ama tamamiyle değersiz olmadığımı da göstermek için. B i r ş e y yapmak istiyordum.

"Niye gerekli gördün bunu..." diye başladı Lenina ama cümlesini bitirmedi. Sesinde bir kızgınlık ifadesi vardı. İnsan ayrık dudaklarla gittikçe daha eğilirken, karşısındaki beceriksiz bir sersem gibi hiç bir şeye doğru eğilmeksizin ayağa sıçrarsa, insanın kanında akmakta olan yarım gram s o m a ya rağmen elbette canı sıkılır.

"Malpais de," diye anlaşılmaz şeyler mırıldanıyordu Vahşi, "kıza bir dağ aslanının postunu getirmen gerek - yani evlenmek istediğin kimsenin. Ya da bir kurt postu."

"Londra'da aslan yok ki hiç," dedi Lenina hemen hemen hırslanarak.

"Olsaydı bile," diye ilâve etti Vahşi, horgörüşlü bir kızgınlıkla, "insanlar helikopterlerle öldürürdü onları, ya da zehirli gazlarla filân, ne bileyim. Ben böyle yapmazdım Lenina." Omuzlarını yerleştirdi, ona bakmağa cesaret etti, ama karşısındaki bir şey anlamamış gibi sıkkın sıkkın duruyordu. Şaşırmıştı. "Her şey yaparım," diye devam etti; sözleri gittikçe anlaşılmaz oluyordu. "Ne istersen. Bazı eğlenceler vardır hani, acı verici - bilirsin. Ama onların verdiği zevk yorgunluğu giderir. Şimdi ben de öyle duyuyorum kendimi. Yani, sen istesen, yeri bile süpürürüm."

"Ama burda bizim elektrik süpürgelerimiz var," dedi Lenine şaşkınlık içinde. "Süpürmenin gereği yok ki."

"Elbette, ille de gerekmez. Ama bazı aşağılık işler de asilce görünür. Ben de asilce bir iş yapmak için bir şeye katlanmak istiyorum. Anlamıyor musun?"

"Ama elektrik süpürgeleri varken..."

"Mesele o değil."

"Üstelik İpsilon yarı-kavruklar da var onları işletecek," diye devam etti, "doğrusu cidden anlamıyorum niçin olduğunu?"

"Niçin mi? Senin için s e n i n. Sadece göstermek için..."

"Kuzum elektrik süpürgelerinin aslanlarla ne ilgisi var?"

"Ne kadar sev..."

"B e n i görmekten sevinç duyduysan aslanın işi ne..." Lenina gittikçe sabırsızlanıyordu.

"...diğimi göstermek için Lenina," diye adeta ümitsizce bitirdi.

Lenina'nın yanaklarına kan hücum etti, birden içinde bir şaşkınlık ve ümit dalgası yükseldiği belliydi. "Gerçek mi, John?"

"Bunu söylemeğe niyetim yoktu," diye bağırdı Vahşi, işkence çekiyormuş gibi ellerini kavuşturarak. "Ta ki... Dinle, Lenina; Malpais'de insanlar evlenirler."

"Ne yaparlar, ne yaparlar?" Kızgınlık yine sesini etkilemeğe başlamıştı. Yine neden bahsediyordu?

"Daima birlikte kalmak üzere. Birbirlerine söz verirler hep birlikte kalmak üzre.'

"Ne korkunç fikir!" Lenina gerçekten şaşkına dönmüştü.

"Güzelliğin dışından daha uzun ömürlü, vücudun çürüyüşünden daha çabuk yenileşen bir ruhla..."

"Ne?"

"Shakespeare'de de öyle. "Onun bekâret düğümünü eksiksiz ve kutsal geleneklere göre dinsel tören yapılmadan çözmeye kalkarsan..."

"Ford'un aşkı için, John, doğru konuş. Söylediklerinden tek bir söz bile anlamıyorum. İlkin elektrik süpürgeleri; sonra düğümler. Beni deli edeceksin." Lenina ayağa sıçradı, kendisinden fizik bakımından kaçmasından korkuyormuş gibi bileğini kavradı. "Soruma cevap ver: beni gerçekten seviyor musun, sevmiyor musun?"

Bir sessizlik oldu bir an; derken pek alçak bir sesle "Seni dünyadan, her şeyden çok seviyorum." dedi.

"O halde ne diye söylemiyorsun böyle?" diye bağırdı, sabırsızlığı o dereceye varmıştı ki, keskin tırnaklarını etine geçirmişti, "yok düğümler, yok elektrik süpürgeleri, yok aslanlar, ve beni haftalarca mutsuz yap."

Lenina elini bıraktı ve kızgın kızgın itti.

"Seni bu kadar sevmeseydim," dedi, "öfkeden boğardım."

Derken kolları birden Vahşinin boynuna dolandı; Vahşi yumuşak dudaklarını duyuyordu kendininkilerin üstünde. Öyle tatlı bir yumuşaklıktı, öyle elektrikliydi ki, ister istemez Helikopterde Üç Hafta'daki öpüşleri hatırladı.. Ah, Oh, Stereoskopik sarışın! Aah! canlıdan daha canlı zenci. Aman, aman aman aman.. ayrılmak istedi; ama Lenina daha sıkı sarılıyordu.

"Ne diye söylemedin bunu?" diye fısıldadı bakmak için yüzünü çektiğinde. Yumuşak bir paylayış vardı gözlerinde.

"En karanlık mağara, en uygun yer," (vicdanın sesi şairane bir şekilde gürlüyordu), "içimizdeki şeytanın en güçlü itişiyle bile şerefimi şehvete çevirmiyecek. Hiç bir zaman, hiç bir zaman," diye kararını verdi.

"Budala çocuk!" diyordu Lenina. "Seni öyle canım çekmişti ki. Senin de beni canın çektiyse, niçin.. ?"

"Ama Lenina..." diye karşı koymağa başladı. Kız birden kollarını açınca ve ondan ayrılıverince, bir an için söylemeden maksadının anlaşıldığını sandı. Ama beyaz glase fişeklik kemerinin tokasını açıp ta, dikkatle sandalyenin arkasına asarken, yanılmış olduğunun farkına vardı.

"Lenina!" dedi ürke ürke.

Lenina elini boynuna götürdü ve baştan aşağı çekti; beyaz denizci blûzu, eteğine kadar açılıvermişti; şüphe fazlasıyla somut bir gerçeğe dönmüştü. "Lenina ne yapıyorsun kuzum?"

Zırrt, zırrt! Cevabı sessiz oldu. Paçaları çan biçimi, pantolonundan çıktı. Fermuarlı don-gömleği açık bir sedef pembesiydi. Topluluk Şarkıcıbaşısının altın T'si, göğsünde sallanıp duruyordu.

"Çünkü kafeslerinin ardından erkeklerin gözlerini oyan o meme başları..." Şakıyan, gürleyen sihirli sözler, Lenina'yı daha bir tehlikeli, daha bir çekici yapıyordu. Yumuşak, yumuşacık, ama ne de delici! Akla oyarak, delerek işliyor, niyetinin içinde dehlizler açıyordu. "En büyük yeminleri, saman gibi yanar kanın ateşiyle. Kendini tut, yoksa..."

Zırrt! O tombul pembelik, tam ortadan bölünmüş elma gibi ikiye ayrıldı. Kollar silkindi bir kere, önce sağ ayak kalktı, derken sol ayak: don-gömlek, cansız, sanki sönmüş gibi yatıyordu yerde.

Ayakkabılarını, çoraplarını çıkarmadan, çapkınca yana yatık yuvarlak beyaz şapkasıyla ona doğru yürüdü. "Sevgilim! Sevgilim! Ah niye önce demedin bunu!" Kollarını açtı.

Ama, o da "Sevgilim" diyip kollarını açacağına, Vahşi, dehşet içinde geri geri çekildi, tehlikeli ve saldıran bir hayvanı kovarmış gibi elleriyle korkutmağa çalışıyordu sanki. Dört geri adım, onu duvarda tuzağa düşürmüştü.

"Tatlım!" dedi Lenina, ellerini omuzlarına koyarak üstüne abandı. "Kollarını dola bana," diye emretti. "Sarıl bana sarhoş olayım canım". Lenina'nın da emrinde şiir vardı; o da biliyordu şakıyan sözler, büyüler, dümbeleğe ayak uydurmayı. "Öp beni," gözlerini kapadı, sesi uykulu bir mırıltı halinde çıkıyordu, "kımaya girinceye dek öp beni. Kucakla beni sevgilim sıkıca..."

Vahşi Lenina'nın bileklerinden tuttu, ellerini omuzlarından kurtardı, sert bir hareketle bir kol boyu öteye itti.

ciddi, yüksek bir sesle; herkes sustu. "Sana bir öğütte bulunayım," Bernard'a parmağını salladı. "Vakit tamamiyle geçmeden, bir öğütte," (Sesi mezar ötesinden geliyordu sanki). "Davranışlarını düzelt, genç dostum, davranışlarını düzelt." Üzerine doğru bir T işareti yaptıktan sonra, öteye döndü. "Lenina, yavrum," dedi sesini değiştirerek. "Benimle gel."

Lenina bu söze boyun eğerek, (kendisine bahşedilen şereften habersiz) gülümsemeden, bir kıvanç duymaksızın arkasından gitti; odadan çıktılar. Öteki konuklar, oldukça geriden yürüyerek, odadan çıktılar. Sonuncusu da küt diye çarptı kapıyı. Bernard yapyalnız kalmıştı.

Balonu delinmiş, tamamiyle sönmüş, bir koltuğa çöktü, yüzünü elleriyle kapayıp, ağlamağa başladı. Ama, birkaç dakika sonra aklı başına geldi de, dört tablet s o m a aldı.

Yukarıda, odasında, Vahşi R o m e o ile J ü l y e t'i okuyordu.

Lenina ile Topluluk Şarkıcıbaşısı, Şarkı Evinin damına çıktılar. "Çabuk, genç dostum - yani Lenina demek istiyorum" diye sabırsızca bağırdı Şarkıcıbaşı asansör kapısı önünden. Aya bakmak için bir ara oyalanan Lenina gözlerini indirip, damda acele acele yürüyerek ona yetişti.

Mustafa Mond'un henüz bitirmiş olduğu incelemenin adı "Yeni bir Biyoloji Kuramı" idi. Bir süre öyle oturup, alnını kırıştırarak düşündü, sonra kalemini aldı eline ve sayfaya boydan boya şunları yazdı. "Yazarın Amaç kavramını matematik yönünden ele alması yeni ve ince bir zekâ eseri, ama zındıkça fikirler bunlar, şimdiki toplumsal düzen söz konusu olduğundan tehlikeli ve fesat yayıcı. B a s ı l m ı y a c a k t ı r." Bu sözlerin altını çizdi. "Yazar nezaret altında tutulacaktır. St Helena Deniz Biyolojik İstasyonu'na nakli gerekebilir." Yazık diye düşündü içini çekerek, adını söylediğinde. Büyük bir eserdi. Ama amaç konusunda açıklamalar kabul edilecek olursa - sonu ne olacağı bilinmezdi ki. Yüksek sınıflarda, tam yerine oturmamış zihinlerdeki şartlamayı bozacak cinsten fikirlerdi bunlar - mutluluk ulaşılması gereken biricik şeydir düşüncesine olan inançlarını baltalıyabilir, yerine, insan amacının ötede bir yerde, şimdiki insan küresinin dışında başka bir yerde olduğuna inandırabilirdi; hayatın amacının rahata kavuşmak olmayıp, bilincin yoğunlaştırılmar

"Ay, canımı acıttın, sen... ah!" Lenina birden susmuştu. Dehşet ona acısını unutturmuştu. Gözlerini açtığında yüzünü görmüştü - o yüz değildi, vahşi yabancının, sararmış, bozulmuş yüzü, çılgın ve anlaşılmaz bir öfkeyle buruşmuştu. Afallamış: "Nen var kuzum John?" diye fısıldadı. John cevap vermedi, o çılgın gözlerini yüzüne dikmiş bakıyordu. Bileklerini tutan eller tir tir titriyordu. Derin derin düzensiz bir hareketle soluyordu. Duyulmıyacak kadar hafiften, ama korkunç bir şekilde Lenina birden dişlerini gıcırdattığını duydu. "Ne oldu?" diye bağıracak oldu.

Lenina'nın bu haykırışından uyanmış gibi, omuzlarından tutup sarstı. "Orospu!" diye haykırdı. "Orospu! Terbiyesiz şıllık!"

"Ne olur yapma, yap-ma, yap-ma," diye titremekten gülünç çıkan bir sesle karşı koymağa çalışarak.

"Orospu!"

"Ne-o-lur."

"Melûn orospu!"

"Bir gram bir..." diye başladı Lenina.

Vahşi öyle şiddetle itti ki, kız sendeleyip düştü. "Bas git," diye haykırdı, tehdit edercesine üstüne doğru eğilerek, "defol git, görmiyeyim, yoksa gebertirim seni." Yumruklarını sıktı.

Lenina yüzünü örtmek için kolunu kaldırdı. "Ne olur yapma John, John..."

"Haydi yürü, çabuk."

Kolunun biri hâlâ kalkık, dehşet içindeki gözleriyle her hareketini izliyerek ayağa sıçradı, ve iki büklüm, yüzünü açmadan banyoya doğru koştu.

Kaçmasına hız veren o müthiş tokatın gürültüsü de, bir tabanca gibi patlamıştı.

"Ayyyy!" Lenina ileri fırlamıştı.

Kendisini kilit altında emniyete alarak, yaralarına bakacak vakit buldu. Arkasını aynaya çevirerek başını büktü. Sol omuzundan baktığında inci rengindeki derisi üstünde kıpkırmızı açık bir şekilde görünen açık bir el gördü. Çekine çekine yaralı yeri oğdu.

Dışarda, öteki odada Vahşi ileri geri yürüyüp duruyor, sihirli sözlerin temposuna ve müziğine ayak uyduruyordu.

"Çöplük bülbülü de bu iş peşinde, küçük yaldızlı sinek gözümün önünde zamparalıkta." Çıldırtırcasına uğulduyordu kulaklarında. "Ne sansar, ne de çayıra koyuverilen at bundan daha iştahla atılmaz kucağına. Üst tarafları kadınsa da, alt tarafları Centaur bunların. Belden yukarısını tanrılar alır, alt tarafını şeytanlar." "Orası cehennemdir, orada karanlık vardır, kükürt çukuru vardır, yanan, haşlıyan, leş gibi kokan yiyip bitiren; yazık, yazık tüh, tüh tüh! Bir dirhem misk ver ne olur iyi yürekli eczacı, ver de hayalimi tatlandırayım."

"John!" demek cesaretinde bulundu incecik yalvaran bir ses, "John!"

"Ey kuru ot! Öyle güzelsin, öyle tatlı kokuyorsun ki insanın içini sızlatıyorsun. Bu canım kitap, üstüne "orospu" yazılsın diye mi yaratıldı? Kokusundan Gök burnunu kapıyor..."

Ama Lenina'nın kokusu hâlâ çevresindeydi, ceketi, Lenina'nın kadifemsi vücudunu kokutan beyaz podra içindeydi. "Terbiyesiz şıllık! Terbiyesiz şıllık! Terbiyesiz şıllık." Kaçınılmaz tempo kendini duyurup duruyordu. "Terbiyesiz..."

"John, elbiselerimi alabilir miyim?"

Vahşi, paçaları çan biçimindeki pantolonu, don-gömleği, blûzu yerden aldı.

"Aç!" diye emretti kapıyı tekmeleyerek.

"Açmam!" Ses korkmuş, dehşet içindeydi.

"Ya nasıl vereceğim?"

"Kapının üstündeki hava deliğinden itiver."

Lenina'nın söylediğini yaptı, sonra yeniden tedirgin tedirgin, bir ileri, bir geri yürümeğe devam etti odada. "Terbiyesiz, terbiyesiz şıllık, iblis şehvet, yağlı kıçı, patates parmağıyla..."

"John!"

Cevap vermiyordu. "Yağlı kıç, patates parmak."

"John!"

"Ne var?" diye sordu kaba kaba.

"Zahmet olmazsa Maltheus kemerimi rica edecektim."

Lenina oturmuş, öteki odadaki ayak seslerini dinliyordu, daha ne kadar böyle gidip geleceğini merak ediyordu; beklese miydi o çıkıp gidinceye kadar; yoksa deliliğinin yatışması için biraz zaman bıraktıktan sonra, banyonun kapısını açıp ta bir koşu kaçsa mıydı.

Bu tedirginlik verici düşüncelerin ortasında öteki odada çalan telefonu işitti. Ayak sesleri kesildi birden. Sessizlikle görüşen Vahşinin sesini duydu.

Bu tedirginlik verici düşüncelerin ortasında öteki odada çalan telefonu işitti. Ayak sesleri kesildi birden. Sessizlikle görüşen Vahşinin sesini duydu.

"Alo"

. . . . . .

"Evet."

. . . . . .

"Kendi kendimi gaspetmedimse benim."

. . . . . .

"Evet, söyledim ya. Bay Vahşi konuşuyor."

. . . . . .

"Ne? Kim hasta? Elbette ilgilendirir beni."

. . . . . .

"Ağır mı? Gerçekten kötü durumda mı? Hemen geliyorum.."

. . . . . .

"Eski odasında değil mi? Nereye götürüldü?"

. . . . . .

"Hey yarabbim! Adresini söyleyin."

. . . . . .

"Park Lane No. 3 - tamam mı? Üç dediniz değil mi? Teşekkür ederim."

Lenina ahizenin yerine konuşunu işitti, sonra da acele acele uzaklaşan ayak sesleri duydu. Bir kapı kapandı çat diye. Sessizlik oldu. Gitmiş miydi gerçekten?"

Büyük ihtiyatla kapıyı yarım santim araladı aralıktan baktı; boş olduğunu görünce içi ferahladı, kalbi küt küt atarak birkaç dakika durdu, dinledi, dinledi; sonra ön kapıya doğru fırladı, açıp baktı, arkasından vurarak kapayıp, koşmağa başladı. Asansöre girip te, kuyunun içine doğru düşmeğe başlayınca ancak, güven altında olduğunu duydu.

14. BÖLÜM

Ölecekler için olan Park Lane hastanesi, altmış kat, pembe tuğladan bir kuleydi. Vahşi taksikopterinden inerken, parlak renkli bir sürü hava cenazesi damdan vınlıyarak kalktı ve batıya, parka doğru dönüp, Ölü Yakma fırınına yöneldi. Asansör kapılarında nöbetçi kapıcı istediği bilgiyi verdi ona, onyedinci kattaki 81 inci koğuşa düştü (Dörtnala ihtiyarlık koğuşu, diye açıkladı ona kapıcı).

Geniş bir odaydı, güneş ışığı ve sarı boya pırıl pırıl gösteriyordu; yirmi yatak vardı içinde, hepsinde de insan yatıyordu. Linda yoldaşlarla birlikte ölüyordu - yoldaşlarla ve bütün modern kolaylıklarla. Hava, neşeli, sentetik melodilerle devamlı bir kaynaşma içindeydi. Her yatağın ayak ucunda, ölmek üzere olan hastanın karşısında; bir televizyon alıcısı vardı. Açık bırakılmıştı, durmadan akan bir musluk gibi sabahtan akşama kadar işliyordu. Her çeyrek saatte bir, odadaki kokunun cinsi değiştiriliyordu. "Elimizden geleni yapıyoruz," dedi kapıda Vahşiyi karşılayan hemşire, "burada tamamiyle hoş bir hava yaratmak için - birinci sınıf bir otel ile, bir duyu eğlence evi arası bir şey yapmağa çalışıyoruz, bilmem anlıyor musunuz demek istediğimi."

"Nerede?" diye sordu Vahşi, bu kibar açıklamaları umursamıyarak.

Hemşire kırılmıştı. "Çok acelecisiniz," dedi.

"Hiç ümit yok mu?"

"Yani ölmesi konusunda mı?" Vahşi evet der gibi başını salladı. "Hayır, yok tabii. Buraya gönderilen..." Hemşire Vahşinin soluk yüzündeki acı ifadesinden ürkerek birden sözünü kesti. "Niye, neniz var kuzum?" Ziyaretçiler arasında böyle şeye alışmamıştı. (Pek ziyaretçi de gelmezdi ya; anlamı da yoktu zaten). "Hasta filân değilsiniz ya?"

Hayır der gibi başını salladı. "Annemdir," dedi ancak işitilebilir bir sesle.

Hemşire ürkmüş, korku dolu gözlerle bakıyordu; derken aceleyle başını çevirdi. Boğazından şakağına kadar kıpkızıl kesilmiş, yanıyordu.

"Götürün beni ona." dedi Vahşi, sesini normalleştirmeğe çalışarak.

Hemşire hâlâ kıpkırmızı, koğuştan aşağı doğru yürümeğe başladı önden. Daha taze ve solmamış yüzler onlar geçtikçe dönüp bakıyordu, çünkü ihtiyarlık öyle dört nala gidiyordu ki, yanakları etkilemeğe vakit bile bulamıyordu - sadece kalple beyin üstünde etki gösteriyordu). İlerleyişlerini, ikinci çocukluğun boş, meraksız gözleri izliyordu. Vahşi baktıkça ürperiyordu.

Linda uzun yatak sıralarının sonundaki duvarın yanındaki yatakta yatıyordu. Arkasına yastıklar tıkıştırılmış, yatağın ayakucundaki televizyon alıcısının ekranında, sessiz, ve küçültülmüş kopyası oynatılan, Güney Amerika Riemann-sahası tenis şampiyonluğu dömifinalini seyrediyordu. Aydınlatılmış dört köşe camın üstünde bir oraya bir buraya koşuşup duruyordu küçük biçimler, bir akvaryumdaki balıklar gibi sessiz hareket ediyorlardı - başka bir dünyanın sessiz, ama telâşlı varlıkları...

Linda bakıyordu, hafif bir gülümseme vardı yüzünde, ama neden gülümsediğini de bilmiyordu. Soluk, çilli yüzü, budalaca bir mutluluk ifadesi taşıyordu. İkide bir göz kapakları kapanıyordu, bir iki saniye içi geçer gibi oluyordu. Derken ürpererek yeniden uyanıyordu - Tenis şampiyonluğu akvaryum antikalıklarına uyanıyordu, "Öp beni sarhoş edinceye kadar" ın Üstün-Ses-Wurletzerianamın arranjmanına, başının üstündeki hava deliğinden gelen sıcak mine çiçeği kokusuna uyanıyordu. - bütün bunlara uyanıyordu, daha doğrusu, kanındaki s o m a nın etkisiyle değişmiş, güzelleşmiş bu şeylerden meydana gelen harika bir hayale, derken çocuk sevinciyle yeniden, uçuk, renksiz gülümsemesine dönüyordu.

"Artık gitmeliyim," dedi hemşire, "şimdi çocuk sürüsü gelecek. Üstelik 3 numara da var." Koğuşun yukarısını gösteriyordu. "Her an gidebilir. Neyse, siz rahatınıza bakın." Çevik adımlarla uzaklaştı.

Vahşi yatağın kenarına oturdu.

"Linda." diye fısıldadı, elini alarak.

Adını duyunca döndü. Gözleri onu tanıyarak, parladı. Elini sıktı, gülümsedi, dudakları oynadı, derken birdenbire başı öne düşüverdi. Uyuya kalmıştı. Vahşi oturmuş, ona bakıyordu - bu yorgun et kütlesinde çocukluğunda Malpais'de

üstüne eğilen o genç ve parlak yüzü aradı; hatırlıyordu (gözlerini kapadı) sesini, hareketlerini, birlikte yaşadıkları hayatın her olayını. "Streptokok ata bindim, Banbury Ť ye..." Ne güzel şarkı söylerdi! Ya o çocukca kafiyeler, ne kadar sihir ve esrar doluydu!

A, B, C, vitamin D:
Yağ karaciğerde, balık denizde.

Bu sözleri ve Linda'nın bunları söylerkenki sesini hatırladıkça, gözkapakları ardında sıcak göz yaşlarının biriktiğini duyuyordu. Sonra o okuma dersleri; Bebek saksıda, kedi paspasta; Oğulcuk Deposundaki Beta işçileri için İlk Talimat. Ocak başında geçirdikleri uzun akşamlar, yazın da küçük evin damında, ona öteki taraftan hikâyeler anlatması, Vahşi Kampı dışından: o güzel, o güzel Öteki Yer, anısını, cennet gibi, iyilik ve güzellik cenneti gibi, bu gerçek uygar erkek ve kadınlarla, bu hakiki Londra'nın hakikatıyla temasa gelmeden - hâlâ hafızasında, bozulmamış, lekesiz, tam olarak sakladığı.

Birden yükselen çığırtılar, gözünü açtırdı ona, gözyaşlarını acele silip bakındı. Sekiz yaşındaki erkek eş ikizler bitip tükenmiyen bir sel halinde odanın içine akıyordu. İkizler ikizleri izliyordu, -kâbus gibiydi... Yüzleri, o hep aynı yüzler- hep birörnek yüzleri çünkü - koskoca burun delikleri, renksiz parlak gözleriyle bakışıp duruyorlardı. Üniformaları haki renkteydi. Hepsinin ağızları da açıktı. Bağırıp çığrışarak giriyorlardı içeri. Koğuş birden onlarla kaynaşmağa başladı. Yatakların aralarına üşüşüyorlar, üstlerine tırmanıyorlar, altlarına giriyorlar, televizyona göz atıyorlar, hastalara dil çıkartıyorlardı.

Linda onları şaşırtmıştı, hattâ korkutmuştu da. Yatağının ayak ucuna sarılıp kalmış bir küme çocuk vardı, birden, bilinmez ile karşı karşıya gelmiş hayvanların aptalca merakıyla, korku içinde bakıp duruyorlardı.

"A, şuna bak, şuna bak hele!" Alçak, ürkek sesle konuşuyorlardı. "Nesi var bunun? Niye bu kadar şişman böyle?"

Hiç böyle yüz görmemişlerdi - genç ve gergin derili olmıyan bir yüz, dik, ince uzun olmıyan bir vücut görmemişlerdi. Bütün bu ölmek üzre olan altmışlıklar kız çocukları

gibi duruyorlardı. Linda kırkdördünde tersine, gevşek ve bozulmuş bir canavar gibiydi.

"Ne korkunç değil mi?" diyordu fikir yürüten fısıltılar. "Dişlerine bakın!"

Birden, yatağın altından ablak yüzlü bir ikiz, John'un oturduğu sandalyeyle duvar arasından fırladı ve Linda'nın uyuyan yüzüne baktı.

"Yahu..." diye başladı, ama cümlesi ağzında kaldı. Vahşi yakasından yakalamış, sandalyenin üstünden aşırarak, güzel bir tokatla, ağlıya sızlıya kovmuştu onu.

Bağırışları Baş Hemşireyi yardıma koşturdu.

"Ne yaptınız ona?" diye sordu vahşice. "Çocuklara tokat attıramam size."

"O halde, uzak tutun onları bu yataktan." Vahşinin sesi öfkeden titriyordu. "Şu pis yumurcaklar ne arıyor burda? Bu ne münasebetsizlik!"

"Münasebetsizlik mi? Ne demek istiyorsunuz? Ölüme şartlandırılıyorlar onlar. Bakın, size söylüyorum," diye ihtarda bulundu haşince, "şartlanmalarına karışırsanız bir daha, kapıcıyı çağırtır, attırırım sizi buradan."

Vahşi ayağa kalkıp, ona doğru bir kaç adım attı. Yüzündeki ifade ve davranışları öyle tehdit ediciydi ki, hemşire dehşet içinde geriledi. Vahşi büyük bir çabayla kendini tuttu, dönüp yeniden sandalyasına oturdu.

Hemşirenin içi rahatladı, ama yine de biraz ürkek ve cırtlak, vakarla, "Size ihtar ettim," dedi hemşire, "ayağınızı denk alın." Bununla birlikte, iki meraklı ikizi alıp götürdü; odanın öte ucunda arkadaşı tarafından tertiplenmiş bulunan, fermuarı ara bul, oyununa kattı.

"Haydi şimdi koş, kafein mahlûlünü al canım," dedi öteki hemşireye. Yetkisini kullanmak kendine olan güvenini geri getirdi, içini rahatlattı. "Hey çocuklar!" diye bağırdı.

Linda tedirgin olmuş gibi kımıldadı, bir ara gözlerini açtı, belli belirsiz bir bakındı, yeniden daldı. Vahşi yanında oturmuş, bir kaç dakika önceki ruh haletini yeniden geri getirmek için çabalayıp duruyordu. "A, B, C, vitamin D," diyip duruyordu kendi kendine, sanki bu sözler ölü geçmişi geri getirecek büyü sözleriymiş gibi. Ama boşunaydı bu büyü sözleri. Güzel anılar gelmemekte direniyordu; sadece kıskançlıklar, çirkinlikler, ve sıkıntılar menfûr bir şekilde yeniden doğuyordu. Kesilmiş omuzundan kan sızan Pope; Lin-

da çirkin bir şekilde yatmış uyuyor, sinekler yatağın yanında, yere saçılmış m e s k a l i n, çevresinde vınlıyordu; çocuklarsa, o geçtikçe, küfür yağmuruna tutuyorlardı... Ah, hayır hayır! Gözlerini kapadı, bu anıları kesin olarak inkâr etmek istermiş gibi başını salladı. A, B, C, vitamin D..." Linda'nın kucağına oturduğu, onun da kollarını çevresine dolayıp durmadan sallıyarak, şarkı söyliyerek, uyuttuğu zamanları hatırlamağa çalışıyordu. "A, B, C, vitamin D, vitamin D..."

Üstün-Ses-Wurlitzeriana hıçkırıklar halinde yükseliyordu ve birden mine çiçeği, koku dolaşım sisteminde, yerini patchouli kokusuna verdi. Linda kıpırdadı, uyandı, bir kaç saniye, şaşkın, dömifinalcilere baktı, derken başını kaldırıp, yeni parfümlendirilmiş havayı kokladı ve gülümseyiverdi - zevkten biten bir çocuk gülümsemesi.

"Pope," diye mırıldandı, ve gözlerini kapadı. "Ah, öyle hoşlanıyorum ki, öyle..." İçini çekti ve arkası üstü bıraktı kendini yastıklara.

"Ama Linda!" diye yalvardı Vahşi. "Beni tanımıyor musun?" O kadar çalışmış çabalamıştı, elinden gelen herşeyi yapmıştı; niye unutmasına bırakmıyordu onu Linda? Kadının yumuşak gevşek elini hemen hemen şiddetle sıktı, sanki onu bu aşağılık zevklerle dolu düşten bu bayağ ve iğrenç anılardan geri getirmek istiyordu - şimdiye gerçeğe; ürkünç korkunç gerçeğe - onları bu kadar korkunç yapan tehlikenin kaçınılmazlığı yüzünden, ulviydi, mânalıydı, son derece önemliydi. "Linda, beni tanımıyor musun?"

Linda'nın, cevap verir gibi hafifçe elini sıktığını duydu, Vahşinin gözleri yaşardı. Linda'nın üzerine eğilip öptü onu.

Dudakları kımıldadı. "Pope!" diye mırıldandı yeniden, bir kova dolusu pislik atılmış gibi oldu Vahşinin yüzüne.

Birden, öfkeden içi kaynamağa başladı. İkinci kere kendini tuttu, acısının tutkusu başka bir çıkış yolu bulmuş, onu kudurtan bir işkence haline gelmişti.

"Ama ben John'um!" diye bağırdı. "John'um ben!" Ve dehşet içinde onu omuzundan yakalayıp sarstı.

Linda'nın gözleri pır pır edip açıldı; gördü onu, tanıdı - John! - ama gerçek olan bu yüzü, gerçek olan bu vahşi elleri düşsel bir dünyada görüyordu, p a t c h o u l i ve Üstün-Wurlitzer kendi içindeki karışıklıkları arasında, ve düşünün evrenini teşkil eden biçim değiştirmiş anılar ve garip bir şe-

kilde aktarılmış duygular ortasında. John olduğunu biliyordu, oğlu John'du, ama Pope'la geçirmekte olduğu s o m a tatilinde Malpais cennetine istenmeden giren biri gibi geliyordu ona. Linda Pope'u sevdiği için kızıyordu Vahşi, Pope yatakta, onun yanında olduğu için sarsılıyordu onu - sanki acayip bir şey varmış gibi, sanki bütün uygar kişiler aynı şeyi yapmıyormuş gibi? "Herkes herkes içindir..." Linda'nın sesi hemen hemen kayboldu, soluk soluğa bir hırıltı halini aldı: ağzı açılıp sarktı: Ciğerlerini havayla doldurmak için boşuna bir çaba yaptı. Ama sanki solumağı unutmuş gibiydi. Bağırmak istedi - ama ses çıkmadı; çektiği, sadece gözlerindeki dehşetten anlaşılıyordu. Elleri boğazına gitti sonra havayı tırmaladı - artık alamadığı havayı, onun için artık olmıyan havayı.

Vahşi ayağa kalkmış, üzerine doğru eğilmişti. "Nen var Linda? Ne oluyor?" Sesi yalvarır gibi çıkıyordu; sanki güven versin diye yalvarıyordu.

Vahşiye çevirdiği bakışı dile gelmez bir dehşetle doluydu - dehşetle, ona öyle geldi ki, paylama da vardı o bakışta. Yatakta kalkmağa çalıştı, ama gerisingeri, yastıkların üstüne düşüverdi. Yüzü korkunç derecede bozulmuştu, dudakları mordu.

Vahşi dönüp koğuş boyunca koşmağa başladı.

"Çabuk! çabuk!" diye haykırıyordu. "Çabuk olun!"

Fermuar arama oyunu çemberinin ortasında bulunan Baş Hemşire dönüp baktı. İlkin şaşırır gibi oldu, sonra hemen kendini toparlayıp paylamağa başladı. "Bağırmayın öyle! Küçükleri düşünün," dedi kaşlarını çatarak. "Şartlamalarını bozabilirsiniz... Ama ne yapıyorsunuz kuzum?" Çemberi bozarak içine girmişti. "Dikkat edin!" Çocuklardan biri çığlık atıp duruyordu.

"Çabuk, çabuk!" Kadının kolundan tutup arkasından sürüklemeğe başladı. "Çabuk! Bir şey oldu. Onu öldürdüm."

Onlar koğuşun sonuna varıncayadek Linda ölmüştü.

Vahşi bir süre donuk bir sessizlik içinde kalakaldı, derken yatağın yanında diz çöktü, ellerini yüzüne kapıyarak, kendini tutamadan hıçkırmağa başladı.

Hemşire kararsız duruyordu, bir yatağın yanındaki diz çökmüş biçime (büyük bir teşhir rezaletiydi bu), bir (zavallı çocuklar) fermuar aramayı bırakmış, 20 numaralı yatağın çevresinde çocukların oynadığı dehşetli sahneye; baştan aşa-

ğı göz burun kesilmiş bakmakta olan çocuklara bakıyordu. Ona bir şeyler söylese miydi? Edep duygusunu takınmasına çağırsa mıydı? Nerde olduğunu hatırlatsa mıydı? Bu zavallı masum çocuklara ne büyük zararı dokunacağını söylese miydi? Sıhhatli ölüme karşı bütün şartlamalarını bu iğrenç bağırışlarla bozuyordu - sanki ölüm feci bir şeymiş gibi, sanki insanın bu kadar değeri varmış gibi! Bu, çocuklara ölüm hakkında kötü fikirler aşılıyabilir, tamamiyle başka, topluma aykırı davranışlara sebep olurdu.

İleri doğru bir adım atıp, omuzuna dokundu. "Kendinizi tutamaz mısınız?" dedi alçak, kızgın bir sesle. Ama dönüp baktığında, altı kadar eş ikizin ayağa kalkmış, koğuşun o tarafına doğru ilerlemekte olduğunu gördü. Çember bozuluyordu... Hayır, bu göze alınamazdı; bütün o grup, altı yedi ay geriliyebilirdi şartlanmalarında. Tehlikeli yüklerine doğru koşarak gitti.

"Haydi bakalım, söyleyin kim çikolatalı pasta ister?" diye sordu, neşeli ve yüksek bir sesle.

"Ben!" diye çığırdı bütün Bokanovski Grubu hep bir ağızdan. 20 numaralı yatak tamamiyle unutulmuştu.

"Ey Tanrım, Tanrım, Tanrım..." diyip duruyordu Vahşi kendi kendine. Zihnini dolduran acı ve pişmanlık keşmekeşinde doğru çıkan tek söz buydu. "Tanrım!" diye yüksek sesle fısıldadı. "Tanrım..."

"Kuzum, ne diyor bu?" diye sordu bir ses, yakında bir yerden belirli olarak, Üstün-Wurlitzer'in çığırışları arasından cırtlıyarak.

Vahşi müthiş ürktü, yüzünü açarak bakındı. Her biri sağ elinde uzun bir çikolata çubuğu, ve eş yüzleri sıvı çikolatayla türlü türlü bulanmış, beş haki giymiş eş ikiz, bir sıra olmuşlar, gözlerini faltaşı gibi açmış bakıyorlardı.

Gözleriyle karşılaşınca hep birden sırıttılar. Biri uzun çikolatasıyla işaret ediyordu.

"Öldü mü?" diye sordu.

Vahşi bir süre sessiz sessiz onlara baktı. Sonra, sessizce ayağa kalktı ve sessizce kapıya doğru yürüdü.

"Öldü mü?" diye sorarak, meraklı ikiz yanı sıra koşuyor, peşini bırakmıyordu.

Vahşi gözlerini indirip, ona baktı, ve bir şey söylemeden bir yana itti onu. İkiz yere düştü, düşer düşmez de cırlamağa başladı. Vahşi dönüp bakmadı bile.

15. BÖLÜM

Park Lane Ölecekler hastanesi hademeleri yüz altmış iki tane Deltaydı, bunlar, biri, seksen dört kızıl saçlı kadın, öteki yetmiş sekiz esmer dolikosefal erkek olmak üzre iki Bokanovski Grubuna ayrılmıştı. Saat altıda günlük çalışmaları sona erince, iki grup da hastanenin methalinde toplanır, Muhasebeci Vekili Muavininden s o m a istihkaklarını alırlardı.

Vahşi asansörden çıktığında, kendini onların arasında buldu. Ama zihni başka yerdeydi - ölümle, acısıyla, pişmanlığıyla. Mihaniki bir hareketle, ne yaptığını bilmeden, kalabalık arasında omuzuyla yol açmağa çalışarak ilerledi.

"Kimi istiyorsun öyle? Nereye gideceğini sanıyorsun böyle?"

Türlü gırtlaklar sürtüsü içinde, biri yüksek, biri alçak olmak üzre, sadece iki ses vardı, cıyaklıyan ve homurdanan. Sıra sıra uzanan aynalarda durmadan tekrarlanıyormuş gibi, iki çeşit yüz, biri tüysüz, çilli, turuncu, harelenen bir yuvarlak, öteki zayıf, gaga burunlu, iki günlük traşlı bir yüz kızgın kızgın ona dönmüş bakıyordu. Bunların ağızlarından çıkan sözler, böğrüne dürtülen sivri dirsekler, kendine getirdi onu. Dış gerçeğe bir kez daha uyandı, çevresine baktı, gördüğü şeyleri tanıdı - içine işleyen bir iğrençlik ve dehşet duygusu ile tanıdığı, günlerdir, gecelerdir bir türlü kovamadığı • hezeyan, birbirinden ayrılamıyan eşliğin kaynaşan kâbusuydu. Eşler, eşler... Linda'nın ölümünün esrarı üstünde, fesat kurtlar gibi kaynaşmışlardı. Şimdi yine kaynaşıyordu kurtlar, bunlar daha büyük, daha olgun kurtlardı, şimdi acısını ve pişmanlığını kemiriyorlardı. Durdu, şaşkın ve dehşet dolu gözlerle haki sürüye baktı, kendi de tam ortalarında bir baş daha yüksek duruyordu. "Burada ne kadar da çok iyi yaratıklar var." Şakıyan sözler onunla inceden inceye alay ediyorlardı. "İnsanlık ne güzel şey. Ey yeni dünya!..."

"S o m a almak istiyenler!" diye bağırdı yüksek bir ses. "Sırayla lütfen. Acele edin."

Bir kapı açılmış, bir masayla, bir sandalye getirilmişti

methale. Ses genç ve çevik bir Alfadan çıkıyordu, siyah demir bir kasayla birlikte girmişti içeri. Bekleşen eşlerden sevinç mırıltıları yükseldi. Vahşiyi unutup gittiler. Bütün dikkatleri şimdi siyah kasaya yönelmişti, genç adam onu masanın üstüne koymuş kilidini açmağa çalışıyordu. Kapak kalktı.

"Ooo, ooo!" diye bağırdı yüzaltmış ikisi birden, sanki donanma fişekleri seyrediyorlarmış gibi.

Genç adam bir avuç minik kutu çıkardı içinden. "Haydi," dedi emreder gibi, "lütfen ilerleyin. Birer birer, itmek kakmak yok!"

Birer birer, itişip kakışmadan, eşler ilerlemeğe başladı. İlkin iki erkek, sonra bir dişi, bir erkek daha, arkasından üç dişi, derken..."

Vahşi durmuş bakıyordu. "Ey yeni dünya, ey yeni dünya..." Zihninde şakıyan sözler ahengini değiştirmiş gibiydi. Onun acısıyla, pişmanlığıyla eğlenmişlerdi, ne de çirkince, insafsızca alaya almışlardı onu! Şeytanlar gibi gülmüşlerdi, kâbusunun sefilliğini, iğrençliğini daha bir belirli yapmışlardı. Şimdi de, birden silâh başına çağırıyorlardı. "Ey yeni dünya!" Miranda güzelliğin mümkün olduğunu, kâbusları bile asil ve ince bir şeye çevirebilme imkânını ilân ediyordu. "Ey yeni dünya!" bu bir meydan okuyuştu, bir emirdi.

"Hey, itişip kakışmayın orada!" diye haykırdı Muhasebeci Muavin Vekili öfkelenerek. Kasasının kapağını çat diye kapadı. "Doğru hareket etmezseniz, dağıtımı burda bırakacağım."

Deltalar mırıldandılar, biraz birbirleriyle itiştikten sonra, hareketsiz, durdular. Tehdit etkisini göstermişti. S o m a'dan yoksun kalmak; ne korkunç şeydi!

"Hah, işte böyle," dedi genç, kasanın kapağını yeniden açarak.

Linda bir tutsak olmuştu, Linda ölmüştü; ötekiler özgürlük içinde yaşıyacaktı, dünya güzelliğe kavuşturulacaktı. Bir şeyin ödenmesi, yerine getirilmesiydi. Derken birden yapması gereken şey, Vahşiye apaçık belirdi; sanki kapalı bir pancur açılmış, perdeler çekilmişti.

"Haydi," dedi Muhasebeci Muavin Vekili.

Hakili bir kadın daha ilerledi.

"Durun!" diye bağırdı Vahşi, yüksek ve çın çın öten bir sesle. "Durun!"

Kendine yol açarak masaya doğru ilerledi, Deltalar şaşkın şaşkın baka kalmışlardı ona.

"Ford!" dedi Muhasebeci Muavin Vekili. "Vahşi geliyor!" Korku içindeydi.

"Dinleyin, rica ederim," diye bağırdı Vahşi ciddi ciddi... O ana kadar kalabalığa hitap etmemişti hiç, söylemek istediğini söylemekte zorluk çekiyordu. "Şu korkunç ilâcı almayın sakın. Zehirdir bu, zehir."

"Bana bakın Bay Vahşi," dedi Muhasebeci Muavin Vekili yatıştırmak için gülümseyerek. "Lütfen bırakın da..."

"Vücuda olduğu kadar, ruha da zehir bu."

"Evet ama bırakın da dağıtayım. Haydi aslanım." Pek tehlikeli kötü bir hayvan olarak adı çıkmış, tehlikeli bir hayvanı okşar gibi Vahşinin koluna vurdu hafifçe. "Bırakın da..."

"Hiç bir zaman!" diye bağırdı Vahşi.

"Ama buraya bak arkadaş..."

"Hepiniz atın onu, o korkunç zehiri."

"Hepiniz atın onu," sözleri anlayışsızlığın bir çok katlarından geçip, Deltalar tarafından anlaşılıverdi. Kalabalıktan kızgın homurdanmalar duyuldu.

"Size özgürlük vermeğe geldim," dedi Vahşi, eşlere dönerek. "Ben..."

Muhasebeci Muavin Vekili başka şey dinlemedi. Methalden derhal çıkıp telefon rehberinde bir numara aramağa başladı.

"Kendi apartmanında yok," diye özetledi Bernard. "Benim odamda da değil. Aphroditaeum'da da yok; Merkezde de değil, Okulda da yok. Eee, nereye girdi bu?"

Helmholtz omuzlarını silkti. İşlerinden döndüklerinde, her zamanki buluşma yerlerinin birinde Vahşiyle karşılaşmak ümidiyle gelmişlerdi, ama adamdan eser yoktu. Can sıkıcı bir şeydi bu, çünkü Helmholtz'un sportikopteriyle Biarritz'e uçuvereceklerdi. Çabuk gelmezse, akşam yemeğine geç kalacaklardı.

"Beş dakika daha bekliyelim," dedi Helmholtz. "O zamana kadar çıkmazsa, biz de..."

Telefon zili sözünü yarıda bıraktı. Ahizeyi eline aldı. "Alo. Evet benim." Derken uzun bir dinlemeden sonra, "Ford müstehakını versin!" diye küfretti. "Hemen geliyorum."

"Ne var?" diye sordu Bernard.

"Park Lane Hastanesinden biri," dedi Helmholtz. "Vahşi oradaymış. Çıldırdı diyor. Her neyse iş acele. Benimle gelir misin?"

Birlikte koridorda asansöre doğru koştular.

"Peki esir olmak hoşunuza mı gidiyor?" diyordu Vahşi, onlar hastaneye girdiklerinde. Yüzü kıpkırmızı olmuştu, gözleri öfke ateşinden pırıl pırıldı. "Bebek olarak kalmak hoşunuza mı gidiyor? Evet, bebek olarak, Vıyaklıyan, salyaları akan." diye ilâve etti, hayvansal budalalıkların kurtarmağa geldiği kimselere kudurmuş küfürler savurarak. Hakaretler onların kalın kabuklu ahmaklıklarına çarpıp, geri sıçradı; gözlerinde huysuz bir kızgınlık, tatsız boş bir ifadeyle bakıp duruyorlardı. "Evet, salyanız aka aka!" diye bağırdı. Acı, pişmanlık, merhamet ve ödev - şimdi hepsi de unutulmuştu, bu insan müsveddesi yaratıklara karşı duyulan nefrete çevrilmişti. "Özgür olmak, insan olmak istemiyor musunuz? İnsanlığın, özgürlüğün ne olduğunu bile anlamıyor musunuz?" Kudurma gittikçe artıyordu, sözler kolayca, sel gibi akıyordu. "Anlamıyor musunuz?" diye tekrarladı, ama sorusuna cevap veren olmadı. "Pekâlâ, o halde," diye devam etti acı acı, "ben size öğretirim; isteseniz de, istemeseniz de, sizi özgür yapacağım." Hastanenin iç avlusuna bakan pencereyi iterek açıp, minik s o m a tabletleri kutularını, avuç avuç dışarı atmağa başladı.

Bir ara haki kalabalık sessiz durdu, şapşallaşmıştı, bu küstah küfürbazlık karşısında hayret ve dehşet içinde kalakalmışlardı.

"Delirdi," diye fısıldadı Bernard, gözleri ardına kadar açık, bakarak. "Öldürecekler onu. Öl..." Birden kalabalıktan büyük bir bağırışma yükseldi; dalgalanan bir hareket, tehdit edercesine Vahşiye doğru ilerlemeğe başladı. "Ford! Yardım et ona!" dedi Bernard, ve gözlerini başka tarafa çevirdi.

"Ford, kendi kendilerine yardım edenlere yardım eder." Ve bir kahkahayla kendinden geçmiş gibi neşeli bir kahkahayla, Helmholtz Watson kalabalık içinden yol açmağa çalıştı.

"Özgür, özgür!" diye bağırıp duruyordu Vahşi, bir eliyle s o m a tabletlerini bahçeye atmağa devam ediyor,

ötekiyle de saldıranların yüzlerine yumruk indiriyordu. "Özgür!" derken birden Helmholtz belirdi yanında - "Vay Helmholtz aslan arkadaşım" - bir yandan yumruklıyarak - "İnsan olacaksınız artık" - aralarda avuç avuç zehir atmağa devam ediyordu açık pencereden. "Evet İnsan, insan olacaksınız!" Zehir kalmamıştı artık. Kasayı alıp, siyahboşluğunu gösterdi. "Özgürsünüz işte!"

Deltalar uluyarak, iki misli öfkelenerek saldırdılar.

Savaşı bir kenardan seyreden, ne yapacağını bir türlü kestiremiyen Bernard, "Hapı yuttu," dedi, ve ani bir içgüdüyle yardıma koştu onlara doğru; sonra aklını başına alıp, durdu; sonra utanıp, yeniden atıldı; sonra yine durakladı, küçük düşürücü bir kararsızlık işkencesi içindeydi - onlara yardım etmezse öldürülebilir, yardım etse kendi de ölebilir diye düşünüyordu - o sırada (Ford'a şükür) patlak gözlü, sivri gaga maskeli polisler girdi içeri.

Bernard onları karşılamak için ileri atıldı. Kollarını savurup duruyordu; hareket ediyordu ya, demek bir şey yapıyordu. "İmdat!" diye bağırıp duruyordu yardım ediyormuş gibi bir hava yaratmak için. "Yetişin! İmdat! İMDAT!"

Polis onu bir kenara itip, işine devam etti. Üç adam omuzlarına takılı püskürtme makineleriyle havaya s o m a buharı sıkıyordu. Başka ikisi portatif sentetik müzik makinesini işletmeğe çalışıyordu. Dört tane başka adam kuvvetli anestetik bir madde ihtiva eden su tabancalarıyla kalabalıkta ilerliyor, aralarındaki en vahşi döğüşçüleri yere seriyordu.

"Acele edin! Çabuk!" diye çığırıyordu Bernard. "Acele etmezseniz işleri bitti demektir. İşleri...!" Gevezeliğinden sıkılan polislerden biri ona da ateş etti tabancasıyla. Bernard, kemiklerini yitirmiş bacaklar üstündeymiş gibi sallandı bir ara, lifleri, kasları, sanki pelteleşmiş - hattâ su haline gelmiş gibiydi; küt diye düştü yere.

Birden Sentetik Müzik Makinesinden bir ses konuşmağa başladı. Akın Sesi. İyi duyu Sesi. Ses kayıtlı tomar (orta derece) iki numaralı, başkaldırmaya karşı kullanılan Sentetik-Söylevi çalıyordu. Var olmıyan bir yüreğin ta derinlerinden, "Dostlarım, dostlarım!" diyordu tutkuyla, öyle yumuşak bir paylama vardı ki havasında, gaz maskelerinin arkasından polislerin gözleri bile yaşlarla bulandı bir ara, "bu ne demek? Niçin hepiniz iyi ve mutlu olmuyorsunuz hep bir

arada? Mutlu, ve iyi," diye tekrarlıyordu Ses, "Sakin olun, sakin olun." Titredi, fısıltı haline geldi bir ara, sustu. "Ah, bilseniz, sizin ne kadar mutlu olmanızı istediğimi," diye başladı yalvarır bir ciddilikle. "Öyle istiyorum ki sizin iyi olmanızı. Ne olur iyi olun. Ne olur..."

İki dakika sonra Ses ile s o m a buharı etkisini göstermişti. Göz yaşları içinde Deltalar birbirleriyle sarılıp öpüşmeğe başladı - oniki eş birden, anlayışlı bir sarmaş-dolaş içinde. Helmholtz ile Vahşi bile nerdeyse ağlıyacaklardı. Muhasebeden yeni bir tablet kutusu ikmâli geldi, acele acele yeni bir dağıtım yapıldı, dolgun ve sevgi dolu Ses veda ederken, dağınık halde bulunan eşikizler yürekleri çatlıyacakmış gibi hüngür hüngür ağlıyorlardı. "Allahaısmarladık, sevgili, canım dostlarım benim. Ford sizi korusun! Allahaısmarladık, sevgili, canım dostlarım benim. Ford sizi korusun. Allahaısmarladık sevgili, canım..."

Deltaların sonuncusu da gittikten sonra, polis cereyanı kesti. Meleksel ses sustu.

"Rahat rahat gelecek misiniz?" diye sordu komiser, "yoksa bayıltalım mı sizi?" Tehdit eder gibi tabancasını gösteriyordu.

"Geliriz, geliriz," dedi Vahşi sakince, bir yaralı dudağını, bir tırmık yiyen ensesini, bir sol elindeki ısırığı siliyordu.

Mendili hâlâ kanıyan burnunda Helmholtz da, evet der gibi başını salladı.

Uyanmış ve bacaklarını yeniden kazanmış olan Bernard, elinden geldiği kadar göze batmadan kapıya doğru seğirtiyordu bu sırada.

"Hey şuna bak," dedi Komiser, domuz maskeli bir polis odanın karşı tarafına koştu ve genç adamın omuzundan yakaladı.

Bernard saf saf, öfkeli bir ifadeyle döndü. Kaçıyor muydu ki? Böyle bir şey aklına bile gelmemişti. "B e n d e n ne istiyorsunuz?" dedi komisere, "Aklım almıyor."

"Hapislerin dostusunuz değil mi?"

"Bakın..." dedi Bernard, sonra durakladı. Hayır, inkâr edemiyecekti. "Niye olmıyayım?" diye sordu.

"O halde yürü," dedi polis, kapıya doğru götürerek, oradan da bekliyen polis arabasına.

16. BÖLÜM

Üçünün de alındığı oda Düzenleyicinin çalışma odasıydı.

"Ford hazretleri hemen gelecek." Gamına uşak onları yalnız bıraktı.

Helmholtz kahkahayla gülmeğe başladı.

"Bu bir mahkemeden çok, bir kafein mahlûlü partisine benziyor," dedi, ve havayla şişirilmiş koltukların en lüksüne gömüldü. "Neşelen, Bernard," diye ilâve etti, arkadaşının yemyeşil olmuş,keyifsiz suratını görerek. Neşelenmeğe niyeti yoktu ama Bernard'ın; cevap vermeden Helmholtz'a bile bakmadan, gidip, odadaki en rahatsız sandalyeye oturdu; ulu kudretlerin gazabını biraz gideririm belki diye özellikle seçmişti o sandalyayı.

Bu arada Vahşi, odada telâş içinde dolaşıyor, raflardaki kitaplara, numaralı gözlerinde duran ses bandlarına, ve okuma makinesi makaralarına üstünkörü bir merakla göz atıyordu. Pencerenin altındaki masanın üstünde, yumuşak, siyah, yalancı deriyle kaplı, koskoca bir cilt vardı, üzerinde altın yaldızla koskoca T harfi yazılıydı. Alıp, açtı. HAYATIM VE ESERİM, YAZAN HAZRETİ FORD. Kitap Detroit'de Ford Bilgilerini Yayma Kurulu tarafından basılmıştı. Gelişigüzel sayfaları çevirmeğe başladı, bazan bir cümle okuyor, bazan bir paragraf bitiriyordu, tam kitabın kendini ilgilendirmiyeceği sonucuna varmışken kapı açıldı ve Batı Avrupa Daimi Dünya Düzenleyicisi çevik bir hareketle odaya girdi.

Mustafa Mond üçüyle de el sıkıştı; ama hitap ettiği kimse Vahşiydi. "Demek uygarlık pek hoşunuza gitmedi bay Vahşi?" dedi.

Vahşi ona baktı. Yalan söylemeğe, martaval okumağa, suratını asıp susmağa hazırlanmıştı; ama Düzenleyicinin yüzündeki keyifli zekâyı görüp içi rahatlayınca, açıktan açığa doğruyu söylemeğe karar verdi. "Hayır," diye başını salladı.

Bernard ürkmüş, korkmuştu. Düzenleyici ne düşünürdü böyle? Uygarlığı sevmedim diyen birinin arkadaşı olarak

etiketlenmek - bunu açıktan açığa söylemişti, hem de kime, Düzenleyicinin ta kendisine - müthiş bir şeydi bu. "Ama, John," diye başladı. Mustafa Mond'un bir bakışı çenesini kapattırdı ona.

"Tabiî," diye devam etti Vahşi, "hoş şeyler yok değil. Örneğin havada dolaşan o müzik..."

"Bazan kulaklarımda binlerce alet vınlar, bazan insan sesleri."

Vahşinin yüzü anî bir sevinçle parlayıverdi. "Siz de okudunuz mu onu?" diye sordu. "O kitabı burda, İngilterede kimsenin bilmediğini sanıyordum."

"Hemen hemen kimse bilmez. Ben o kitabı bilen pek az kişilerden biriyim. Yasaktır, anlıyorsunuz ya. Ama burda yasaları ben yaptığıma göre, bozabilirim de. "Hem ceza yemeden, Mr Marx" diye ilâve etti Bernard'a dönerek. "Ki siz yazık ki aynı şeyi yapamazsınız."

Bernard daha ümitsiz bir dert içine düştü.

"Peki niye yasak?" diye sordu Vahşi. Shakespeare'i okumuş olan bir adamla karşılaşmak, bir ara her şeyi unutturmuştu ona.

Düzenleyici omuz silkti. "Çünkü eskidi artık, esas sebep bu. Burda eski şeylerle ilgimiz yok."

"Güzel olmalarına rağmen mi?"

"Hele güzel olurlarsa. Güzellik çekicidir, bizse insanların eski şeyler tarafından çekilmesini istemiyoruz. Yeni şeyleri sevmelerini istiyoruz."

"Ama yeni şeyler öyle budalaca ve korkunç şeyler ki.. Örneğin, şu oyunlar, uçan helikopterlerden, insanların öpüşmesini d u y m a k t a n başka bir şey olmıyan o oyunlar." Suratını buruşturdu. "Keçiler, maymunlar!" Ancak Othellonun sözlerinde bulabiliyordu nefretini, horgörmesini yeterince açıklıyabilecek aracı.

"Yine de hoş ehli hayvanlardır canım," diye fısıldadı Düzenleyici parantez açar gibi.

"Niçin Othello'yu göstermiyorsunuz onlara?"

"Söyledim ya size, eski. Üstelik anlamazlar ki."

Evet, doğruydu bu. Helmholtz'un R o m e o ile J ü l y e t'de nasıl kahkahayla güldüğünü hatırlıyordu. "Peki o halde," dedi biraz durakladıktan sonra, "O t h e l l o'ya benziyen yeni bir şey; anlıyabilecekleri şekilde."

"Hepimizin yazmak isteyip durduğu şey," dedi Helmholtz, deminden beri susmakta olan Helmholtz.

"Hiç bir zaman da yazmıyacağmız şey," dedi Düzenleyici. "Çünkü O t h e l l o'ya benziyecek olsa, kimse bir şey anlamaz, ne kadar yeni olursa olsun. Yeni de olursa, O t h e l l o'dan başka bir şey olur."

"Niçin?"

"Öyle ya, niçin?" diye tekrarladı Helmholtz. O da durumun acı gerçeklerini unutuyordu. Kaygıdan ve korkudan yemyeşil olmuş, sadece Bernard hatırlıyordu; ötekiler umursamıyordu onu. "Niçin?"

"Çünkü bizim dünyamız Othello'nun dünyasıyla aynı dünya değil. Çeliksiz otomobil yapılamadığına göre, toplumsal istikrarsızlık olmadan trajedi de yazamazsınız. Dünya istikrarlı şimdi. İnsanlar mutlu; istediklerini elde ediyorlar, elde edemiyecekleri şeyleri istemiyorlar. Durumları iyi, güven altında; hastalık nedir bilmiyorlar; ölümden korkuları yok; tutku ve yaşlılıktan tamamiyle habersiz, rahat; karıları, çocukları yok, ne de onları duygulu yapacak aşkları var; öyle şartlanmışlar ki, hemen hemen imkânsız başka türlü davranmaları. Üstelik keyiflerini kaçıracak bir şey olursa s o m a var imdada yetişen. Sen de özgürlük uğruna tutup, onları pencereden atıyorsun Vahşi efendi. Ö z g ü r l ü k!" Güldü. "Deltaların özgürlüğün ne olduğunu anlıyacaklarını ummak! Şimdi de O t h e l l o'yu kavrıyabileceklerini sanman! İlâhi yavrum!"

Vahşi bir müddet sustuktan sonra, "Yine de," diye üsteledi, "O t h e l l o iyi, şu duyu eğlencelerinden daha iyi."

"Elbette," diye kabul etti Düzenleyici. "Ama istikrarı ancak onun yokluğuyla elde ediyoruz. Mutlulukla, insanların bir zamanlar yüksek sanat dedikleri şey arasında seçme yapman gerek. Biz yüksek sanatı feda ettik. Yerine duyu eğlenceleri, ve koku orgunu koyduk."

"Ama bir şey ifade etmiyor ki."

"Oldukları şeyi ifade ediyorlar; seyircilere güzel duyular duyuruyoruz."

"Ama bunlar... bunlar bir budala tarafından söyleniyor."

Düzenleyici güldü. "Arkadaşınız Mr Watson'a pek ince

davranmıyorsunuz. Duygusal mühendislerimizden en ilerde gelenlerinden biri..."

"Haklı ama," dedi Helmholtz kederli kederli, "Budalaca olduğu gerçek. Söylenecek bir şey yokken yazmak..."

"Daha iyi ya. Daha büyük hüner ister bu. Otomobil yapmak için, ne kadar da az olsa, bir çelik miktarı gerekmektedir - sanat eserleri sadece katıksız duyudan çıkar meydana."

Vahşi başını salladı. "Bütün bunlar bana korkunç geliyor."

"Elbette gelir. Gerçek mutluluk, derde karşılık bulunan avuntu çokluğuna nisbetle oldukça sefil kalır. Sonra, istikrarın da istikrarsızlık kadar göz alıcı olmadığı belli. Durumundan memnun olmak, felâketlere karşı savaşmak gibi parlak değil, baştan çıkartıcı şeylerle olan mücadelenin canlılığı, ya da şüphe veya tutukuyla kaçınılmaz yenilgiye uğramanın güzelliği yoktur onda. Mutluluk büyük bir şey değildir hiç bir zaman."

"Olmasa gerek," dedi Vahşi biraz durduktan sonra. "Ama şu ikizler gibi, ille de kötü mü olması gerek?" Elini gözlerinin önünden geçirdi, sanki toplantı masalarındaki sıra sıra uzayan eş bücürleri, Brentford tekray istasyonunun giriş yerindeki tekli sıra halinde kuyruk olan ikiz sürülerini, Linda'nın ölüm döşeğinin çevresinde kaynaşan insan kurtlarını, kendisine saldıran o hep tekrarlanan aynı yüzlü kişilerin resmini gözünün önünden silmek istermiş gibi. Sarılı sol eline bakıp ürperdi. "Korkunç şey!"

"Ama pek faydalı! Bokanovski Gruplarımızı sevmiyorsunuz demek? Ama sizi temin ederim ki, onlar başka her şeyin üstüne kurulduğu temeli teşkil ediyorlar. Yolunu şaşırmadan ilerliyen devlet roketine istikrar sağlıyan jiroskop'tur onlar." Derin ses heyecan içinde titriyordu; hareket eden eli bütün mekânı ve karşı konmaz makinenin ileri atılışını gösteriyordu, Mustafa Mond'un hitabet kudreti hemen hemen sentetik standartlar ayarındaydı.

"Acaba," dedi Vahşi, "bunları yaratmaya ne ihtiyacınız var, merak ediyorum - mademki o şişelerden istediğinizi çıkarabiliyorsunuz. Niye herkesi Çift - Artı - Alfa yapmıyorsunuz, bu zahmete katlandığınıza göre.

Mustafa Mond güldü. "Çünkü boğazlarımızın kesilmesi niyetinde değiliz de ondan," diye cevap verdi. "Biz mutlulu-

ğa ve istikrara inanıyoruz. Biz Alfalar toplumu istikrarsız ve mutsuz olmaktan kurtulamaz. Örneğin ağzına kadar tıkabasa Alfalarla dolu bir fabrika düşünün - yani veraseti iyi ve üzerine sorumluluklar yüklenebilecek ve serbest seçme hakkı olabilen (bir sınır içinde) birbirinden ayrı, birbirleriyle bağı olmıyan kişiler! Düşünün bir!" diye tekrarladı.

Vahşi düşünmeğe çalıştı, ama pek bir şey hayal edemedi.

"Çok saçma bir şey olur, bir Alfa olarak şişeden boşaltılan, Alfa olarak şartlanan bir kimse, İpsilon Yarı-Kavrukların işini yapmak zorunda kalsa - çıldırır, her şeyi kırıp bozmağa başlardı. Alfalar tamamiyle toplumsallaştırılabilir - ancak onlara Alfa işi yaptırmak şartıyla. İpsilonların fedakârlıklarını ancak İpsilonlardan bekliyebiliriz, çünkü bu fedakârlıkların fedakârlık olduğunu kendileri bilmezler; en az mukavemet görülen hareket hattıdır. Şartlanması onları raylar üstüne koymuştur, o raylar üstünde gitmek zorundadırlar. Ellerinden bir şey gelmez, kaderleri önceden çizilmiştir. Şişeden boşaltıldıktan sonra bile, yine şişe içindedirler - oğulcuk ve çocukluk günlerindeki aşılanan düşüncelerin görünmiyen şişesi içinde. Her birimiz tabii." Düzenleyici, düşünceli düşünceli konuşmasına devam ediyordu, "hayattan bir şişe içinde geçip gidiyoruz. Ama Alfa olursak, şişelerimiz oldukça büyük. Bizi daha dar yerlere sıkıştıracak olsalar pek acı çekerdik. Üst sınıf yalancı şampanyasını, aşağı sınıf kadehlere koyamazsınız. Bu kuramsal bakımdan açık. Ama bizzat tecrübesi de yapıldı bunun. Kıbrıs deneyinin verdiği sonuç yetti.."

"O da ne?" diye sordu Vahşi.

Mustafa Mond gülümsedi. "Şey, yeniden şişeye konma deneyi diyebilirsiniz. F.S. 473 de başladı. Düzenleyiciler Kıbrıs adasını orada oturanlardan temizlettiler, ve yeniden yirmi iki bin özel olarak hazırlanmış Alfa ile kolonize ettiler. Bütün ziraî ve sınaî teçhizat onlara verildi, ve kendi işlerini kendi yapmaları için yalnız başına bırakıldılar. Elde edilen sonuç, bütün kuramsal beklenenleri doğru çıkardı. Toprak iyi işlenmemişti, bütün fabrikalarda grev vardı, yasalara kulak asılmıyordu, buyruklar dinlenmiyordu; aşağı sınıf işlere sırası gelen yüksek sınıf bile, iş kapmak için durmadan dolap çeviriyordu, yüksek sınıf işlerdekilerin hepsi de, ne pahasına olursa olsun, oldukları yerde kalmak için aynı şekil-

de dolap çeviriyorlardı. Altı yıl geçti geçmedi, birinci sınıf bir iç savaş başgösterdi. Yirmi iki bininden ondokuz bini ölünce, sağ kalanlar, adamın idaresini yeniden ele almaları için, hep birden Dünya Düzenleyicilerine baş vurdular. Bu da Dünyanın gördüğü biricik Alfa tohumunun sonu oldu.

Vahşi derin derin içini çekiyordu.

"En uygun nüfusun ayarlanması için," dedi Mustafa Mond, "buzdağları örnek alınmıştır - dokuzda sekizi su seviyesinden aşağıda, dokuzda biri yukarda."

"Su seviyesinden aşağıda olanlar da mutlu mu?"

"Üsttekilerden daha da mutlu. Burdaki dostlarımızdan örneğin, daha da mutlu." Arkadaşlarını gösteriyordu.

"O pis işlere rağmen mi?"

"Pis mi? O n l a r pis olduğunu bilmiyorlar ki. Tersine, seviyorlar işlerini. Hafif iş, çocuğun bile yapabileceği basit bir iş. Ne zihin, ne de vücut yorgunluğu var. Yedi buçuk saat hafif tatlı iş, sonra s o m a istihkakları, oyunlar, istedikleri gibi cinsel birleşmeler, duyu evleri. Daha ne isterler ki? Doğru," diye ilâve etti, "daha az çalışmak isteyebilirler. Biz de tabiî azaltabiliriz çalışma saatlerini. Pratik bakımdan bütün aşağı sınıf çalışma saatlerini günde üç dört saate indirebiliriz, basit iş. Ama bu onları daha mı mutlu kılar? Hayır, kılmaz. Bu denenmişti yüzelli yıl kadar önce. Bütün İrlandada çalışma saatleri günde dört saate indirilmişti. Sonucu ne oldu biliyor musunuz? Huzursuzluk ve s o m a istihkaklarının artması; hepsi o kadar. O üç buçuk saatlik fazla boş zaman, mutluluk kaynağı olması şöyle dursun, insanlar ondan kaçmak için tatile çıkmak istemeğe başladı. Buluş Büroları iş-kısma ameliyeleri üstündeki plânlarla dolu. Binlerce plân... Mustafa Mond bolluk ifade eden bir işaret yaptı. "Niye mi onları uygulamıyoruz? İşçilerin kendi iyilikleri için; onlara fazla boş zaman vermek büyük bir zalimlik olurdu.

Tarımda da aynı durum. İsteseydik her bir besi parçasını sentetik duruma getirebilirdik. Ama istemiyoruz. Nüfusun üçte birini toprakla uğraştırmayı tercih ediyoruz. Kendi iyilikleri için - çünkü topraktan besi elde etmek, fabrikadan elde etmekten daha uzun sürüyor. Üstelik istikrarımızı da düşünmeliyiz. Değişmek istemiyoruz. Her değişiklik istikrarı baltalıyabilir. Yeni buluşları uygulamakta çekingen davran-

mamızın sebeplerinden biri de bu. Saf bilimde yapılacak her bir buluş, topluma bir tehlike teşkil eder; her bilime muhtemel bir düşman olarak bakılır bazan. Evet bilimin kendisine bile.

Bilim mi? Vahşi alnını kırıştırdı. Biliyordu bu sözü. Ama tam anlamını söyliyemezdi. Shakespeare ve köydeki yaşlılar, bilim denen şeyden söz etmemişlerdi hiç. Linda'dan da pek bir şey öğrenememişti bu konuda; bilim helikopter yapmıya yarıyan, Ekin rakslarını gülünç yapan, insanın buruşmasını, dişini kaybetmesini önliyen bir şeydi. Düzenleyicinin ne demek istediğini anlamak için elinden geleni yapıyordu.

"Evet," diyordu Mustafa Mond, "bu da istikrar uğruna yapılan başka bir fedakârlık daha.. Mutlulukla uyuşmıyan sadece sanat değil; bilim de öyle aynı zamanda. Bilim tehlikelidir; elimizden geldiği kadar zincir altında bulundurmalıyız, gem takmalıyız ona."

"Ne?" dedi Helmholtz şaşkınlık içinde. "Ama hep demez miyiz ki, her şey bilimdir diye? İpnopedik bir hikmet bu."

"Onüçle onyedi yaş arasında haftada üç kere," diye söze karıştı Bernard.

"Sonra Okulda yaptığımız bunca bilim propagandası?.."

"Evet; ama, ne türlü bilim?" diye sordu alaylı alaylı Mustafa Mond. "Bilimsel eğitim görmediniz, bu yüzden yargılayamazsınız. Ben vaktiyle epey iyi bir fizikçiydim. Fazlasıyla iyi - bütün bilimimizin bir yemek kitabı olduğunu sınırlı bir yemek pişirme kuramı olduğunu, kimsenin bundan şüphe edemiyeceğini, baş aşçıdan izin almadan başka yemekler ilâve edilmiyecek bir yemek listesi olduğunu farkına varacak kadar iyi bir fizikçi. Şimdi ben oldum aşçıbaşı. Ama bir zamanlar her şeyi öğrenmek isteyen bir aşçı çırağıydım. Biraz kendim pişireyim dedim. Yasa dışı, zındıkça. Biraz gerçek bilim, yapayım dedi yani." Sustu.

"Ne oldu sonra?" diye sordu Helmholtz Watson.

Düzenleyici içini çekti. "Hemen hemen sizin başınıza gelmek üzere olan şey. Bir adaya gönderilmek üzereydim."

Bu sözler, Bernard'ı canlandırdı, yakışıksız bir faaliyete başladı. "B e n i mi adaya göndereceksiniz?" Ayağa sıçradı, koşarak odanın öte ucuna gitti ve Düzenleyicinin karşısında acayip hareketler yapmağa başladı. "B e n i gön-

deremezsiniz. Ben bir şey yapmadım ki. Ötekiler yaptı. Vallahi, billâhi ötekiler yaptı." Helmholtz ile Vahşiyi gösteriyordu. "Ah, ne olur beni göndermeyin İzlânda'ya. Söz veriyorum, bundan sonra, yapmam gereken şeyi yapacağım. Bir fırsat daha tanıyın bana. Ne olur bir fırsat daha." Yanaklarından yaşlar akmağa başladı. "Size söylüyorum, suç benim değil, onların," hıçkırıyordu. "Ne olur İzlânda'ya göndermeyin. Ne olur, Ford hazretleri ne olur..." Ve bir aşağılık nöbetine tutularak, dizüstü yere attı kendini Düzenleyicinin önünde. Mustafa Mond onu ayağa kaldırmağa çalıştı; ama Bernard yerde sürünmesine devam ediyordu; sözler seli durmadan akıyordu. Sonunda Düzenleyici, dördüncü kâtibini çağırmak için zile basmak zorunda kaldı.

"Üç adam getirin!" diye emretti. "Mr. Marx'ı bir yatak odasına götürsünler. Güzel bir s o m a buharı tatbik ettikten sonra yatağa yatırıp kendi haline bırakın."

Dördüncü kâtip çıktı, ve üç yeşil elbiseli ikiz uşakla geri geldi. Bernard hıçkırıklar ve çığırışlar içinde çıkarıldı.

"İnsan boğazlanıyor sanacak," dedi Düzenleyici kapı kapanınca. "Oysa, birazcık aklı olsaydı cezasının aslında bir mükâfat olduğunu anlardı. Bir adaya gönderiliyor. Bu demek ki, dünyanın hiç bir yerinde göremiyeceği en ilginç kadın ve erkekler arasına gidiyor. Oradakiler şu, veya bu sebepten topluluk hayatına uymıyacak derecede, kişiliklerini fazlasıyla duyan, kimselerdir. Kurallardan hoşlanmıyan, kendi düşünceleri olan kimseler. Yani, bir şahsiyet olan herkes. Nerdeyse gıpta edeceğim size, Mr. Watson."

Helmholtz güldü. "Peki siz niye adaya gitmiyorsunuz o halde?"

"Çünkü sonunda burayı tercih ettim," diye cevap verdi Düzenleyici. "Seçme hakkı tanıdılar bana, katıksız bilimi sürdürebileceğim bir adaya gönderilmek ile, sonunda, bayağı bir Düzenleyici durumuna gelebilme imkânı olan Düzenleyici Divanına alınmak, arasında seçme hakkını. Ben bunu seçtim, bilimi de bir yana bıraktım." Biraz sustuktan sonra, "Bazan," diye ilâve etti, "esef ediyorum bilim için. Mutluluk zorlu bir efendi - hele başkaların mutluluğu. İnsan onu sorup sual etmeden kabul edecek şekilde şartlanmamışsa, daha zor emrinde olmak." İçini çekti, sustu, derken daha çevik bir âhenkle devam etti, "Ödev ödevdir. İnsan ken-

di keyfinin istediği şeyi yapamaz. Ben gerçekle ilgiliyim. Bilimi severim. Ama gerçek tehlikeli bir şeydir, bilim bütün halk için tehlikelidir. İyiliği olduğu kadar, tehlikelidir de. Tarihte bize en istikrarlı dengeyi sağlamıştır. Çin karşılaştırılacak olursa, bizimkinden daha az güvenliydi; ilkel maderşahi aileler bile, bizden daha istikrarlı değildiler. Yine söylüyorum, bu bilim sayesinde oldu. Ama bilimin, kendi yaptığını yıkmasına izin veremeyiz. Bu yüzden, inceden inceye, araştırmaların genişliğini sınırlıyoruz - bu yüzden, nerdeyse adaya gönderilecektim. Anın, en gerekli meselelerini ancak, bilimle çözmeye çalışıyoruz. Bütün öteki araştırmalar, sebatla önlenmeğe çalışılıyor. Tuhaf geliyor insana," diye ilâve etti biraz durduktan sonra, "Hazreti Ford'un zamanında insanların bilimsel ilerleme konusunda yazdıklarını okumak. İlerlemenin hep böyle durmadan sonsuzca devam edeceğini düşünüyorlar gibi. En büyük iyilik bilimdi, hakikatsa en ulu değer; bütün geriye kalanlar ikinci derecede, onlara bağlı şeylerdi. Doğru, o zaman dahi, düşünceler değişmeğe başlamıştı, Ford'un kendisi önemi, hakikatla güzellikten, rahatlık ve mutluluk a aktarmak için elinden gelen her şeyi yapmıştı. Toptan istihsal bu değişikliği zorunlu yapıyordu. Evrensel mutluluk çarkları bir düzen üzere dönmeğe devam ediyor; hakikatle, güzellik yapamaz bunu. Hem, tabiî, kitleler siyasî kudreti ele geçirdikleri zaman, hakikat ve güzellikten çok, mutluluktu aranan.. Yine de, bütün bunlara rağmen, sınırsız bilimsel araştırmaya izin vardı. İnsanlar, sanki biricik iyi şeymiş gibi, hakikatle güzellikten söz etmede devam ediyorlardı. Ta Dokuz Yıl Savaşına kadar. O işte değiştirdi akıllarını. Çevrenizde antraks bombaları patlayıp dururken, hakikattan, güzellikten, bilgiden kime ne? İşte o zaman bilim kontrol altına alınmağa başlandı - Dokuz Yıl Savaşından sonra. İnsanlar iştahlarının bile kontrol altına alınması için hazırdılar. Rahat bir hayat için her şeyi yapmağa hazırdılar. O gün bugün de hep kontrol altında. Tabiî bu hakikat için iyi bir şey olmadı. Ama mutluluk için çok iyi oldu. İnsan hiçten, bir şey elde edemez. Alnınızın teriyle kazanılır mutluluk. Siz de ödüyorsunuz Mr. Watson - ödüyorsunuz, çünkü güzellikle fazla ilgilisiniz. Ben hakikatla fazla ilgiliydim, ben de ödedim."

"Ama siz adaya filân gitmediniz ki?" dedi Vahşi uzun sessizliğini bozarak.

Düzenleyici gülümsedi. "Ben de öyle ödedim işte. Mutluluğa hizmet etmeyi seçerek. Başkalarının mutluluğuna - kendiminkine değil. İyi ki," diye ilâve etti biraz durduktan sonra, "dünyada bu kadar çok ada var. Onlar olmasa ne yaparız bilmem. Her halde hepinizi ölüm fırınına göndeririz. Ha, aklıma gelmişken sorayım, tropikal iklimi tercih eder miydiniz? Markez adalarını örneğin; ya da Somea? Ya da daha serin bir yer mi tercih ederdiniz?"

Helmholtz havayla şişirilmiş koltuğundan kalktı. "Berbat iklimi olan bir yeri tercih ederim," diye cevap verdi. "İklim kötü olursa, sanırım insan daha iyi yazar. Örneğin çok rüzgâr ve fırtına olduğu zaman..."

Düzenleyici peki der gibi başını salladı. "Kafanızı beğeniyorum Mr. Watson. Gerçekten pek beğeniyorum. Her ne kadar resmen doğru bulmuyorsam da," Gülümsedi. "Falkland adalarına ne buyrulur?"

"Güzel her halde," diye cevap verdi Helmholtz. "Şimdi müsaade ederseniz, gidip te bakayım, zavallı Bernard ne âlemde."

17. BÖLÜM

"Sanat, bilim-mutluluğunuz için büyük fedakârlıkta bulunmuşsunuz," dedi Vahşi, yalnız başına kaldıklarında. "Başka bir diyeceğiniz var mı?"

"Tabiî bir de din var," diye cevap verdi Düzenleyici. "Tanrı denen bir şey vardı - Dokuz Yıl Savaşından önce. Ama unuttum, tabiî siz herhalde bilirsiniz ne olduğunu?"

"Eh..." Vahşi durakladı. Yalnızlık üstünde, gece, ay altında sapsarı uzanan masa yaylâ üstüne, uçurum hakkında, gölgeli karanlığa dalış üstüne, ölüm üstüne bir şeyler söylemek isterdi. İstiyordu konuşmak; ama söz bulamıyordu. Shakespeare'de bile.

Düzenleyici, bu arada, odanın karşı yanına gitmiş, kitaplığın içindeki, duvara gömülü bir kasayı açıyordu. Ağır kasa kapısı açıldı. İçerdeki karanlığı karıştırarak, "çok ilgilenmiş olduğum bir konu," dedi. Kalın siyah bir kitap çıkardı. "Örneğin, şunu hiç okumamışsındır."

Vahşi aldı. Üstündeki yazıları yüksek sesle okudu, "E s k i v e Y e n i a h i d l e r i i h t i v a e d e n K i t a b ı M u k a d d e s."

"Ne de bunu." İnce kapaksız bir kitaptı.

"İ s a ' n ı n İ z i n d e ."

"Ne de bunu." Bir kitap daha uzattı.

"D i n s e l Y a ş a n t ı Ç e ş i t l e r i. Yazan William James."

"Daha çok kitap var," diye devam etti Mustafa Mond yerine oturarak. "Bir sürü müstehçen kitaplar koleksiyonu. Tanrı kasaya, Ford rafa." Gülenek, açığa vurduğu kitaplığı kitap dolu rafları, okuma makinesi makaralarını, ses bandları dolu rafları gösteriyordu.

"Peki ama, Tanrının ne olduğunu biliyorsanız, neden okumaları için onlara vermiyorsunuz?" diye sordu Vahşi öfkelenerek. "Tanrı hakkındaki bu kitapları niye vermiyorsunuz onlara?"

"O t h e l l o'yu niye vermiyorsak bunları da onun için

vermiyoruz; eski şeyler; yüzlerce yıl önceki Tanrıya ait. Şimdiki Tanrıya değil."

"Ama Tanrı değişmez ki."

"İnsanlar değişir ama."

"Ne farkeder peki?"

"Çok farkeder," dedi Mustafa Mond. Kalkıp yeniden kasaya gitti. "Cardinal Newman denen bir adam vardı," dedi, "bir kardinal, bir çeşit Topluluk Şarkıcıbaşısı gibi bir şey."

"Ben, Pandulph, güzel Milan Kardinali Shakespeare'de okudum."

"Elbette. Ha, ne diyordum, Cardinal Newman denen biri vardı. Hah, işte kitap.' Çekti çıkardı. "Sıra buna gelmişken, şunu da alayım. Main de Biran adlı biri tarafından yazılmış. Bir filozoftu, bilmem ne demek olduğunu, anlıyor musunuz?"

"Gökteki ve yerdeki şeylerden çok daha az şey üstünde hayal kurabilen biri," dedi Vahşi hemencecik.

"Tamam. Bir ara hayalini ettiği şeylerden birini okuyacağım. Ama önce, bak bu Topluluk Şarkıcıbaşısı ne demiş?" Bir kâğıt sıkıştırılmış olan yerden kitabı açıp, okumağa başladı. "Mülkiyetimizde olan şeyler nasıl bizim değilse, kendimiz de kendimizin değiliz. Kendimizi biz yapmadık. Kendimizin üstüne çıkamayız. Kendi kendimizin efendisi değiliz. Tanrının malıyız. Meseleyi ele almak, böylece kendi mutluluğumuz için olmuyor mu? Kendi kendimiziniz demek, mutluluk mudur, rahatlık mıdır? Gençler ve durumu iyi olan kişiler böyle düşünebilir. Bunlar, her şeyi elde etmenin büyük birşey olduğunu düşünebilirler, onlar kimseye bağlı olmak istemezler, gözle göremediği hiç birşey üstüne düşünmemeyi, durmadan şükretmeyi, dua etmeyi istemezler, her hareketi durmadan başka bir İradye yormak sıkıntısından uzak durmayı tercih ederler. Ama zaman geçtikçe, onlar da, bütün herkes gibi, bağımsızlığın insanlar için yapılmamış olduğunun farkına varırlar -tabiî olmıyan bir durumdur bu- bir süre için işe yarasa da, sonuna kadar güven içinde götürmez bizi..." Mustafa Mond durdu, birinci kitabı yere bırakıp ötekini alıp sayfalarını çevirmeğe başladı. "Şunu alın örneğin," dedi, derinden gelen sesi yeniden okumağa başladı: "Bir insan yaşlanır; kendi içinde yaşlılığın yanısıra gelen o köklü yorgunluk, halsizlik, rahatsızlık duygusunu duyar;

böyle duyunca da, kendini sadece hasta sanır, sıkıntılı durumunun belli bir sebepten ileri geldiğini, hastalıktan kurtulunduğu gibi bundan da kurtulacağını ümit ederek, korkularını uyutur. Boş hayaller! Hastalık yaşlılıktır; hem pek korkunç bir hastalık. Derler ki, insanlar yaşlandıkça ölüm ve ölümden sonra gelen şeyler onları dine yöneltiyor. Ama benim kendi tecrübeme göre, bu gibi korku ve hayalleri bir yana bırakırsak, dinsel duygu yaşlandıkça daha bir gelişiyor; gelişiyor, çünkü, tutku durduldukça, hayaller ile duyular daha az etkilenebilir, daha az heyecan duyabilir bir hale geldikçe, mantığımız eskiden uğraştığı gibi hayaller, istekler, dalgınlıklar tarafından daha az gölgeleniyor o zaman Tanrı sanki bir bulutun arkasındaymış gibi birden çıkıveriyor; ruhumuz nur kaynağını duyuyor, görüyor, ve ona doğru yöneliyor; ister istemez, kaçınılmaz bir şekilde dönüyor; çünkü duyular dünyasına canlılığını ve çekiciliğini veren her şeyin bizden sızarak aktığı, tabiî varoluşun içerden veya dışardan birtakım izlenimlerle desteklenmez olduğu bu zamanda, duran, bizi aldatmıyan bir şeye dayanmak ihtiyacı duyuyoruz - bir hakikata, mutlak ve sonsuz bir hakikata. Evet, ister istemez Tanrıya dönüyoruz, çünkü bu dinsel duygu, tabiatı icabı bu yaşantıyı duyan ruha öyle katıksız ve kıvançlı gelir ki, bütün öteki yitirdiklerimizin yerini alır." Mustafa Mond kitabı kapayıp, koltuğunun arkalığına dayandı. "Bu filozofların gökte ve yerdeki hayal etmedikleri birçok şey arasında bir tanesi de," (elini sallıyarak), "biziz, yeni dünya. 'Tanrıdan bağımsız olabilmek için genç ve zengin olmak gerek; bağımsızlık sonuna kadar götürmez insanı." Eh, şimdi gençliği ve zenginliği elde ettik, ta ölünceye dek. Bundan ne çıkar? Elbette, Tanrıya bağımsızlık. 'Dinsel duygu, bütün yitirdiklerimizin yerini alır'. Ama bizim yerine koymamız gereken yitirdiğimiz bir şey yok ki; dinsel duygu böylece fuzulî oluyor. Gençliğin istekleri varken, ne diye yerine başka şeyler arıyalım? Eğlence mi? Bütün o eski saçmalıklara devam ediyoruz ya alabildiğine. Dinlenmeğe ne ihtiyacımız var, madem ki zihinlerimiz de, vücutlarımız da zevk alıyor çalışmaktan? Avuntuysa, s o m a var? Değişmiyen bir şey mi? Al sana toplumsal düzen."

"Yani, Tanrı yok demek istiyorsunuz?"

"Öyle demek istemiyorum. Pek muhtemelen var bir Tanrı."

"O halde niye?"

Mustafa Mond sözünü kesti. "Ama türlü insanlara göre türlü şekilde beliriyor. Modern-öncesi zamanlarda kendini bu kitaplardaki gibi gösteriyordu. Şimdi..."

"Şimdi nasıl gösteriyor?" diye sordu Vahşi.

"Bir yokluk gibi gösteriyor kendini; sanki hiç yokmuş gibi."

"O, sizin kusurunuz."

"Uygarlığın deyin isterseniz. Tanrı, makinelerle, bilimsel tıb ile ve evrensel mutlulukla bağdaşamaz. Seçme yapmanız gerek. Bizim uygarlığımız makineleri, tıbbı ve mutluluğu seçti. İşte bu yüzden bu kitapları güven altında tutmam gerek. Kötü sözler bunlar. Halk fena sarsılır eğer..."

Vahşi sözünü kesti, "Tanrının varlığını duymak t a b i î bir şey değil mi, kuzum?"

"Pantalonunun önünü kapamak tabiî bir şey değil mi, diye de sorabilirdiniz," dedi Düzenleyici alaylı alaylı. "Bana o eskilerden Bradley adındaki birini hatırlattınız yine. Felsefeyi, insanın içgüdüyle inandığı şeyler için uydurma sebepler bulmak diye tanımlıyordu. Sanki insan iç güdüsüyle bir şeye inanıyormuş gibi! İnsan filân falan şeye inanır, çünkü şartlaması onu o hale getirmiştir. İnsanın uydurma sebeplere inandığı şeyler için başka uydurma sebepler ortaya çıkarmak - işte bu, felsefe. İnsanların Tanrıya inanmasının sebebi, Tanrıya inanmaları için şartlandıklarındandır."

"Ama yine de," diye üsteledi Vahşi, "insanın yalnızken Tanrıya inanması tabiî bir şey - yapayalnızken, geceleri, ölümü düşünürken..."

"Ama insanların, şimdi hiç yalnız kaldığı yok ki," dedi Mustafa Mond. "Onlara yalnızlıktan nefret ettiriyoruz; ve hayatlarını da öyle ayarlıyoruz ki, yalnız kalmalarına imkân yok."

Vahşi, öyle der gibi başını salladı üzgün üzgün, Malpais'deyken topluluk faaliyetlerine sokmuyorlardı onu, bu yüzden üzülüp duruyordu, şimdiyse uygar Londra'da bu topluluk faaliyetlerinden kaçıp, hiç bir zaman yalnız başına kalamadığı için üzülüyordu.

"King Lear'deki o parçayı hatırlıyor musunuz?" dedi

sonunda: "Tanrılar âdildir, ve bizim tatlı günahlarımızı bizi cezalandırmak için kullanırlar; seni peydahladığı karanlık ve günah dolu yer, gözlerine mal oldu ona," Edmund da şöyle cevap verir -hatırlarsınız yaralı, ölmek üzeredir-, "Doğru konuştun; gerçek bu. Çember devrini tamamladı; buradayım şimdi." Buna ne buyurulur peki? Cezalandıran mükâfatlandıran bir Tanrı var gibi görünmüyor mu?'

"Görünüyor mu?" diye sordu Düzenleyici de. "İstediğin kadar bir kısırla yatıp kalkar ve oğlunun metresi tarafından gözlerinizin çıkarılmasından kurtulmuş olursunuz. 'Çember devrini tamamladı, buradayım şimdi.' Edmund nerede olurdu acaba günümüzde? Kolu bir kızın beline dolanmış, yumuşak koltuğuna oturmuş, bir yandan cinsiyet hormonu cikletini çiğner, bir yandan da duyu eğlencelerini seyrederdi. Tanrılar âdildir. Elbette. Ama yasaları, sonunda toplumu düzenliyen kimseler tarafından kaleme aldırılıyor; mukadderat nasıl hareket edeceğini insanlardan öğrenir."

"Emin misiniz?" diye sordu Vahşi. "Emin misiniz ki yumuşak koltukta oturan Edmund da, yaralı ve kanı ölüme sızmakta olan Edmund gibi, aynı derecede cezalanmadığından emin misiniz? Tanrılar âdildir. Tatlı günahlarını onu alçaltmak için kullanmamışlar mıdır acaba?"

"Nerden nereye alçaltılacak? Mutlu, çalışkan, ve mal tüketen bir hemşeri olarak mükemmel bir kimsedir. Tabii bizimkinden başka bir ölçü uygulıyacak olursanız, belki o zaman alçalmasından söz açabilirsiniz. Ama hep aynı seri kaziyelere bağlı kalmak gerek. Elektromanyetik golfu, merkezkaç top oyununun kurallarıyla oynıyamazsınız."

"Ama değer, kişinin kendi elinde olan bir şey değildir," dedi Vahşi. "Bir kişide olması bir yana, aynı zamanda kendi başına da bir değerdir, saygıya ve itibara lâyıktır."

"Hadi canım," diye karşı koydu Mustafa Mond, "biraz ileri gidiyorsun galiba, ha?"

"Tanrı üstüne düşünmeyi kendi kendinize müsaade etseydiniz, tatlı günahlarla alçalmanızı önlerdiniz. Şeylere sabırla dayanmakta işleri cesaretle yapmakta bir anlam bulurdunuz. Yerlilerden gördüm bunu."

"Elbette görmüşsündür," dedi Mustafa Mond. "Ama biz yerli değiliz ki. Cidden, tatsız bir şeye dayanması için bir ihtiyacı yok ki uygar insanın. İş yapmağa gelince - Ford

korusun, böyle bir fikirden - İnsanlar kendi başlarına iş yapmaya kalkacak olsalar, bütün toplumsal düzen altüst olurdu.

"Peki nefs körletmeye ne buyurulur? Bir Tanrınız olsaydı, nefsinizi körletmeniz için bir sebep olurdu."

"Ama sınaî uygarlaşma nefs-körletme olmadığı zaman olur. Sağlık ve iktisad bilgisinin koyduğu sınırları aşmamak şartıyla içinizden geleni yapmak. Yoksa çarklar dönmez, durur."

"İffet sahibi olmak için de bir sebebiniz olurdu," dedi Vahşi biraz kızardı bu sözleri söylerken.

"Ama iffet tutku demektir, iffet sinir hastalığı demektir. Tutkuyla sinir hastalıkları da istikrarsızlık demektir. İstikrarsızlıksa uygarlığın sonu. Tatlı günah bolluğu olmadan süren bir uygarlığa erişemezsiniz."

"Ama Tanrı bütün, asil, güzel, kahramanca şeyler için bir sebep. Bir Tanrınız olsaydı..."

"Aziz genç dostum," dedi Mustafa Mond, "uygarlığın hiç bir ihtiyacı yok ki asilliğe, ya da kahramanlığa. Bunlar, siyasî yetersizliğin belirtileridir. Bizimki gibi doğru dürüst düzenlenmiş bir toplumda kimsenin asil ve kahraman olması için mahal yok. Böyle bir fırsatın çıkması için şartların tamamiyle istikrarsız olması gerek. Savaşların olduğu yerde, baş kaldırmalar, ayrılıklar olduğu zaman, insanın kendini tutmasını gerektiren baştan çıkartmalar olduğu yerde, uğruna savaşılacak veya savunulacak sevilen bir şey olduğu yerde - orada ancak asillik veya kahramanlık bir şey ifade eder. Ama günümüzde savaş kalmadı artık. Bir kimse gereğinden fazla sevilmemesi için elden gelen yapılıyor. Ayrılık gayrılık yok, öyle şartlanıyorsun ki, davrandığından başka türlü davranmana imkân yok. Yapman gereken şey de öyle hoş ki, içgüdülerin çoğuna öyle bir serbestlik tanınmış ki, insanın kendisini tutmasını gerektirecek herhangi bir şey yok. Sonra kazara kötü bir talih sonucu hoş olmıyan bir şey yer alırsa, insana olaylardan tatile gönderecek s o m a var. Öfkeni giderecek, düşmanlarınla barıştıracak, seni sabırlı ve acıya katlanır yapacak s o m a. Eskiden, ancak yıllar süren bir ahlâksal eğitim geçirdikten sonra kendini zora sokarak, böyle davranılabilirdi. Şimdi iki üç, yarım gramlık tablet alıyorsun, her şey tıkırında gidiyor. Şimdi herkes erdemli olabilir artık. Ahlâkının yarısını hiç olmazsa

şişe içinde taşıyabilirsin. Gözyaşsız hıristiyanlık - işte sana s o m a."

"Ama gözyaşı gerekli. Othello'nun dediğini hatırlamıyor musunuz? 'Her fırtınadan sonra böyle durgunluk olacaksa, bırak rüzgârlar essin ölümü uyandırıncaya dek.' Bir hikâye vardır, Matsaki'li kız diye anlatırlardı yaşlı yerliler. Onunla evlenmek isteyen gençlerin, bahçesinde bütün bir sabah çapa çapalamaları gerekmiş. Kolay gibi geliyormuş bu onlara; ama sinek ve sivrisinekler varmış, sihirli böcekler. Gençlerin çoğu, böceklerin ısırmasına dayanamıyormuş. Ama biri dayanmış ve kızı almış."

"Çok hoş! Ama uygar memleketlerde," dedi Düzenleyici, "bahçelerini çapalamadan alabilirsin kızları; üstelik seni ısıracak ne sinek var, ne sivrisinek. Yüzyıllar önce kovduk onları."

Vahşi, öyle der gibi başını salladı, alnını buruşturarak, "Evet, kovdunuz. Tam size göre bir şey, onlara nasıl dayanacağınızı öğrenmeğe çalışacağınıza atıvermek hoşlanmadığınız şeyleri. Kör talihin oklarına, sapanlarına zihince dayanmak mı daha mertçedir, yoksa baş kaldırıp dert ummanına karşı koyarak onları ortadan kaldırmak mı?.. Ama siz ne onu yapıyorsunuz, ne onu. Ne katlanıyorsunuz, ne de karşı koyuyorsunuz. Sapanları ve okları kaldırıveriyorsunuz. Fazla kolay bu."

Birden sustu, annesini düşünüyordu. Otuzyedinci kattaki odasında şakıyan ışıklar ve kokulu okşayışlar içinde, deniz içinde yüzüp duruyordu - öteye, mekânın dışına, zamanın dışına, anılarının, alışkanlıklarının yaşlanmış, eskimiş, porsumuş vücudunun hapishanesinin dışına gidiyordu yüze yüze. Tomakin ise, Kuluçkalama ve Şartlama sabık müdürü hâlâ tatildeydi - küçük düşmeden ve acıdan tatil etmişti, bu sözleri o alaylı kahkahayı kulaklarının işitmediği, o çirkin yüzü ve görmediği ve boynunda o ıslak ve etleri löp löp sallanan kolları duymadığı güzel bir dünyada tatilini geçiriyordu..."

"Size gereken," diye devam etti Vahşi, "Biraz değişiklik olsun diye ağlatıcı bir şey. Burda hiç bir şey, bir şeye mal olmuyor."

"("Onikibuçuk milyon dolar," diye itiraz etmişti Henry Foster, Vahşi kendisine böyle dediğinde. "Onikibuçuk milyon-yeni Şartlama Merkezi bu kadar paraya mal oldu. Bir sent bile eksik değil.)"

"Ölümlü olan, güvenilmiyecek bir şeyi, bir yumurta kabuğu için bile olsa - kaderin, ölümün ve tehlikenin her türlüsüne sürmek. Bunda bir şey yok mu?" diye sordu başını kaldırıp Mustafa Mond'a bakarak. "Tanrı bir yana - her ne kadar tabiî, Tanrı bunun için bir sebep teşkil etse de. Tehlike içinde yaşamakta bir şey görmüyor musunuz?"

"Çok şey görüyorum," diye cevap verdi Düzenleyici. "Erkekler olsun, kadınlar olsun zaman zaman adrenal bezlerini tenbih ettirmelidirler."

"Ne?" diye sordu Vahşi bir şey anlamamış gibi.

"Tam sağlam olmanın şartlarından biridir. Y.Ş.T. tedavisini bu yüzden zorunlu kıldık?"

"Y.Ş.T. mi?"

"Yalancı Şiddetli Tutku." Her ay muntazaman bir kere yapılır. Bütün vücuda adrenalin veririz bol bol. Korku ve öfkenin tam fizyolojik karşılığıdır. Bütün o Desdomana'yı öldürmek ve Othello tarafından öldürülmek tonik etkilerinin duyulması; hem bir zararı olmaksızın."

"Zararlar hoşuma gidiyor ama."

"Bizim hoşumuza gitmiyor," dedi Düzenleyici. "Biz işleri rahat rahat yapmak istiyoruz."

"Ben rahat istemiyorum ki. Tanrı istiyorum, şiir istiyorum, gerçek tehlike istiyorum, özgürlük istiyorum, iyilik istiyorum. Günah istiyorum."

"Yani," dedi Mustafa Mond, "mutsuz olmak hakkı istiyorsun."

"Pekâlâ öyle deyin siz," dedi Vahşi meydan okurmuş gibi. "Mutsuz olma hakkı istiyorum."

"Yaşlanma, çirkinleşme, gücsüzleşme hakkı da istiyorsunuz tabiî, frengi veya kanser olmak hakkı da, yiyecek pek az şey olması hakkı; bitlenmek hakkı, tifoya tutulma hakkı; her çeşit acı tarafından işkence edilmek hakkı."

Uzun bir sessizlik oldu.

"Hepsini istiyorum," dedi Vahşi sonunda.

Mustafa Mond omuz silkti. "Peki o halde," dedi.

18. BÖLÜM

Kapı aralıktı; girdiler içeri.

"John!"

Banyo odasından nâhoş, acayip bir ses duyuldu.

"Bir şey mi var?" diye bağırarak sordu Helmholtz.

Cevap yoktu. O nâhoş ses iki kere tekrarlanmıştı, şimdi ses yoktu. Derken, tık diye açıldı banyonun kapısı, ve Vahşi, yüzü sapsarı çıktı.

"Nen var!" diye bağırdı Helmholtz kaygılanarak. "Hasta gibisin, John! Sana uymıyan bir şey mi yedin, ne?" diye sordu Bernard.

Vahşi, evet der gibi başını salladı. "Uygarlığı yedim."

"Ne?"

"Zehirledi beni; içim pislendi. Sonra da," diye ilâve etti daha alçak bir sesle. "Kendi kötülüğümü yedim."

"İyi ama, ne yedin....? Yani şu içerde..."

"Şimdi arındım artık," dedi Vahşi. "Ilık suyla, biraz hardal içtim."

Ötekiler şaşkın şaşkın ona bakıyorlardı. "Yani, bunu kasten mi yaptın?" diye sordu Bernard.

"Yerliler hep böyle arınırlar." Oturdu ve iç çekerek eliyle alnını sıvazladı. "Biraz dinleneyim," dedi, "yorgunum."

"Doğrusu şaşmam," dedi Helmholtz. Biraz sustuktan sonra, "Allahaısmarladık demeye geldik," diye devam etti sesini değiştirerek. "Yarın gidiyoruz."

"Evet, yarın gidiyoruz," dedi Bernard, yüzünde, Vahşi kaderine katlanmış yeni bir ifade gördü. "Ha, bak John," diye devam etti, koltuğunda öne doğru eğilip elini Vahşinin dizine koyarak, "dünkü olan şeyler için çok üzüldüm." Kızardı. "Ne kadar utandım," diye devam etti sesinin titremesine rağmen, "cidden ne kadar..."

Vahşi sözünü keserek elini aldı, sıkıca sıktı.

"Helmholtz çok iyi davrandı bana," diye devam etti Bernard biraz durduktan sonra. "O olmasaydı ben..."

"Bırak canım şimdi bunları," diye karşı koydu Helmholtz.

"Sessizlik oldu. Üzgünlüklerine rağmen - hattâ üzüntüleri yüzünden; çünkü bu üzüntü birbirlerine karşı duydukları sevginin bir belirtisiydi - genç adamların üçü de mutluydu."

"Bu sabah Düzenleyiciyi görmeğe gittim," dedi Vahşi sonunda.

"Niçin?"

"Sizinle birlikte adaya gidebilip gidemiyeceğimi sormak için."

"Peki ne dedi?" diye sordu Helmholtz merakla.

Vahşi hayır der gibi başını salladı. "Bırakmıyor."

"Niçin?"

"Deneye devam etmek istediğini söyledi. Ama Allah belâmı versin," diye ilâve etti Vahşi birden öfkelenerek, "onunla deneyde bulunmağa devam edersem, Allah belâmı versin. Dünyadaki bütün Düzenleyiciler vız gelir bana. B e n de gidiyorum burdan yarın."

"Ama nereye?" diye sordu üçü birden.

Vahşi omuz silkti. "Nereye olursa olsun. Umurumda değil. Yalnız kalabildiğim süre."

İniş yolu Guildford'dan başlayıp, Wey vâdisini izliyerek Godalming'e, oradan Milford ve Witleyin üstünden geçerek Heslemere'e, oradan da Petersfield'den geçerek Portsmouth'a yöneliyordu. Hemen hemen ona muvazi olarak da çıkış yolu, Worplesdon, Tongham, Puttenham, Elstead ve Grayshott'un üzerlerinden geçiyordu. Hog's Back ile Hindhead arasında öyle noktalar vardı ki, bu iki çizgi birbirinden, altı yedi kilometreden fazla ayrılmıyordu. Dikkatsiz pilotlar için çok kısa sayılırdı bu mesafe - hele geceleri, biraz da yarım gram fazla kaçırmışlarsa. Çok kaza olmuştu. Feci kazalar. Çıkış yolunu birkaç kilometre kadar batıya doğru götürmeye karar kılmışlardı. Grayshott ile Tongham arasında dört terkedilmiş hava feneri, eski Portsmouth—Londra yolunun gidiş şeklini gösteriyordu. Üzerlerindeki gök, sessiz ve yalnızdı. Helikopterler şimdi Selborne, Borden, ve Fernham üzerinde vızıldayıp duruyorlardı.

Vahşi inziva yerini Puttenham ile Elstead arasındaki tepenin doruğunda bulunan eski fener olarak seçmişti. Yapı betonarme olup, mükemmel durumdaydı - ilk baktığında fazla rahat, uygarlık kokan bir lüks içinde olduğunu düşünmüş-

tü. İçini, kendi kendine, daha hâkim olacağını, arınmaları daha tam ve dibine kadar yapacağına söz vererek yatıştırmıştı. İnzivada geçirdiği ilk gece mahsus uyumadı. Dizüstü çöküp, saatlerce dua etti, suçlu Claudius'un af dilediği göğe yönelerek, bazan Zuni diliyle Awonawilona'ya, bazan İsa'ya, bazan Fookong'a, bazan koruyucu hayvanına, kartala yöneliyordu. Zaman zaman çarmıhtaymış gibi kollarını iki yana açıyordu, uzun dakikalarca böyle duruyordu, sonunda bir acı yavaş yavaş kollarına yürüyor ve titremeğe başlıyor, büyük işkence çekmeğe başlıyordu. İstiyerek kendi kendine germeydi bu çarmıha, bir yandan da sıkı sıkı kapadığı dişleri arasından (yüzünden de şıpır şıpır ter damlıyarak) "Bağışla beni! Arıt beni! İyi olmama yardım et!" diye tekrarlayıp duruyordu, bu durum acıdan bayılmak üzere oluncaya kadar devam ediyordu.

Sabah olunca, fenerin içine girmeyi hak ettiğini düşünüyordu; evet, pencerelerin çoğunda cam olmasına rağmen, düzlükten görülen manzaranın hâlâ güzel olmasına rağmen. Önce ona feneri seçtiren sebep, şimdi onu başka bir yere kaçıracak bir sebep haline gelmişti, hemen hemen. Orada yaşamıya karar vermişti, çünkü manzara çok güzeldi, çünkü bulunduğu yüksek noktadan ilâhî bir varlığın tecellisine bakar gibiydi. Ama o kimdi ki, her gün, her saat bu güzelliğin seyretmesine izin verilerek şımartılsın? Tanrının görünür varlığı huzurunda yaşıyacak adam mıydı o? Onun yaşıyabileceği yer, olsa olsa bir domuz ahırı, ya da yeraltında bir delikti. Uzun süren gece işkencesinden sonra -ama bu bakımdan içi rahat- kulesinin düzlüğüne tırmandı doğan parlak güneşin dünyasına baktı, yeniden hak kazanmıştı buna. Kuzey Hog's Back'in uzayıp giden tebeşir tepeleriyle sınırlanıyordu, bu tepelerin doğu ucunun ötesinde Guildford'u teşkil eden yedi dev yapının kuleleri yükseliyordu. Bunları görünce, Vahşi yüzünü buruşturdu; ama alışacaktı zamanla; çünkü geceleri ya geometrik şekiller halinde pırıldıyor, ya da ışıklandırıldıklarında, (İngiltere'de Vahşiden başka kimsenin anlamıyacağı bir hareketle) ışıklı parmaklarıyla hûşu içinde göğün sonsuz esrarına işaret ediyordu.

Üstünde fenerin bulunduğu kumlu tepeyi Hog's Back'den ayıran vâdide, Puttenham, küçük alçakgönüllü siloları olan, bir kümes hayvanları çiftliği bir de küçük bir D vitamini

fabrikası olan bir köydü. Fenerin öte tarafında, güneye doğru, toprak fundalık yamaçlar halinde alçalıyor, sonunda küçük birtakım göllere varıyordu.

Bunların arkasında, araya giren ormanlar üstünde, Elstead'in ondört katlı kulesi yükseliyordu. Sisli İngiliz havası içinde loş görünen Hindhead ile Selborne, gözü, mavi, romantik bir uzaklığa çağırıyordu. Ama Vahşiyi fenerine çeken şey, sadece uzaklık değildi, yakın da uzak kadar çekiciydi. Ormanlar, fundalar ve katır tırnaklarıyla kaplı düzlükler, yer yer İskoçya çamları, süsenleriyle, sazlarıyla pırıldıyan gölcükler, üzerlerine eğilen kayın ağaçları - güzeldi bunlar, ve Amerikan çöllerinin çıplaklığına, kısırlığına alışmış bir güz için şaşkınlık verici şeylerdi. Ya o yalnızlık! Nice günler geçiyordu, kişi yüzü görmediği. Fener, uçakla Charing-T Kulesinden bir çeyrek saat sürerdi; ama Malpais tepeleri de ıssızlık bakımından Surrey fundalıklarından farksızdı. Londra'dan ayrılalı kalabalık, ya Elektro-Manyetik Golf, ya da tenis oynamağa giderdi. Puttenham'da Golf sahası yoktu. En yakın Riemann sahaları Guidlford'daydı. Burada biricik çekici şey çiçeklerle manzaraydı. Böylece, görmeğe değer şey olmadığından kimsenin geldiği de yoktu. İlk günler vahşi, yalnız ve tedirgin edilmeden yaşadı.

İlk geldiğinde John'un şahsî masrafları için alınış olduğu paranın çoğu teçhizatına sarfolınuştu. Londra'dan ayrılmadan 4 viskoz yün battaniye, ip, sicim, zamk, birkaç âlet, kibrit (her ne kadar kısa bir zaman içinde kendini ateşsiz hayata alıştırmak niyetinde idiyse de), tava, tencere, iki düzine tohum paketi ve on kilo buğday satın almıştı. "Hayır, sentetik kola ve pamuk artığından yapılma sun'î un istemiyorum," diye üstelemişti. "Daha besleyici bile olsa." Bütün salgıları içinde toplıyan bisküvi ve vitaminlenmiş sun'î sığır etine gelince, dükkâncının zorlamasına dayanamamıştı. Şimdi teneke kutulara baktıkça kendi kendine kızıyordu göstermiş olduğu zayıflık için. İğrenç uygar nesne! Açlıktan ölse bile, hiç bir zaman yememeğe karar vermişti. "Ders olur onlara," diye düşünüyordu öç almak istermiş gibi. Kendine de ders olacaktı ya.

Parasını saydı. Geri kalan üç, beş kuruş, kışı geçirmek için yeter inşallah diye düşünüyordu. Gelecek ilkbahar bahçesi, dış dünyayla olan bağını kesecek kadar yeter derecede

ürün verirdi. Hem av da eksik değildi. Birçok tavşan görmüştü, göllerde de su kuşları vardı. Kolları sıvayıp, ok ve yay yapmağa koyuldu.

Dişbudak ağaçları vardı fenere yakın, ok için de bir fidanlık dolusu dümdüz fındık fidanları. Genç bir dişbudak ağacını devirmekle başladı işe, gövdesinden iki metrelik, dalsız bir parça kesti, kabuğunu soydu, ve tabaka tabaka, beyaz odunu yonttu, Mitsima'nın ona öğrettiği gibi, ortası kalın ve sert, uçları ince ve bükülür, kendi boyunda bir sırık yaptı. Bu iş ona çok zevk veriyordu. Bir şey istediğinde, ya bir düğmeye basmanın, ya da bir kol çevirmenin yettiği Londra'da işsiz, bomboş geçirdiği o haftalardan sonra, ustalık ve sabır isteyen bir iş yapmak kendinden geçiriyordu onu.

Yonttuğu sırık bir biçime girmek üzereyken, birden ürpertiyle şarkı söylediğinin farkına vardı - ş a r k ı s ö y l ü y o r d u ! Sanki dışardan kendi kendine takılarak tökezlemişken, kendini tutabilmişti, suçüstü yakalamıştı kendini. Suçlu suçlu kızardı. Ne de olsa, buraya eğlenmeğe, şarkı söylemeğe gelmemişti. Uygar hayatın pisliğine daha fazla bulaşmamak için kaçmıştı; arınmak ve iyilikle dolmak; kefaretini bizzat ödemek için gelmişti buraya. Canı sıkılarak farkına vardı, yayını yontarken dalmış, hiç aklından çıkarmıyacağına yemin ettiği şeyi unutmuştu, - zavallı Linda'yı; ona karşı, katilce, merhametsizce davranışını, sonra şu iğrenç ikizleri, ölümünün esrarı üstünde bitler gibi kaynaşan; orada oluşlarıyla sadece kendi acı ve nedametine değil, tanrıların kendilerine dahi küfreden. Hatırlamıya, devamlı kefarette bulunmağa yemin etmişti. Oysa şimdi, kıvanç içinde yay-sırığına oturmuş şarkı söylüyordu, bayağı şarkı söylüyordu...

İçeri girdi, hardal kutusunu açıp, kaynaması için ateşe su koydu.

Yarım saat sonra, Puttenham Bokanovski Gruplarından üç rençber Eksi-Delta tesadüfen Elstead'e doğru yola çıkmış bulunuyordu, tepenin üstünde, fenerin dışında, beline kadar soyunmuş, düğümlü iplerle kendi kendini döven bir delikanlı görünce şaşırıp kaldılar. Sırtında yatay kırmızı çizgiler vardı, ince ince kan sızıyordu bu çizgilerden. Kamyonun şoförü arabayı yolun kenarına park etti, ve iki arkadaşıyla birlikte açık ağızlarla bu olağanüstü manzarayı seyretmeğe baş-

ladılar. Bir, iki, üç darbeleri sayıyorlardı. Sekizinci vuruştan sonra, genç adam kendi kendine uyguladığı cezayı bırakıp, ormanın kenarına koştu ve orada bir süre kıvrandı. Derken, kırbacı yeniden alıp, kendini dövmeğe başladı bir daha. Dokuz, on, onbir, oniki....

"Ford!" diye fısıldadı şoför. İkizler de aynı fikirdeydi.

"Fordey!" dediler.

Üç gün sonra, ceset üzerine konan şahinler gibi gazeteciler geldi.

Yeşil odunun yavaş yanan ateşi üstünde kuruyan ve sertleşen yay hazırdı.. Vahşi, oklarıyla uğraşıyordu. Otuz fındık ağacı değneği soyulmuş, kurutulmuş, uçlarına keskin çiviler sokulmuş, kertikleri dikkatle yapılmıştı. Bir gece Puttenham tavuk çiftliğine bir baskın yapmış, bütün teçhizatına yetecek kadar tüy alıp gelmişti. Habercilerin ilki onu bulduğunda, o oklarına tüy takmakla meşguldü. Ses çıkarmıyan, havayla şişirilmiş ayakkabılarıyla adam, arkasından yaklaştı.

"Günaydın Vahşi bey," dedi. "Ben S a a t l i k R a d y o'nun mümessiliyim."

Vahşi, bir yılan sokmuş gibi ürperenek ayağa sıçradı, okları, tüyleri, zamk hokkası ve fırça herbiri bir yana uçtu.

"Özür dilerim," dedi gazeteci, gerçekten esef ediyormuş gibi. "Niyetim..." Şapkasına dokundu - alimünyum soba borusu şapkasının içinde telsiz alıcı ve vericisi saklıydı. "Çıkarmadığım için özür dilerim," dedi, "biraz ağır da. Ha, ne diyordum; ben, S a a t l i k R a d y o n u n mümessiliyim..."

"Ne istiyorsun?" diye sordu Vahşi, kaşlarını çatarak. Gazeteci en güzel gülümsemesiyle cevap verdi.

"Tabiî okuyucularımızı çok ilgilendirecek..." Başını bir yana büktü, gülümsemesi şimdi bir yosmanın gülümseyişini andırıyordu. "Birkaç kelime yeter sizden Vahşi bey." Derken, acele acele, alışık olduğu hareketlerle belindeki portatif akümülâtöre bağlı iki teli açtı; ve aynı anda da alimünyum şapkasının iki yanına geçirdi; şapkanın tepesindeki bir yaya dokundu - antenler yükseliverdi havaya; derken şapkanın kenarındaki başka bir yaya dokundu - hacıyatmaz gibi bir mikrofan sıçradı havaya, ve burnunun onbeş santim ötesinde titriyerek kalakaldı; kulakları üstüne iki alıcı ahize indirdi, şapkanın solundaki bir düğmeyi çevirdi - içerden hafif bir sinek

vızıltısı gibi bir ses gelmeğe başladı; sağdaki bir düğmeyi çevirdi, - vızıltıya, stetoskopik sesler, hıçkırıklar, cırtlamalar karıştı. "Alo," dedi mikrifona, "alo, alo..' Birden bir zil çaldı şapkasının içinde. "Sen misin Edzel? Primo Mellon konuşuyor. Evet, yakaladım. Şimdi Vahşi Bey mikrofonu alıp birkaç kelime söyliyecek. Olmaz mı Vahşi Bey?" O ikna edici gülümsemesiyle Vahşiye baktı. "Buraya niye geldiğini söyleyiver. Londra'yı bırakmana sebep neydi (Kapama Edzel) böyle birdenbire? Sonra o kırbaç." (Vahşi ürktü. Nerden öğrenmişlerdi kırbacı?) Kırbacı öyle merak ediyoruz ki, çıldıracağız. Sonra uygarlık hakkındaki düşünceleriniz. Anladın ya, bu gibi şeyler. "Uygar kız hakkında ne düşünüyorsun?" filân, birkaç kelimecik canım...'

Vahşi, insanı bozan bir sadakatle boyun eğdi. Tam beş kelime söyledi, o kadar - beş kelime, Canterbury Topluluk Şarkıcıbaşısı hakkında Bernard'a söylediği kelimelerin aynını.

"H a n i ! S o n s e s o - t s e - n a!" Derken gazeteciyi omuzundan yakalayıp, olduğu yerde döndürdü, (genç adam etine dolgun olduğu için insanı kışkırtıyordu tekme atmaya) iyi bir nişan alıp, ayak-ve-ağız-topu oyunu şampiyonlarının gücü ve dakikliğiyle oturaklı bir tekme savurdu.

Sekiz dakika sonra. S a a t l i k R a d y o 'nun yeni bir baskısı Londra sokaklarında satılmaktaydı. "S a a t l i k R a d y o M u h a b i r i E s r a r e n g i z V a h ş i d e n k u y r u k s o k u m u n a t e k m e y e d i," diye yazıyordu ilk sayfanın başlığında. "S u r r e y ' d e H e y e c a n."

"Londra'da bile heyecan uyandırdı," diye düşündü muhabir, döndüğünde gazeteyi okurken. Üstelik, acı verici bir heyecan. İhtiyatla öğle yemeğine oturdu.

Meslekdaşlarının kuyruk sokumundaki berenin verdiği ibretten ders alıp ta yılmıyan dört gazeteci, bunlar New York'da çıkan T i m e s, Frankfurt'da çıkan D ö r t B u u t l u S ü r e k, F o r d c u S a ğ d ı c ı ve D e l t a A y n a s ı mümessilleriydi, o akşam fenere yaptıkları ziyarette, gittikçe artan bir şiddetle karşılandılar.

Emin bir mesafeden, bir yandan kıçını ovarak, "Aptal cahil!" diye bağırdı F o r d c u B i l g i S a ğ d ı c ı gazetesinden olan adam, "niye s o m a almıyorsun?"

"Defol!" Vahşi yumruğunu sallıyordu.

Öteki birkaç adım geriledi, sonra yeniden döndü. "Kötülük bir hayal olur, birkaç gram alırsan."

"K o h a k w a i y a t h o k y a i!" Sesinde alayla tehdit vardı.

"Acı, bir hayaldir."

"Ya?" dedi Vahşi, yerden bir fındık değneği alarak ileri atıldı.

F o r d c u B i l g i S a ğ d ı c ı muhabiri helikopterine doğru fırladı.

Bu olaydan sonra Vahşi, bir süre tedirgin edilmedi. Sadece, arasıra birkaç helikopter gelip, kulenin üstünde merak içinde dolaşıyordu. En yaklaşıp can sıkanına bir ok attı. Ok, kabinenin alüminyum zeminini deldi; tiz bir çığlık duyuldu, derken makine, tam gazla, son sürat, roket gibi yukarı fırladı. Daha sonra gelenler pek yaklaşmamağa dikkat ediyorlardı. Yorucu vızıltılarını umursamıyarak (kendini Matsaki'li bâkirenin taliplerinden birine benzetiyor, kanatlı kurtlara aldırış etmeden, dayanıyordu) bahçesi olacak yerde, kazıp duruyordu. Bir süre sonra kurt ister istemez sıkılıyor ve uçup gidiyordu; sonra saatlerce başının üzerindeki gök, boş kalıyordu, tarla kuşlarının cıvıltılarından başka ses duyulmuyordu.

Hava solumayı gücleştirecek derecede sıcaktı, nerdeyse bir fırtına kopacaktı. Bütün sabah boyunca kazmış, gelip, yere boylu boyunca uzanmış dinleniyordu. Birden Lenina'nın hayali bir gerçek gibi belirdi karşısında, çırılçıplak, elle dokunulabilir cinsten, "Tatlım!" diyordu, "kollarını sar bana!" diyordu - ayakkabılarıyla, çoraplarını çıkarmamıştı, mis gibi kokuyordu! Terbiyesiz şıllık! Ama o boynuna dolanan kolları, memelerinin dikleşişi, ağzı! Sonsuzluk dudaklarımızdaydı, gözlerimizde. Lenina... Hayır, hayır, hayır, hayır! Ayağa sıçradı, yarı çıplak evden dışarı çıktı koşarak. Sırtın kenarında bir küme dikenli ardıç fidanı vardı. Kendini onlara attı, sarıldı onlara, isteğinin yumuşak vücuduna değil, bir kucak dolusu yeşil dikene. Binlerce sivri uç batıyordu. Zavallı Linda'yı düşünmeğe çalıştı; soluk alamadan, dilsiz duran, elleri bir şey kavramıya çalışan, gözlerinde ağzıyla ifade edemediği korku, hatırlamıya yemin ettiği Zavallı Linda'cığı. Ama Lenina'nın varlığı hâlâ bırakmıyordu onu. Unutma-

ğa söz verdiği Lenina'nın. Acıdan kıvranan vücuduna, batan, iğneliyen ardıç dikenlerine rağmen, kaçınılmıyacak kadar gerçek duyuyordu Lenina'yı. "Tatlım! Tatlım!... Sen de beni istiyorduysan, niye...."

Muhabirler geldiğinde el altında bulunsun diye kırbacı kapının yanındaki bir çiviye asmıştı. Vahşi deli gibi eve koştu, onu aldı ve havada çevirdi; düğümler etine indi.

"Şıllık! Şıllık!" diye bağırıyordu her vuruşta, sanki Lenina'ymış gibi vurduğu (kendi farkında olmaksızın öyle candan istiyordu ki, kırbacı yiyenin onun olmasını) beyaz, sıcak, mis kokulu edepsiz Lenina'ymış gibi. "Şıllık!" Derken bir çaresizlik ifade eden sesle, "Ah, Linda, affet beni. Affet beni Tanrım! Kötüyüm ben. Şeytanım.. Ben... Hayır, hayır, şıllık seni, şıllık!"

Üç yüz metre ötede, ormanda, dikkatle yapılmış olan sığınağından Duyu Eğlenceleri Birliği'nin büyük av manzaralarında en usta fotografçısı Darwin Bonaparte bütün bunları seyretmişti. Sabır ve hüner, mükâfatını almıştı. Üç gün yapma bir meşe ağacının deliğinde oturarak geçirmiş, üç gece mikrofonları katır tırnakları arasına yerleştirmek ve telleri yumuşak gri kum içine gömmek için fundalıklar arasında yüzükoyun sürünmüştü. Yetmiş iki saat süren büyük bir rahatsızlıktı bu. Ama şimdi beklediği büyük an gelmişti - bundan daha büyük bir an olamaz diye düşünüyordu Darwin Bonaparte âletleri arasında hareket ederken, Gorillerin düğününe ait baştanbaşa ulumalarla dolu o meşhur stereoskopik filminden beri en büyük an buydu. "Enfes!" dedi kendi kendine. Vahşi hayretler içinde bırakan gösterisine başladığında. "Enfes!" Teleskoplu sinema makinelerini dikkatle ayarlayıp, karşıda hareket eden hayale yapıştırdı; o çizgileri çılgın gibi birbirine girmiş yüzü daha yakından çekebilmek için elektrik akımını arttırdı (mükemmel!); yarım dakika kadar hareketi ağırlaştırmak için bir düğmeye bastı (çok komik bir netice alırım bundan deyip duruyordu kendi kendine); bu arada filmin kenarına kaydedilen, darbe, inilti, seslerini ve çılgınca sözleri dinliyordu; sesi biraz açmaya kalkıştı (evet, şimdi çok daha iyi olmuştu elbette); kısa bir sessizlik olduğu sıra, tarla kuşunun ince sesini duyması pek hoşuna gitti; Vahşi şöyle bir dönse de, diyordu, sırtındaki kanları yakından alabilsem - ve tam o sırada (hayret verici bir talih eseri!) uy-

sal adam arkasını döndü, böylece o da mükemmel bir yakın poz aldı.

"Güzel, mükemmel!" dedi kendi kendine her şey bitince. "Mükemmel doğrusu!" Yüzünü sildi. Stüdyoda filmi Duyu Etkileriyle donattıklarında büyük bir film olacaktı. K a ş a l o t u n A ş k H a y a t ı kadar güzel bir film olacak diye düşünüyordu Darwin Bonaparte - Ford bilir, daha iyisi olamazdı bunun.

Oniki gün sonra S u r r e y ' l i V a h ş i filmi oynatılmağa başlandı, Batı Avrupadaki bütün birinci sınıf Duyu Evlerinde görülebiliyor, duyulabiliyor, işitilebiliyordu.

Darwin Bonaparte'ın filminin etkileri büyük ve âni oldu. Oynatılışını izleyen o öğleüstü, John'un kır yalnızlığı, başının üstünde kaynaşan helikopterlerle doldu.

Bahçeyi kazıyordu - düşüncesinin maddesini de kazıyor, belliyordu kafasında. Ölüm-küreğini bir kere, bir kere daha, bir kere daha daldırdı. Ve bütün dünlerimiz de sersemlerin tozlu ölüme giden yollarını aydınlatmıştır. Sözler insanı inandıran bir gümbürtüyle gürlüyordu. Bir kürek toprak daha kaldırdı havaya. Linda niçin ölmüştü? Niye yavaş yavaş insandan daha aşağı bir varlık olmasına bırakılmıştı ve sonunda da.. Ürperdi. Öpülmeğe lâyık bir leş. Ayağını küreğine sıkıca yerleştirip ve vahşice sert toprağa soktu. Yaramaz oğlanlar için sinekler neyse, biz de Tanrılar için öyleyiz. Bizi keyiflerinden öldürürler. Yine gökgürültülü; kendilerini doğru diye ilân eden sözler - bir bakıma gerçekten de gerçek sözler. Yine de Gloucester'in kendi onlara hep-nazik davranışlı tanrılar demişti. Hem dinlenmenin en güzeli, uykudur, sen de sık sık çağırıyorsun zaten; ama bundan başka bir şey olmıyan ölümden çok korkuyorsun. Uykudan başka bir şey olmıyan ölümden. Uyumak. Ama ya düş görürsem? Küreği bir taşa çarptı. Yerden almak için eğildi. Çünkü o ölüm uykusunda nice düşler...?

Üzerinde vızıldamakta olan ses bir uğultu haline gelmişti; birden kendini gölgede buldu, güneşle, arasında bir şey vardı. Kazmasından, düşüncelerinden korku içinde başını yukarı kaldırdı; göz kamaştıran bir şaşkınlık içinde, baktı zihni gerçekten-daha-gerçek o öteki dünyadaydı hâlâ, hâlâ ölümün ve tanrısallığın sonsuzluğu içinde yuğruluyordu; hemen üstünde kaynaşan makineleri gördü. Çekirgeler gibi geliyor-

lar, oldukları yerde, havada asılı kalıyorlar, çevredeki fundalıklara iniyorlardı. Bu dev çekirgelerin karınlarından beyaz viskoz pantalon giymiş erkekler, (hava sıcaktı) asetat-şantung pijama, ya da kadife şort ve fermuarı yarıya kadar açık, kolsuz blûzlar giymiş kadınlar çıkıyordu - herbirinden bir çift çıkıyordu. Birkaç dakika içinde düzinelerle biriktiler, fenerin çevresinde geniş bir çember teşkil ediyorlardı, gözlerini dikmiş bakıyorlar, gülüyorlar, fotograf makinelerini tıklatıyorlar, (maymuna atarmış gibi) leblebi, paket paket cinsiyet hormonu cikleti, ve bütün salgıları ihtiva eden bisküviler atıyorlardı. Her an - Hog's Back'den gelen trafik şimdi durmadan aktığı için - sayıları artıyordu. Bir kâbusta olduğu gibi, düzineler, yirmişer olmağa, yirmiler, yüzer olmağa başlıyordu.

Vahşi, saçağın altına sığınmıştı, şimdi tuzağa düşürülmüş bir hayvanın duruşuyla sırtını fenere vermiş, dilsiz bir korku içinde yüzlerde göz gezdiriyordu, duyularından uzaklaşmış biri gibiydi.

Bu şaşkınlığından, güzel nişan alınmış bir paket cikletin gözüne çarpmasıyla, uyanınca gerçeği daha bir yakından duydu. Korkunç bir acı - kendine gelmişti; uyanmış ve kudurmuştu.

"Defolun!" diye bağırdı.

Maymun konuşmuştu; bir kahkaha tufanı koptu, alkışlamağa başladılar. "Yaşa bizim Vahşi! Yaşa! Yaşa!" Bu anlaşılmaz gürültü arasında: "Kırbaç, kırbaç, kırbacı!" diye bağırdıklarını işitti.

Bu sözden ilham alarak düğümlü ip saçağını kapının ardındaki çivisinden alıp işkencecilerine savurdu.

Alaylı alaylı alkışladılar.

Tehdit ederek, onlara doğru ilerledi. Bir kadın korkarak bağırdı. Hat tehlikenin en yakın olduğu yerde dalgalandı, derken yeniden taşlaşıp kaldı. Kuvvetlerinin çok daha fazla oluşunu bilmeleri Vahşinin beklemediği bir cesaret yaratmıştı onlarda. Şaşırarak durup, bakındı.

"Niye beni rahat bırakmıyorsunuz?" Öfkesinde nerdeyse acıklı denecek bir hava vardı.

"Magnezyum tuzuyla tuzlanmış birkaç badem buyurmaz mıydınız?" dedi Vahşi atılacak olsa ilk darbeyi yiyecek adam. Bir paket uzatıyor ona. "Çok iyi badem, tatsanız!" diye ilâve

etti, onu yatıştırmak istermiş gibi sinirli bir gülümsemeyle. "Magnezyum tuzu da genç tutar sizi."

Vahşi, teklifi duymamazlıktan geldi. "Ne istiyorsunuz benden?" diye sordu sırıtan yüzlere bir bir bakarak. "Ne istiyorsunuz benden?"

"Kırbaç," diye cevap verdi yüzlerce ses bir kargaşalık içinde. "Kırbaç oyununu göster. Kırbaç oyununu görelim."

Derken hep bir ağızdan, yavaş bir tempoda, "İsteriz, isteriz, kırbacı isteriz!" diye bağırmağa başladı hattın sonundaki bir grup, "İsteriz, isteriz, kırbacı isteriz!"

Ötekiler hemen katıldılar buna, papağan gibi durmadan tekrarlıyorlardı, sesler gittikçe yükseliyordu yedi, sekiz tekrardan sonra başka söz duyulmaz oldu. "Kırbacı isteriz!"

Hep birlikte çığırıyorlardı; herkesin böyle bağırışı, beraberlik, âhenk içindeki birlik, onları sarhoş ederek saatlerce devam ederdi - hemen hemen sonsuzca. Ama aşağı yukarı yirmibeşinci tekrarda, merasim beklenmedik bir şekilde kesiliverdi. Hog's Back üstünden bir helikopter daha gelip, kalabalığın üzerinde bir süre durdu, sonra Vahşinin bulunduğu yerden, birkaç metre öteye, seyircilerin çizgisiyle, fenerin arasına indi. Pervane gürültüsü bir süre bağırışları örttü, derken makine yere değip de motorlar durdurulur durdurulmaz: "Kırbacı isteriz! Kırbacı isteriz!" Yine aynı yeknesak âhengiyle başladı.

Helikopterin kapısı açıldı, dışarı ilkin kızıl yüzlü bir delikanlı, derken kadife şortlu, beyaz gömlek giymiş, başında bir jokey kepi genç bir kadın indi.

Genç kadını görünce Vahşi ürktü, geri geri çekildi, sapsarı kesildi.

Genç kadın durmuş, gülümsüyordu ona - yalvarıcı, kendine güvenemiyen kötü bir gülümsemeyle. Saniyeler geçiyordu. Kadının dudakları kımıldadı, bir şeyler söylüyordu; ama sesi seyircilerin yüksek bağırışlarıyla örtülüyordu.

"Kırbacı isteriz! Kırbacı isteriz!"

Genç kadın iki elini de sol yanına bastırdı. Şeftali gibi pırıl pırıl, bebeksi yüzünde, ona hiç uymıyan bir hasret acısı görünüyordu. Mavi gözleri, daha irileşiyor, daha parıldıyor gibiydi; derken, birden iki damla yaş aktı yanaklarından. Kimsenin duymadığı sözler söylemeğe başladı yeniden; sonra ça-

buk ve hâkim bir hareketle, kollarını Vahşiye doğru uzatıp ilerledi.

"Kırbacı isteriz! Kırba....."

Derken, birden istedikleri oldu.

"Şıllık!" Vahşi, çılgın gibi ona atılmıştı. Çılgın gibi, küçük ipli kırbacıyla vuruyordu kadına.

Dehşet içinde, kadın, kaçmak için döndü, ama ayağı takılıp fundalıkların içine düştü. "Henry! Henry!" diye bağırıyordu. Ama kızıl yüzlü yoldaşı başına bir belâ gelmesinden korkarak helikopterin arkasına saklanmıştı.

Hat bir heyecan nârasıyla bozuldu; mıknatıslı o noktaya doğru her yönden akın etmeğe başladılar. Acıda hepsini kendinden geçiren bir dehşet vardı.

"Kavrul, şehvet, kavrul!" Kudurmuş Vahşi kırbacını indirip duruyordu.

Tekne başına itişe kakışa üşüşen aç domuzlar gibi çevresini aldılar.

"Ey, insan teni!" Vahşi dişlerini gıcırdatıyordu. Bu sefer kendi omuzuna indi kırbaç. "Öldür onu! Öldür onu!"

Hem acının verdiği dehşetin büyüsüne kapılmaları, hem de beraberlik alışkanlığının içten zorlaması, şartlamalarının kaçınılamıyacak bir şekilde içlerine işlediği ayrılık gözetmemek hep bir olmak kaygısı, onlara onun çılgınlığını taklit ettirmeye başladı, Vahşi kendi başkaldıran etine ya da fundalıklar içinde kıvranan tombul biçimde tecelli eden kötülüğe vurdukça, onlar da birbirlerine vurmağa başladılar.

"Öldür onu! Öldür onu! Öldür onu!..." diye bağırıp duruyordu Vahşi.

Derken birden, biri şarkı söylemeğe başladı, "Cümbüş-Mümbüş", bir an içinde hepsi aynı nakaratı tekrarlamağa ve raksetmeğe başladı. Cümbüş-Mümbüş, dönüyorlar, dönüyorlar, dönüyorlar, altı sekizlik tempoda birbirlerine vurarak dönüyorlardı. Cümbüş-Mümbüş...

Gece yarısını geçmişti son helikopter de ayrıldığında. S o m a'nın sersem yaptığı, ve uzun süren duygusal çılgınlığından bitkin düşen Vahşi, fundalıkta uyuyakalmıştı. Uyandığında, güneş epey yükselmişti gökte. Bir süre öyle yatıp, baykuş gibi şaşkın şaşkın göz kırpıştırdı; derken birden hatırladı - herşeyi.

"Ey, Tanrım, Tanrım!" Eliyle yüzünü kapadı.

O akşam, Hog's Back sırtından vınlıyarak gelen helikopter sürüsü, on kilometre uzunluğundaki bir bulut gibiydi. Bir gece önceki toplu cümbüşü bütün gazeteler yazmıştı.

"Vahşi!" diye seslendiler ilk gelenler, makinelerinden inerken. "Vahşi bey!"

Cevap yoktu.

Evin kapısı aralık duruyordu. İterek açıp girdiler içeri, gölgeli bir alacakaranlıkta ilerlediler. Odanın karşı tarafındaki bir kemerden, yukarı katlara çıkan merdivenin dibi görünüyordu. Kemerin tam ortasında bir çift ayak sallanıyordu.

"Vahşi bey!"

Yavaş, pek yavaş, acelesi olmıyan iki pusula ibresi gibi, ayaklar sağa döndü; kuzey, kuzey-doğu, doğu, güney-doğu, güney, güney-güney-doğu; derken durdu, birkaç saniye sonra yine aynı yavaşlıkla, acele etmeksizin sola doğru dönmeğe başladı. Güney, güney-batı, güney-doğu, doğu...

SON

Bu yakınlarda ölümü bütün sanatseverleri üzmüş olan büyük İngiliz romancısı Aldous Huxley'in romanları arasında "Yeni Dünya" nın özel bir yeri vardır.

Yarının dünyasını tanımlıyan bu şaşırtıcı eserinde Huxley, bize İnsanlığın geleceğini pek de içaçıcı olmıyan bir şekilde anlatır ve bilime aşırı güveni acı acı hicveder.

Bu ütopik romanın bugünün gerçeklerini anlatmak iddiasında olan birçok yeni eserlerden daha büyük bir ilgi çekmesi, yazarının kişiliğini ve önemini açıkça ortaya koyar.

4 lira